

UCHWAŁA NR V/22/4/2016
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

z dnia 16 maja 2016 r.

w sprawie
oceny sytuacji na rynku pracy województwa śląskiego
i realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2015 roku

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 486), art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 149 z późn. zm.)

Sejmik Województwa Śląskiego
uchwała:

§ 1. Dokonuje się oceny sytuacji na rynku pracy poprzez przyjęcie opracowania pod nazwą *Rynek pracy w województwie śląskim w 2015 roku*, stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Dokonuje się oceny realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy poprzez przyjęcie opracowania pod nazwą *Sprawozdanie zrealizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2015 roku*, stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Śląskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Śląskiego

Grzegorz Wolnik

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W KATOWICACH

Rynek pracy w województwie śląskim w 2015 roku

KATOWICE, MARZEC 2016 R.

Spis treści

Główne tendencje bezrobocia obserwowane w województwie śląskim w latach 2014-2015.....	3
1. Pracujący.....	8
1.1 Aktywność zawodowa według BAEL - wskaźniki dotyczące aktywności zawodowej ludności.....	11
1.2 Rejestracja cudzoziemców z zamiarem zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.....	15
2 Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego.....	18
2.1 Bezrobocie rejestrowane i jego terytorialne zróżnicowanie	18
2.2 Stopa bezrobocia rejestrowanego.....	20
2.3 Płynność bezrobocia rejestrowanego w 2015 r.....	22
3 Struktura bezrobocia rejestrowanego	25
3.1 Bezrobotne kobiety	25
3.2 Bezrobotni zamieszkali na wsi.....	30
3.3 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	39
3.4 Bezrobotni według wieku	42
3.5 Bezrobotni według poziomu wykształcenia	44
3.6 Bezrobotni według stażu pracy	46
3.7 Bezrobotni według czasu pozostawiania bez pracy	47
3.8 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki	50
3.9 Bezrobotni według ustalonego profilu pomocy	53
3.10 Bezrobotni według grup zawodów i specjalności.....	54
3.11 Bezrobotni poprzednio pracujący według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności....	57
4 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	59
4.1 Bezrobotni poniżej 25 roku życia	60
4.2 Długotrwale bezrobotni.....	61
4.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia.....	63
4.4 Niepełnosprawni bezrobotni	64
4.5 Pozostałe kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	66
5 Działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu.....	69
5.1 Aktywizacja bezrobotnych.....	69
5.1.1 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	69
5.1.2 Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy	75
5.1.3 Programy stażowe	77
5.1.4 Przygotowanie zawodowe dorosłych	79
5.1.5 Zatrudnienie subsydiowane (prace interwencyjne, roboty publiczne, dotacje, podjęcia pracy w ramach refundacji stanowiska bezrobotnego)	80
5.1.1 Prace społecznie użyteczne	84
5.1.2 Pozostałe formy aktywizacji zawodowej	84
5.1.3 Dodatki aktywizacyjne	86
5.2 Pasywne działania urzędów pracy	86
5.2.1 Bezrobotni z prawem do zasiłku	86
6 Wydatki z Funduszu Pracy	88

Główne tendencje bezrobocia obserwowane w województwie śląskim w latach 2014-2015

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		Opis zmian
	2014 r.	2015 r.	
Stopa bezrobocia rejestrowanego	9,6%	8,2%	<p>Szacujemy, że według stanu na 31 grudnia 2015 r. stopa bezrobocia w Śląskiem wynosiła 8,2% (kraj 9,8%). W ujęciu rocznym w województwie wartość tego wskaźnika spadła o 1,4 p. proc. (31.12.2014 r. – 9,6%). W kraju, w ujęciu rocznym, wysokość stopy bezrobocia spadła o 1,6 p. proc. (31.12.2014 r. – 11,4%). W końcu roku Śląskie znajdowało się na drugim miejscu listy województw o najniższej wartości stopy bezrobocia, tuż za Wielkopolską (6,2%). Bez względu na rok sprawozdawczy natężenie bezrobocia w naszym regionie należy do najniższych w kraju.</p> <p>Utrzymuje się duże zróżnicowanie natężenia bezrobocia w naszym regionie. W końcu grudnia 2015 r. wysokość stopy bezrobocia w Katowicach oraz powiecie bieruńsko-lężyńskim wynosiła po 3,8%. Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika osiągnęła wartość 17,8%. Jak widać, powiaty o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w grudniu 2015 r. różnica 14,0 p. proc. Jeżeli chodzi o podregiony, to w omawianym okresie najniższą stopę bezrobocia notowano w podregionie tyskim (4,6%) i katowickim (5,8%); potem kolejno w podregionie: bielskim (6,9%), gliwickim (7,5%), rybnickim (8,0%), częstochowskim (10,9%) oraz w sosnowieckim (11,2%). Najwyższą stopą bezrobocia charakteryzował się podregion bytomski (12,8%).</p>
Liczba bezrobotnych ogółem	175 675 osób	148 508 osób	<p>Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w końcu grudnia 2015 roku wyniosła 148,5 tys. osób. W ujęciu rocznym zbiorowość bezrobotnych zmniejszyła się o 27,2 tys. osób (dynamika spadku wyniosła -15,5 proc.).</p> <p>W powiatach widoczne było terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia. Najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Bytomiu i Częstochowie (po 9,1 tys. osób) oraz w Katowicach i Sosnowcu (po 8,1 tys. osób). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców i tym samym bezrobotnych: bieruńsko - lężyński (967 osób) oraz Świętochłowice i Żory (po 1,5 tys. osób).</p> <p>W ciągu roku bezrobocie spadło we wszystkich powiatach, najbardziej w Częstochowie (- 3 154 osoby), w Katowicach (- 1 785) oraz w powiecie częstochowskim (-1 696 osób). Niezmiennie zauważalną tendencją bezrobocia jest jego sezonowość, miesiące wiosenno-letnie są okresami spadku liczby bezrobotnych, natomiast wyższy poziom tego zjawiska przypada na miesiące kończące i rozpoczynające rok kalendarzowy.</p>
Bezrobotne kobiety	94 101 osób	80 665 osób	<p>W końcu grudnia 2015 r. wśród zarejestrowanych 54,3% stanowiły bezrobotne kobiety. W ciągu roku udział pań wzrósł o 0,7 p. proc (2014 r. – 53,6%), zaś liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 13,4 tys.</p> <p>W zbiorowości mężczyzn liczba zaewidencjonowanych spadła o 13,7 tys. osób (31.12.2014 r. – 81 574; 31.12.2015 r. – 67 843). Znacząca nadreprezentacja kobiet wśród ogółu zarejestrowanych obserwowana jest w powiecie rybnickim (gdzie kobiety to 63,5% wśród ogółu bezrobotnych), w Rudzie Śląskiej (62,9%), w powiecie wodzisławskim (62,4%) oraz w Jastrzębiu Zdroju (62,3%).</p> <p>Odsetek bezrobotnych kobiet był najniższy w powiatach ziemskich zlokalizowanych w południowej i północnej części regionu, tj. w powiecie żywieckim (48,7%), kłobuckim (49,0%), myszkowskim (49,2%), częstochowskim (49,5%) oraz cieszyńskim (49,9%).</p>

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		Opis zmian
	2014 r.	2015 r.	
Bezrobotni zamieszkali na wsi	38 578 osób	32 634 osoby	Na silnie zurbanizowanym Śląsku zdecydowana większość bezrobotnych zamieszkuje miasta (78,0%). W końcu grudnia 2015 r. na terenach wiejskich mieszkało 22% ogółu zarejestrowanych, tj. 32,6 tys. osób. W ciągu roku liczba bezrobotnej ludności wiejskiej spadła o 5,9 tys. osób (tj. o 15,4 proc.). W tym samym czasie zmniejszyła się również liczba bezrobotnych mieszkańców miast o 21,2 tys., co oznacza spadek o 15,4 proc. Dynamika spadku wśród bezrobotnych mieszkańców wsi była nieznacznie szybsza niż wśród bezrobotnych mieszkańców miast. Problem bezrobocia na wsi niezmiennie dotyka głównie mieszkańców podregionu bielskiego, gdzie w końcu 2015 roku zarejestrowanych było 9,8 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło ponad połowę ogółu bezrobotnych w tym podregionie (51,7%; 2014 r. – 52,5%). W podregionie częstochowskim było 9,9 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, tj. 43,7% ogółu zarejestrowanych w tym podregionie (2014 r. – 41,9%). Dla porównania w podregionie gliwickim bezrobotni z terenów wiejskich to zaledwie 8,9% ogółu (1,3 tys. osób; 2014 r. – 8,2%) . W podregionie katowickim, który skupia wyłącznie miasta na prawach powiatu (tzw. powiaty grodzkie) problem opisywanego bezrobocia nie występuje.
Bezrobotni poprzednio pracujący	148 423 osoby	127 272 osoby	Większość bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (według stanu na 31.12.2015 r. – 127,3 tys. osób, tj. 85,7% ogółu; 31.12.2014 r. - 84,5% ogółu). Pozostali – 21,2 tys. osób, tj. 14,3% ogółu nie posiada doświadczenia zawodowego (31.12.2014 r. – 27,3 tys. tj. 15,5% ogółu). W ciągu roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących spadła o 21,2 tys. osób, obniżył się także ich procentowy udział wśród ogółu (o 1,2 p. proc.). Podobnie jak przed rokiem, bezrobotni, którzy legitymowali się stażem pracy, najczęściej pracowali w sekcjach PKD: <i>Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle</i> (18,4%; 2014 r. - 18,5%) <i>Przetwórstwo przemysłowe</i> (17,8% poprzednio pracujących; 2014 r. – 18,6%) oraz <i>Budownictwo</i> (11,3%; 2014 r. – 11,7%). Z wyżej wymienionych sekcji pochodziło połowę poprzednio pracujących (47,5%; 2014 r. – 48,8%). Równocześnie w stosunku do co dziesiątego bezrobotnego legitymującego się stażem pracy, pracownicy urzędów nie potrafili zidentyfikować miejsca działalności ostatniego zatrudnienia (12,0%; 2014 r. - 11,3%).
Bezrobotni z prawem do zasiłku	22 534 osoby	19 659 osób	Zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobiera zasiłku dla bezrobotnych. W końcu grudnia 2015 r. prawo do tego świadczenia posiadało 19,7 tys. osób, tj. 13,2% ogółu zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców spadła o 2,9 tys. osób. Nieznacznie wzrósł procentowy udział pobierających zasiłek wśród ogółu bezrobotnych (31.12.2014 r. – 22,5 tys., tj. 12,8% ogółu). Sytuacja powiatów w opisywanym aspekcie jest zróżnicowana. Według stanu na 31.12.2015 r. najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych notowano w powiatach: bieruńsko - łęczyńskim (21,0%) i częstochowskim (19,7%) oraz w mieście Tychy (19,7%). Odwrotna sytuacja wystąpiła w Świętochłowicach (9,7%) oraz w Jastrzębiu - Zdroju i w Zabrze (po 9,9%). W 2015 roku wysokość zasiłku podstawowego dla osób bezrobotnych w okresie pierwszych 3 miesięcy wynosiła 831,10 zł, natomiast w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku była to kwota 652,60 zł. W 2015 roku czerwcowej waloryzacji zasiłków dla bezrobotnych nie było.
Długotrwale bezrobotni	96 228 osób	80 389 osób	Do grupy długotrwale bezrobotnych zaliczane są osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. W ciągu roku liczebność tej zbiorowości zmniejszyła się o 15,8 tys. osób, do poziomu 80,4 tys. natomiast udział tej subpopulacji bezrobotnych w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych obniżył się o 0,7 p. proc., z 54,8% w grudniu 2014 r. do 54,1% w końcu 2015 r. Wśród długotrwale bezrobotnych nadal dominują kobiety (45,1 tys. pań, tj. 56,2% w końcu grudnia 2015 r., wobec 53,7 tys. osób, tj. 55,8% w grudniu 2014 r.). Utrzymuje się zróżnicowanie przestrzenne poziomu długotrwałego bezrobocia. W końcu 2015 r. najwięcej bezrobotnych tej kategorii zaewidencjonowanych było w Bytomiu (5,9 tys.; 64,6%) i Częstochowie (5,2 tys.; 57,6%). W najmniejszym stopniu problem długotrwałego bezrobocia dotykał powiat bieruńsko – łęczyński (412 osób, tj. 42,6% ogółu) oraz Żory (681 osób; 44,1%).

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		Opis zmian
	2014 r.	2015 r.	
Bezrobotni poniżej 30 roku życia	49 328 osób	38 156 osób	Na dzień 31.12.2015 r. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, które nie ukończyły jeszcze 30 roku życia wynosiła 38 156 osób - tj. 25,7% ogólnej liczby osób zarejestrowanych. W omawianej grupie bezrobotnych znalazło się 23 266 kobiet (61,0% ogółu bezrobotnych z tego przedziału wiekowego). Analogiczne dane z roku poprzedniego wynoszą odpowiednio: 49,3 tys. młodych osób bez pracy - tj. 28,1% ogólnej liczby zarejestrowanych, w tym kobiet 28,7 tys. kobiet (58,2%).
Bezrobotni w wieku od 18 do 24 lat (poniżej 25 roku życia)	24 959 osób	18 494 osoby	<p>W końcu grudnia 2015 r. bez pracy pozostawało 18,5 tys. bezrobotnych poniżej 25 roku życia. W ujęciu rocznym liczba najmłodszych bezrobotnych spadła o 6,5 tys. osób, tj. o 25,9 proc. Według stanu na 31.12.2015 r. bezrobotna młodzież to 12,5% ogółu zarejestrowanych, rok wcześniej ten udział był wyższy i wynosił 14,2%.</p> <p>Wśród zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia dominowały kobiety, które stanowiły 58,3% tej subpopulacji (10 777 osób; 2014 r. – 13 903 osoby, tj. 55,7%).</p> <p>Natężenie bezrobocia młodzieży w poszczególnych powiatach jest zróżnicowane. W końcu 2015 r. najwyższe udziały bezrobotnej młodzieży obserwowano w powiatach: rybnickim (20,7%), wodzisławskim (19,6%), kłobuckim (19,2%) i lublinieckim (18,2%). Najniższe udziały bezrobotnej młodzieży notowano w dużych miastach na prawach powiatu, tj. Bielsku– Białej (6,8%; 301 osób), Częstochowie (7,1%) oraz w Tychach (7,7%).</p> <p>Podjęcie pracy w czasie lub po ukończeniu edukacji stanowi pierwszy, znaczący krok w życiu zawodowym młodego człowieka. Czas poszukiwania pracy wpływa na szanse bezrobotnych na szybko zmieniającym się rynku pracy. W grupie bezrobotnej młodzieży przeważają osoby pozostające bez zatrudnienia w okresie od 0-3 miesięcy (50,5%) oraz od 3 do 6 miesięcy (21,0%). Jeśli chodzi o grupę osób chronicznie bezrobotnych (pozostających bez pracy nieprzerwanie ponad 24 miesiące), to ich udział w strukturze bezrobotnej młodzieży jest niski i wynosi 6,4%.</p>
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	48 460 osób	44 115 osób	<p>W końcu grudnia 2015 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy zaewidencjonowanych było 44,1 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 29,7% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej analogiczny odsetek 27,6%). Bezrobotni powyżej 50 roku życia to jedna z niewielu kategorii, w których notujemy nadreprezentację mężczyzn. Udział kobiet wynosi zaledwie 42,9%. W końcu 2015 r. problem braku pracy w grupie 50+ najbardziej widoczny był w dużych ośrodkach przemysłowych, gdzie bezrobotni tej kategorii stanowili nawet ponad jedną trzecią zarejestrowanych: Bielsko-Biała (38,5%), Częstochowa (38,3%), Tychy (35,4%), Gliwice (33,5%).</p> <p>Biorąc pod uwagę kryterium procentowego udziału grupy 50+ wśród ogółu zaewidencjonowanych, to bezrobocie osób powyżej 50 roku życia najmniej widoczne było w powiatach podregionu rybnickiego: Jastrzębiu Zdroju (19,4%), wodzisławskim (21,4%), Żorach (22,0%) oraz w powiecie rybnickim (23,0%). Możliwości zatrudnieniowe bezrobotnych powyżej 50 roku życia ogranicza niski poziom wykształcenia. W tej kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy aż 36,3% ma wykształcenie zasadnicze zawodowe, zaś 32,6% posiada wykształcenie gimnazjalne lub poniżej. Zaledwie 5,3% legitymuje się wyższym wykształceniem. Drugą barierą utrudniającą sukces na rynku pracy jest długookresowe bezrobocie. Wśród bezrobotnych z grupy 50+ aż 49,5% pozostaje bez zatrudnienia nieprzerwanie przez ponad 12 miesięcy (rok wcześniej odpowiedni wskaźnik był nieznacznie wyższy i wynosił 49,7%).</p>
Bezrobotni niepełnosprawni	11 855 osób	10 205 osób	<p>W końcu grudnia 2015 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych wynosiła 10,2 tys. i przez okres roku zmniejszyła się o 1 650 osób (tj. o 13,9 proc.). Nieznacznie wzrósł udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu, z 6,7% w grudniu 2014 roku do 6,9% w grudniu 2015 r.</p> <p>Według stanu na 31.12.2015 r. najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych było w: Częstochowie (1,0 tys. osób, tj. 11,2% ogółu zarejestrowanych w powiecie), Bielsku-Białej (644; w tym mieście na prawach powiatu co siódmy zarejestrowany jest osobą niepełnosprawną; 14,5%) oraz Sosnowcu (596 osób, tj. 7,4%). Najmniej bezrobotnych omawianej kategorii zaewidencjonowanych było w powiatach ziemskich: bieruńsko-lędzimskim (82 osoby, tj. 8,5%) i rybnickim (97 osób; 5,6%) oraz w mieście Piekary Śląskie (98 osób, tj. 4,6%).</p> <p>Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych udziały kobiet i mężczyzn są w zasadzie równe. Według stanu na 31.12.2015 r. udział pań wynosił 49,5%, rok wcześniej – 49,6%.</p>

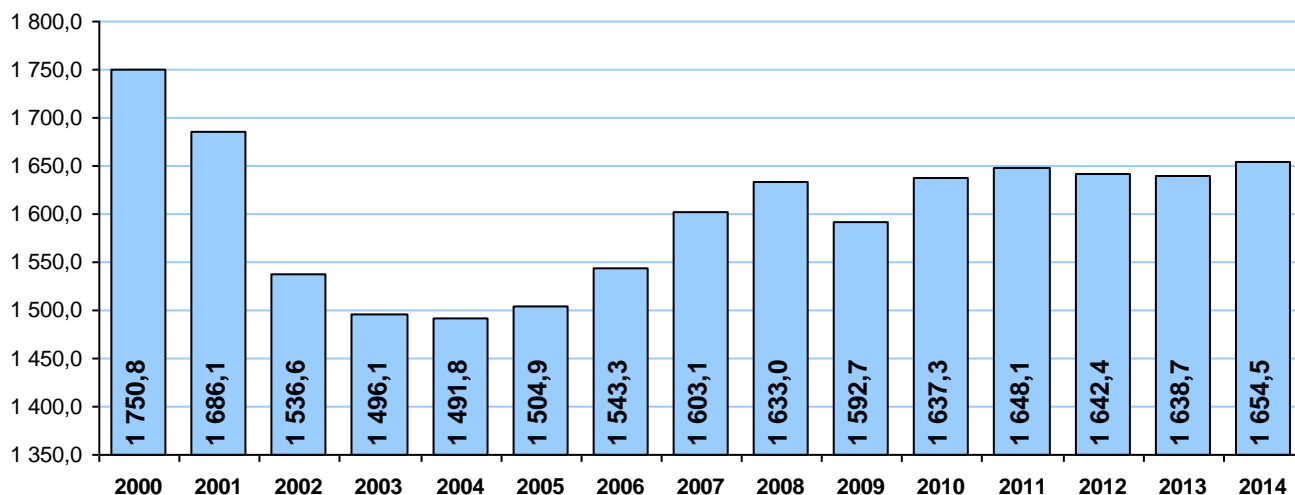
Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		Opis zmian
	2014 r.	2015 r.	
Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od zakończenia nauki (absolwenci)	7 497 osób	5 960 osób	Bezrobotni absolwenci (bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki szkolnej) to według stanu na koniec grudnia 2015 roku 4,0% ogółu zarejestrowanych (31.12.2015 r. – 5 960 osób). W ujęciu rocznym liczebność tej kategorii spadła o 1,5 tys. osób, tj. o 20,5 proc. Wśród bezrobotnych absolwentów zdecydowanie dominowały kobiety (58,8%). Według stanu na 31.12.2015 r. najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było w powiatach: wodzisławskim (329 osób) i częstochowskim (287) oraz w Częstochowie (278). Najmniej osób tej kategorii zaewidencjonowanych było w powiecie gliwickim (41 osób) oraz w miastach Świętochłowice (54 osoby) i Żory (63 osoby). Wśród bezrobotnych absolwentów osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 36,0% (2 143 osoby).
Bezrobotni z wyższym wykształceniem	22 066 osób	19 416 osób	Według stanu na koniec grudnia 2015 roku bezrobotni z wyższym wykształceniem (19,4 tys. osób) stanowili 13,1% ogółu zarejestrowanych (przed rokiem 12,6%). W tej zbiorowości zdecydowanie dominowały kobiety (13,0 tys., tj. 67,1%). W ciągu roku liczba bezrobotnych o potencjalnie najwyższych kwalifikacjach spadła o 2,7 tys. osób. W zbiorowości osób z wyższym wykształceniem odsetek długookresowego bezrobocia jest znacznie niższy niż w pozostałych grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia; około 28 procent z tej grupy pozostaje rejestrach nieprzerwanie ponad 12 miesięcy (przy średniej wojewódzkiej 37,6%).
Bezrobotni z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym	38 997 osób	32 709 osób	Bezrobotni z wykształceniem średnim policealnym i zawodowym stanowili 22,0% ogółu zarejestrowanych (31.12.2015 r. – 32,7 tys. osób). Rok wcześniej analogiczny udział wynosił 22,2%. W ciągu roku liczebność tej kategorii spadła o 6,3 tys. osób.
Bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym	16 170 osób	13 656 osób	Według stanu na 31 grudnia 2015 roku bez pracy pozostawało 13,7 tys. bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, w tym aż 69,0% to kobiety. W porównaniu z poprzednim rokiem osoby z opisywanej kategorii stanowią niezmiennie 9,2% ogółu.
Bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym	49 169 osób	40 604 osoby	W końcu grudnia 2015 roku liczba osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym wynosiła 40,6 tys. osób (tj. 27,3% ogółu). W ujęciu rocznym obserwujemy spadek bezrobotnych tej kategorii o 8,6 tys. osób (-17,4 proc.). W tej kategorii notowana jest nadreprezentacja mężczyzn, którzy stanowią 56,2% w zbiorowości bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym.
Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej	49 273 osoby	42 123 osoby	Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowili 28,4% ogółu zarejestrowanych. W ujęciu rocznym liczba osób tej kategorii spadła o 7,2 tys. (-14,5 proc.). Bezrobotni z najniższym poziomem wykształcenia są najbardziej narażeni na trwałe bezrobocie. W tej subpopulacji aż 42,2% pozostaje bez pracy nieprzerwanie ponad 12 miesięcy.
Liczba zarejestrowanych (napływ) - dane za cały rok	261 775 osób	248 630 osób	Na przestrzeni 2015 roku w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowało się 248,6 tys. osób tj. o 13,1 tys. mniej niż rok wcześniej (-5,0 proc.). Najwięcej rejestracji było w styczniu 2014 roku (25 443), natomiast najmniej w maju (17 336). Wśród napływających do bezrobocia (w okresie od stycznia do grudnia 2015 r.) panie stanowiły połowę „napływu” (50,4%). Zdecydowana większość rejestrujących się to osoby legitymujące się stażem pracy (83,5% „napływu”). W ubiegłym roku wśród noworejestrujących się ponad połowę stanowiły osoby w wieku 25-49 lat (141,2 tys., 56,8%). Bezrobotni w wieku od 18 do 24 lat to 25,0% „napływu” (62,2 tys.). Osoby powyżej 50 roku życia odpowiednio 18,2% (45,2 tys.). W stosunku do danych z 2014 roku, liczba noworejestrujących się bezrobotnych w wieku od 18 do 24 lat spadła o 13,3 proc. Liczba noworejestrujących się z przedziału wiekowego od 25-49 lat spadła o 0,9 proc. W „napływie” osób z kategorii 50+, w ujęciu rocznym obserwujemy również spadek o 4,8 proc.

Wyszczególnienie	Stan na 31 grudnia		Opis zmian
	2014 r.	2015 r.	
Liczba wyłączonych z ewidencji (odpływ) - dane za cały rok	294 396 osób	275 797 osób	<p>Na przestrzeni 2015 roku z rejestrów wyłączono 275,8 tys. bezrobotnych tj. o 18,6 tys. mniej niż rok wcześniej. W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. kobiety stanowiły 50,3% „odpływu”; w tym samym okresie 2014 r. udział pań kształtował się na podobnym poziomie (50,2%).</p> <p>W 2015 r. liczba wyłączonych z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy wyniosła 74 094 osoby (tj. 26,9% „odpływu”). Rok wcześniej liczba osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy i utraciły z tego tytułu status bezrobotnego była zdecydowanie wyższa (92 455 osób tj. 31,4% „odpływu” w 2014 roku).</p> <p>W całym 2015 roku z tytułu rozpoczęcia zatrudnienia wyrejestrowano 129,4 tys. osób (rok wcześniej 128,7 tys.), co stanowiło 46,9% całego „odpływu” (w 2014 roku odpowiednio 43,7%).</p> <p>W 2015 roku znacząco zmalała liczba bezrobotnych, którzy zostali wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkoleń (2014 r.: 9 596 osób; 2015 r.: 7 730; spadek o 1 866 osób, tj. – 19,4%). Nieznacznie zmniejszyła się liczba bezrobotnych kierowanych na staże (2014 r.: 19 929 osób; 2015 r.: 19 488 osób; redukcja o 441 osób, tj. -2,2%).</p> <p>W ujęciu rocznym zwiększyła się, o ponad 13 proc., liczba bezrobotnych skierowanych do prac subsydiowanych (2014 r.: 13 177 osób; 2015 r.: 14 908 osób). Mniejszą popularnością cieszyły się dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, które w 2015 r. otrzymało 4 827 bezrobotnych (wobec 5 795 osób w 2014 roku). Dodatkowo 4 100 osób podjęło pracę na stanowiskach utworzonych w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (rok wcześniej z tego tytułu wyłączono 3 773 osoby, zatem wzrost o 327 osób, tj. + 8,7%). Znacząco wzrosła liczba osób kierowanych do prac interwencyjnych, w 2015 roku podjęło je 2 656 bezrobotnych (w 2014 roku do prac interwencyjnych skierowano 1 490 osób).</p> <p>W ciągu roku o jedną czwartą (+ 24,8% proc.) wzrosła liczba wyłączonych z powodu podjęcia zatrudnienia w ramach robót publicznych (2014 r.: 1 705 wyłączonych; 2015 r.: 2 127 osób; wzrost o 422 osoby rozpoczynające roboty publicznie).</p> <p>W okresie od stycznia do końca grudnia 2015 roku z tytułu skierowania do prac społecznie użytecznych dokonano 4 675 wyłączeń (w 2014 r. odpowiednio 4 576 wyłączeń).</p> <p>Od stycznia do grudnia 2015 roku realizowane były także nowe formy aktywizacji zawodowej, wprowadzone znowelizowaną ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w maju 2014 r. Wśród nich największą popularnością cieszyło się podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie (z tego tytułu wyłączono 306 osób) oraz podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego (260 osób).</p> <p>W sumie w 2015 roku z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (afpb) wyłączono 46 504 osoby, rok wcześniej ich liczba była wyższa o 393 osoby (w 2014 roku z tytułu udzielenia dotacji, zatrudnienia na stanowisku refundowanym, rozpoczęcia robót publicznych lub prac interwencyjnych, skierowania na staże, szkolenia, do prac społecznie użytecznych lub rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych wyłączono 46 897 osób). Jak wynika z powyższych danych w ujęciu rocznym liczba osób objętych afpd nieznacznie spadła (o 0,8 procent).</p>
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w ciągu roku (oferty pracy)	123 073 oferty	140 951 ofert	Od stycznia do grudnia 2015 roku do urzędów pracy zgłoszono blisko 141 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, tj. o 17,9 tys. więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (w 2014 r. – 123,1 tys. ofert). W 2015 roku 18,3% propozycji stanowiły subsydiowane miejsca aktywizacji zawodowej (głównie staże), rok wcześniej analogiczny odsetek wynosił 20,9%.
Zgłoszenia zwolnień grupowych	5 523 osoby	2 094 osoby	W 2015 roku w województwie śląskim planowano objąć zwolnieniami grupowymi 2 094 osoby, tj. o 3,4 tys. osób mniej niż w 2014 r.
Zwolnieni z tytułu zwolnień grupowych, na podstawie wcześniejszych zgłoszeń	2 471 osób	1 736 osób	W 2015 roku śląskie powiatowe urzędy pracy otrzymały informację o dokonanych zwolnieniach grupowych, na podstawie wcześniejszych zgłoszeń, którymi objętych zostało 1 736 osób. W ujęciu rocznym liczba zwolnionych w ramach tzw. grupówek spadła o 735 osób (w 2014 r. pracę z tytułu zwolnień grupowych utraciło 2 471 osób).

1. Pracujący

Według stanu na 31 grudnia 2014 roku w całym województwie śląskim pracowało 1 654 506 osób, co stanowiło 11,6% ogółu pracujących w kraju¹ – było to o 15 849 osób więcej niż na koniec 2013 roku. W ujęciu rocznym liczba pracujących wzrosła w całej Polsce, w regionie o 1,0% , w kraju odpowiednio o 2,3%.

Pracujący w gospodarce narodowej w województwie śląskim. Stan 31.12. (w tys. osób)

źródło: opracowanie własne, na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, data pobrania 24 grudnia 2015 r.
http://stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.display?p_id=645894&p_token=0.22548237789589565#

W województwie śląskim w 2014 r. struktura pracujących w gospodarce narodowej według sekcji PKD kształtowała się następująco: *przetwórstwo przemysłowe* (20,6%); *handel; naprawa pojazdów samochodowych* (16,4%); *edukacja* (7,7%); *górnictwo i wydobywanie oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych* (razem te dwie sekcje 7,3%); *budownictwo* (6,3%); *opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* (po 6,2%). W stosunku do danych ogólnopolskich w regionie niski był udział pracujących w sekcji A *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*, jak napisano powyżej wynosił on 6,2% wobec 16,8% w kraju.

Jeżeli chodzi o Śląskie, to w strukturze pracujących relatywnie wysoki był udział zatrudnionych w sekcjach B i D tj. *górnictwo i wydobywanie oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych*. Według stanu na 31 grudnia 2014 roku osoby z obu tych sekcji stanowiły w regionie 7,3% ogółu pracujących, dla danych ogólnopolskich ten udział był znacznie niższy i wynosił 2,0%.

Wyższy od ogólnopolskiego był także odsetek pracujących w sekcji C *przetwórstwo przemysłowe*. W województwie śląskim co piąty pracujących należał do tej sekcji (20,6%), dla danych krajowych odsetek ten był niższy i wynosił 17,6%.

W województwie śląskim w 2014 r., w porównaniu z 2013 r., największy wzrost liczby pracujących odnotowano w sekcji M *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna*.

¹ *Pracujący w całej gospodarce narodowej (łącznie z duchownymi pełniącymi obowiązki duszpasterskie oraz pracującymi w rolnictwie indywidualnym). Dane uzyskiwane są z bieżącej sprawozdawczości oraz szacunków spisowych. Publikowane są z dużym opóźnieniem, stąd najbardziej aktualne dotyczą końca 2014 r. Źródło: Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2015 www.stat.gov.pl*

Struktura pracujących w województwie śląskim według sekcji w 2013 i 2014 r.

Wyszczególnienie	31.12.2013 r.		31.12.2014 r.		wzrost / spadek	
	osoby	odsetek	osoby	odsetek	osoby	dynamika 2013 r.=100
Ogółem pracujący	1 638 657	100,00%	1 654 506	100,00%	+15 849	101,0
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A)	101 963	6,2%	102 324	6,2%	361	100,4
Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C)	332 655	20,3%	340 474	20,6%	7 819	102,4
Górnictwo i wydobywanie; Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcje B D)	126 633	7,7%	120 946	7,3%	-5 687	95,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E)	22 023	1,3%	22 233	1,3%	210	101,0
Budownictwo (sekcja F)	105 657	6,4%	103 581	6,3%	-2 076	98,0
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G)	267 635	16,3%	271 197	16,4%	3 562	101,3
Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H)	94 152	5,7%	93 494	5,7%	-658	99,3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I)	29 491	1,8%	29 327	1,8%	-164	99,4
Informacja i komunikacja (sekcja J)	28 004	1,7%	30 294	1,8%	2 290	108,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K)	38 655	2,4%	37 776	2,3%	-879	97,7
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L)	26 376	1,6%	26 351	1,6%	-25	99,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M)	64 329	3,9%	68 533	4,1%	4 204	106,5
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N)	63 195	3,9%	64 984	3,9%	1 789	102,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O)	63 161	3,9%	63 808	3,9%	647	101,0
Edukacja (sekcja P)	125 882	7,7%	127 754	7,7%	1 872	101,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q)	100 660	6,1%	102 938	6,2%	2 278	102,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R)	18 355	1,1%	18 901	1,1%	546	103,0
Pozostałe sekcje (S, T, U)	29 831	1,8%	29 591	1,8%	-240	99,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, data pobrania 15.02.2016 r.

Ponad połowa pracujących w 2014 roku w naszym województwie to mężczyźni (54,4%; 899,7 tys.). W końcu grudnia 2014 r. większość pracujących była zatrudniona w sektorze prywatnym (74,1%). Rok wcześniej analogiczny wskaźnik był nieco niższy i wynosił 73,4%.

W ujęciu rocznym zatrudnienie rosło wyłącznie w sektorze prywatnym (+ 23 008 pracujących). W sektorze publicznym liczba pracujących zmniejszyła się o 7 159 osób.

Analizując sytuację naszego regionu na tle pozostałych województw stwierdzamy, że w żadnej jednostce terytorialnej nie notuje się tak wysokiego odsetka pracujących w sektorze prywatnym. Równocześnie, w latach 2013 – 2014 Śląskie było jednym z 8 województw, w których odnotowano zmniejszenie się zatrudnienia w sektorze publicznym. Dynamika spadku liczby pracujących w sektorze publicznym była najwyższa w kraju.

Dokładne dane dotyczące tej kwestii zawarto w tabeli.

Śląskie na tle kraju. Pracujący wg sektora własności

Jednostka terytorialna	Ogółem pracujący		w tym:					
			Sektor prywatny		Sektor publiczny			
	2013	2014	2013	2014	2013		2014	
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	%	osoba	%
POLSKA	13 919 826	14 237 452	10 869 292	11 186 314	3 050 534	21,9%	3 051 138	21,4%
ŚLĄSKIE	1 638 657	1 654 506	1 202 400	1 225 408	436 257	26,6%	429 098	25,9%

Jednostka terytorialna	Ogółem pracujący		w tym:					
			Sektor prywatny		Sektor publiczny			
	2013	2014	2013	2014	2013		2014	
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	%	osoba	%
ZACHODNIOPOMORSKIE	507 477	515 576	374 980	383 122	132 497	26,1%	132 454	25,7%
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	419 637	426 348	315 523	322 603	104 114	24,8%	103 745	24,3%
OPOLSKIE	311 442	316 890	238 334	244 389	73 108	23,5%	72 501	22,9%
LUBUSKIE	320 293	330 493	246 656	256 597	73 637	23,0%	73 896	22,4%
POMORSKIE	753 429	774 807	582 261	602 628	171 168	22,7%	172 179	22,2%
KUJAWSKO-POMORSKIE	676 971	694 901	523 731	542 161	153 240	22,6%	152 740	22,0%
MAZOWIECKIE	2 274 610	2 342 985	1 766 655	1 830 724	507 955	22,3%	512 261	21,9%
PODLASKIE	400 090	408 841	311 382	320 210	88 708	22,2%	88 631	21,7%
DOLNOŚLĄSKIE	1 018 172	1 047 702	801 093	829 300	217 079	21,3%	218 402	20,8%
LUBELSKIE	799 820	809 318	630 963	642 149	168 857	21,1%	167 169	20,7%
ŚWIĘTOKRZYSKIE	453 970	460 010	363 709	369 366	90 261	19,9%	90 644	19,7%
ŁÓDZKIE	925 303	944 104	738 518	758 089	186 785	20,2%	186 015	19,7%
MAŁOPOLSKIE	1 259 992	1 293 971	1 013 281	1 045 392	246 711	19,6%	248 579	19,2%
PODKARPACKIE	792 771	804 330	639 536	650 356	153 235	19,3%	153 974	19,1%
WIELKOPOLSKIE	1 367 192	1 412 670	1 120 270	1 163 820	246 922	18,1%	248 850	17,6%

Źródło: GUS http://stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.dims?p_id=666075&p_token=0.8748756972074994

Data pobrania 28 grudnia 2015 r.

Z danych publikowanych przez Urząd Statystyczny w Katowicach wynika, że przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2015 r. wyniosła 716,6 tys. osób i zmniejszyła się o 0,6% w porównaniu z grudniem 2014 r., a w relacji do listopada 2015 r. pozostała na niezmiennym poziomie (w grudniu 2014 r. w odniesieniu do grudnia 2013 r. spadła o 0,6%). W kraju przeciętne zatrudnienie było wyższe o 1,4% w porównaniu z grudniem 2014 r. oraz wyższe o 0,2% w stosunku do listopada 2015 r.

W regionie spadek przeciętnej liczby zatrudnionych w relacji do grudnia 2014 r. odnotowano między innymi w: *działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej* (o 15,2%), *górnictwie i wydobywaniu* (o 10,9%) oraz *zakwaterowaniu i gastronomii* (o 8,1%). Wzrost przeciętnego zatrudnienia w ujęciu rocznym wystąpił między innymi w: *informacji i komunikacji* (o 4,9%), *transporcie i gospodarce magazynowej* (o 3,8%) oraz *przetwórstwie przemysłowym* (o 3,4%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	XII 2015		I – XII 2015	
	w tys.	XII 2014 = 100	w tys.	I – XII 2014 = 100
OGÓŁEM	716,6	99,4	721,3	99,3
w tym:				
Przemysł	423,7	99,7	426,8	99,4
górnictwo i wydobywanie	91,6	89,1	98,3	91,6
przetwórstwo przemysłowe	302,9	103,4	299,1	102,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	11,0	94,4	11,3	98,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	18,2	102,0	18,1	101,7
Budownictwo	52,7	93,4	54,1	93,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	97,7	102,5	96,6	101,4
Transport i gospodarka magazynowa	42,3	103,8	41,8	103,0
Obsługa rynku nieruchomości ^a	14,3	97,0	14,5	97,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	17,9	84,8	18,9	87,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	32,1	103,1	32,7	105,1

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2015 r.*

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2015 r.

1.1 Aktywność zawodowa według BAEL - wskaźniki dotyczące aktywności zawodowej ludności

Z danych Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)² wynika, że w III kwartale 2015 r. w województwie śląskim liczba ludności powyżej 15 roku życia wynosiła 3 520 tys. i stanowiła 11,4% omawianej zbiorowości w kraju (rok wcześniej odpowiednio 12,1%). W województwie odnotowano niższy niż w kraju współczynnik aktywności zawodowej³ i wskaźnik zatrudnienia⁴ natomiast wyższą stopę bezrobocia (o 0,3 p. proc.).

Według danych BAEL liczba ludności powyżej 15 roku życia w województwie śląskim w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 5,9%.

W III kwartale 2015 r. liczba aktywnych zawodowo wyniosła 1 889 tys. i spadła o 8,1% w odniesieniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku. Wśród aktywnych zawodowo pracujący stanowili 92,6%, a bezrobotni – 7,4%. W porównaniu z III kwartałem 2014 r. roku obniżyła się liczba pracujących (o 148 tys.), bezrobotnych (o 18 tys.) oraz biernych zawodowo (o 54 tys. osób).

W odniesieniu do III kwartału 2014 roku wzrosło znacząco obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W III kwartale 2015 r. na 1000 pracujących przypadało 1013 osób bezrobotnych i biernych zawodowo (993 w miastach, 1081 na wsi), podczas gdy w III kwartale 2014 roku – 972 (958 w miastach, 1028 na wsi).

Współczynnik aktywności zawodowej w III kwartale 2015 r. wyniósł 53,7% (w kraju 56,4%). Był on wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (62,3% wobec 46,0%) oraz wyższy dla mieszkańców miast niż wsi (54,2% wobec 51,6%). W porównaniu z III kwartałem 2014 r. wartość współczynnika aktywności zawodowej ogółu ludności spadła o 1,2 p. proc. W odniesieniu do zmiennej płci, odnotowano zmniejszenie się współczynnika aktywności zawodowej wśród mężczyzn o 0,9 p. proc. i spadek wśród kobiet o 1,3 p. proc.

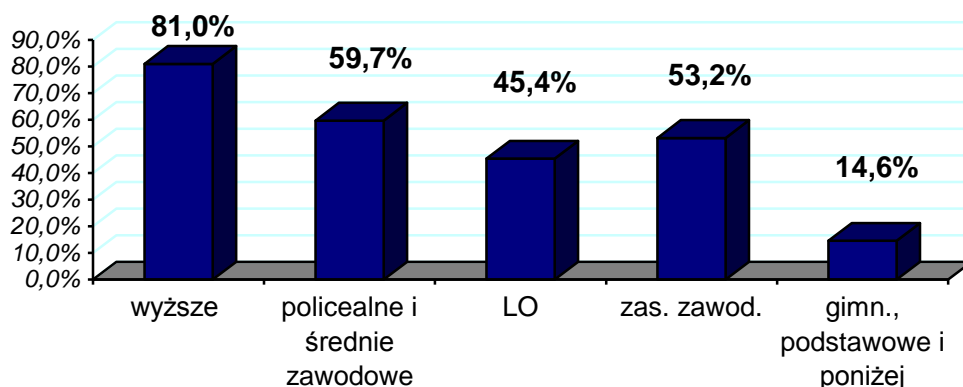
² W tej części wykorzystano opracowanie Urzędu Statystycznego w Katowicach pt. Aktywność Ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2015 r.

³ Współczynnik aktywności zawodowej jest to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

⁴ Wskaźnik zatrudnienia jest to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii

Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania stwierdzamy, że zmniejszyła się aktywność zawodowa mieszkańców miast (o 1,1 p. proc.), spadła także aktywność mieszkańców wsi (o 1,8 p. proc.)⁵. Czynnikiem bardzo silnie różnicującym aktywność zawodową było również wykształcenie. Poniżej prezentujemy wykres ilustrujący tę zależność.

Wysokość współczynnika aktywności zawodowej w grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia w III kwartale 2015 r.

Źródło: Urząd Statystyczny Katowice

<http://katowice.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/praca-wynagrodzenie/aktywnosc-ekonomiczna-ludnosci-w-województwie-slaskim-w-iii-kwartale-2015-r-2,32.html> data pobrania 04 stycznia 2016 r.

Jak widać, najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (81,0%; rok wcześniej 80,1%) natomiast najniższy wśród mieszkańców regionu legitymujących się z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (podobnie jak rok wcześniej wynosił on 14,6%).

W ujęciu rocznym w województwie śląskim wskaźnik zatrudnienia osób powyżej 15 roku życia obniżył się z 50,7% w III kwartale 2014 r. do 49,7% w III kwartale 2015 r. (kraj 52,4%; III kw. 2015 r.).

W porównaniu z III kwartałem 2014 r. odnotowano zmniejszenie się wskaźnika zatrudnienia zarówno dla populacji kobiet, jak i dla populacji mężczyzn (odpowiednio o: 0,9 p. proc. i 0,8 p. proc.). Zmniejszył się poziom zaangażowania zawodowego mieszkańców wsi (o 1,2 p. proc.) i mieszkańców miast (o 0,9 p. proc.).

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku i poziomu wykształcenia w III kwartale 2015 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni				
	w tysiącach				w %			
Ogółem	3 520	1 889	1 749	140	1 632	53,7	49,7	7,4
WEDŁUG WIEKU								
15 – 17 lat	124	.	.	–	121	x	x	–
18 – 19 lat	91	16	9	6	76	17,6	9,9	37,5
20 – 24 lat	236	140	116	24	97	59,3	49,2	17,1
25 – 29 lat	285	241	221	20	44	84,6	77,5	8,3
30 – 34 lat	285	242	222	19	43	84,9	77,9	7,9

⁵Ta część analizy pochodzi w całości z opracowania Urzędu Statystycznego w Katowicach „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2014 r.”, opublikowanym na: katowice.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/praca-wynagrodzenie/aktywnosc-ekonomiczna-ludnosci-w-województwie-slaskim-w-iii-kwartale-2014-r-2,28.html

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni				
	w tysiącach				w %			
35 – 39 lat	308	276	257	19	33	89,6	83,4	6,9
40 – 44 lat	275	238	224	15	37	86,5	81,5	6,3
45 – 49 lat	276	216	208	8	59	78,3	75,4	3,7
50 – 54 lat	290	205	193	13	85	70,7	66,6	6,3
55 – 59 lat	356	203	190	13	154	57,0	53,4	6,4
60 – 64 lat	312	84	82	.	229	26,9	26,3	x
65 lat i więcej	681	27	26	.	654	4,0	3,8	x
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA								
Wyższe	731	592	570	22	139	81,0	78,0	3,7
Policealne	87	53	50	.	34	60,9	57,5	x
Średnie zawodowe	854	509	477	32	344	59,6	55,9	6,3
Średnie ogólnokształcące	324	147	132	15	177	45,4	40,7	10,2
Zasadnicze zawodowe	948	504	460	44	444	53,2	48,5	8,7
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	577	84	60	24	493	14,6	10,4	28,6

Źródło: Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności, Urząd Statystyczny, Katowice, zestawienie WUP

Według metodologii BAEL, stopa bezrobocia w województwie śląskim obniżyła się z 7,7% w III kwartale 2014 roku do 7,4% w III kwartale 2015 r. (kraj 7,1%; III kw. 2015 r.).

Z punktu widzenia realizacji wskaźników zapisanych w Strategii Lizbońskiej, szczególnie istotne są mierniki notowane dla przedziału wiekowego od 20 do 64 lat. Bez względu na rok sprawozdawczy, wysokość wskaźnika zatrudnienia w województwie śląskim w tym przedziale wiekowym odbiega in minus od średniej ogólnopolskiej. W Banku Danych Lokalnych GUS najbardziej aktualne informacje dotyczą III kwartału 2015 roku, kiedy to wskaźnik zatrudnienia w grupie ludności w wieku 20-64 lat wynosił w Polsce 68,4%, zaś w naszym województwie 65,8% (w momencie pisania analizy brak danych za III kwartał 2015 r. w odniesieniu do poszczególnych województw).

Wskaźnik zatrudnienia - Śląskie na tle kraju. III kwartał, lata 2005-2015
Ujęcie rankingowe wg ostatniej kolumny tabeli

Jednostka terytorialna	Ogółem ludność w wieku od 20-64 lat - III kwartał										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
POLSKA	59,0	61,3	63,5	65,7	65,5	65,1	65,0	65,2	65,6	67,3	68,4
MAZOWIECKIE	63,3	66,2	66,8	72,2	72,2	70,8	70,2	71,2	71,1	74,1	
ŁÓDZKIE	58,7	63,2	66,4	66,4	64,9	66,6	66,5	65,9	66,2	69,5	
PODLASKIE	65,9	66,0	67,6	70,1	69,2	67,0	67,9	67,7	67,9	69,0	
WIELKOPOLSKIE	58,7	61,2	63,6	66,7	67,5	65,7	66,3	66,5	67,4	68,0	
LUBELSKIE	63,1	65,9	68,3	66,8	66,5	67,2	67,2	66,4	66,2	66,9	
MAŁOPOLSKIE	63,0	63,0	64,2	67,3	66,5	66,1	66,7	64,9	65,8	66,5	
OPOLSKIE	57,2	59,2	60,1	62,2	63,6	64,1	63,8	64,7	65,6	66,4	
DOLNOŚLĄSKIE	55,7	59,2	60,4	62,2	62,1	61,9	62,7	62,3	62,5	66,3	

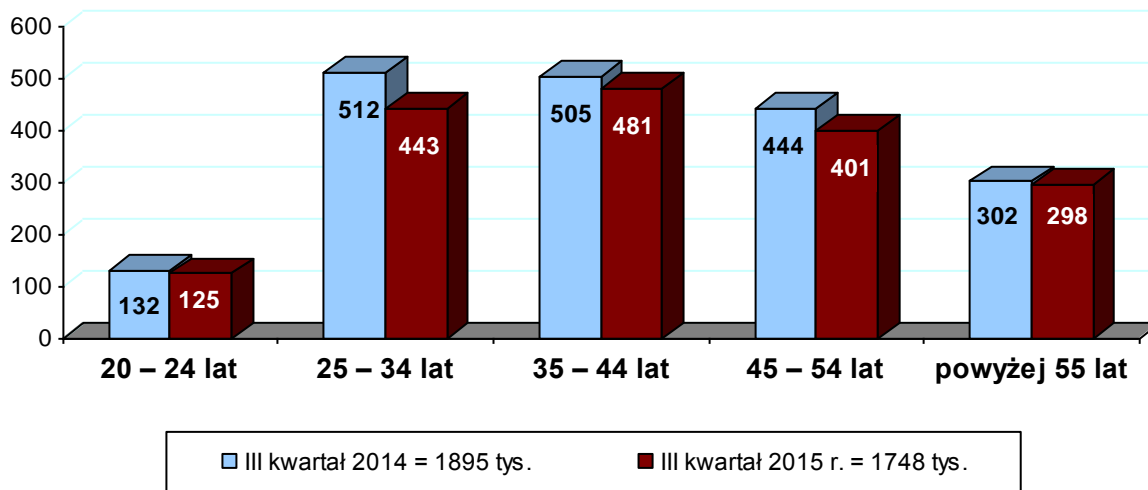
Jednostka terytorialna	Ogółem ludność w wieku od 20-64 lat - III kwartał										
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
POMORSKIE	56,4	59,5	61,6	64,9	63,2	65,2	65,2	65,9	64,9	66,3	
KUJAWSKO-POMORSKIE	57,6	57,2	58,1	61,4	61,5	61,5	62,2	64,3	64,3	65,7	
ŚLĄSKIE	54,5	56,5	61,0	62,1	62,4	60,8	61,4	62,7	64,3	65,6	65,8
ŚWIĘTOKRZYSKIE	59,7	63,3	65,8	67,6	65,1	65,1	64,8	64,9	63,8	64,5	
ZACHODNIOPOMORSKIE	54,5	56,1	57,0	58,9	62,0	60,1	59,6	61,7	61,7	64,5	
LUBUSKIE	57,5	59,7	62,3	64,5	62,9	64,7	64,2	63,1	63,1	64,2	
PODKARPACKIE	61,0	62,2	64,2	65,2	65,8	65,8	63,1	63,6	63,4	63,1	
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	56,2	59,6	63,4	63,6	61,6	61,7	59,6	58,3	60,0	61,1	

W województwie śląskim wśród pracujących największą grupę tworzyły osoby w wieku od 35 do 44 lat (27,5%). Osoby w wieku 25-34 lata stanowiły 25,3% ogółu pracujących. Udział pracujących w wieku 45-54 lata wyniósł 22,9%. Pracujący w wieku 55 lat i więcej stanowili 17,0%. Najmniej liczną grupą były osoby w wieku 15-24 lata (7,2%).

W odniesieniu do sytuacji w III kwartale 2014 r. we wszystkich grupach, wyodrębnionych ze względu na wiek, obniżyła się liczba pracujących. Najbardziej, bo aż o 13,5% zmniejszyła się liczba pracujących w wieku od 25 do 34 lat (w ujęciu rocznym liczebność pracujących z tego przedziału wiekowego spadła o 69 tys.). W grupie wiekowej powyżej 55 roku życia obniżenie liczby pracujących było najmniejsze (o 1,7%, tj. o 1,3 tys. osób).

Województwo śląskie.

Liczba pracujących powyżej 20 roku życia w poszczególnych grupach wiekowych. Dane w tys. osób

W III kwartale 2015 r. wśród pracujących wykształcenie wyższe posiadało 32,6%, policealne i średnie zawodowe 30,1%, a zasadnicze zawodowe 26,3%. Wykształceniem średnim ogólnokształcącym legitymowało się 7,5% pracujących. Najmniej pracujących posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe: 3,4% (w całym regionie zaledwie 60 tys. osób).

Najliczniejszymi grupami zawodowymi wśród pracujących byli: specjaliści (18,7%), technicy i inny średni personel (16,3%), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (15,6%) oraz pracownicy usług i sprzedawcy (13,7%). Najmniej liczną grupę zawodową tworzyli rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (2,0%).

1.2 Rejestracja cudzoziemców z zamiarem zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę

Rejestracja oświadczeń pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi dotyczy obcokrajowców podejmujących krótkoterminowe zatrudnienie w Polsce, o których mowa w § 1 pkt 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 20 lipca 2011 r. w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (Dz. U. Nr 155, poz. 919).

Należy pamiętać, że liczba cudzoziemców, którzy podjęli pracę w związku z zarejestrowanym oświadczeniem nie musi być tożsama z liczbą zarejestrowanych oświadczeń. Wynika to między innymi:

- z faktu, iż dla części cudzoziemców zarejestrowano więcej niż jedno oświadczenie,
- odmowy udzielenia wizy niektórym cudzoziemcom,
- rezygnacji części cudzoziemców z przyjazdu do Polski.

W 2015 r. rosła skala zatrudnienia cudzoziemców w województwie śląskim, przede wszystkim w ramach tzw. procedury uproszczonej. Ubiegły rok okazał się rekordowym pod względem liczby zarejestrowanych oświadczeń. Wśród podejmujących pracę w ramach trybu oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi powiększał się udział obywateli Ukrainy, którzy stanowili blisko 99 proc. podejmujących pracę w oparciu o złożone oświadczenie.

Szczególnie silny wzrost zapotrzebowania na pracę cudzoziemców dotyczył takich sekcji PKD jak: *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, budownictwo oraz przetwórstwo przemysłowe*.

W 2015 r. w województwie śląskim zarejestrowano 34,3 tys. oświadczeń na pracę cudzoziemca (wobec 11,3 tys. w 2014 roku). Liczba oświadczeń rosła drugi rok z rzędu, wcześniej, w dwóch kolejnych latach sprawozdawczych liczba zarejestrowanych oświadczeń spadała⁶.

Liczba oświadczeń pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę lata 2013-2015 - województwo śląskie

Miesiąc / rok	Liczba zarejestrowanych oświadczeń ogółem			z ogółem:		
				obywatele Ukrainy		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
styczeń	437	436	1 831	375	417	1 771
luty	516	580	2 255	475	552	2 237
marzec	745	683	2 602	688	654	2 567
kwiecień	844	777	2 309	788	749	2 278
maj	763	861	2 102	751	834	2 082
czerwiec	680	841	2 642	653	779	2 604
lipiec	597	1 068	3 300	539	1 052	3 270
sierpień	456	1 077	3 001	420	1 063	2 957
wrzesień	409	1 115	3 475	377	1 061	3 404
październik	433	1 370	3 491	393	1 319	3 449
listopad	430	1 248	3 879	395	1 226	3 840
grudzień	247	1 200	3462	233	1 174	3 410

⁶ w roku 2010 zarejestrowano w województwie śląskim 4783 zezwolenia, rok 2011 – 9562 zezwolenia, 2012 rok 7486 zezwoleń oraz 2013 rok 6613 zezwoleń

Miesiąc / rok	Liczba zarejestrowanych oświadczeń ogółem			z ogółem:		
				obywatele Ukrainy		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Razem	6 557	11 256	34 349	6 087	10 880	33 869
<i>Udział % obywateli Ukrainy</i>				92,8%	96,7%	98,6%

Z danych gromadzonych przez powiatowe urzędy pracy wynika, że w województwie śląskim pracodawcy zamierzają zatrudniać przede wszystkim mężczyzn, w stosunku do których w 2015 roku zarejestrowano 26,5 tys. oświadczeń. Jak z tego wynika, kobiety stanowiły zaledwie 22,9% ogółu obcokrajowców rozpoczynających pracę w trybie procedury uproszczonej.

Zdecydowana większość cudzoziemców to osoby poniżej 40 roku życia (73,6%). Tylko co czwarty pracownik lokował się przedziale wiekowym od 41 do 65 lat. Sporadycznie w trybie oświadczeń zamierzali podjąć pracę seniorzy powyżej 65 lat.

Jeżeli chodzi o strukturę zawodową cudzoziemców podejmujących pracę na podstawie zarejestrowanych oświadczeń, to w 2015 roku największą grupę stanowili *pracownicy przy pracach prostych* (35,8%). W następnej kolejności cudzoziemcy zamierzali podjąć zatrudnienie w zawodach kwalifikujących się do grupy wielkiej *7 robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* (23,7%) oraz do grupy *pracownicy biurowi* (17,3%). Co dziesiąty obcokrajowiec miał pracować w zawodzie należącym do grupy *5 pracownicy usług osobistych i sprzedawcy* (10,1%). Rzadko planowano zatrudnić obcokrajowców na stanowiskach kierowniczych lub w zawodach wymagających wyższego wykształcenia (grupa wielka *2 specjaliści*).

Dokładne dane na temat omawianego problemu zawarto w tabeli.

Liczba i struktura oświadczeń pracodawców o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę 2015 r.

Wyszczególnienie	Kraj pochodzenia cudzoziemca						Razem
	Białoruś	Rosja	Ukraina	Moldowa	Gruzja	Armenia	
1. Liczba oświadczeń	172	48	33 869	185	43	32	34 349
w tym - liczba oświadczeń dla osób, które już posiadają wizę lub zezwolenie na zamieszkanie	39	19	14 566	62	10	7	14 703
2. Liczba kobiet	34	12	7 771	45	4	7	7 873
3. Wiek pracownika	x	x	x	x	x		x
3.1. poniżej 26 lat	51	12	9 468	51	3	3	9 588
3.2. 26-40 lat	91	19	15 466	90	30	14	15 710
3.3. 41-65 lat	30	17	8 915	44	10	14	9 030
3.4. powyżej 65 lat	0	0	20	0	0	1	21
4. Sekcje PKD	x	x	x	x	x		x
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	0	1 556	2	0	0	1 558
B. Górnictwo i wydobywanie	0	0	18	0	0	0	18
C. Przetwórstwo przemysłowe	4	5	3 405	30	6	1	3 451
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	165	0	0	0	165
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0	28	0	0	1	29
F. Budownictwo	47	7	6 998	65	7	0	7 124
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów	7	8	3 054	0	4	10	3 083

Wyszczególnienie	Kraj pochodzenia cudzoziemca						Razem
	Białoruś	Rosja	Ukraina	Moldowa	Gruzja	Armenia	
samochodowych, włączając motocykle							
H. Transport i gospodarka magazynowa	34	4	2 870	8	8	3	2 927
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2	1	669	4	0	0	676
J. Informacja i komunikacja	17	1	70	0	0	2	90
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0	36	0	0	0	36
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	0	21	0	0	0	22
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4	3	902	1	0	3	913
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	39	11	12 588	74	16	10	12 738
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0	1	0	0	0	1
P. Edukacja	0	1	14	1	1	1	18
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	0	53	0	0	1	55
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	4	48	0	0	0	54
S. Pozostała działalność usługowa	12	2	1 241	0	1	0	1 256
T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	2	1	132	0	0	0	135
U. Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0	0	0
5. Wielkie grupy zawodów i specjalności	x	x	x	x	x		x
1 Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	3	0	25	0	0	0	28
2. Specjaliści	15	10	181	0	0	1	207
3. Technicy i inny średni personel	10	7	524	4	4	2	551
4. Pracownicy biurowi	17	6	5 910	4	1	4	5 942
5. Pracownicy usług i sprzedawcy	22	9	3 420	7	10	4	3 472
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0	0	1 227	2	0	1	1 230
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	58	6	7 926	109	18	9	8 126
8 Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	26	3	2 468	7	1	2	2 507
9 Pracownicy przy pracach prostych	21	7	12 188	52	9	9	12 286
0 Siły zbrojne	0	0	0	0	0	0	0
6. Rodzaj umowy	x	x	x	x	x		x
Umowa o pracę	104	24	5 391	49	8	14	5 590
Umowa zlecenie	58	19	23 566	106	28	16	23 793
Umowa o dzieło	10	5	4 887	30	7	2	4 941
Inne	0	0	25	0	0	0	25
7. Okres na jaki wystawiono oświadczenie	x	x	x	x	x		x
Poniżej 1 miesiąca	3	0	460	0	1	1	465
Od 1 do 3 miesięcy	9	3	3 086	9	0	2	3 109
Od 3 do 6 miesięcy	160	45	30 323	176	42	29	30 775

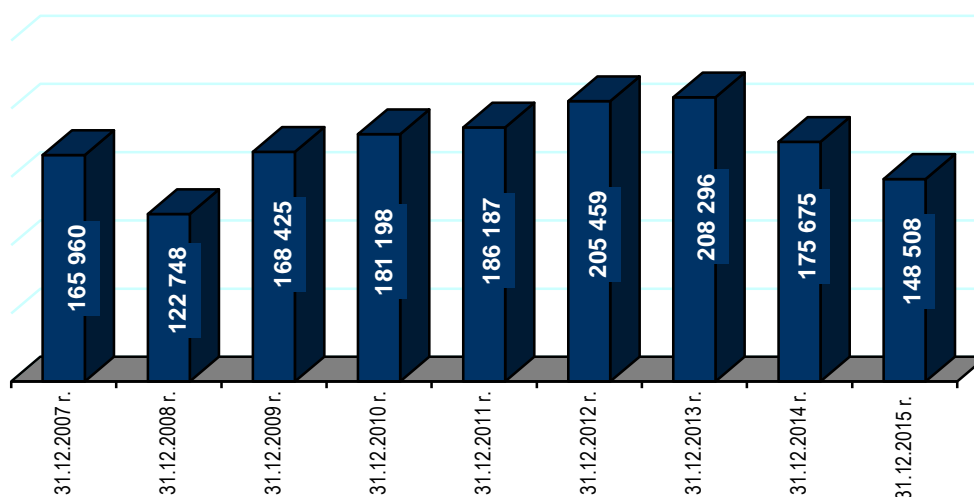
2 Poziom i natężenie bezrobocia rejestrowanego

2.1 Bezrobocie rejestrowane i jego terytorialne zróżnicowanie

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w końcu grudnia 2015 roku wyniosła 148 508 osób. W ujęciu rocznym zbiorowość bezrobotnych zmniejszyła się o 27,2 tys. osób (dynamika spadku – 15,5 proc.). Był to drugi z kolei rok tak wysokiej dynamiki spadku bezrobocia.

Analiza kluczowych wskaźników bezrobocia rejestrowanego dla województwa śląskiego w ciągu ostatnich siedmiu lat pokazuje odwrócenie pewnych istotnych, a obserwowanych uprzednio, niekorzystnych tendencji. Uwaga ta dotyczy przede wszystkim poziomu zjawiska. Lata 2014 i 2015 przyniosły przełamanie wzrostowego trendu zapoczątkowanego w 2009 roku. I tak, o ile jeszcze między końcem grudnia 2008 r. a końcem grudnia 2013 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła o 69,7% (ze 122 748 do 208 296 osób), o tyle po upływie kolejnych dwóch lat – a zatem w końcu grudnia 2015 r. – wskaźnik odznaczał się już znaczącym spadkiem wartości wynoszącym 28,7% - stało się tak na skutek spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym okresie z 208 296 osób do 148 508 osób. Graficzną interpretację omówionych tendencji znaleźć można na wykresie.

Województwo śląskie – liczba zarejestrowanych bezrobotnych, stan w końcu roku

W powiatach widoczne było terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia. Najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Bytomiu i Częstochowie (po 9,1 tys. osób) oraz w Katowicach i Sosnowcu (po 8,1 tys. osób). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców: bieruńsko - lędziński (967 osób), Świętochłowice oraz Żory (po 1,5 tys. osób). Redukcja liczby bezrobotnych miała miejsce we wszystkich powiatach (36 jednostek). Biorąc pod uwagę kryterium liczb bezwzględnych stwierdzamy, że w ujęciu rocznym najbardziej liczba bezrobotnych obniżyła się w Częstochowie (- 3 154 osoby), w Katowicach (- 1 785) oraz w powiecie częstochowskim (-1 696 osób). Z kolei dynamika spadku najwyższa była w Częstochowie (-25,8%), w Jaworznie (-24,1%), w powiecie cieszyńskim (-22,9%), w Tychach (- 27,0%) oraz w powiatach bieruńsko – lędzińskim (-21,1%) i częstochowskim (- 20,8%).

Podobnie jak w poprzednich latach sprawozdawczych, zauważalną tendencją bezrobocia była jego sezonowość, miesiące wiosenno-letnie były okresami spadku liczby bezrobotnych,

natomiast najwyższy poziom tego zjawiska przypadłał na miesiące rozpoczynające rok kalendarzowy.

Jeżeli chodzi o podregiony, to w ujęciu rocznym znaczącą skalę spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w podregionie częstochowskim, bielskim, sosnowieckim i katowickim. Natomiast najwyższą dynamikę spadku odnotowano w podregionie częstochowskim (-21,1%) oraz bielskim i tyskim (odpowiednio – 18,4% i – 17,5%). Dokładne dane zawarto w tabeli:

Dynamika spadku liczby bezrobotnych w podregionach (2014 – 2015)

Województwo / podregiony	Bezrobotni stan 31.12.		Spadek (w osobach)	Dynamika 31.12.2014 r. =100%
	2014 r.	2015 r.		
Województwo śląskie razem	175 675	148 508	27 167	84,5
w tym:				
Podregion częstochowski	28 646	22 598	-6 048	78,9
Podregion bielski	23 301	19 004	-4 297	81,6
Podregion sosnowiecki	31 292	27 335	-3 957	87,4
Podregion katowicki	24 903	20 972	-3 931	84,2
Podregion gliwicki	17 544	14 822	-2 722	84,5
Podregion bytomski	21 002	18 509	-2 493	88,1
Podregion rybnicki	19 401	17 360	-2 041	89,5
Podregion tyski	9 586	7 908	-1 678	82,5

Terytorialne zróżnicowanie liczby bezrobotnych według powiatów oraz zmiany sezonowe zjawiska przedstawia poniższa tabela.

Liczba bezrobotnych ogółem. Stan w końcu miesiąca

Powiaty	gru 2014	sty-15	lut-15	mar-15	kwi-15	maj-15	cze-15	lip-15	sie-15	wrz-15	paź-14	lis-15	gru-15
Będziński	7 133	7 480	7 588	7 468	7 016	6 852	6 726	6 652	6 580	6 428	6 423	6 336	6 538
Bielski	4 827	4 920	4 910	4 800	4 539	4 378	4 257	4 158	4 116	4 103	4 095	4 074	4 095
Cieszyński	6 549	6 835	6 798	6 700	6 208	5 956	5 449	5 294	5 032	4 994	4 965	5 373	5 048
Częstochowski	8 160	8 476	8 432	8 105	7 801	7 286	6 894	6 754	6 454	6 190	6 178	6 291	6 464
Gliwicki	3 443	3 633	3 655	3 575	3 417	3 349	3 263	3 232	3 194	3 165	3 181	3 179	3 100
Kłobucki	4 183	4 652	4 738	4 648	4 297	4 185	3 777	3 684	3 635	3 702	3 445	3 570	3 751
Lubliniecki	3 007	3 197	3 150	3 008	2 892	2 765	2 576	2 561	2 556	2 443	2 444	2 430	2 567
Mikolowski	2 703	2 841	2 798	2 782	2 612	2 554	2 488	2 366	2 346	2 249	2 228	2 231	2 302
Myszkowski	4 071	4 421	4 565	4 383	4 151	3 973	3 747	3 582	3 370	3 230	3 148	3 176	3 305
Pszczynski	2 599	2 764	2 742	2 648	2 442	2 362	2 263	2 241	2 198	2 185	2 160	2 088	2 268
Raciborski	2 745	2 933	2 978	2 969	2 861	2 727	2 597	2 548	2 530	2 452	2 422	2 433	2 489
Rybnicki	1 950	2 064	2 069	1 954	1 885	1 850	1 761	1 719	1 727	1 673	1 669	1 709	1 743
Tarnogórski	5 225	5 421	5 533	5 428	5 309	5 088	4 878	4 790	4 738	4 755	4 705	4 672	4 686
Bieruńsko-lędzki	1 225	1 265	1 259	1 224	1 133	1 101	1 075	1 006	1 033	1 014	993	1 014	967
Wodzisławski	5 069	5 380	5 450	5 422	5 167	4 930	4 747	4 720	4 756	4 618	4 598	4 636	4 588
Zawierciański	6 118	6 459	6 578	6 475	6 265	6 249	5 924	5 794	5 704	5 650	5 503	5 562	5 555
Żywiecki	6 709	7 006	6 973	6 848	6 686	6 551	6 201	5 782	5 523	5 480	5 537	5 372	5 428
Bielsko-Biała	5 216	5 369	5 388	5 325	5 140	4 946	4 881	4 802	4 800	4 701	4 594	4 436	4 433
Bytom	10 387	10 737	10 484	10 287	10 035	9 770	9 456	9 156	9 146	8 928	8 630	8 784	9 147
Chorzów	4 135	4 497	4 592	4 445	4 358	4 192	3 970	3 834	3 670	3 657	3 562	3 640	3 665
Częstochowa	12 232	12 619	12 635	12 412	11 943	11 378	10 598	10 203	9 859	9 379	9 121	9 052	9 078
Dąbrowa Górnicza	5 991	6 253	6 226	6 176	6 004	5 738	5 595	5 519	5 329	5 250	5 117	5 057	5 104

Powiaty	gru 2014	sty-15	lut-15	mar-15	kwi-15	maj-15	cze-15	lip-15	sie-15	wrz-15	paź-14	lis-15	gru-15
Gliwice	6 702	7 018	7 002	6 927	6 713	6 512	6 417	6 316	6 249	6 102	5 953	5 950	5 812
Jastrzębie Zdrój	3 604	3 628	3 744	3 561	3 460	3 265	3 083	3 012	3 005	3 005	2 932	2 906	3 151
Jaworzno	2 737	2 904	2 930	2 785	2 670	2 522	2 348	2 210	2 086	2 080	1 983	1 947	2 077
Katowice	9 878	10 102	10 049	9 931	9 607	9 332	8 942	8 766	8 365	8 196	7 976	8 132	8 093
Mysłowice	2 571	2 721	2 688	2 687	2 610	2 473	2 355	2 258	2 200	2 216	2 206	2 212	2 186
Piekary Śląskie	2 383	2 448	2 431	2 338	2 339	2 254	2 230	2 146	2 130	2 144	2 055	2 067	2 109
Ruda Śląska	3 634	3 904	3 989	3 893	3 655	3 544	3 350	3 255	3 176	3 139	3 106	3 055	3 077
Rybnik	4 237	4 494	4 507	4 400	4 247	4 095	3 841	3 761	3 740	3 736	3 717	3 802	3 844
Siemianowice Śląskie	2 844	2 982	2 945	2 810	2 670	2 549	2 412	2 399	2 443	2 426	2 400	2 398	2 464
Sosnowiec	9 313	9 831	9 809	9 879	9 651	9 237	8 807	8 467	8 234	8 179	8 124	8 063	8 061
Świętochłowice	1 841	2 021	1 959	1 922	1 885	1 812	1 744	1 620	1 534	1 508	1 413	1 426	1 487
Tychy	3 059	3 256	3 263	3 141	3 026	2 886	2 697	2 646	2 669	2 624	2 470	2 459	2 371
Zabrze	7 399	7 609	7 470	7 279	7 101	6 845	6 571	6 345	6 079	5 973	5 777	5 676	5 910
Żory	1 796	1 951	2 001	1 972	1 852	1 689	1 670	1 621	1 610	1 582	1 576	1 553	1 545
Województwo śląskie	175 675	184 091	184 328	180 607	173 647	167 195	159 590	155 219	151 816	149 156	146 406	146 761	148 508

2.2 Stopa bezrobocia rejestrowanego

W stosunku do sytuacji sprzed roku również natężenie zjawiska, mierzone wysokością stopy bezrobocia, dość wyraźnie spadło. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. stopa bezrobocia w Śląskiem wynosiła 8,2% (kraj 9,8%). W ujęciu rocznym w województwie wartość tego wskaźnika spadła o 1,4 p. proc. (31.12.2014 r.: 9,6%). W kraju, w ujęciu rocznym, wysokość stopy bezrobocia spadła o 1,6 p. proc. (31.12.2014 r.: 11,4%). W końcu roku Śląskie znajdowało się na drugim miejscu listy województw o najniższej wartości stopy bezrobocia, tuż za Wielkopolską (6,2%). Bez względu na rok sprawozdawczy natężenie bezrobocia rejestrowanego w naszym regionie należy do najniższych w kraju.

Utrzymuje się duże zróżnicowanie natężenia bezrobocia w naszym regionie. W końcu grudnia 2015 r. wysokość stopy bezrobocia w Katowicach oraz powiecie bieruńsko-lędzińskim wynosiła 3,8%. Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika osiągnęła wartość 17,8%. Jak widać, powiaty o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w grudniu 2015 r. różnica 14,0 p. proc. Najbardziej znacząco wysokość stopy bezrobocia zmniejszyła się w powiatach częstochowskim (-3,3 p. proc.) oraz myszkowskim i w mieście Częstochowa (po - 2,7 p. proc.).

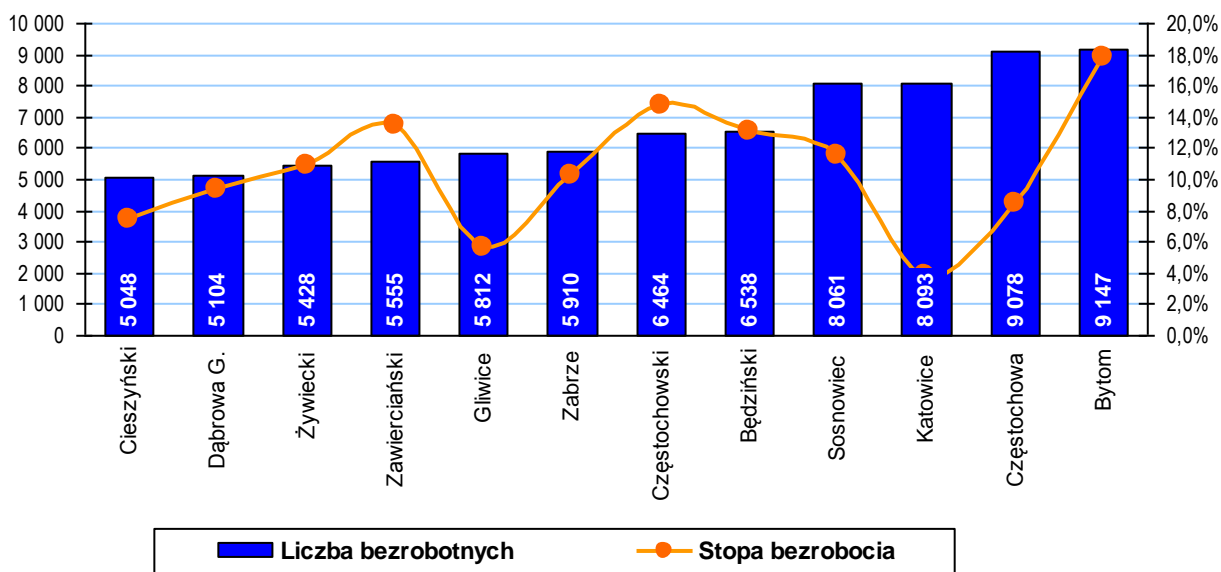
Stopa bezrobocia. Stan w końcu miesiąca, dane w %

Powiaty	gru 2014	sty-15	lut-15	mar-15	kwi-15	maj-15	cze-15	lip-15	sie-15	wrz-15	paź-14	lis-15	gru-15
POLSKA	11,4	11,9	11,9	11,5	11,1	10,7	10,2	10,0	9,9	9,7	9,6	9,6	9,8
WOJ. ŚLĄSKIE	9,6	10,0	10,0	9,8	9,5	9,2	8,8	8,5	8,4	8,2	8,1	8,1	8,2
Będziński	14,2	14,8	14,9	14,7	14,0	13,7	13,5	13,3	13,2	12,9	12,9	12,7	13,1
Bielski	8,5	8,7	8,6	8,5	8,0	7,8	7,6	7,4	7,3	7,3	7,3	7,2	7,3
Cieszyński	9,5	9,9	9,8	9,7	9,1	8,7	8,0	7,8	7,5	7,4	7,4	7,9	7,5
Częstochowski	18,0	18,5	18,4	17,8	17,3	16,3	15,6	15,3	14,7	14,2	14,2	14,4	14,7
Gliwicki	9,4	9,9	9,9	9,7	9,3	9,2	9,0	8,9	8,8	8,7	8,7	8,7	8,5
Kłobucki	12,9	14,1	14,3	14,1	13,1	12,8	11,7	11,5	11,3	11,5	10,8	11,1	11,6
Lubliniecki	11,4	12,0	11,8	11,3	10,9	10,5	9,9	9,8	9,8	9,4	9,4	9,3	9,8
Mikołowski	6,8	7,1	7,0	6,9	6,5	6,4	6,3	6,0	5,9	5,7	5,6	5,6	5,8
Myszkowski	16,6	17,8	18,3	17,7	16,9	16,3	15,5	14,9	14,1	13,6	13,3	13,4	13,9
Pszczynski	5,5	5,8	5,8	5,6	5,2	5,0	4,8	4,8	4,7	4,7	4,6	4,5	4,8
Raciborski	7,4	7,9	8,0	8,0	7,7	7,4	7,0	6,9	6,9	6,7	6,6	6,6	6,7

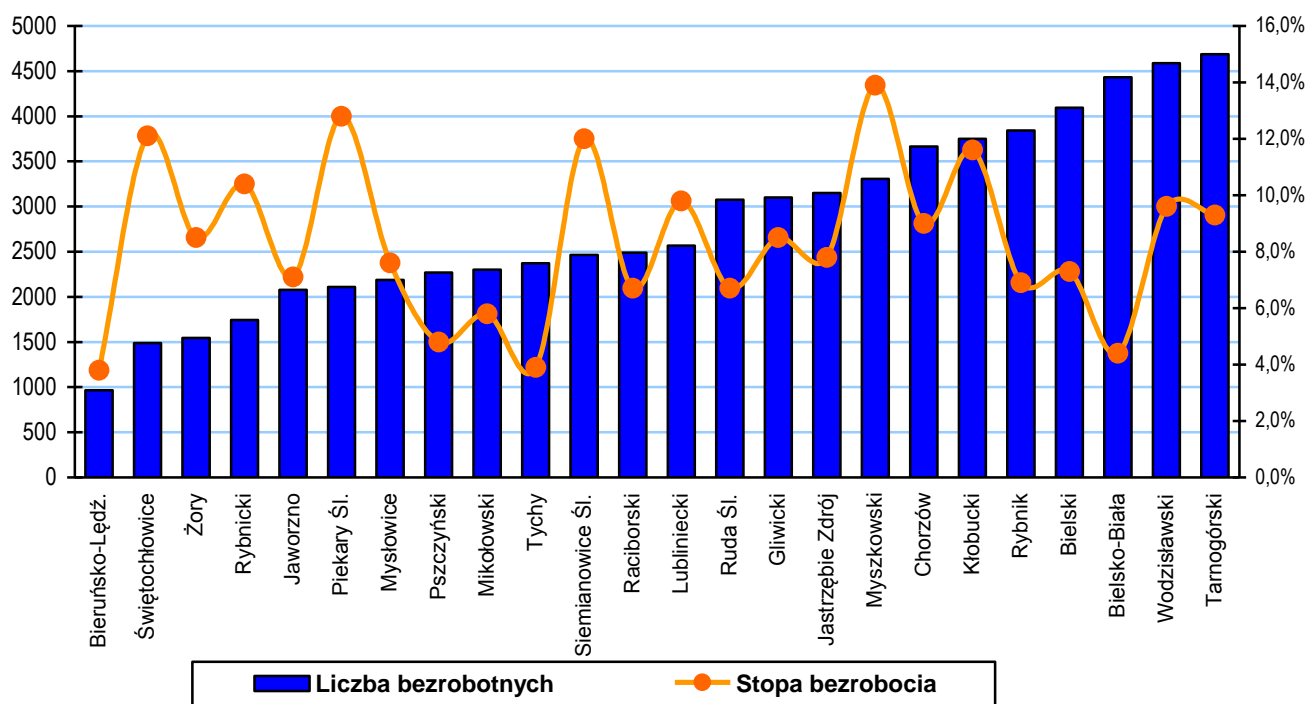
Powiaty	gru 2014	sty-15	lut-15	mar-15	kwi-15	maj-15	cze-15	lip-15	sie-15	wrz-15	paź-14	lis-15	gru-15
Rybnicki	11,5	12,1	12,1	11,5	11,2	11,0	10,5	10,3	10,3	10,0	10,0	10,2	10,4
Tarnogórski	10,4	10,7	10,9	10,7	10,5	10,1	9,7	9,6	9,5	9,5	9,4	9,3	9,3
Bieruńsko-lędziański	4,8	5,0	4,9	4,8	4,5	4,3	4,2	4,0	4,1	4,0	3,9	4,0	3,8
Wodzisławski	10,6	11,2	11,3	11,2	10,8	10,3	10,0	9,9	10,0	9,7	9,7	9,7	9,6
Zawierciański	14,8	15,5	15,7	15,5	15,1	15,0	14,4	14,1	13,9	13,8	13,4	13,6	13,5
Żywiecki	13,2	13,7	13,6	13,4	13,1	12,9	12,3	11,5	11,1	11,0	11,1	10,8	10,9
Bielsko - Biała	5,2	5,3	5,3	5,3	5,1	4,9	4,8	4,8	4,8	4,7	4,6	4,4	4,4
Bytom	19,8	20,3	19,9	19,6	19,2	18,8	18,3	17,8	17,8	17,5	17,0	17,2	17,8
Chorzów	10,1	10,8	11,0	10,7	10,5	10,2	9,7	9,4	9,0	9,0	8,7	8,9	9,0
Częstochowa	11,2	11,5	11,5	11,4	11,0	10,5	9,9	9,5	9,2	8,8	8,6	8,5	8,5
Dąbrowa Górnicza	10,8	11,2	11,1	11,0	10,8	10,3	10,1	10,0	9,7	9,5	9,3	9,2	9,3
Gliwice	6,4	6,7	6,7	6,6	6,4	6,3	6,2	6,1	6,0	5,9	5,7	5,7	5,6
Jastrzębie Zdrój	8,9	8,9	9,2	8,8	8,6	8,1	7,7	7,5	7,5	7,5	7,3	7,3	7,8
Jaworzno	9,3	9,8	9,8	9,4	9,0	8,6	8,0	7,6	7,2	7,2	6,9	6,7	7,1
Katowice	4,7	4,8	4,8	4,7	4,6	4,4	4,2	4,2	4,0	3,9	3,8	3,9	3,8
Mysłowice	8,8	9,3	9,2	9,2	8,9	8,5	8,1	7,8	7,6	7,7	7,6	7,6	7,6
Piekary Śląskie	14,3	14,6	14,5	14,0	14,0	13,6	13,5	13,0	12,9	13,0	12,5	12,5	12,8
Ruda Śląska	7,9	8,4	8,6	8,4	7,9	7,7	7,3	7,1	7,0	6,9	6,8	6,7	6,7
Rybnik	7,6	8,0	8,0	7,8	7,6	7,3	6,9	6,8	6,7	6,7	6,7	6,8	6,9
Siemianowice Śląskie	13,6	14,2	14,0	13,5	12,9	12,4	11,8	11,7	11,9	11,8	11,7	11,7	12,0
Sosnowiec	13,2	13,8	13,8	13,8	13,6	13,1	12,5	12,1	11,8	11,7	11,6	11,5	11,5
Świętochłowice	14,7	15,8	15,4	15,2	14,9	14,4	14,0	13,1	12,5	12,3	11,6	11,7	12,1
Tychy	5,1	5,4	5,4	5,2	5,0	4,8	4,5	4,4	4,4	4,3	4,1	4,1	3,9
Zabrze	12,5	12,8	12,6	12,3	12,0	11,6	11,2	10,9	10,5	10,3	10,0	9,8	10,2
Żory	9,8	10,5	10,7	10,6	10,0	9,2	9,1	8,9	8,8	8,7	8,6	8,5	8,5

Dwa poniższe wykresy ilustrują lokalne zróżnicowanie zjawiska bezrobocia tak co do liczby bezrobotnych jak i stopy bezrobocia.

Powiaty o największej (ponad 5 000) liczbie bezrobotnych, według stanu na 31 grudnia 2015 r.

Powiaty o najmniejszej (mniej niż 5 000) liczbie bezrobotnych według stanu na 31 grudnia 2015 r.

Jeżeli chodzi o podregiony, to w omawianym okresie najniższą stopę bezrobocia notowano w podregionie tuskim (4,6%) i katowickim (5,8%); potem kolejno w podregionie: bielskim (6,9%), gliwickim (7,5%), rybnickim (8,0%), częstochowskim (10,9%) oraz w sosnowieckim (11,2%). Najwyższą stopę bezrobocia charakteryzował się podregion bytomski (12,8%).

2.3 Płynność bezrobocia rejestrowanego w 2015 r.

Na przestrzeni 2015 r. w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowało się 248,6 tys. osób tj. o 13,1 tys. mniej niż rok wcześniej (-5,0 proc.). Najwięcej rejestracji było w styczniu 2015 r. (25 443 osoby, rok wcześniej odpowiednio 29 308), natomiast najmniej w maju (17 336 osób; w 2014 roku odpowiednio 18 317).

Wśród napływających do bezrobocia udziały kobiet i mężczyzn były w zasadzie równe (od stycznia do grudnia 2015 r. zarejestrowało się 125 390 kobiet, tj. 50,4% ogółu i 123 240 mężczyzn, tj. 49,6% ogółu). Zdecydowana większość rejestrujących się to osoby legitymujące się stażem pracy (83,5% *napływu*; 207 602 osoby).

W ubiegłym roku wśród noworejestrujących się ponad połowę stanowiły osoby w wieku 25-49 lat (141 217, 56,8%). Bezrobotni w wieku od 18 do 24 lat to jedna czwarta *napływu* (62 232, 25,0%). Osoby powyżej 50 roku życia odpowiednio 18,2% (45 181). W stosunku do danych z 2014 roku, liczba noworejestrujących się bezrobotnych w wieku od 18 do 24 lat znacząco spadła (- 9528 osób; - 13,3 proc.). Liczba rejestrujących się z kategorii 50+ zmniejszyła się o 4,8 proc. (-2 302 osoby). *Napływ* osób z przedziału wiekowego od 25-49 lat zmalał w najmniejszym stopniu, w ujęciu rocznym spadek o 1 315 osób (-0,9 proc.).

Od stycznia do grudnia 2015 roku z rejestrów wyłączono 275,8 tys. bezrobotnych tj. o 18,6 tys. mniej niż rok wcześniej. W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. kobiety stanowiły 50,3% *odpływu*; w tym samym okresie 2014 r. udział pań kształtował się na podobnym poziomie (50,2%).

W 2015 r. liczba wyłączonych z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy wyniosła 74 094 osoby (tj. 26,9% *odpływu*). Rok wcześniej liczba osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy i utraciły z tego tytułu status bezrobotnego była zdecydowanie wyższa (92 455 osób tj. 31,4% *odpływu* w 2014 roku).

W całym 2015 roku z tytułu rozpoczęcia pracy zarejestrowano 129,3 tys. osób (rok wcześniej 128,7 tys.), co stanowiło 46,9% całego „odpływu” (w 2014 roku odpowiednio 43,7%).

W 2015 roku znacząco zmalała liczba bezrobotnych, którzy zostali wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkoleń (2014 r.: 9 596 osób; 2015 r.: 7 730; spadek o 1 866 osób, tj. – 19,4%). Nieznacznie zmniejszyła się liczba bezrobotnych kierowanych na staże (2014 r.: 19 929 osób; 2015 r.: 19 488 osób; redukcja o 441 osób, tj. -2,2%).

W ujęciu rocznym zwiększyła się, o ponad 13 proc., liczba bezrobotnych skierowanych do prac subsydiowanych (2014 r.: 13 177 osób; 2015 r.: 14 908 osób). Mniejszą popularnością cieszyły się dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, które w 2015 r. otrzymało 4 827 bezrobotnych (wobec 5 795 osób w 2014 roku). Dodatkowo 4 100 osób podjęło pracę na stanowiskach utworzonych w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (rok wcześniej z tego tytułu wyłączono 3 773 osoby, zatem wzrost o 327 osób, tj. +8,7%). Znacząco wzrosła liczba osób kierowanych do prac interwencyjnych, w 2015 roku podjęło je 2 656 bezrobotnych (w 2014 roku do prac interwencyjnych skierowano 1 490 osób).

W ciągu roku o jedną czwartą (+ 24,8% proc.) wzrosła liczba wyłączonych z powodu podjęcia zatrudnienia w ramach robót publicznych (2014 r.: 1 705 wyłączonych; 2015 r.: 2 127 osób; wzrost o 422 osoby rozpoczynające roboty publicznie).

W okresie od stycznia do końca grudnia 2015 roku z tytułu skierowania do prac społecznie użytecznych dokonano 4 675 wyłączeń (w 2014 r. odpowiednio 4 576 wyłączeń).

Od stycznia do grudnia 2015 roku realizowane były także nowe formy aktywizacji zawodowej, wprowadzone znowelizowaną ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w maju 2014 r.

Wśród nich największą popularnością cieszyło się:

- rozpoczęcie stażu w ramach bonu stażowego: 1 022 osoby
- rozpoczęcie szkolenia w ramach bonu szkoleniowego: 637 osób
- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie - z tego tytułu wyłączono 306 osób
- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia: 269 osób
- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego: 260 osób.

W sumie w 2015 roku z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (afpb) wyłączono **46 504** osoby, rok wcześniej ich liczba była wyższa o 393 osoby (w 2014 roku z tytułu udzielenia dotacji, zatrudnienia na stanowisku refundowanym, rozpoczęcia robót publicznych lub prac interwencyjnych, skierowania na staże, szkolenia, do prac społecznie użytecznych lub rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych wyłącznie **46 897** osób). Jak wynika z powyższych danych w ujęciu rocznym liczba osób objętych afpd nieznacznie spadła (o 0,8 procent).

Główne przyczyny odpływu z bezrobocia – bezrobotni ogółem oraz bezrobotne kobiety
Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (afpb) – bezrobotni ogółem oraz bezrobotne kobiety

Przyczyny "odpływu" z bezrobocia		Bezrobotni ogółem				Bezrobotne kobiety			
		2014 r.	2015 r.	Wzrost/ spadek osoby	Dynamika 2014.=100	2014 r.	2015 r.	Wzrost spadek osoby	Dynamika 2014.=100
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku sprawozdawczym		294 396	275 797	-18 599	93,7	147 888	138 826	-9 062	93,9
z tego z przyczyn	podjęcia pracy - cały rok	128 676	129 353	+ 677	100,5	68 002	68 182	+ 180	100,3
	niesubsydiowanej	115 499	114 445	-1 054	99,1	61 618	60 765	-853	98,6
	subsydiowanej	13 177	14 908	+ 1 731	113,1	6 384	7 417	1 033	116,2
	prac interwencyjnych	1 490	2 656	+ 1 166	178,3	866	1 486	+ 620	171,6
	robót publicznych	1 705	2 127	+ 422	124,8	860	1 170	+ 310	136,0
	podjęcia działalności gospodarczej	5 795	4 827	-968	83,3	2 760	2 301	-459	83,4
	w tym bonu na zasiedlenie	x	12	x	x	x	4	x	x
	podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3 773	4 100	+ 327	108,7	1 648	1 846	+ 198	112,0
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	x	306	x	x	x	153	x	x
	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	x	260	x	x	x	155	x	x
	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	x	5	x	x	x	4	x	x
	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	0	0	0	0	0
	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	x	8	x	x	x	2	x	x
	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	x	269	x	x	x	132	x	x
	inne	414	350	-64	84,5	250	168	-82	67,2
	rozpoczęcia szkolenia	9 596	7 730	-1 866	80,6	4 212	3 243	-969	77,0
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	x	637	x	x	x	154	x	x
	rozpoczęcia stażu	19 929	19 488	-441	97,8	14 301	13 986	-315	97,8
	w tym w ramach bonu stażowego	x	1 022	x	x	x	685	x	x
	rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	33	53	+ 20	160,6	15	27	+ 12	180,0
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	4 576	4 675	+ 99	102,2	2 596	2 616	+ 20	100,8	
w tym w ramach PAI	x	605	x	x	x	349	x	x	
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	5 239	8 302	+ 3 063	158,5	2 508	3 689	+ 1 181	147,1	
odmowy ustalenia profilu pomocy	x	4	x	x	x	0	x	x	
niepotwierdzenia gotowości do pracy	92 455	74 094	-18 361	80,1	36 568	28 906	-7 662	79,0	
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	13 231	13 323	+ 92	100,7	8 686	8 524	-162	98,1	
podjęcia nauki	696	585	-111	84,1	394	340	-54	86,3	
osiągnięcia wieku emerytalnego	1 385	1 546	+ 161	111,6	944	1 059	+ 115	112,2	
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	4 651	3 421	-1 230	73,6	2 484	1 671	-813	67,3	
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	5 326	4 733	-593	88,9	3 454	3 048	-406	88,2	
innych	8 186	8 490	+ 304	103,7	3 447	3 535	+ 88	102,6	

3 Struktura bezrobocia rejestrowanego

Głównymi cechami różnicującymi bezrobotnych są: płeć, miejsce zamieszkania (miasto, wieś), wiek, poziom wykształcenia oraz rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy.

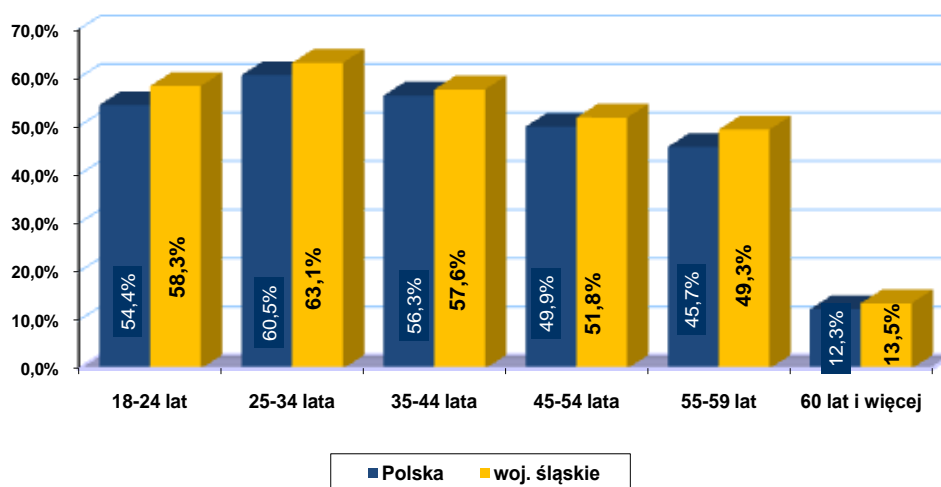
3.1 Bezrobotne kobiety

Bezrobocie kobiet w 2015 roku zarówno w Polsce jak i w naszym regionie spadało. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. w urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych było 80 665 kobiet, co stanowiło 54,3% ogółu bezrobotnych (w kraju udział ten był niższy i wynosił 52,2%).

W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 13 436, a ich udział wśród całej populacji bezrobotnych w ciągu roku zwiększył się o 0,7 punktu procentowego (na koniec 2014 roku liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 94,1 tys., co stanowiło 53,6% ogółu wszystkich bezrobotnych).

Na przestrzeni całego 2015 roku w poszczególnych miesiącach obserwujemy systematyczny spadek liczby kobiet. Tylko w grudniu 2015 r., porównując do poprzedniego miesiąca, ich liczba nieco wzrosła (o 764 osoby, tj. o 1,0%).

*Województwo śląskie na tle kraju
Udział bezrobotnych kobiet wśród ogółu zarejestrowanych
w grupach wyodrębnionych ze względu na wiek. Stan w dniu 31.12.2015 r.*

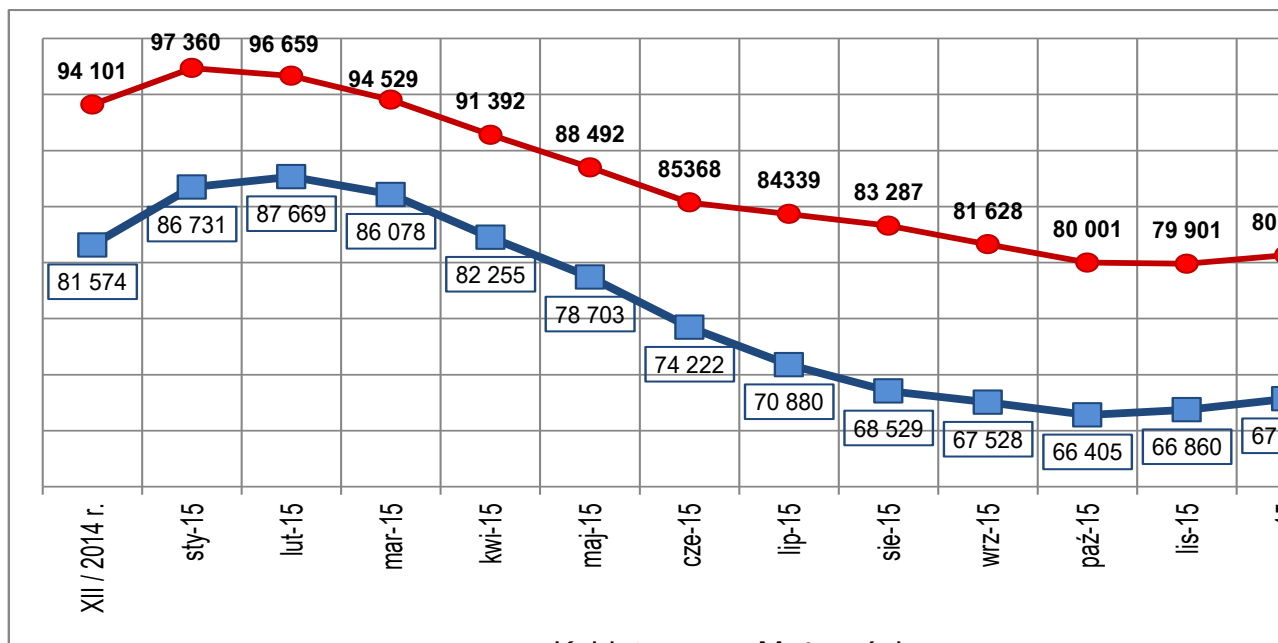

Niekorzystnym zjawiskiem był wyższy niż w kraju udział śląskich bezrobotnych kobiet wśród ogółu bezrobotnych, dotyczyło to wszystkich grup wiekowych. Na koniec grudnia 2015 roku najwyższy odsetek kobiet w województwie śląskim notowano w grupie wiekowej od 25 do 34 lat (63,1%; w roku 2014 wynosił 61,2%), najniższy wśród bezrobotnych pomiędzy 55 a 59 rokiem życia (49,3%) oraz w przedziale wiekowym powyżej 60 lat (13,5%).

W subpopulacji bezrobotnych kobiet, większość stanowiły kobiety, które dotychczas pracowały. Ich liczba na koniec 2015 r. wynosiła 67 474 tj. 83,6% wszystkich zarejestrowanych kobiet. W stosunku do poprzedniego 2014 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych kobiet, które wcześniej pracowały – o ponad 10 tys. tj. o 13,1% (liczba bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących kobiet w 2014 r. wynosiła 77,6 tys.).

Maleje również liczba kobiet, które rejestrowane są w śląskich urzędach pracy po raz pierwszy jako bezrobotne. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. roku ich liczba wyniosła 14 457 tys. i w porównaniu z poprzednim rokiem była niższa o 2,8 tys. kobiet (w końcu 2014 roku liczba kobiet rejestrowanych po raz pierwszy wynosiła 17 303).

Bezrobotni według płci w województwie śląskim. Stan na koniec miesiąca.

Analizując grupę bezrobotnych kobiet znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, na przestrzeni roku we wszystkich grupach odnotowano spadek liczby kobiet, największy wśród kobiet długotrwale bezrobotnych (redukcja o 8,6 tys. osób). Z kolei największa dynamika spadku miała miejsce w kategorii kobiet najmłodszych, poniżej 25 roku życia. Szczegółowe dane zawarto w tabeli poniżej.

Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na śląskim rynku pracy. Stan w dniu 31 grudnia

Bezrobotne kobiety w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	31.12.2014		31.12.2015		Spadek	
	liczba	udział w ogółem (%)	liczba	udział w ogółem (%)	osoby	Dynamika 2014 r. =100
Kobiety do 30 roku życia	28 712	30,5	23 266	28,8%	- 5 446	81,0
w tym: kobiety do 25 roku życia	13 903	14,8%	10 777	13,4%	-3 126	77,5
Kobiety długotrwale bezrobotne	53 739	57,1%	45 141	56,0%	-8 598	84,0
Kobiety powyżej 50 roku życia	20 824	22,1%	18 947	23,5%	-1 877	91,0
Kobiety korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	Brak danych		3 126	3,9%	X	x
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	Brak danych		18 283	22,7%	X	x
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	Brak danych		179	0,2%	X	x
Kobiety niepełnosprawne	5 883	6,3%	5 051	6,3%	-832	85,9
Liczba bezrobotnych kobiet ogółem	94 101		80 665		-13 436	85,7

* Dane liczbowe oraz odsetki nie sumują się, gdyż jedna bezrobotna kobieta może kwalifikować się do kilku kategorii jednocześnie

Na koniec grudnia 2015 r. 11,4 tys. kobiet, tj. 14,1% wszystkich bezrobotnych pań, posiadało uprawnienie do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. W porównaniu z rokiem poprzednim wskaźnik ten był niższy (w końcu grudnia 2014 r. 13,0% kobiet pobierało zasiłek).

Z powyższych danych wynika, że tylko co siódma kobieta w województwie śląskim jest uprawniona do pobierania zasiłku (wg stanu na 31 grudnia 2015 r. wśród mężczyzn wskaźnik uprawnionych do zasiłku dla bezrobotnych wynosił 12,2%, zatem prawie co ósmy bezrobotny mężczyzna miał uprawnienia zasiłkowe).

W województwie śląskim na koniec 2015 roku utrzymywało się przestrzenne zróżnicowanie zmiany liczby bezrobotnych kobiet w ujęciu na podregiony i powiaty.

Spadek liczby bezrobotnych kobiet w ciągu roku obserwujemy we wszystkich podregionach: największy odnotowano w częstochowskim (o 2,5 tys. kobiet), w bielskim (o 2,3 tys. kobiet) i w sosnowieckim (o 2,2 tys.).

Również we wszystkich powiatach odnotowano spadek liczby bezrobotnych kobiet – największy, powyżej jednego tysiąca odnotowano w Częstochowie. Spadek liczby bezrobotnych kobiet we wszystkich powiatach nie był współmierny ze spadkiem ich udziału w całej populacji bezrobotnych. W porównaniu z 2014 rokiem w większości powiatów odnotowujemy niewielki wzrost udziału kobiet w całej populacji bezrobotnych (22 powiaty). Największy wzrost odnotowano w Rudzie Śląskiej (+5,5 p. proc.) w Świętochłowicach (+ 3,7 p. proc.), powiecie rybnickim (+3,2 p. proc.) oraz w Tychach (2,7 p. proc.).

Natomiast największy spadek udziału bezrobotnych kobiet odnotowano w powiecie żywieckim (o 1,5 p. proc.).

W ciągu 2015 roku w całym województwie udział kobiet wśród ogółu zarejestrowanych zwiększył się z 53,6% w 2014 roku do poziomu 54,3%. W niektórych powiatach nadal niezmiennie obserwujemy dużą nadreprezentację kobiet wśród ogółu zarejestrowanych. Jeżeli chodzi o podregiony, to najwyższy odsetek kobiet wśród ogółu notowany jest w podregionie rybnickim (gdzie kobiety to 62,0% całej populacji bezrobotnych). Odsetek bezrobotnych kobiet jest najniższy w północnej części regionu, to jest w podregionie częstochowskim (50,0).

Dane dotyczące tej kwestii zawarto w tabeli poniżej.

Podregion/ powiaty	Bezrobotne kobiety stan na 31 grudnia		Spadek w stosunku do 31.12.2014 r.		% udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych w poszczególnych regionach/powiatach		Wzrost / spadek udziału kobiet w p. proc.
	2014 r.	2015 r.	osoby	w %	2014 r.	2015 r.	
podregion bielski	11 827	9 570	-2 257	-19,1	50,8%	50,4%	-0,4
Bielski	2 500	2 108	-392	-15,7	51,8%	51,5%	-0,3
Cieszyński	3 219	2 518	-701	-21,8	49,2%	49,9%	0,7
Żywiecki	3 368	2 642	-726	-21,6	50,2%	48,7%	-1,5
m. Bielsko - Biała	2 740	2 302	-438	-16,0	52,5%	51,9%	-0,6
podregion bytomski	11 598	10 229	-1 369	-11,8	55,2%	55,3%	0,1
Lubliniecki	1 704	1 434	-270	-15,8	56,7%	55,9%	-0,8
Tarnogórski	2 843	2 617	-226	-7,9	54,4%	55,8%	1,4
m. Bytom	5 705	4 991	-714	-12,5	54,9%	54,6%	-0,3
m. Piekary Śląskie	1 346	1 187	-159	-11,8	56,5%	56,3%	-0,2
podregion częstochowski	13 845	11 297	-2 548	-18,4	48,3%	50,0%	1,7
Częstochowski	3 891	3 199	-692	-17,8	47,7%	49,5%	1,8
Kłobucki	1 952	1 838	-114	-5,8	46,7%	49,0%	2,3
Myszkowski	1 997	1 627	-370	-18,5	49,1%	49,2%	0,1
m. Częstochowa	6 005	4 633	-1 372	-22,8	49,1%	51,0%	1,9

Podregion/ powiaty	Bezrobotne kobiety stan na 31 grudnia		Spadek w stosunku do 31.12.2014 r.		% udział kobiet wśród ogółu bezrobotnych w poszczególnych regionach/powiatach		Wzrost / spadek udziału kobiet w p. proc.
	2014 r.	2015 r.	osoby	w %	2014 r.	2015 r.	
podregion gliwicki	9 593	8 223	-1 370	-14,3	54,7%	55,5%	0,8
Gliwicki	1 970	1 767	-203	-10,3	57,2%	57,0%	-0,2
m. Gliwice	3 493	3 099	-394	-11,3	52,1%	53,3%	1,2
m. Zabrze	4 130	3 357	-773	-18,7	55,8%	56,8%	1,0
podregion katowicki	13 518	11 732	-1 786	-13,2	54,3%	55,9%	1,6
m. Chorzów	2 200	2 040	-160	-7,3	53,2%	55,7%	2,5
m. Katowice	5 132	4 191	-941	-18,3	52,0%	51,8%	-0,2
m. Mysłowice	1 524	1 305	-219	-14,4	59,3%	59,7%	0,4
m. Ruda Śląska	2 087	1 935	-152	-7,3	57,4%	62,9%	5,5
m. Siemianowice Śl.	1 504	1 341	-163	-10,8	52,9%	54,4%	1,5
m. Świętochłowice	1 071	920	-151	-14,1	58,2%	61,9%	3,7
podregion rybnicki	11 887	10 769	-1 118	-9,4	61,3%	62,0%	0,7
Raciborski	1 670	1 540	-130	-7,8	60,8%	61,9%	1,1
Rybnicki	1 176	1 106	-70	-6,0	60,3%	63,5%	3,2
Wodzisławski	3 161	2 864	-297	-9,4	62,4%	62,4%	0,0
m. Jastrzębie Zdrój	2 194	1 964	-230	-10,5	60,9%	62,3%	1,4
m. Rybnik	2 586	2 368	-218	-8,4	61,0%	61,6%	0,6
m. Żory	1 100	927	-173	-15,7	61,2%	60,0%	-1,2
podregion sosnowiecki	16 490	14 314	-2 176	-13,2	52,7%	52,4%	-0,3
Będziński	3 760	3 411	-349	-9,3	52,7%	52,2%	-0,5
Zawierciański	3 137	2 838	-299	-9,5	51,3%	51,1%	-0,2
m. Dąbrowa Górnicza	3 136	2 680	-456	-14,5	52,3%	52,5%	0,2
m. Jaworzno	1 574	1 167	-407	-25,9	57,5%	56,2%	-1,3
m. Sosnowiec	4 883	4 218	-665	-13,6	52,4%	52,3%	-0,1
podregion tyski	5 343	4 531	-812	-15,2	55,7%	57,3%	1,6
Mikołowski	1 476	1 298	-178	-12,1	54,6%	56,4%	1,8
Pszczyński	1 558	1 366	-192	-12,3	59,9%	60,2%	0,3
Bieruńsko-łędziński	677	536	-141	-20,8	55,3%	55,4%	0,1
m. Tychy	1 632	1 331	-301	-18,4	53,4%	56,1%	2,7
Województwo śląskie	94 101	80 665	-13 436	-14,3	53,6%	54,3%	0,7

W ciągu całego 2015 roku liczba kobiet wyrejestrowanych z ewidencji urzędów pracy była niższa od liczby rejestrujących się jako bezrobotne o blisko 13,5 tys. (w 2014 r. różnica ta wynosiła ponad 17 tys.). Kobiety stanowiły nieco ponad połowę ogółu *napływających* do bezrobocia (50,4%) oraz niewiele ponad połowę wyrejestrowanych (50,3% całego *odpływu*).

W 2015 roku wzrosła liczba kobiet, które utraciły status bezrobotnej z tytułu podjęcia pracy (z liczby 66,0 tys. w 2014 roku do 68,2 tys. pań w 2015 r.). Porównując z 2014 rokiem wskaźnik dotyczący kobiet, które zostały wyłączone z ewidencji bezrobotnych z tytułu podjęcia pracy stwierdzamy, że zwiększył się o 3,1 p. proc.

Wyszczególnienie	Bilans bezrobotnych					
	Napływ		Odpływ			
	ogółem	kobiety	ogółem	w tym:	kobiety	w tym:
z powodu podjęcia pracy				z powodu podjęcia pracy		
2014 r.	261 775	130 854	294 396	128 676	147 888	68 002
% w ogółem		50,0%		43,7%		
2015 r.	248 630	125 390	275 797	129 353	138 826	68 182
% w ogółem		50,4%		46,9%		

Wskaźnik płynności rynku pracy kobiet w 2014 roku był nieco wyższy niż w roku poprzednim i wynosił 1,11% co oznacza, że więcej kobiet zostało z różnych przyczyn wyrejestrowanych z bezrobocia niż tych, które zarejestrowały się jako bezrobotne. Dla porównania wskaźnik płynności kobiet w 2014 roku był nieco bardziej dynamiczny w strefie *odpływu* i wynosił 1,13%.

Płynność bezrobocia – napływ i odpływ kobiet w województwie śląskim oraz liczba wyłączeń z tytułu podjęcia pracy w 2015 roku

Miesiące 2015 roku	Napływ Kobiety	Odpływ Kobiety	w tym: podjęcia pracy	
			Liczba kobiet	% „odpływu”
Styczeń	12 205	8 946	4 571	51,1
Luty	9 451	10 152	4 838	47,7
Marzec	9 712	11 842	5 640	47,6
Kwiecień	9 332	12 469	5 891	47,2
Maj	8 292	11 192	5 275	47,1
Czerwiec	8 922	12 046	5 010	41,6
Lipiec	10 805	11 834	4 857	41,0
Sierpień	9 765	10 817	4 445	41,1
Wrzesień	12 272	13 931	7 491	53,8
Październik	10 990	12 617	6 484	51,4
Listopad	10 537	10 637	5 806	54,6
Grudzień	13 107	12 343	7 874	63,8

Jak wynika z danych, w ciągu całego roku najbardziej sprzyjającym miesiącem w podejmowaniu pracy przez kobiety był wrzesień i listopad i grudzień, w których udział podjęć pracy przez kobiety osiągnął poziom powyżej 50% miesięcznego *odpływu*.

W układzie przestrzennym podregionów, w ciągu całego roku najwyższy udział kobiet z tytułu podjęcia pracy w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji bezrobotnych kobiet odnotowano w podregionie rybnickim (57,0%) oraz w podregionie tyskim (55,7%). Najniższy udział *odchodzących z bezrobocia* kobiet z tytułu podjęcia pracy odnotowano w podregionach częstochowskim i bytomskim (odpowiednio 47,9% i 51,5%).

Podregiony	Podjęcia pracy w 2014 roku			Podjęcia pracy w 2015 roku			Spadek/ wzrost udziału kobiet wśród podejmujących zatrudnienie w stosunku do 2014. Dane w p. proc.
	RAZEM	w tym		RAZEM	w tym		
		Kobiety	% kobiet wśród ogółu wyłączonych z tytułu podjęcia pracy		Kobiety	% kobiet wśród ogółu wyłączonych z tytułu podjęcia pracy	
WOJ. ŚLĄSKIE	128 676	68 002	52,8%	129 353	68 182	52,7%	-0,1
Podregion bielski	18 157	9 474	52,2%	16 715	8 891	53,2%	+1
Podregion bytomski	12 684	6 636	52,3%	12 487	6 436	51,5%	-0,8
Podregion częstochowski	19 406	9 291	47,9%	19 882	9 529	47,9%	0
Podregion gliwicki	12 369	6 610	53,4%	13 215	7 092	53,7%	0,3
Podregion katowicki	19 419	10 127	52,1%	19 109	10 152	53,1%	+ 1
Podregion rybnicki	14 511	8 630	59,5%	15 679	8 941	57,0%	-2,5
Podregion sosnowiecki	22 798	11 907	52,2%	23 278	12 136	52,1%	-0,1
Podregion tyski	9 332	5 327	57,1%	8 988	5 005	55,7%	-1,4

Jeżeli chodzi o powiaty, to w ciągu całego roku najwyższa liczba bezrobotnych kobiet, które podjęły pracę odnotowana została w dużych miastach na prawach powiatu to jest w: Częstochowie (gdzie z tytułu rozpoczęcia zatrudnienia wyłączono 3 896 pań), Katowicach (3 433 kobiety), Sosnowcu (3 299) oraz Zabrze (3 054).

Z kolei najwyższy udział kobiet z tytułu podjęcia pracy w ogólnej liczbie wyłączeń z ewidencji bezrobotnych kobiet odnotowano w Żorach (60,1%) oraz w Jaworznie (59,5%).

Najniższy udział *odchodzących z bezrobocia* kobiet z tytułu podjęcia pracy wystąpił w powiatach leżących w północnej części województwa, to jest w: częstochowskim (46,3%, kłobuckim (47,9%) i myszkowskim (48,3%) oraz w mieście Częstochowa (48,9%).

3.2 Bezrobotni zamieszkali na wsi

W województwie śląskim, jednym z najbardziej zurbanizowanych regionów Polski, rolnictwo jest nadal istotnym elementem gospodarki regionu (mimo spadku powierzchni i liczby gospodarstw rolnych). W 2014 r. gospodarstwa rolne stanowiły 33,4% ogólnej powierzchni województwa (2013 r. 35%), a na blisko 412,5 tys. ha⁷ funkcjonowało około 54,1 tys. gospodarstw rolnych posiadających grunty, których liczba w stosunku do 2013 r. spadła o 8,3% (2013 r. – 59,0 tys.). Mniejsza liczba gospodarstw rolnych wynikała między innymi z likwidacji małych i dalszej konsolidacji dużych gospodarstw. Większość gospodarstw rolnych na Śląsku było gospodarstwami małymi o powierzchni do 5 ha (2013 r. – 72%; 2012 r. – 75%), ale co czwarte należało do gospodarstw o powierzchni powyżej 5 ha (2013 r. - 28%; 2012 r. – 25%)⁸. Przeciętna powierzchnia ogólna jednego gospodarstwa rolnego wyniosła 7,63 ha, wobec 11,54 ha w kraju.

Tereny wiejskie są zamieszkałe przez co czwartej mieszkańca województwa (2014 r. - 1 043 tys. osób, 22,7%; 2013 rok: 1 039,5 tys. osób, tj. 22,6%)⁹ i są rozmieszczone nierównomiernie. W największym natężeniu tzn. powyżej 50,0% powierzchni występują w powiatach:

⁷ „Rolnictwo w województwie śląskim w 2014 r.” US w Katowicach, 2015 r. <http://katowice.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo-w-wojewodztwie-slaskim-w-2013-r-2,2.html> data pobrania 22.01.2016 r.

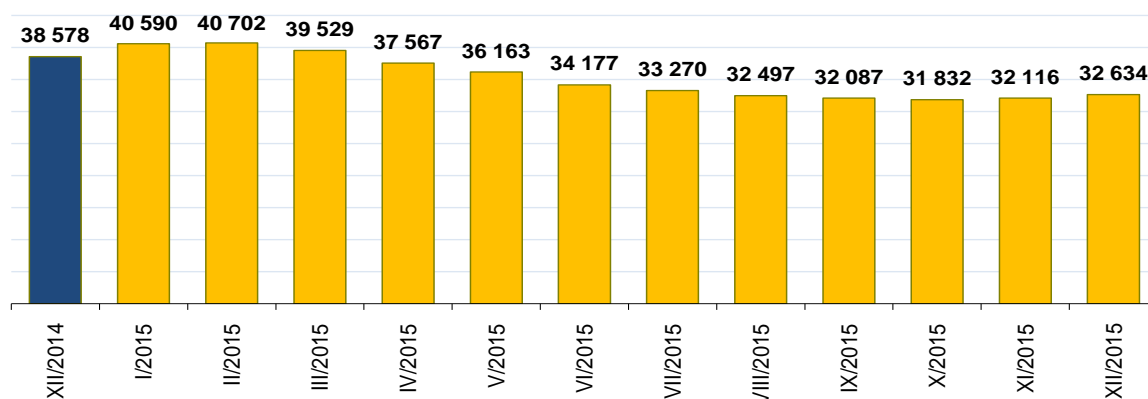
⁸ GUS – BDL – najbardziej aktualne dane dotyczą 2013 r. Brak danych za 2014 r. i 2015 rok (dane zaktualizowane 11.08.2014) http://stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.display?p_id=847172&p_token=0.6287405156348425 data pobrania 22.01.2016 r.

⁹ Dane GUS na koniec 2012 r. http://stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup.dims?p_id=335272&p_token=0.16267213624303633 data pobrania 22.01.2015 r.

częstochowskim, żywieckim, kłobuckim, cieszyńskim, bielskim, zawierciańskim, myszkowskim, lublinieckim, tarnogórskim, będzińskim, pszczyńskim, wodzisławskim¹⁰. Rolnictwo podobnie jak pozostałe gałęzie gospodarki regionu boryka się z problemem bezrobocia.

W Śląskiem większość bezrobotnych zamieszkuje miasta (78,0%). W końcu grudnia 2015 r., co piąty bezrobotny zarejestrowany w powiatowych urzędach pracy województwa był mieszkańcem terenów wiejskich (32,6 tys. osób tj. 22,0%).

Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi w grudniu 2014 r. oraz na przestrzeni 2015 r.

W ujęciu rocznym liczba bezrobotnej ludności wiejskiej zmniejszyła się o 5,9 tys. osób tj. o 15,4% (w tym samym czasie liczba bezrobotnej ludności zamieszkującej miasta spadła o 21,2 tys. osób, tj. o 15,5%). W odniesieniu do stanu z 31 grudnia 2014 r. dynamika spadku poziomu bezrobocia ludności wiejskiej i miejskiej była podobna (różnica w wielkości dynamiki spadku wynosi 0,1 punktu procentowego na korzyść mieszkańców miast).

Problem bezrobocia na wsi w największym stopniu dotyka mieszkańców podregionu bielskiego, gdzie w końcu grudnia 2015 r. zarejestrowanych było 9,8 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło ponad połowę ogółu bezrobotnych w tym podregionie (51,7%) oraz częstochowskiego (9,9 tys. osób, tj. 43,7%). Dla porównania w podregionie gliwickim bezrobotni z terenów wiejskich to jedynie 8,9 % ogółu. W podregionie katowickim, który skupia wyłącznie powiaty grodzkie (miasta na prawach powiatu) problem bezrobocia obejmującego tereny wiejskie nie występuje.

PODREGIONY	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych-OGÓŁEM	Bezrobotni zamieszkali na wsi	% zamieszkałych na wsi wśród ogółu zarejestrowanych
Stan na 31.12.2014 r.			
Województwo śląskie	175 675	38 578	22,0
- bielski	23 301	12 223	52,5
- bytomski	21 002	3 379	16,1
- częstochowski	28 646	12 015	41,9
- gliwicki	17 544	1 439	8,2
- katowicki	24 903	0	0,0%

¹⁰ Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020; Katowice 2005

PODREGIONY	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych- OGÓŁEM	Bezrobotni zamieszkali na wsi	% zamieszkałych na wsi wśród ogółu zarejestrowanych
- rybnicki	19 401	3 684	19,0
- sosnowiecki	31 292	3 515	11,2
- tyski	9 586	2 323	24,2
Stan na 31.12.2015 r.			
Województwo śląskie	148 508	32 634	22,0%
- bielski	19 004	9 833	51,7%
- bytomski	18 509	3 019	16,3%
- częstochowski	22 598	9 875	43,7%
- gliwicki	14 822	1 323	8,9%
- katowicki	20 972	0	0,0%
- rybnicki	17 360	3 353	19,3%
- sosnowiecki	27 335	3 194	11,7%
- tyski	7 908	2 037	25,8%

Poziom bezrobocia na wsi, w stosunku do końca grudnia 2014 r. spadł we wszystkich powiatach ziemskich, przy czym w powiatach o najwyższej liczbie zarejestrowanych wysoką dynamikę spadku liczby bezrobotnych odnotowano w powiatach cieszyński, częstochowski, myszkowski i żywiecki (odpowiednio o 22,5%, 21,6%, 20,5% i 20,5%).

Nadal cechą charakterystyczną bezrobocia na wsi w omawianych powiatach jest jego feminizacja, ale w powiatach: żywiecki, myszkowski, zawierciański, kłobucki i częstochowski kobiety stanowiły mniejszość zarejestrowanych w tej kategorii (odpowiednio: 48,2%, 48,4%, 49,0%; 49,3%) i 49,4%. W pozostałych powiatach udział pań kształtuje się na poziomie, co najmniej 50%, a w powiecie raciborskim osiąga nawet 64,4%.

Liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zarejestrowanych w województwie śląskim i w powiatach ziemskich

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych stan na 31.12.2014 r.			Liczba bezrobotnych stan na 31.12.2015 r.			Dynamika spadku. 31.12.2014 r. =100		Udział % wśród bezrobotnych. Stan na 31 grudnia	
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety	2014 r.	2015 r.
		osoby	%		osoby	%				
Województwo śląskie	38 578	20 003	51,9	32 634	17 275	52,9	83,9	86,4	100,0	100,0
Będziński	1 500	805	53,7	1 373	731	53,2	91,5	90,8	3,9	4,2
Bielski	3 412	1 774	52,0	2 895	1514	52,3	84,8	85,3	8,8	8,9
Cieszyński	3 404	1 712	50,3	2 639	1375	52,1	77,5	80,3	8,8	8,1
Częstochowski	7 034	3 300	46,9	5 517	2723	49,4	78,4	82,5	18,2	16,9
Gliwicki	1 439	792	55,0	1 323	749	56,6	91,9	94,6	3,7	4,1
Kłobucki	3 221	1 523	47,3	2 959	1459	49,3	91,9	95,8	8,3	9,1
Lubliniecki	1 900	1 103	58,1	1 630	934	57,3	85,8	84,7	4,9	5,0
Mikołowski	264	151	57,2	248	148	59,7	93,9	98,0	0,7	0,8
Myszkowski	1 760	833	47,3	1 399	677	48,4	79,5	81,3	4,6	4,3
Pszczynski	1 805	1 099	60,9	1 578	958	60,7	87,4	87,2	4,7	4,8
Raciborski	1 040	647	62,2	939	605	64,4	90,3	93,5	2,7	2,9
Rybnicki	1 104	666	60,3	1 020	650	63,7	92,4	97,6	2,9	3,1
Tarnogórski	1 479	803	54,3	1 389	779	56,1	93,9	97,0	3,8	4,3
Bieruńsko-lędziński	254	143	56,3	211	123	58,3	83,1	86,0	0,7	0,6
Wodzisławski	1 540	960	62,3	1 394	884	63,4	90,5	92,1	4,0	4,3

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych stan na 31.12.2014 r.			Liczba bezrobotnych stan na 31.12.2015 r.			Dynamika spadku. 31.12.2014 r. =100		Udział % wśród bezrobotnych. Stan na 31 grudnia	
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety	2014 r.	2015 r.
		osoby	%		osoby	%				
Zawierciański	2 015	989	49,1	1 821	892	49,0	90,4	90,2	5,2	5,6
Żywiecki	5 407	2 703	50,0	4 299	2074	48,2	79,5	76,7	14,0	13,2

Najniższe bezrobocie wśród osób zamieszkałych na wsi notowano w powiecie bieruńsko-łędzińskim – 211 osób bezrobotnych, tj. 0,6% w ogólnej liczbie bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich) i w powiecie mikołowskim – 248 osób bezrobotnych, tj. 0,8% w ogólnej liczbie bezrobotnych mieszkańców wsi).

Według stanu na koniec grudnia 2015 roku na 32 634 bezrobotnych mieszkańców terenów wiejskich ponad połowę stanowiły bezrobotne panie (17 275 osób to jest 52,9%; w grudniu 2014 r. odsetek kobiet był nieco niższy i wynosił 51,9%).

Wśród osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi jedynie 1 622 osoby, tj. 5,0% zarejestrowanych w tej kategorii, posiadało gospodarstwa rolne (rok wcześniej odsetek ten wynosił 5,4%).

W omawianej subpopulacji bezrobotnych 5 081 osób, tj. 15,6% posiadało prawo do zasiłku, w tym 2 732 kobiety, tj. 15,8% bezrobotnych mieszanek wsi.

Tradycyjnie bezrobocie ludności wiejskiej cechuje pewna sezonowość. Od kwietnia do sierpnia następuje widoczny spadek liczby bezrobotnych tej kategorii, która wzrasta wraz z nadejściem miesięcy zimowych. Bilans *napływu* i *odpływu* z bezrobocia najlepiej obrazuje sezonowość zatrudnienia wśród tych osób, a wskaźnik płynności i wskaźnik płynności rynku pracy na przestrzeni 2015 r. przedstawiają się następująco:

Wskaźnik płynności i wskaźnik płynności rynku pracy bezrobotnych z terenów wiejskich na przestrzeni 2015 r.

Miesiąc	„napływ” do bezrobocia	„odpływ” z bezrobocia		wskaźnik płynności	wskaźnik płynności rynku pracy
		ogółem	w tym: podjęcia pracy		
styczeń	5 328	3 316	1 784	0,62	0,33
luty	4 105	3 993	2 028	0,97	0,49
marzec	3 899	5 072	2 554	1,30	0,66
kwiecień	3 717	5 679	2 930	1,53	0,79
maj	3 459	4 863	2 595	1,41	0,75
czerwiec	3 375	5 361	2 347	1,59	0,70
lipiec	4 012	4 919	2 130	1,23	0,53
sierpień	3 611	4 384	1 854	1,21	0,51
wrzesień	4 781	5 191	2 734	1,09	0,57
październik	4 483	4 738	2 389	1,06	0,53
listopad	4 622	4 338	2 250	0,94	0,49
grudzień	5 503	4 985	3 335	0,91	0,61

Z wartości wskaźnika płynności rynku pracy wynika, że wraz nastaniem sezonu prac rolnych zwiększa się liczba osób odchodzących z bezrobocia z powodu podjęcia pracy, przy czym maksimum wartości tego wskaźnika zaobserwowano w kwietniu – niemal na każdą osobę rejestrującą się przypadająca jedna odchodząca z rejestrów urzędów pracy z powodu podjęcia zatrudnienia. W pozostałych miesiącach wartość tego wskaźnika zmniejszała

się osiągając minimum w styczniu – na trzy osoby nowozarejestrowane jedna odchodziła z rejestrów urzędów pracy z powodu podjęcia zatrudnienia.

Z kolei z wartości wskaźnika płynności wynika, że od marca do października ruch bezrobotnych miał wpływ na zmniejszenie poziomu bezrobocia (więcej osób z niego odchodziło niż do niego napływało). W pozostałych miesiącach, szczególnie w miesiącach zimowych sytuacja w bilansie bezrobotnych była odwrotna – więcej osób rejestrowało się w urzędach pracy niż z nich odchodziło.

Przyczyną zaistniałego zjawiska (spadku poziomu bezrobocia w miesiącach letnich) jest przede wszystkim wzrost zapotrzebowania na pracowników posiadających zawody rolnicze oraz pracowników sezonowych przy prostych pracach związanych z rolnictwem.

W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. w śląskich urzędach pracy zarejestrowano 50 895 mieszkańców wsi, co stanowiło 20,5% wszystkich nowozarejestrowanych (*napływ* ludności wiejskiej do bezrobocia w 2014 r. to 53 257 osoby – 20,3%). W tym samym czasie wyłączono z ewidencji 56 839 osób, tj. 20,6% całego *odpływu* z urzędów pracy (w 2014 r. wyłączono – 60 813 osób, tj. 20,7%), w tym z powodu podjęcia pracy 28 930 osób, tj. 22,4% wszystkich podjęć pracy (w 2014 r. – 29 093 osoby, tj. 22,6% wszystkich podjęć pracy).

Wskaźnik płynności dla omawianej kategorii wynosił 1,12 (więcej osób odchodziło z rejestrów w urzędach pracy niż napływało), a wskaźnik płynności rynku pracy 0,57 (na każde dwie osoby napływające do bezrobocia jedna odchodziła z powodu podjęcia pracy).

Udział w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu to oprócz podjęć pracy i niepotwierdzenia gotowości do pracy (13 155 osób, tj. 23,1% ogółu wyłączeń) to kolejny ważny czynnik wpływający na zmniejszanie liczby zarejestrowanych mieszkańców terenów wiejskich.

W 2015 r. z tytułu podjęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu wyłączono z ewidencji urzędów pracy 10 645 osób, tj. 18,7% całego odpływu bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

**Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
bezrobotni ogółem oraz bezrobotni zamieszkali na wsi**

Udział w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu	Styczeń – grudzień 2014 rok			Styczeń – grudzień 2015 rok		
	Bezrobotni ogółem	w tym: bezrobotni zamieszkali na wsi		Bezrobotni ogółem	w tym: bezrobotni zamieszkali na wsi	
		osoby	% wśród ogółu		osoby	% wśród ogółu
Osoby wyłączone z ewidencji	294 396	60 813	20,7	275 797	56 839	20,6
w tym:						
Osoby wyłączone z tytułu udziału w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu	46 897	11 196	23,9	46 504	10 645	22,9
z tego:						
rozpoczęcie prac interwencyjnych	1 490	448	30,1	2 656	707	26,6
rozpoczęcie robót publicznych	1 705	493	28,9	2 127	641	30,1
podjęcie działalności gospodarczej	5 795	1 412	24,4	4 827	1 132	23,5
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia	3 773	981	26,0	4 100	1 052	25,7
podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	x	x	x	306	92	30,1
podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	x	x	x	260	95	36,5
podjęcie pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	x	x	x	5	1	20,0
podjęcie pracy w ramach grantu na	x	x	x	0	0	0,0

Udział w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu	Styczeń – grudzień 2014 rok			Styczeń – grudzień 2015 rok		
	Bezrobotni ogółem	w tym: bezrobotni zamieszkali na wsi		Bezrobotni ogółem	w tym: bezrobotni zamieszkali na wsi	
		osoby	% wśród ogółu		osoby	% wśród ogółu
telepracę						
podjęcie pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	x	x	x	8	0	0,0
podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	x	x	x	269	41	15,2
rozpoczęcie szkolenia	9 596	1 856	19,3	7 730	1 369	17,7
rozpoczęcie stażu	19 929	5 159	25,9	19 488	4 691	24,1
rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych	33	4	12,1	53	9	17,0
rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	4 576	843	18,4	4 675	815	17,4

Struktura bezrobotnych mieszkańców wsi według poziomu wykształcenia

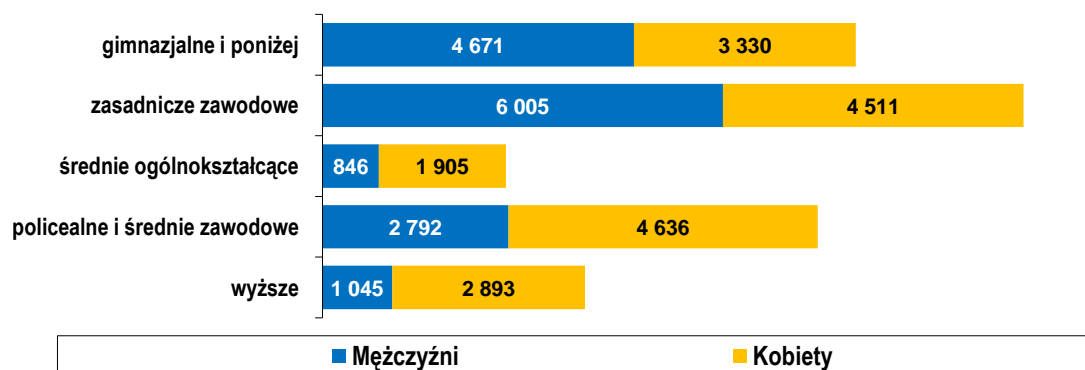
Większość śląskich bezrobotnych zamieszkałych na wsi legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej (56,7%). W końcu 2015 roku, co czwarty zaewidencjonowany posiadał wykształcenie gimnazjalne lub poniżej gimnazjalnego – 24,5%. Jeszcze wyższy był odsetek osób legitymujących się wykształceniem zasadniczym zawodowym (32,2%). Blisko 23% posiadało wykształcenie policealne bądź średnie zawodowe. Co dwunasty bezrobotny mieszkaniec terenów wiejskich posiadał wykształcenie średnie ogólnokształcące (8,5%), a co ósmy z nich legitymował się wykształceniem wyższym (12,1%).

Bezrobotni zamieszkali na terenach wiejskich wg poziomu wykształcenia

Poziom wykształcenia	Zarejestrowani stan 31 grudnia		Spadek w stosunku do 31 grudnia 2014 r.		% do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2014 r.	2015	w osobach	w %	31.12.2014	31.12.2015
wyższe	4 484	3 938	-546	- 12,2	11,6	12,1
policealne i średnie zawodowe	8 851	7 428	-1 423	- 16,1	22,9	22,8
średnie ogólnokształcące	3 276	2 751	-525	- 16,0	8,5	8,4
zasadnicze zawodowe	12 655	10 516	-2 139	- 16,9	32,8	32,2
gimnazjalne i poniżej	9 312	8 001	-1 311	- 14,1	24,1	24,5
Ogółem	38 578	32 634	-5 944	- 15,4	100,0	100,0

Wraz ze spadkiem liczby bezrobotnych mieszkańców wsi zmniejszyła się liczba zarejestrowanych bezrobotnych w poszczególnych kategoriach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia, jednak sama struktura nie zmieniła się znacząco. W stosunku do końca 2014 r. nieznacznie wzrósł odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym (o 0,5 punktu procentowego), natomiast spadał udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (-0,4 p. proc) oraz zasadniczym zawodowym (-0,6 p. proc.). Generalnie wykształcenie bezrobotnych zamieszkałych na wsi różni się nieco od notowanego w zbiorowości mieszkańców miast. Przede wszystkim, według stanu na 31 grudnia 2015 r., wśród bezrobotnych mieszkańców miast znacznie wyższy był odsetek osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, wynosił on 29,4% wobec 24,5% wśród bezrobotnych z terenów wiejskich. Z kolei udział bezrobotnych z wyższym wykształceniem w zbiorowości bezrobotnych zamieszkujących miasta wynosił 13,4%, wobec 12,1% w subpopulacji bezrobotnych z terenów wiejskich.

Bezrobotni zamieszkali na wsi według płci i poziomu wykształcenia. Stan na 31.12.2015 r.

Bezrobotne mieszkanki terenów wiejskich są lepiej wykształcone od mężczyzn – wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym dominacja kobiet jest szczególnie widoczna.

W końcu 2015 r. panie z wykształceniem wyższym, średnim ogólnokształcącym oraz policealnym i średnim zawodowym stanowiły większość wśród bezrobotnych w tej kategorii (odpowiednio: 73,5%, 69,2% oraz 62,4%). Rok wcześniej w wymienionych kategoriach wykształcenia także notowano nadreprezentację kobiet. Wysoki udział mieszanek wsi wśród bezrobotnych z wysokim poziomem wykształcenia oznacza, że sytuacja bezrobotnych kobiet zamieszkujących wieś jest gorsza w stosunku do sytuacji mężczyzn, a lepsze wykształcenie nie gwarantuje znalezienia zatrudnienia.

Z kolei wśród ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi z najniższym poziomem wykształcenia (gimnazjalne i poniżej oraz zasadnicze zawodowe) bez względu na badany okres obserwowana jest dominacja mężczyzn (odpowiednio 2014 r.: 59,7%; 57,4%; 2015 r.: 58,4%; 57,1%).

Udział bezrobotnych kobiet, zamieszkałych na terenach wiejskich wśród ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi, kategorie wyodrębnione ze względu na poziom wykształcenia	Stan na 31 grudnia	
	2014 r.	2015 r.
z wykształceniem wyższym	72,2%	73,5%
z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym	60,7%	62,4%
w wykształceniu średnim ogólnokształcącym	68,9%	69,2%
z wykształceniem zasadniczym zawodowym	42,6%	42,9%
z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej	40,3%	41,6%

Należy zauważyć, że w 2015 roku, w ujęciu rocznym, wzrósł udział kobiet we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia, przy czym najbardziej znaczący wzrost udziału miał miejsce w grupie bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – o 1,7 punktu procentowego.

Bezrobotni z terenów wiejskich według czasu pozostawania bez pracy

W 2015 r. nastąpiły pewne zmiany w strukturze bezrobotnych mieszkańców wsi według czasu pozostawania bez pracy. Odnotowano także znaczącą dynamikę spadku poziomu bezrobocia w niektórych kategoriach wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy.

I tak – w ujęciu rocznym znacząco, bo aż o 30 proc., zmalała liczebność zbiorowości bezrobotnych mieszkańców terenów wiejskich pozostających bez pracy nieprzerwanie od 12 do

24 miesięcy. W konsekwencji udział tej kategorii wśród ogółu zarejestrowanych mieszkańców wsi obniżył się z 17,5% w końcu grudnia 2014 r. do 14,4% w grudniu 2015 r.

Najmniejszy spadek liczby bezrobotnych mieszkańców wsi odnotowano wśród osób pozostających bez pracy krótko, do jednego miesiąca. W ujęciu rocznym liczebność tej kategorii zmniejszyła się zaledwie o 177 osób, tj. o 4,7 proc. W rezultacie udział tej kategorii bezrobotnych wzrósł w ujęciu rocznym o 1,2 punktu procentowego.

Wyraźnie niższa od przeciętnej dynamika spadku liczby zarejestrowanych wystąpiła w grupie pozostających bez pracy nieprzerwanie od 1-3 miesięcy (-10,5%, przy średniej wojewódzkiej - 15,4%) oraz powyżej 24 miesięcy (- 11,5%) .

Bezrobocie chroniczne dotykające, co czwartego zarejestrowanego pozostającego bez pracy nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy, było nadal bardzo poważnym problemem. Niezmiennie w województwie śląskim wysoki odsetek zarejestrowanych nie może znaleźć pracy w stosunkowo krótkim czasie, co wpływa na ich sytuację nie tylko materialną, ale również psychiczną. Osoby pozostające poza rynkiem pracy przez długi okres mają coraz większe trudności ze znalezieniem zatrudnienia – ich kwalifikacje stają się nieaktualne, maleje ich poczucie bezpieczeństwa i wiary we własne możliwości i umiejętności. Dokładne dane dotyczące analizowanego problemu zawarto w tabeli.

Bezrobotni zamieszkali na wsi według czasu pozostawania bez pracy. Stan na 31 grudnia

Czas pozostawania bez pracy (nieprzerwanie)	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek liczby bezrobotnych w stosunku do 2014 r.		% do ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2014 r.	2015 r.	w osobach	w %	2014 r.	2015 r.
do 1 miesiąca	3 765	3 588	-177	- 4,7	9,8	11,0
1-3 miesięcy	7 298	6 535	-763	- 10,5	18,9	20,0
3-6 miesięcy	5 830	4 990	-840	- 14,4	15,1	15,3
6-12 miesięcy	6 208	5 094	-1 114	- 17,9	16,1	15,6
12-24 miesięcy	6 738	4 691	-2 047	- 30,4	17,5	14,4
powyżej 24 miesięcy	8 739	7 736	-1 003	- 11,5	22,9	23,7
Ogółem	38 578	32 634	-5 944	- 15,4	100,0	100,0

Struktura wiekowa bezrobotnych zamieszkałych na wsi

Bezrobotni mieszkańcy terenów wiejskich to głównie ludzie w tzw. wieku mobilnym, to jest w przedziale wiekowym od 18 do 44 lat (64,2%). W stosunku do 2014 r. odnotowano spadek udziału osób w tym wieku o 1,8 p. proc. (w końcu grudnia 2014 r. udział osób w wieku mobilnym wśród ogółu bezrobotnych z terenów wiejskich wynosił 66,0%).

Według stanu na koniec 2015 r. co piąty bezrobotny był w wieku od 45 do 54 lat (19,4%). Z kolei 16,4% bezrobotnych to osoby, które ukończyły 55 rok życia.

W ujęciu rocznym najwyższą dynamikę spadku bezrobocia obserwowano wśród najmłodszych zarejestrowanych (osoby poniżej 25 roku życia; - 25,8%), a wśród bezrobotnych w wieku 60 lat i więcej odnotowano wzrost poziomu bezrobocia (+ 11,4%).

W konsekwencji najwyższy spadek udziału odnotowano wśród bezrobotnych w wieku 18 – 24 (o 2,1 punktu procentowego), a wzrost w grupie zarejestrowanych w wieku 60 lat i więcej (o 1,2 punktu procentowego).

Bezrobotni zamieszkali na wsi według wieku. Stan na 31 grudnia

Wiek	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek / wzrost w stosunku do 2014 r.		% udział wśród ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2014 r.	2015 r.	w osobach	w %	2014 r.	2015 r.
18-24 lat	7 162	5 311	-1 851	-25,8	18,6	16,3
25-34 lat	10 380	8 860	-1 520	-14,6	26,9	27,1
35-44 lat	7 930	6 783	-1 147	-14,5	20,5	20,8
45-54 lat	7 525	6 326	-1 199	-15,9	19,5	19,4
55-59 lat	4 077	3 679	-398	-9,8	10,6	11,3
60 lat i więcej	1 504	1 675	171	+ 11,4	3,9	5,1
Ogółem	38 578	32 634	-5 944	-15,4%	100,0	100,0

Z danych wynika, że w zbiorowości bezrobotnych mieszkańców wsi spada liczba zarejestrowanych w większości kategorii wiekowych. Wzrost odnotowano wyłącznie w grupie osób powyżej 60 roku życia. Należy dodać, że ta sama tendencja odnotowana została w zbiorowości bezrobotnych zamieszkałych w miastach, gdzie w ujęciu rocznym bezrobocie rosło jedynie w kategorii osób najstarszych, to jest 60 lat i więcej (+ 686 bezrobotnych, tj. wzrost o 10,8%).

Jest to zjawisko niepokojące, ponieważ osoby w wieku 60+ mają niewielkie szanse na znalezienie zatrudnienia między innymi właśnie ze względu na wiek i panujące stereotypy dotyczące „starszego pracownika, jako pracownika mniej wydajnego, mniej mobilnego i bardziej schorowanego”.

Bezrobotni mieszkańcy wsi według stażu pracy

Zdecydowana większość bezrobotnych zamieszkałych na wsi posiadała doświadczenie związane z pracą zawodową (86,0% – wzrost w stosunku do 2014 r. o 1,6 punktu procentowego). Wśród poprzednio pracujących najliczniej reprezentowani (podobnie jak w 2014 r.) byli bezrobotni legitymujący się krótkim okresem zatrudnienia, od 1 roku do 5 lat – 21,7%. Ich udział w omawianej subpopulacji kształtował się na poziomie z 2014 r., a dynamika spadku wyniosła minus 15,1% (spadek o 1 257 osób).

W końcu 2015 r., co siódmy bezrobotny zamieszkujący tereny wiejskie nie posiadał stażu pracy (14,0%). W ujęciu rocznym dynamika spadku zarejestrowanych tej kategorii była relatywnie wysoka i wyniosła minus 24,2%. A zatem na przestrzeni 12 miesięcy liczba bezrobotnych mieszkańców wsi, którzy nie posiadali doświadczeń zawodowych zmniejszyła się jedną czwartą.

Bezrobotni zamieszkali na wsi według stażu pracy. Stan na 31 grudnia

Staż pracy	Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi		Spadek / wzrost w stosunku do 2014 r.		% udział wśród ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi	
	2014 r.	2015 r.	w osobach	w %	2014 r.	2015 r.
Do 1 roku	6 113	5 537	-576	-9,4	15,8	17,0
1-5 lat	8 331	7 074	-1 257	-15,1	21,6	21,7
5-10 lat	5 541	4 851	-690	-12,5	14,4	14,9
10-20 lat	6 147	5 253	-894	-14,5	15,9	16,1
20-30 lat	4 674	3 858	-816	-17,5	12,1	11,8
30 lat i więcej	1 751	1 497	-254	-14,5	4,5	4,6
Bez stażu pracy	6 021	4 564	-1 457	-24,2	15,6	14,0
Ogółem	38 578	32 634	-5 944	-15,4%	100,0	100,0

Bezrobotni mieszkańcy wsi będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego pozostawało 28 199 bezrobotnych mieszkańców terenów wiejskich, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Jak z tego wynika, do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kwalifikowało się aż 86,4% ogółu bezrobotnych mieszkańców wsi. Dla bezrobotnych zamieszkujących miasta odsetek ten był nieco niższy i wynosił 84,9%. Dokładne dane dotyczące liczebności poszczególnych kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zawarto w poniższej tabeli.

Kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stan na 31 grudnia 2015 r.	osoby	odsetek wśród ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi
do 30 roku życia	10 042	30,8%
w tym: bezrobotni poniżej 25 lat	5 311	16,3%
długotrwale bezrobotni (pozostający bez pracy co najmniej 12 miesięcy na przestrzeni ostatnich 2 lat)	17 148	52,5%
powyżej 50 roku życia	8 797	27,0%
korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	543	1,7%
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	5 078	15,6%
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	51	0,2%
niepełnosprawni	1 763	5,4%

Odsetki nie sumują się, gdyż jeden bezrobotny może należeć do kilku kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Obraz rynku pracy na wsi w województwie śląskim, zwłaszcza w porównaniu do krajów Unii Europejskiej, nie napawa optymizmem, mimo, że rok 2015 jest drugim z kolei (po wcześniejszej pięcioletniej tendencji wzrostowej), w którym odnotowano spadek poziomu bezrobocia wśród mieszkańców wsi. Nadal utrzymują się niekorzystne tendencje, takie jak: spadek liczby dwuzawodowców, trudność w utrzymaniu siebie i swojej rodziny jedynie z dochodów z produkcji rolnej, brak środków finansowych na modernizację produkcji rolnej, a co za tym idzie brak specjalizacji w hodowli lub uprawach, brak profesjonalizmu wśród rolników związany z ciągle niskim poziomem wykształcenia oraz niedogodności życia na wsi związane z ubogą, przestarzałą infrastrukturą.

3.3 Bezrobotni zwolnieni z przyczyn zakładu pracy

W końcu 2015 r. zbiorowość bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy liczyła 7 904 osób, co stanowiło 5,3% ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim (6,2% bezrobotnych poprzednio pracujących). W ciągu roku liczebność tej kategorii zmalała o 1 594 osoby, tj. o 16,8% (31.12.2014 r.: 9 498 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu pracy, tj. 5,4% ogółu bezrobotnych; 6,4% poprzednio pracujących).

W końcu grudnia 2015 r. wśród bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy 60,4% stanowiły kobiety (4 771 osób). W ujęciu rocznym ich liczba spadła o 733 osoby tj. o 13,3%, wzrósł jednak ich udział w opisywanej kategorii bezrobotnych, o 2,5 punktu procentowego (2014 r. – 5 504 kobiety tj. 57,9%). Jeżeli chodzi o bezrobotnych mężczyzn, to dynamika spadku liczby zwolnionych z przyczyn zakładu pracy w ujęciu rocznym była wyższa i wyniosła minus 21,6% (– 861 osób).

Analizując wielkość strumieni „napływu” i „odpływu” w ciągu całego roku należy zauważyć, że liczba bezrobotnych z tej kategorii, rejestrujących się w urzędach pracy,

zdecydowanie przewyższała liczbę osób odchodzących z bezrobocia z powodu podjęcia zatrudnienia. W 2015 r. zarejestrowały się w województwie śląskim 12 083 osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy, tj. 4,9% całego „napływu” do bezrobocia (rok wcześniej ten udział był wyższy i wynosił 5,2%). W tym samym czasie z powodu podjęcia pracy status utraciły 6 674 osoby tej kategorii, tj. 5,2% ogółu podjęć pracy.

Bezrobotni zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Okresy	"Napływ" w okresie sprawozdawczym			"Odływ" z tytułu podjęcia pracy			Stan w końcu okresu				
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	poprzedni miesiąc= 100	% wśród ogółu
2014 r.	13 682	7 598	6 084	7 846	3 975	3 871	X	X	X	X	X
grudzień							9 498	5 504	3 994	99,6%	5,4%
2015¹ r.	12 083	6 943	5 140	6 674	3 524	3 150	X	X	X	X	X
styczeń	1 302	720	582	493	280	213	9 752	5 596	4 156	102,7	5,3
luty	1 158	629	529	539	282	257	9 829	5 595	4 234	100,8	5,3
marzec	1 055	593	462	572	307	265	9 776	5 565	4 211	99,5	5,4
kwiecień	918	474	444	646	323	323	9 405	5 347	4 058	96,2	5,4
maj	1 065	566	499	561	292	269	9 381	5 301	4 080	99,7	5,6
czerwiec	879	507	372	558	261	297	9 113	5 222	3 891	97,1	5,7
lipiec	913	536	377	575	263	312	8 804	5 113	3 691	96,6	5,7
sierpień	861	511	350	426	205	221	8 559	5 007	3 552	97,2	5,6
wrzesień	956	609	347	616	359	257	8 254	4 869	3 385	96,4	5,5
październik	1 048	664	384	603	345	258	8 108	4 873	3 235	98,2	5,5
listopad	884	500	384	514	289	225	7 909	4 765	3 144	97,5	5,4
grudzień	1 044	634	410	571	318	253	7 904	4 771	3 133	99,9	5,3

¹⁾ Dane za 12 miesięcy

Wskaźnik płynności rynku pracy dla bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładu wynosił 0,55; oznacza to, że ponad połowa spośród noworejestrujących się odchodziła z rejestrów urzędów pracy z powodu podjęcia zatrudnienia. W 2014 roku sytuacja była nieco bardziej korzystna, wskaźnik płynności rynku pracy dla tej subpopulacji bezrobotnych wynosił 0,57.

Kobiety były w nieco trudniejszej sytuacji zatrudnieniowej niż mężczyźni (w przypadku pań wskaźnik płynności rynku pracy był niższy i wynosi 0,51; mężczyźni odpowiednio 0,61).

Szczególną formą zwolnień z przyczyn zakładu pracy są zwolnienia grupowe. W 2015 r. do powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim przedsiębiorstwa zgłosiły zamiar zwolnienia w trybie tak zwanych „grupówek” 2 094 osób, tj. o 3 429 osób mniej niż w 2014 r. (spadek o ponad 62%). Część otrzymanych informacji o zwolnieniach grupowych (trudno oszacować wielkość tej liczby) dotyczyło pracowników spoza województwa śląskiego (firmy zgłaszające zwolnienia grupowe miały jedynie siedzibę w naszym województwie, pracowników zwalniały w całej Polsce).

W roku 2015 zgłoszenia zwolnień grupowych zostały dokonane w 29 powiatach województwa śląskiego; w 7 powiatach takich zgłoszeń nie odnotowano. Powiaty o największej liczbie osób zgłoszonych w trybie zwolnień grupowych to Częstochowa (508 osób), Chorzów (198 osób), oraz Katowice (187 osób). Szczegółowe dane dotyczące tej kwestii zawarto w tabeli (uszeregowano malejąco, według ostatniej kolumny).

Zgłoszenia zwolnień grupowych w latach 2014-2015, województwo śląskie, układ powiatów

Powiaty	2014 r.		2015 r.	
	zakłady	osoby	zakłady	osoby
Częstochowa	10	407	5	508
Chorzów	7	14	7	198
Katowice	26	2 130	5	187
Dąbrowa Górnicza	3	104	4	146
Mysłowice	3	12	5	137
Jaworzno	4	17	4	110
Myszkowski	4	54	1	107
Raciborski	0	0	1	93
Gliwice	15	115	5	75
Sosnowiec	7	208	2	74
Żywiecki	12	57	6	71
Będziński	11	72	8	59
Ruda Śląska	12	74	5	53
Mikołowski	3	16	3	49
Rybnik	0	0	3	48
Zabrze	8	302	4	37
Tychy	7	98	3	30
Rybnicki	0	0	1	23
Tarnogórski	12	425	4	22
Bielski	4	15	1	20
Wodzisławski	4	83	3	18
Bielsko-Biała	9	45	7	10
Siemianowice Śląskie	7	39	5	5
Piekary Śląskie	8	63	4	4
Bieruńsko-lędziński	0	0	1	3
Pszczynski	6	19	2	2
Bytom	17	535	2	2
Świętochłowice	9	19	2	2
Częstochowski	2	5	1	1
Cieszyński	3	23	0	0
Gliwicki	0	0	0	0
Kłobucki	2	51	0	0
Lubliniecki	4	12	0	0
Zawierciański	1	49	0	0
Jastrzębie-Zdrój	3	460	0	0
Żory	0	0	0	0
Ogółem	x	5 523	x	2 094

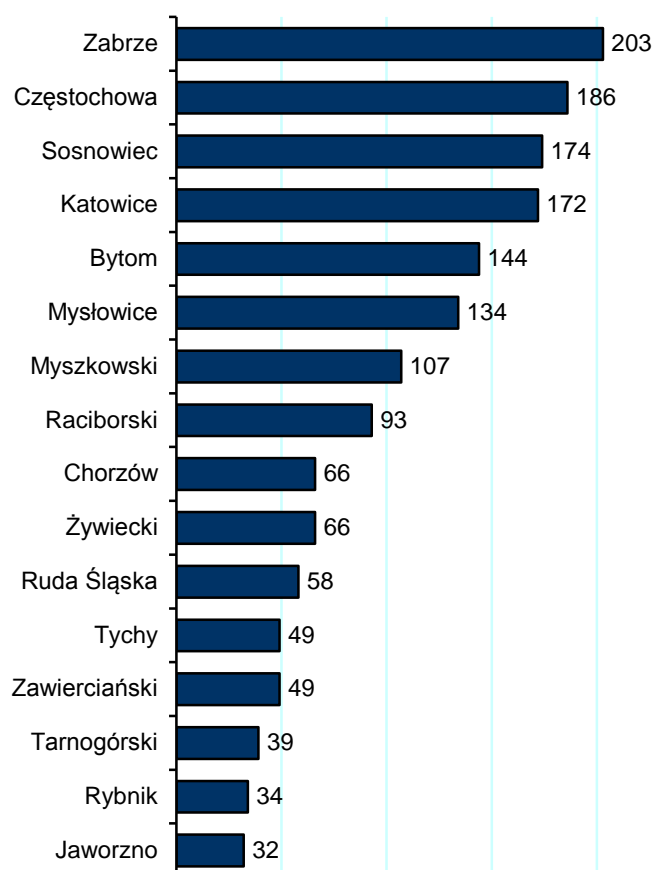
W regionie w okresie od stycznia do grudnia 2015 roku w ramach zwolnień grupowych zwolniono 1 736 osób. W ujęciu rocznym liczba zwolnionych tym trybie spadła o prawie 30% tj. o 735 osób (w 2014 r. pracę z tytułu zwolnień grupowych utraciło 2 471 osób).

W roku 2015 roku zwolnienia grupowe zostały dokonane w 31 powiatach województwa śląskiego; w 5 powiatach takich zwolnień nie notowano (cieszyński, gliwicki, kłobucki, lubliniecki i Żory).

Powiaty o największej liczbie osób zwolnionych w trybie zwolnień grupowych to: Zabrze (203 osoby), Częstochowa (186 osób), Sosnowiec (174 osoby) i Katowice (172 osoby).

Poniższy wykres przedstawia powiaty, w których w 2015 roku odnotowano co najmniej 30 osób zwolnionych w trybie zwolnień grupowych.

Dokonane w 2015 roku zwolnienia grupowe powyżej 30 osób według powiatów

3.4 Bezrobotni według wieku

Sytuacja bezrobotnych na rynku pracy pod względem struktury wieku, w ujęciu rocznym uległa pewnym zmianom. W 2015 roku odnotowano spadek liczby zarejestrowanych w większości przedziałów wyodrębnionych ze względu na wiek.

WIEK	LICZBA BEZROBOTNYCH								Spadek/ wzrost w stosunku do 31.12.2014 r.	
	30.06.2014 r.		31.12.2014 r.		30.06.2015 r.		31.12.2015 r.		osoby	dynamika
	osoby	osoby	osoby	%	osoby	%	osoby	%		
Ogółem	189 013	100,0%	175 675	100,0%	159 590	100,0%	148 508	100,0	-27 167	84,5
18 – 24 lat	25 804	13,7%	24 959	14,2%	18 978	11,9%	18 494	12,5%	-6 465	74,1
25 – 34 lat	53 306	28,2%	47 769	27,2%	43 201	27,1%	39 466	26,6%	-8 303	82,6
35 – 44 lat	41 366	21,9%	38 295	21,8%	35 985	22,5%	33 024	22,2%	-5 271	86,2
45 – 54 lat	37 978	20,1%	35 173	20,0%	32 242	20,2%	29 423	19,8%	-5 750	83,7
55 – 59 lat	22 718	12,0%	21 604	12,3%	20 647	12,9%	19 369	13,0%	-2 235	89,7
60 lat i więcej	7 841	4,1%	7 875	4,5%	8 537	5,3%	8 732	5,9%	857	110,9

W najmłodszych przedziałach wiekowych (od 18 do 24 lat oraz od 25 do 34 lat) liczba zaewidencjonowanych spadła znacząco, odpowiednio o 25,9% oraz 17,4%. Podobnie jak w 2014 roku, w ujęciu rocznym wzrost liczby bezrobotnych odnotowano wyłącznie w najstarszej grupie wiekowej.

I tak: liczba bezrobotnych w wieku od 60 lat i więcej wzrosła w ujęciu rocznym o jedną dziesiątą (+10,9%; w 2014 roku w ujęciu rocznym wzrost o 12,5%). Biorąc pod uwagę kryterium liczb bezwzględnych oznaczało to wzrost o 857 osób (w 2014 roku wzrost o 873 osoby).

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku osoby młode, poniżej 35 roku życia, stanowiły 39,1% ogółu zarejestrowanych w województwie śląskim (31.12.2014 r. odpowiednio 41,4%).

Notowano zróżnicowanie terytorialne – podobnie jak rok wcześniej podregiony rybnicki, bytomski i tyski charakteryzowały się relatywnie wysokim bezrobociem osób młodych, poniżej 25 roku życia. Z kolei bezrobotni z podregionu częstochowskiego i sosnowieckiego szczególnie często narażeni byli na bezrobocie w starszych grupach wiekowych. Szczegółowe dane zawarto w poniższej tabeli.

**Bezrobotni w powiatach i podregionach według struktury wieku.
Stan na 31.12.2015 r.**

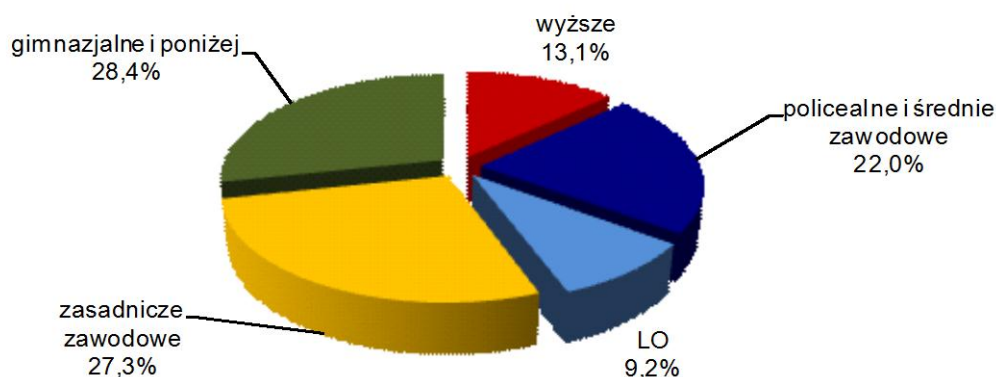
Podregiony / Powiaty	Liczba bezrobotnych razem		Z tego w wieku - udział bezrobotnych w przedziałach wiekowych					
	osoby	%	18-24 lat	25-34 lat	35-44 lat	45-54 lat	55-59 lat	60 lat i więcej
podregion bielski	19 004	100,0%	11,5%	24,1%	22,6%	21,1%	13,7%	7,1%
Bielski	4 095	100,0%	9,9%	24,6%	23,2%	21,8%	13,5%	7,1%
Cieszyński	5 048	100,0%	15,2%	26,0%	20,9%	18,5%	13,0%	6,4%
Żywiecki	5 428	100,0%	13,0%	23,9%	23,0%	22,5%	11,8%	5,8%
m. Bielsko-Biała	4 433	100,0%	6,8%	21,5%	23,7%	21,9%	16,9%	9,3%
podregion bytomski	18 509	100,0%	13,5%	27,4%	22,6%	19,7%	12,3%	4,7%
Lubliniecki	2 567	100,0%	18,2%	28,6%	20,0%	19,2%	10,2%	3,9%
Tarnogórski	4 686	100,0%	14,6%	28,6%	22,1%	18,2%	12,2%	4,3%
m. Bytom	9 147	100,0%	11,4%	26,7%	23,0%	21,1%	12,6%	5,1%
m. Piekary Śląskie	2 109	100,0%	13,9%	25,9%	24,7%	17,4%	13,6%	4,5%
podregion częstochowski	22 598	100,0%	11,4%	25,5%	21,7%	20,3%	13,9%	7,2%
Częstochowski	6 464	100,0%	11,9%	26,1%	22,7%	19,9%	13,2%	6,2%
Kłobucki	3 751	100,0%	19,2%	29,2%	18,6%	17,9%	10,0%	5,1%
Myszkowski	3 305	100,0%	13,2%	26,1%	23,1%	20,4%	11,6%	5,6%
m. Częstochowa	9 078	100,0%	7,1%	23,3%	21,8%	21,6%	16,8%	9,3%
podregion gliwicki	14 822	100,0%	12,6%	26,6%	21,0%	20,0%	13,7%	6,1%
Gliwicki	3 100	100,0%	15,8%	28,1%	19,0%	20,0%	12,4%	4,7%
m. Gliwice	5 812	100,0%	9,8%	25,8%	21,8%	20,1%	15,0%	7,5%
m. Zabrze	5 910	100,0%	13,7%	26,6%	21,3%	19,9%	13,0%	5,4%
podregion katowicki	20 972	100,0%	11,7%	27,3%	22,1%	20,3%	13,0%	5,6%
m. Chorzów	3 665	100,0%	11,3%	24,0%	22,9%	22,0%	13,5%	6,4%
m. Katowice	8 093	100,0%	9,9%	26,1%	22,7%	21,0%	13,5%	6,7%
m. Mysłowice	2 186	100,0%	11,8%	28,7%	20,8%	20,0%	14,4%	4,2%
m. Ruda Śląska	3 077	100,0%	15,1%	31,9%	20,9%	17,9%	10,4%	3,8%
m. Siemianowice Śląskie	2 464	100,0%	12,3%	28,5%	23,1%	19,5%	12,5%	4,2%
m. Świętochłowice	1 487	100,0%	13,8%	28,7%	19,7%	19,2%	13,1%	5,4%
podregion rybnicki	17 360	100,0%	17,8%	29,4%	21,3%	18,2%	9,5%	3,8%
Raciborski	2 489	100,0%	16,5%	29,8%	17,1%	18,9%	11,2%	6,5%
Rybnicki	1 743	100,0%	20,7%	30,0%	18,9%	17,0%	10,1%	3,3%
Wodzisławski	4 588	100,0%	19,6%	30,2%	20,3%	17,8%	9,0%	3,1%
m. Jastrzębie Zdrój	3 151	100,0%	17,5%	27,5%	24,8%	20,2%	7,4%	2,6%
m. Rybnik	3 844	100,0%	16,7%	28,8%	21,8%	18,3%	10,2%	4,2%

Podregiony / Powiaty	Liczba bezrobotnych razem		Z tego w wieku - udział bezrobotnych w przedziałach wiekowych					
	osoby	%	18-24 lat	25-34 lat	35-44 lat	45-54 lat	55-59 lat	60 lat i więcej
m. Żory	1 545	100,0%	14,9%	30,9%	25,0%	14,8%	10,5%	4,0%
podregion sosnowiecki	27 335	100,0%	10,2%	25,9%	24,2%	19,5%	14,0%	6,2%
Będziński	6 538	100,0%	10,2%	24,8%	25,7%	19,1%	13,8%	6,5%
Zawierciański	5 555	100,0%	13,1%	27,1%	23,3%	19,4%	12,1%	4,9%
m. Dąbrowa Górnicza	5 104	100,0%	8,5%	25,9%	23,7%	19,8%	14,8%	7,3%
m. Jaworzno	2 077	100,0%	13,0%	28,4%	19,4%	20,4%	14,4%	4,3%
m. Sosnowiec	8 061	100,0%	8,5%	25,1%	25,2%	19,5%	15,1%	6,6%
podregion tyski	7 908	100,0%	13,2%	28,1%	20,0%	18,4%	14,2%	6,1%
Mikołowski	2 302	100,0%	15,2%	28,4%	19,5%	19,0%	12,9%	5,0%
Pszczyński	2 268	100,0%	16,6%	29,9%	17,9%	17,6%	12,7%	5,2%
Bieruńsko-lędziński	967	100,0%	14,5%	29,4%	18,9%	18,5%	13,8%	5,0%
m. Tychy	2 371	100,0%	7,7%	25,6%	22,7%	18,6%	17,1%	8,4%
WOJ. ŚLĄSKIE	148 508	100,0%	12,5%	26,6%	22,2%	19,8%	13,0%	5,9%

3.5 Bezrobotni według poziomu wykształcenia

Na przestrzeni roku struktura wykształcenia bezrobotnych nie uległa znaczącym zmianom. Podobnie jak rok wcześniej, w województwie śląskim ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem poniżej średniego.

Bezrobotni według poziomu wykształcenia. Stan na 31.12.2015 r.

W roku 2015 nastąpił spadek liczby bezrobotnych we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia. Najwyższą dynamikę spadku odnotowano w grupie osób z zasadniczym zawodowym (-17,4%) oraz wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (-16,1%).

Podobnie jak rok wcześniej, najmniejszy spadek liczby bezrobotnych miał miejsce w subpopulacji osób legitymujących się wykształceniem wyższym (-12,0%).

Dokładne dane dotyczące omawianej kwestii zawarto w poniższej tabeli.

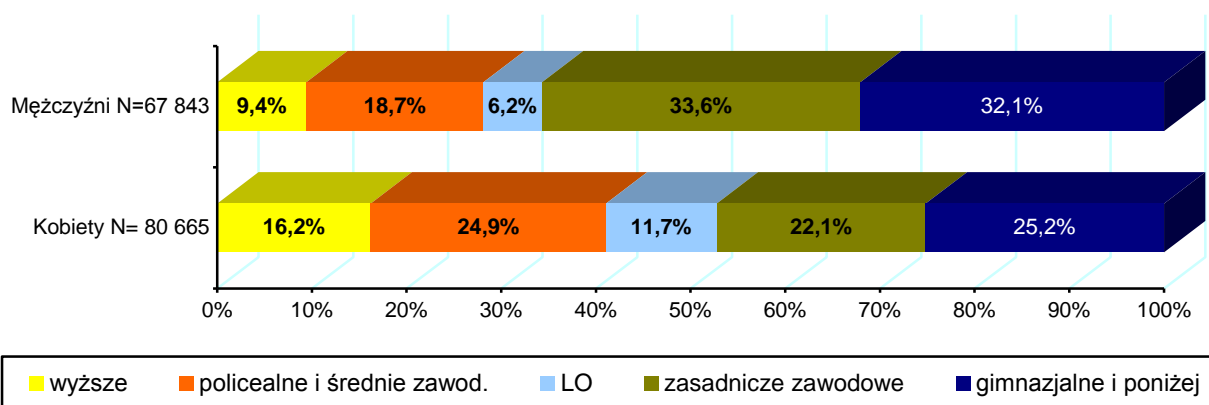
Poziom wykształcenia	31 grudnia 2014		31 grudnia 2015		Spadek liczby bezrobotnych	
	osoby	% udział	osoby	% udział	w osobach	Dynamika 31.12.2014 r. =100
Ogółem bezrobotni	175 675	100,0%	148 508	100,00%	-27 167	84,5
wyższe	22 066	12,6%	19 416	13,1%	-2 650	88,0
policealne i średnie zawodowe	38 997	22,2%	32 709	22,0%	-6 288	83,9
średnie ogólnokształcące	16 170	9,2%	13 656	9,2%	-2 514	84,5
zasadnicze zawodowe	49 169	28,0%	40 604	27,3%	-8 565	82,6
gimnazjalne i poniżej	49 273	28,0%	42 123	28,4%	-7 150	85,5

Spośród ponad 19 tys. bezrobotnych z dyplomem wyższej uczelni 2 143 osoby to bezrobotni absolwenci, to jest osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (11,0%; rok wcześniej odpowiednio 12,1%). W województwie śląskim wśród ogółu bezrobotnych z wykształceniem wyższym 37,1% stanowią osoby w wieku poniżej 30 lat (31.12.2015 r. – 7 212 osób z wyższym wykształceniem, z przedziału wiekowego od 18 do 29 lat; rok wcześniej odpowiednio 9 098, tj. 41,1%).

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku najwyższą liczbę bezrobotnych z wyższym wykształceniem odnotowano w Częstochowie (1,8 tys.), Katowicach (1,3 tys.) oraz w Sosnowcu (1,1 tys.). Najmniejszą liczbę bezrobotnych tej kategorii notowano w Świętochłowicach (127 osób), powiecie ziemskim bieruńsko-łędzimskim (156 osób) oraz w Żorach (200 osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem). Najwyższy udział osób z wyższym wykształceniem wśród ogółu bezrobotnych wystąpił w: Tychach (20,6%), Częstochowie (20,1%), Bielsku – Białej (17,0%), powiecie ziemskim bieruńsko-łędzimskim i w Gliwicach (po 16,1%) oraz w Katowicach (16,0%). Z kolei w Bytomiu tylko co piętnasty zarejestrowany legitymował się wykształceniem wyższym (6,6%). Równie niskie udziały obserwowano w Chorzowie (7,5%) oraz w Świętochłowicach (8,5%) i Zabrze (8,6%).

Tradycyjnie bezrobotne kobiety były lepiej wykształcone od mężczyzn.

Bezrobotni według poziomu wykształcenia z podziałem na płeć. Stan na 31.12.2015 r.

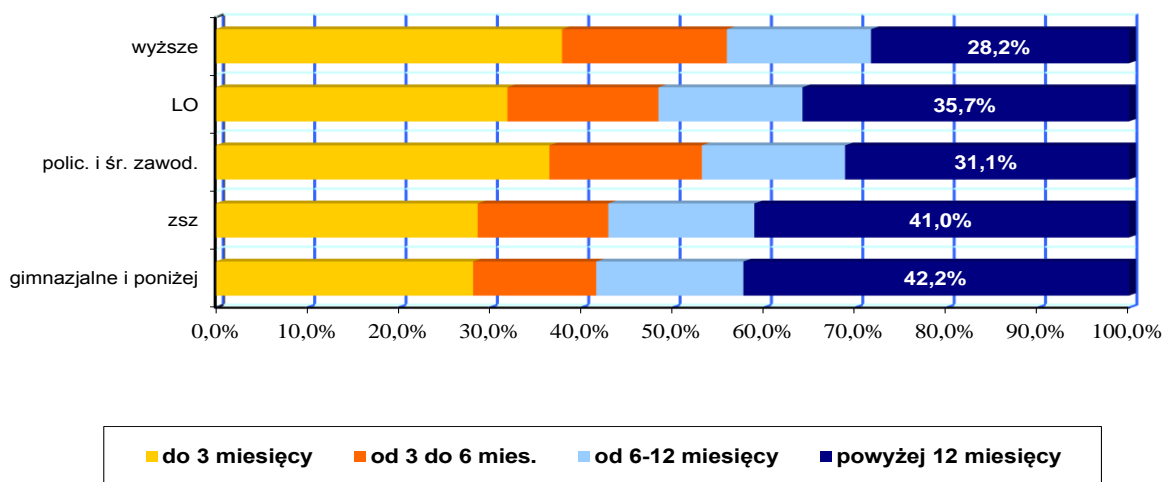
Poziom wykształcenia bezrobotnych jest zmienną wpływającą na czas pozostawania bez pracy. Im wyższy poziom wykształcenia tym większa szansa na szybkie podjęcie zatrudnienia.

I tak: w końcu 2015 roku wśród osób z wyższym wykształceniem aż 38% pozostawało bez zatrudnienia krótko, do 3 miesięcy (blisko 7,4 tys. osób) zaś co piąty szukał pracy od 3 do 6 miesięcy (3,5 tys.; 18,0%). Odsetek długookresowego bezrobocia był nieco niższy niż w pozostałych grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia; 28,2% (5 480

osób) pozostawało w rejestrach nieprzerwanie ponad 12 miesięcy (przy średniej wojewódzkiej 37,6%).

Jak widać na poniższym wykresie, na długookresowe bezrobocie najbardziej narażone są osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej gimnazjalnego oraz bezrobotni, którzy ukończyli zasadniczą szkołę zawodową.

**Bezrobotni według poziomu wykształcenia według czasu pozostawania bez pracy.
Stan na 31.12.2015 r.**

3.6 Bezrobotni według stażu pracy

Zdecydowana większość bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (według stanu na 31.12.2015 r. – 127,2 tys., tj. 85,7% ogółu). Pozostali – 21,2 tys. tj. 14,3% ogółu - nie posiada doświadczeń zawodowych. W ciągu roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących spadła o 21,2 tys. (-14,3%), natomiast wzrósł ich procentowy udział wśród ogółu (o 1,2 punktu proc.). Równocześnie odnotowano znaczną redukcję liczby bezrobotnych bez stażu pracy. W ujęciu rocznym ich liczba obniżyła się o 6,0 tys. osób tj. o 22,1%.

Struktura bezrobotnych według stażu pracy

Staż pracy	Stan na 31 grudnia 2014 r.						Stan na 31 grudnia 31.12.2015 r.					
	Ogółem		Kobiety		Mężczyźni		Ogółem		Kobiety		Mężczyźni	
	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%
Do 1 roku	31 499	17,9%	18 611	19,8%	12 888	15,8%	27 955	18,8%	16 749	20,8%	11 206	16,5%
1 – 5 lat	35 368	20,1%	19 465	20,7%	15 903	19,5%	29 928	20,2%	16 794	20,8%	13 134	19,4%
5 – 10 lat	24 920	14,2%	13 533	14,4%	11 387	14,0%	21 282	14,3%	11 678	14,5%	9 604	14,2%
10 – 20 lat	26 993	15,4%	13 813	14,7%	13 180	16,2%	22 972	15,5%	11 783	14,6%	11 189	16,5%
20 – 30 lat	21 320	12,1%	9 189	9,8%	12 131	14,9%	17 860	12,0%	7 656	9,5%	10 204	15,0%
30 i więcej	8 323	4,7%	3 001	3,2%	5 322	6,5%	7 275	4,9%	2 814	3,5%	4 461	6,6%
bez stażu	27 252	15,5%	16 489	17,5%	10 763	13,2%	21 236	14,3%	13 191	16,4%	8 045	11,9%
Ogółem	175 675	100,0%	94 101	100,0%	81 574	100,0%	148 508	100,0%	80 665	100,0%	67 843	100,0%

Od kilku lat wśród bezrobotnych poprzednio pracujących najczęściej osób legitymuje się stażem pracy od jednego do pięciu lat (w końcu grudnia 2015 r. 29,9 tys.). Nadal stosunkowo nieliczna jest zbiorowość bezrobotnych ze stażem pracy powyżej 30 lat. W końcu grudnia 2015 r. do tej kategorii kwalifikował się co dwudziesty drugi bezrobotny. W ujęciu rocznym również wśród bezrobotnych o najdłuższym stażu pracy odnotowano redukcję liczby zarejestrowanych, dynamika spadku była nieco niższa od przeciętnej w województwie (- 1 048 osób, tj. - 12,6%, przy średniej dla województwa śląskiego - 15,5%).

Korelując strukturę bezrobocia według dotychczasowego stażu pracy z płcią bezrobotnych stwierdzamy, że w czterech pierwszych przedziałach (do 20 lat pracy) udział kobiet jest większy niż udział mężczyzn. Wśród bezrobotnych o najdłuższym stażu pracy zdecydowanie dominują panowie. Natomiast kobiety są nadreprezentowane wśród bezrobotnych, którzy dotąd nigdy nie pracowali (nie posiadają stażu pracy). Dokładne dane zamieszczono w tabeli.

Udział kobiet w poszczególnych kategoriach wyodrębnionych ze względu na dotychczasowy staż pracy

Dotychczasowy staż pracy	Stan na 31 grudnia 2015 r.			
	Bezrobotni ogółem	Kobiety		Mężczyźni
		osoby	udział	
Do 1 roku	27 955	16 749	59,9%	11 206
1 – 5 lat	29 928	16 794	56,1%	13 134
5 – 10 lat	21 282	11 678	54,9%	9 604
10 – 20 lat	22 972	11 783	51,3%	11 189
20 – 30 lat	17 860	7 656	42,9%	10 204
30 lat i więcej	7 275	2 814	38,7%	4 461
bez stażu	21 236	13 191	62,1%	8 045

3.7 Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Szczególnym aspektem bezrobocia, mającym bezpośredni wpływ na sytuację ekonomiczną klientów powiatowych urzędów pracy jest czas pozostawania bez zatrudnienia.

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku w województwie śląskim tylko co dziewięty zaewidencjonowany pozostawał w rejestrach w okresie krótszym niż jeden miesiąc (10,9%; 16,1 tys. osób). Ponad połowa szukała zatrudnienia w okresie od 1 do 12 miesięcy (51,5%). W stosunku do sytuacji z grudnia 2014 roku udział bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia nieprzerwanie przez okres od 1 do 12 miesięcy kształtował się na zbliżonym poziomie (rok temu wynosił 51,2%).

W ujęciu rocznym zmalał udział bezrobotnych pozostających w rejestrach nieprzerwanie od 12 do 24 miesięcy¹¹ (- 2,8 p. proc.)

Równocześnie wzrósł odsetek bezrobotnych pozostających w rejestrach nieprzerwanie 2 lata i dłużej (+1,3 punktu procentowego). W końcu 2015 r. w województwie śląskim zarejestrowanych było 33,7 tys. osób chronicznie bezrobotnych, jak z tego wynika co piąty bezrobotny pozostawał bez pracy nieprzerwanie ponad 24 miesiące (22,7%).

¹¹Osoby pozostające bez zatrudnienia **nieprzerwanie ponad 12 miesięcy** klasyfikowane są jako długookresowo (długoterminowo) bezrobotne. Statystyka bezrobocia rejestrowanego identyfikuje także osoby, które pozostają bez pracy **przez 12 miesięcy na przestrzeni ostatnich 24 miesięcy**. Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nazywane są osobami długotrwanie bezrobotnymi, i należą do osób „będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”. W praktyce „długotrwanie bezrobotny” może przeplatać okresy krótkotrwałej pracy zawodowej oraz bezrobocia.. Zbiorowość długotrwanie bezrobotnych opisana została w dalszej części analizy.

Dane liczbowe, umożliwiające analizę zmian w ujęciu rocznym, zawarto w tabelach.

Bezrobotni w województwie śląskim według czasu pozostawania bez pracy (nieprzerwanie)

Czas pozostawania bez pracy	Zarejestrowani stan w końcu roku		Spadek w stosunku do 2014 r.	
	2014 r.	2015 r.	w osobach	Dynamika 2014=100
do 1 miesiąca	16 945	16 137	-808	95,2
1-3 miesięcy	33 855	30 236	-3 619	89,3
3-6 miesięcy	26 724	22 677	-4 047	84,9
6-12 miesięcy	29 417	23 633	-5 784	80,3
12-24 miesięcy	31 137	22 110	-9 027	71,0
powyżej 24 miesięcy	37 597	33 715	-3 882	89,7
Ogółem	175 675	148 508	-27 167	84,5

Struktura bezrobocia według płci i czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	31.12.2014 r.						31.12.2015 r.					
	Ogółem	% w ogółem	Kobiety	% wśród kobiet	Mężczyźni	% wśród mężczyzn	Ogółem	% w ogółem	Kobiety	% wśród kobiet	Mężczyźni	% wśród mężczyzn
do 1 m-ca	16 945	9,6%	7 662	8,1%	9 283	16 945	16 137	10,9%	7 576	9,4%	8 561	12,6%
1 – 3 miesięcy	33 855	19,3%	17 152	18,2%	16 703	33 855	30 236	20,4%	15 545	19,3%	14 691	21,7%
3 – 6 miesięcy	26 724	15,2%	14 623	15,5%	12 101	26 724	22 677	15,3%	12 649	15,7%	10 028	14,8%
6 – 12 mies.	29 417	16,7%	15 573	16,5%	13 844	29 417	23 633	15,9%	12 759	15,8%	10 874	16,0%
12 – 24 mies.	31 137	17,7%	17 034	18,1%	14 103	31 137	22 110	14,9%	12 492	15,5%	9 618	14,2%
pow.24 m-cy	37 597	21,4%	22 057	23,4%	15 540	37 597	33 715	22,7%	19 644	24,4%	14 071	20,7%
ogółem	175 675	100,0%	94 101	100,0%	81 574	175 675	148 508	100,0%	80 665	100,0%	67 843	100,0%

Bezrobocie krótkookresowe, trwające do kilku miesięcy, na ogół nie jest dotkliwie odczuwane przez bezrobotnych i ich rodziny. Sytuacja materialna takich osób ulega pogorszeniu, ale jest nieporównywalnie korzystniejsza niż w przypadku bezrobocia trwającego powyżej jednego roku. Długookresowe bezrobocie sprawia, że dezaktualizują się kwalifikacje i umiejętności zawodowe osób pozostających bez pracy. Poza trudną sytuacją materialną ten rodzaj bezrobocia prowadzi często do pogorszenia zdrowia osoby bezrobotnej oraz izolacji społecznej poprzez zaniżenie oceny własnej wartości. Niepokojąca jest również sytuacja dzieci osób bezrobotnych, które ze względu na złą sytuację ekonomiczną w rodzinie mają ograniczony dostęp do edukacji i kultury. Jednym z najważniejszych elementów przeciwdziałania długoterminowemu bezrobociu jest jak najszybsza aktywizacja zawodowa osób pozostających w rejestrach urzędów pracy, która najskuteczniej przeciwdziała negatywnym następstwom bierności zawodowej.

Na podstawie danych zawartych w załączniku Nr 1 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 jest możliwość zbadania, czy istnieje związek między niektórymi cechami struktury zarejestrowanych bezrobotnych (np. wiek, wykształcenie, płeć) a długością czasu pozostawania bez pracy. W celu analizy, wyodrębniono grupę długookresowo bezrobotnych, tj. osoby pozostające bez zatrudnienia nieprzerwanie przez okres powyżej 12 miesięcy. Jak widać z danych zawartych w tabelach, w końcu grudnia 2015 roku do kategorii tej kwalifikowało się w województwie śląskim 55 825 osób (w tym 22,1 tys. pozostawało w rejestrach nieprzerwanie przez okres od 12 do 24 miesięcy, zaś 33,7 tys. nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy). Przypomnijmy, że według stanu na 31 grudnia 2015 roku długookresowo bezrobotni to 37,6% ogółu zarejestrowanych (rok wcześniej 39,1%).

Analiza wykazała, że zmiennymi, wpływającymi na długość „stazu na bezrobociu” są płeć, wiek / dotychczasowy staż pracy oraz poziom wykształcenia.

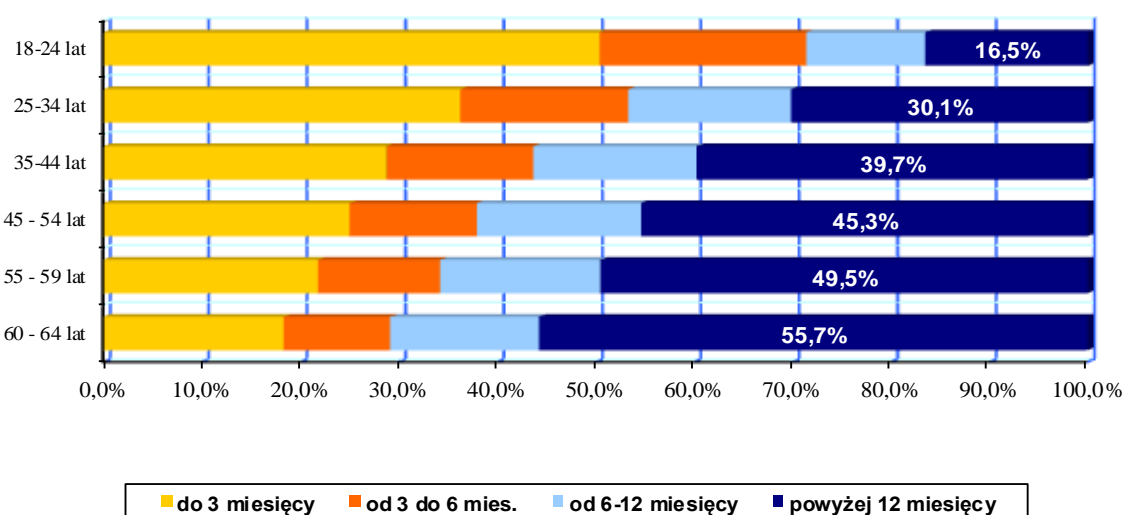
Jeżeli chodzi o zmienną płci, to w przedziałach o najkrótszym okresie pozostawania bez pracy (do jednego miesiąca) nadreprezentowani są panowie. W grupie bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia w okresie od 1 do 3 miesięcy udziały kobiet i mężczyzn są prawie równe. Jednocześnie kobiety bardziej od mężczyzn są zagrożone długookresowym bezrobociem. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. w subpopulacji bezrobotnych pozostających w rejestrach nieprzerwanie przez okres ponad 12 miesięcy panie stanowiły zdecydowaną większość, tj. 57,6% (32,1 tys. osób).

**Udziały kobiet w poszczególnych grupach wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy.
Stan na 31.12.2015 r.**

Czas pozostawania bez pracy	Ogółem	Kobiety		Mężczyźni
		osoby	% udział	
do 1 miesiąca	16 137	7 576	46,9%	8 561
1 – 3 miesięcy	30 236	15 545	51,4%	14 691
3 – 6 miesięcy	22 677	12 649	55,8%	10 028
6 – 12 miesięcy	23 633	12 759	54,0%	10 874
12 – 24 miesięcy	22 110	12 492	56,5%	9 618
Powyżej 12 miesięcy	33 715	19 644	58,3%	14 071
Razem województwo śląskie	148 508	80 665	54,3%	67 843

Wiek bezrobotnych miał wpływ na długość czasu pozostawania bez pracy. W młodszych przedziałach wiekowych problem długookresowego bezrobocia jest mniej widoczny. Im starsza grupa wiekowa, tym niższy jest odsetek poszukujących zatrudnienia przez okres krótszy niż trzy miesiące.

**Wiek bezrobotnych a czas pozostawania bez pracy
31 grudnia 2015 r.**

Kolejna zmienna – dotychczasowy staż pracy w pewnym stopniu związana jest także z wiekiem bezrobotnych. Jest oczywiste, że bezrobotni z najmłodszych przedziałów wiekowych

nie mogli jeszcze nabyć długiego stażu pracy. Bezrobotni o relatywnie krótkim stażu pracy krócej pozostają w rejestrach urzędów pracy, są mniej zagrożeni długookresowym bezrobociem. Jeżeli chodzi o wykształcenie, to bezrobotni z wykształceniem wyższym rzadziej zagrożeni są długookresowym bezrobociem (co graficznie zilustrowano na wykresie zamieszczonym na stronie 46).

3.8 Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki

Bezrobotni absolwenci (bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki) to według stanu na koniec grudnia ubiegłego roku 4,0% ogółu zarejestrowanych (31.12.2015 r. – 5 960 osób). Na przestrzeni roku liczebność tej kategorii spadła o 1 537 osób, tj. o 20,5 proc. Bezrobocie absolwentów cechuje sezonowość. Liczba zarejestrowanych znacząco spada w miesiącach wiosenno – letnich, część zaewidencjonowanych traci wtedy status absolwenta, który przysługuje maksymalnie przez 12 miesięcy po ukończeniu szkoły. Jeżeli nie ulokowali się oni na rynku pracy, to najczęściej są kwalifikowani do grupy długotrwanie bezrobotnych. Wakacyjna fala absolwentów, którzy ukończyli naukę szkolną w czerwcu, obserwowana jest jesienią.

Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (absolwenci). Stan na 31 grudnia

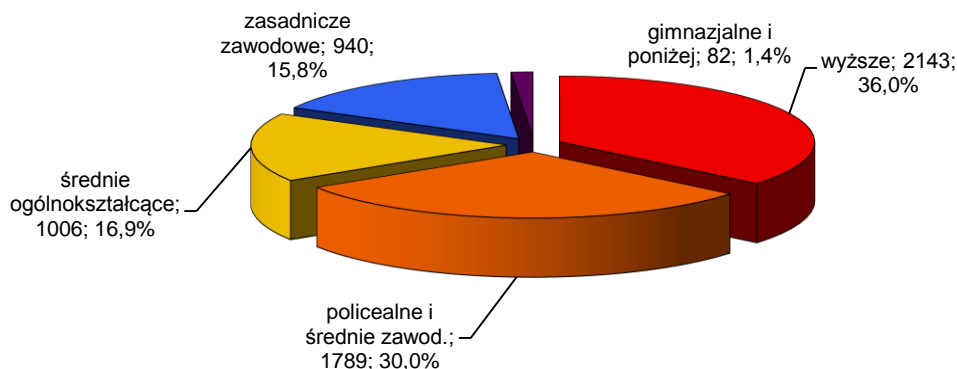
miesiąc / rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
styczeń	14 398	10 627	7 226	7 225	11 556	12 247	11 867	12 197	11 340	7 868
luty	14 051	10 061	6 764	7 862	11 615	12 837	12 123	12 432	11 216	7 666
marzec	13 789	9 101	6 164	7 988	11 163	12 748	11 491	11 685	10 038	7 157
kwiecień	8 416	4 846	3 814	4 912	5 964	10 598	6 628	6 993	5 770	4 248
maj	9 384	5 488	4 452	5 835	7 202	7 482	7 046	7 327	5 969	4 324
czerwiec	7 233	4 117	3 623	5 084	5 750	5 192	4 908	5 003	3 864	2 917
lipiec	8 780	4 938	4 324	6 362	6 489	5 678	5 665	5 724	4 540	3 280
sierpień	10 297	5 797	4 824	7 426	7 772	6 918	7 006	6 833	5 211	3 880
wrzesień	11 621	6 614	5 889	9 439	10 263	9 246	9 692	9 694	7 387	5 578
październik	11 291	6 591	5 986	10 165	10 457	9 868	10 576	10 585	7 874	6 026
listopad	10 835	6 435	6 074	10 535	10 457	10 369	11 008	10 928	7 818	5 953
grudzień	10 243	6 490	6 028	10 735	10 831	10 637	11 113	10 707	7 497	5 960

Wśród bezrobotnych absolwentów zdecydowanie dominowały kobiety (58,8%). Według stanu na 31.12.2015 r. najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było w powiecie wodzisławskim (329 osób, co stanowiło aż 7,2% ogółu zarejestrowanych w tym powiecie) i częstochowskim (287 osób) oraz w mieście Częstochowie (278 osób). Najmniej osób tej kategorii zaewidencjonowanych było w powiecie gliwickim (41 osób).

Statystyka bezrobocia rejestrowanego umożliwia szczegółową analizę danych dotyczących struktury wykształcenia zarejestrowanych absolwentów.

Okazuje się, że zdecydowana większość bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki legitymuje się wykształceniem wyższym i średnim (zawodowym lub ogólnokształcącym). Tylko sporadycznie w rejestrach pozostają absolwenci gimnazjów lub szkół podstawowych, co wynika przede wszystkim z obowiązku kontynuowania nauki szkolnej do 18. roku życia. Mała jest liczba bezrobotnych absolwentów zasadniczych szkół zawodowych, wynika to głównie z ograniczenia kształcenia na tym poziomie. Ponadto część młodzieży, po ukończeniu szkoły zasadniczej, decyduje się na kontynuowanie nauki w szkole średniej zawodowej.

Bezrobotni absolwenci szkół według poziomu wykształcenia. Stan 31.12.2015 r.

W końcu grudnia 2015 r. bezrobotni absolwenci zarejestrowani w śląskich powiatowych urzędach pracy najczęściej reprezentowali następujące zawody: sprzedawcy, fryzjerzy, kucharze, mechanicy pojazdów samochodowych, technicy ekonomiści, technicy informatycy oraz i technicy budownictwa. Na poziomie wykształcenia wyższego, oprócz pedagogów, najliczniej reprezentowani byli specjaliści ds. zarządzania i organizacji, specjaliści administracji publicznej, specjaliści do spraw logistyki oraz fizjoterapeuci.

Ranking pierwszych 35 zawodów i specjalności, w których według stanu na 31.12.2015 r. zarejestrowanych było najwięcej absolwentów

symbol zawodu	Nazwa zawodu / specjalności	Liczba nowo zarejestrowanych "napływ" do bezrobocia w okresie styczeń - grudzień - absolwenci szkół		Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na 31 grudnia - osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (absolwenci szkół)		Zmiany w liczbie zarejestrowanych absolwentów
		2014 r.	2015 r.	2014 r.	2015 r.	
Ogółem		26 461	22 760	7 497	5 960	- 1 537
z tego zawody, w których na koniec grudnia 2015 r. było zarejestrowanych co najmniej 25 absolwentów						
000000	bez zawodu	8 605	6 977	2 391	1 709	-682
522301	Sprzedawca	962	886	231	253	22
514101	Fryzjer	652	629	219	208	-11
512001	Kucharz	181	363	47	134	87
723103	Mechanik pojazdów samochodowych	443	396	140	126	-14
331403	Technik ekonomista	352	284	124	96	-28
351203	Technik informatyk	314	286	104	95	-9
311204	Technik budownictwa	179	178	71	71	0
235921	Pedagog	424	274	108	69	-39
242190	Pozostali specjaliści ds zarządzania i organizacji	235	233	61	65	4
242217	Specjalista administracji publicznej	209	186	53	58	5
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	244	240	58	52	-6
242108	Specjalista do spraw logistyki	39	174	11	47	36
751201	Cukiernik	160	174	52	47	-5
712905	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	100	93	54	45	-9
422402	Technik hotelarstwa	175	155	60	44	-16
229201	Fizjoterapeuta	204	170	44	43	-1
343404	Technik żywienia i usług gastronomicznych	80	99	32	39	7
261990	Pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	65	105	20	36	16
333107	Technik logistik	95	103	31	36	5
322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	147	98	70	35	-35

symbol zawodu	Nazwa zawodu / specjalności	Liczba nowo zarejestrowanych "napływ" do bezrobocia w okresie styczeń - grudzień - absolwenci szkół		Zarejestrowani bezrobotni wg stanu na 31 grudnia - osoby w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (absolwenci szkół)		Zmiany w liczbie zarejestrowanych absolwentów
		2014 r.	2015 r.	2014 r.	2015 r.	
263102	Ekonomista	154	162	38	34	-4
214202	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	129	139	27	33	6
241103	Specjalista do spraw rachunkowości	154	175	38	33	-5
513101	Kelner	192	138	50	33	-17
514105	Technik usług fryzjerskich	100	87	44	33	-11
522305	Technik handlowiec	122	100	51	33	-18
311504	Technik mechanik	103	100	33	31	-2
213303	Specjalista ochrony środowiska	96	102	23	30	7
242113	Specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelowych i turystycznych	126	111	34	28	-6
311513	Technik pojazdów samochodowych	141	97	50	28	-22
311703	Technik górnictwa podziemnego	106	97	58	27	-31
325402	Technik masażysta	92	70	33	27	-6
811101	Górnik eksploatacji podziemnej	90	94	53	27	-26
263204	Socjolog	160	107	36	25	-11
000000	bez zawodu	8 605	6 977	2 391	1 709	-682
522301	Sprzedawca	962	886	231	253	22

Ponieważ status bezrobotnego absolwenta przysługuje tylko w okresie do 12 miesiąca od ukończenia nauki, w omawianej kategorii nie ma problemu bezrobocia długookresowego.

Jeżeli chodzi o wiek, to wśród bezrobotnych absolwentów zdecydowanie dominują osoby młode, poniżej 25. roku życia (77,9%, rok wcześniej 78,3%).

Ponad połowa absolwentów to osoby bez stażu pracy (58,8%).

Na przestrzeni roku struktura bezrobocia absolwentów według wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy nie zmieniła się znacząco (por. dane w tabeli).

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych ogółem	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki razem	Liczba bezrobotnych ogółem	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki ogółem
		31.12.2014 rok		31.12.2015 rok	
czas pozostawania bez pracy w miesiącach	do 1 miesiąca	16 945	1 178	16 137	1 123
	1 – 3 miesięcy	33 855	3 082	30 236	2 543
	3 – 6 miesięcy	26 724	2 471	22 677	1 793
	6 – 12 miesięcy	29 417	766	23 633	501
	12 – 24 miesięcy	31 137	x	22 110	x
	powyżej 24 miesięcy	37 597	x	33 715	x
wiek	18 - 24 lat	24 959	5 840	18 494	4 528
	25 - 34 lat	47 769	1337	39 466	1 151
	35 - 44 lat	38 295	226	33 024	209
	45 - 54 lat	35 173	85	29 423	54
	55 - 59 lat	21 604	6	19 369	16
	60 lat i więcej	7 875	3	8 732	2
wykształcenie	wyższe	22 066	2 662	19 416	2 143
	policealne i średnie zawodowe	38 997	2371	32 709	1 789
	średnie ogólnokształcące	16 170	1361	13 656	1 006
	zasadnicze zawodowe	49 169	960	40 604	940
	gimnazjalne i poniżej	49 273	143	42 123	82

Wyszczególnienie		Liczba bezrobotnych ogółem	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki razem	Liczba bezrobotnych ogółem	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki ogółem
		31.12.2014 rok		31.12.2015 rok	
staż pracy ogółem	do 1 roku	31 499	1796	27 955	1 655
	1 - 5	35 368	1017	29 928	888
	5 - 10	24 920	133	21 282	125
	10 - 20	26 993	94	22 972	84
	20 - 30	21 320	44	17 860	26
	30 lat i więcej	8 323	8	7 275	12
	bez stażu	27 252	4 405	21 236	3 170
Ogółem województwo śląskie		175 675	7 497	148 508	5 960

3.9 Bezrobotni według ustalonego profilu pomocy

W końcu maja 2014 roku wprowadzone zostały zmiany dotyczące świadczenia pomocy dla bezrobotnych. Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która je wprowadziła, podzieliła sposoby wspierania bezrobotnych w zależności od ich oddalenia od rynku pracy i gotowości powrotu do zatrudnienia. Wybór rodzaju pomocy skierowanej do bezrobotnych uzależniony jest od profilu, do którego zostaną oni zakwalifikowani.

W profilu I znajdują się osoby „*blisko rynku pracy, aktywnie szukające zatrudnienia*”. Dostępne dla nich są między innymi pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, dotacje na utworzenie firmy. Dla młodych bezrobotnych możliwe są ponadto bony szkoleniowe, stażowe, zatrudnieniowe i na zasiedlenie. W końcu grudnia 2015 w województwie śląskim do tej kategorii kwalifikowało się **3,6% bezrobotnych objętych profilowaniem**.

Do profilu II kwalifikowane są osoby wymagające wsparcia w powrocie na rynek pracy. Dla nich dostępne są przede wszystkim dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, staże, szkolenia, roboty publiczne. W końcu grudnia 2015 było to **64,6% bezrobotnych objętych profilowaniem**.

Profil III dotyczy bezrobotnych oddalonych od rynku pracy. Pomoc dla tej grupy osób sprowadza się między innymi do realizacji wspólnie z ośrodkami pomocy społecznej Programu Aktywizacji i Integracji (PAI), aktywizacji długotrwale bezrobotnych przez agencje zatrudnienia, programów specjalnych dla wybranej grupy osób, proponowania zatrudnienia socjalnego albo pracy w spółdzielniach socjalnych, stosowania poradnictwa zawodowego. W końcu grudnia 2015 r. w regionie było to **31,8% bezrobotnych objętych profilowaniem**.

Profil pomocy jest ustalany przez doradcę klienta podczas wywiadu z osobą bezrobotną. Doradca klienta zaznacza w specjalnym arkuszu elektronicznym odpowiedzi osoby bezrobotnej na 24 pytania i otrzymuje wynik w postaci profilu pomocy. Po zakończeniu wywiadu doradca klienta informuje osobę bezrobotną o tym, jakimi formami pomocy może ona zostać objęta w ramach ustalonego profilu pomocy oraz przy współpracy z nią opracowuje Indywidualny Plan Działania (IPD), dostosowany do ustalonego profilu pomocy. IPD zawiera między innymi: działania możliwe do zastosowania przez urząd na rzecz osoby bezrobotnej, działania, które osoba bezrobotna musi zrealizować samodzielnie, terminy realizacji poszczególnych działań oraz termin i warunki zakończenia realizacji.

Według stanu na koniec grudnia 2015 r. powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim ustaliły profil 139 609 zarejestrowanym. Szczegółowe dane przedstawiają się następująco:

- Profil I – 4 982 osoby
- Profil II – 90 220 osób
- Profil III – 44 407 osób.

3.10 Bezrobotni według grup zawodów i specjalności

Wszyscy bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy przyporządkowywani są do odpowiedniej grupy zawodowej, zgodnie z obowiązującą Klasyfikacją Zawodów i Specjalności. Według stanu na koniec grudnia 2015 roku zdecydowana większość zarejestrowanych bezrobotnych posiadała określony zawód / specjalność (129,3 tys. osób tj. 87,1%). Z kolei 19,2 tys. osób tj. 12,9% ogółu zaewidencjonowanych bezrobotnych zostało zakwalifikowanych do grupy bezrobotnych „bez zawodu”.

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich. Poziom bezrobocie w województwie śląskim na dzień 31 grudnia 2015 roku na poziomie grup wielkich zawodów prezentuje poniższe zestawienie.

Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Bezrobotni zarejestrowani - stan na 31.12.2015 r.			
		ogółem	kobiety	z ogółem, poprzednio pracujący, pozostający bez pracy nieprzerwanie powyżej 12 miesięcy	
				osoby	% wśród poprzednio pracujących
-	BEZ ZAWODU	19 223	11 502	1 685	8,8%
0	SIŁY ZBROJNE	81	0	11	13,6%
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY	1 616	762	519	32,1%
2	SPECJALIŚCI	13 377	8 970	3 409	25,5%
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	15 784	9 393	5 061	32,1%
4	PRACOWNICY BIUROWI	9 041	6 824	3 169	35,1%
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	29 174	23 723	10 526	36,1%
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	1 662	1 122	618	37,2%
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	31 884	7 757	12 072	37,9%
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	9 936	2 337	3 635	36,6%
9	PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	16 730	8 275	6 857	41,0%
Razem województwo śląskie		148 508	80 665	47 562	32,0%

Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, iż w populacji bezrobotnych najczęściej reprezentowane są osoby posiadające zawody z grupy „7”, tj. „Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, stanowiące 21,5% ogółu (31,9 tys. osób). Jest to dość zróżnicowana kategoria, w której najliczniejsze grupy zawodów i specjalności¹² to:

- ślusarze – 3 344 osoby (10,5% ogółu bezrobotnych z grupy wielkiej „7”),
- murarze – 2 152 (6,7%),
- krawcy – 2 051 (6,4%),
- cukiernicy – 1 153 (3,6%),
- mechanicy pojazdów samochodowych – 1 138 (3,6%)
- szwaczki ręczne – 967 (3,0%),
- tokarze w metalu – 877 (2,8%),
- piekarze – 868 (2,7%),

¹² W Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (na poziomie najbardziej zagregowanym wyróżniamy 10 wielkich grup zawodowych. Na kolejnym, drugim szczeblu wyróżniamy duże grupy zawodowe. Bardziej szczegółowo dzielimy zawody na grupy średnie (poziom III) oraz grupy elementarne (poziom IV). Dla potrzeb analitycznych najczęściej korzystamy z zawodów zagregowanych na poziomie grup elementarnych. Możliwa jest też analiza na poziomie zawodów i specjalności (poziom V – kod sześciocyfrowy).

- stolarze – 812 (2,5%),
- elektrycy zakładowi – 794 (2,5%)
- malarze budowlani – 756 (2,4%)
- mechanicy samochodów osobowych – 698 (2,2%)
- hydraulicy- 536 (1,7%)
- mechanicy maszyn i urządzeń przemysłowych – 524 (1,6%)

Z wyżej wymienionych zawodów i specjalności pochodziła ponad połowa bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „7” (52,3%).

Drugą najliczniejszą zbiorowość bezrobotnych stanowiły osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy wielkiej „5”, tj. „Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy” – 19,6% ogółu (29,2 tys. osób). W tej grupie wśród pozostających bez pracy najwięcej było bezrobotnych w następujących zawodach i specjalnościach:

- sprzedawcy – 13 669 osób (46,9% grupy wielkiej „5”),
- kucharze – 3 059 (10,5%),
- robotnicy gospodarczy – 2 334 (8,0%),
- fryzjerzy – 1 787 (6,1%)
- kelnerzy – 948 (3,2%).

Z wyżej wymienionych zawodów i specjalności pochodziło blisko trzy czwarte bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy wielkiej „5” (74,7%).

Trzecia pod względem liczebności wielka grupa zawodowa to bezrobotni sklasyfikowani jako „Pracownicy przy pracach prostych” (grupa wielka „9”), która liczyła blisko 17 tys. osób bezrobotnych tj. 11,3% ogółu. Grupę osób o niskich kwalifikacjach zawodowych najliczniej reprezentowały następujące zawody / specjalności:

- pomocniczy robotnicy budowlani – 3 494 (20,9%),
- sprzątaczk biurowe – 2 430 (14,5%),
- robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 1 637 (9,8%),
- pakowacze ręczni – 1 064 (6,4%)
- pomoce kuchenne – 802 (4,8%),
- pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 650 (3,9%)
- dozorczy – 616 (3,7%).

Nie można również pominąć grupy wielkiej „3” „Technicy i inny średni personel” bezrobotni z tej grupy stanowili 10,6% ogółu zaewidencjonowanych w województwie śląskim (15,8 tys. osób). Wśród zarejestrowanych *techników* ponad połowa (51,7%) reprezentowała następujące zawody / specjalności:

- technicy ekonomiści – 2 125 (13,5%),
- technicy mechanicy – 1 237 (7,8%),
- technicy budownictwa – 749 (4,7%),
- księgowi – 684 (4,3%),
- technicy administracji – 668 (4,2%),
- przedstawiciele handlowi – 655 (4,1%)
- technicy żywienia i gospodarstwa domowego – 590 (3,7%),
- technicy informatycy – 585 (3,7%),
- technicy elektronicy – 447 (2,8%).

W końcu grudnia 2015 r. bezrobotni o wysokich kwalifikacjach zawodowych, sklasyfikowani w grupie wielkiej „2” tj. „Specjaliści” liczyli 13 377 osób tj. 9,0% ogółu. W grupie zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy *specjalistów* najliczniej reprezentowani byli:

- pedagodzy – 669 bezrobotnych (5,0% wszystkich zarejestrowanych *specjalistów*),
- ekonomiści – 663 (5,0%),

- specjaliści do spraw marketingu i handlu – 590 (4,4%),
- specjaliści administracji publicznej – 441 (3,3%),
- pozostali specjaliści ds. zarządzania i organizacji – 398 (3,0%),
- specjaliści ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 322 (2,4%),
- pielęgniarki – 290 (2,2%),
- specjaliści do spraw sprzedaży - 259 (1,9%)
- socjologowie – 253 (1,9%)
- specjaliści do spraw logistyki – 226 (1,7%)
- politolodzy – 220 (1,6%).

Przedstawiciele wyżej wymienionych grup zawodów i specjalności to prawie jedna trzecia ogółu „specjalistów” zarejestrowanych jako bezrobotni w województwie śląskim (32,4%).

„Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” (grupa wielka 8) stanowili 6,7% ogółu bezrobotnych (9,9 tys. osób). W grupie wielkiej „8” ponad 50% stanowili bezrobotni zakwalifikowani do następujących zawodów i specjalności:

- górnik eksploatacji podziemnej – 1 827 osób (18,4% grupy wielkiej „8”),
- kierowca samochodu ciężarowego – 744 (7,5%),
- kierowca samochodu osobowego – 643 (6,5%),
- pozostali operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani – 591 osób (5,9%),
- pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani – 448 (4,5%),
- kierowca operator wózków jezdniowych – 274 (2,8%)
- kierowca samochodu dostawczego – 263 (2,6%)
- obuwnik przemysłowy – 217 (2,2%).

Kolejna grupa wielka pozostających w ewidencji bezrobotnych to „Pracownicy biurowi” – 9,0 tys. osób, tj. 6,1% ogółu bezrobotnych. Wśród zakwalifikowanych do grupy wielkiej „4”, zdecydowana większość (61,2%) należała do trzech zawodów / specjalności:

- pozostali pracownicy obsługi biurowej – 2 028 (22,4% grupy wielkiej „4”).
- magazynier – 1 754 (19,4%),
- technik prac biurowych 1 749 (19,3%),

Z uwagi na industrialny charakter województwa, stosunkowo nieliczna była grupa wielka „6” „Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” – należało do niej 1,7 tys. bezrobotnych tj. 1,1% ogółu. W powyższej grupie wielkiej najliczniej reprezentowani byli:

- ogrodnicy terenów zieleni – 326 osób (19,6%),
- rolnicy – 254 (15,3%),
- ogrodnicy – 191 (11,5%).
- pozostali ogrodnicy – 160 (9,6%),
- rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby – 150 (7,1%),

Z tych pięciu zawodów i specjalności pochodziło blisko dwie trzecie bezrobotnych kwalifikowanych do grupy wielkiej „6” (65,0%).

Najmniej bezrobotnych należało do wielkich grup zawodów „Siły zbrojne” (0,1%) oraz „Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” (1,1%).

Niżej przedstawiono tabelę prezentującą 19 zawodów i specjalności, w których zarejestrowanych było co najmniej 1 000 bezrobotnych. Na czele rankingu według liczby bezrobotnych w końcu 2015 roku (podobnie jak w latach poprzednich) znalazły się osoby posiadające zawody robotnicze i rzemieślnicze.

Ranking zawodów i specjalności o największej liczbie bezrobotnych (ponad 1 000)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności	Liczba bezrobotnych - stan na 31.12.2015 r.	Udział w liczbie bezrobotnych ogółem (148 508)
1	522301	Sprzedawca	13 669	9,2%
2	931301	Pomocniczy robotnik budowlany	3 494	2,4%
3	722204	Ślusarz	3 344	2,3%
4	512001	Kucharz	3 059	2,1%
5	911207	Sprzątaczką biurową	2 430	1,6%
6	515303	Robotnik gospodarczy	2 334	1,6%
7	711202	Murarz	2 152	1,4%
8	331403	Technik ekonomista	2 125	1,4%
9	753105	Krawiec	2 051	1,4%
10	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2 028	1,4%
11	811101	Górnik eksploatacji podziemnej	1 827	1,2%
12	514101	Fryzjer	1 787	1,2%
13	432103	Magazynier	1 754	1,2%
14	411004	Technik prac biurowych	1 749	1,2%
15	932911	Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	1 637	1,1%
16	311504	Technik mechanik	1 237	0,8%
17	751201	Cukiernik	1 153	0,8%
18	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	1 138	0,8%
19	932101	Pakowacz ręczny	1 064	0,7%
Razem			50 032	33,7%

Łącznie bezrobotni posiadający zawody i specjalności wymienione w powyższej tabeli (50 032 osoby) stanowili jedną trzecią ogółu zarejestrowanych oraz ponad 40% bezrobotnych posiadających zawód / specjalność (38,7%). Warto zwrócić uwagę na fakt, że ponad jedna czwarta bezrobotnych zarejestrowanych w województwie śląskim posiada zawód mieszczący się na pierwszych dziewięciu pozycjach rankingu (36 686 bezrobotnych, tj. 24,7% ogółu).

W rankingu osób bezrobotnych niezmiennie od kilku lat pierwsze miejsce pod względem liczebności zajmuje zawód sprzedawcy: 13 669 osób tj. 9,2% całej populacji bezrobotnych. Należy nadmienić, iż w tym zawodzie kobiety stanowiły 91,8% (12 548 osób).

W powyższym zestawieniu profesji najliczniej reprezentowanych wśród bezrobotnych nie znalazł się ani jeden zawód, do wykonywania którego wymagane jest wyższe wykształcenie.

3.11 Bezrobotni poprzednio pracujący według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

Statystyka rynku pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) określa przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji działalności i sektora własności. W 2015 roku w populacji bezrobotnych województwa śląskiego dominowały osoby, które pracowały przed zarejestrowaniem się w urzędach pracy. Populacja ta na koniec grudnia 2015 r. wynosiła 127,2 tys., tj. 85,7% ogółu bezrobotnych.

Analiza wykazuje, iż większość zarejestrowanych bezrobotnych pracowała poprzednio w zakładach należących do pięciu sekcji PKD: *handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle* (18,4%), *przetwórstwo przemysłowe* (17,8% poprzednio pracujących), *budownictwo* (11,3%), *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (7,8%) oraz *pozostała działalność usługowa* (7,3%). Łącznie w zakładach pracy z wymienionych sekcji pracowało 62,6% wszystkich bezrobotnych

poprzednio pracujących. 12,0% bezrobotnych poprzednio pracujących zaklasyfikowano jako *działalność niezidentyfikowaną*, oznacza to, że pracownikom powiatowych urzędów pracy nie udało określić się sekcji PKD w której działał ostatni pracodawca bezrobotnego.

W końcu 2015 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych poprzednio pracujących u pracodawców sektora prywatnego wynosiła 95,4 tys. osób. Stanowiło to 74,9% wszystkich bezrobotnych poprzednio pracujących. W porównaniu z końcem 2014 roku populacja ta zmalała o 15,2% (17,1 tys. osób). Natomiast w przedsiębiorstwach z sektora publicznego poprzednio zatrudnionych było 16,6 tys. osób (o 13,1% mniej niż przed rokiem).

**Poziom bezrobocie wśród poprzednio pracujących według sekcji PKD
- stan na 31 grudnia 2015 r.**

Sekcje PKD	Zarejestrowani bezrobotni				
	ogółem	kobiety	pracujący poprzednio:		ze zwolnień dotyczących zakładu pracy
			w sektorze publicznym	w sektorze prywatnym	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1 411	588	278	1 133	64
Górnictwo i wydobywanie	1 798	491	646	1 152	319
Przetwórstwo przemysłowe	22 665	11 301	2 121	20 544	1 800
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	488	182	122	366	159
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 705	564	543	1 162	55
Budownictwo	14 413	2 267	1 022	13 391	777
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle	23 399	16 007	1 739	21 660	1 514
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 073	3 161	349	3 724	218
Transport, gospodarka magazynowa	3 800	1 466	882	2 918	435
Informacja i komunikacja	975	573	68	907	122
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 821	1 414	191	1 630	223
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 703	914	537	1 166	135
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3 384	2 052	353	3 031	236
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	9 986	5 898	513	9 473	258
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	3 672	1 711	2 545	1 127	82
Edukacja	2 938	2 263	1 639	1 299	177
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3 410	2 759	1 778	1 632	156
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 088	637	465	623	38
Pozostała działalność usługowa	9 248	5 214	829	8 419	467
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	23	17	0	23	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	5	3	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	15 267	7 992	x	x	669
Razem	127 272	67 474	16 620	95 380	7 904

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. wśród ogółu kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy, 83,6% (67,5 tys.) stanowiły te, które pracowały przed nabyciem statusu osoby bezrobotnej (w końcu 2014 r. było to odpowiednio 82,5% i 77,6 tys.).

Większość bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących (56,9%) zatrudniona była przez pracodawców zakwalifikowanych do czterech sekcji PKD: *handel hurtowy i detaliczny*,

naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle – 16,0 tys. osób (23,7% bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących), przetwórstwo przemysłowe – 11,3 tys. osób (16,7%), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 5,9 tys. osób (8,7%.) oraz pozostała działalność usługowa – 5,2 tys. osób (7,7%). Do działalności niezidentyfikowanej zaklasyfikowano 11,8% kobiet uprzednio pracujących – 8,0 tys. osób.

4 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 14.03.2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie z dniem 27 maja 2014 r. do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczamy:

- bezrobotnych do 30 roku życia -
w tym: do 25 roku życia;
- bezrobotnych długotrwale;
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- bezrobotnych niepełnosprawnych.

Dostosowanie formularzy statystycznych do zapisów nowej ustawy nastąpiło w 2015 roku, od tej daty możliwe jest uzyskanie i porównywanie danych dotyczących kategorii bezrobotnych takich jak: bezrobotni do 30 roku życia, bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

Według stanu na koniec grudnia 2015 r. w rejestrach pozostawało 126 530 osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Stanowili oni 85,2% wszystkich bezrobotnych w województwie śląskim (w tym 69 942 kobiety, które stanowiły 55,3% ogółu osób bezrobotnych z tej grupy). Z omawianej populacji osób niewielki odsetek posiadał prawo do pobierania zasiłku – 10,7%, w tym 58,5% to kobiety.

Liczba zarejestrowanych osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy - ogółem, stan w końcu miesiąca

miesiąc / rok	2014 r.	2015 r.
styczeń	brak porównywalnych danych	156 494
luty		156 344
marzec		153 117
kwiecień		147 488
maj		142 063
czerwiec	159 615	135 439
lipiec	155 993	131 501
sierpień	153 847	128 739
wrzesień	152 477	126 822
październik	149 498	124 743
listopad	150 733	125 067
grudzień	150 043	126 530

W końcu grudnia ubiegłego roku najwięcej osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowanych było w: Bytomiu (8,0 tys. osób), Częstochowie (7,8 tys. osób) oraz Katowicach (6,9 tys. osób). Natomiast najmniej zaewidencjonowanych było w powiatach:

bieruńsko-lędzińskim (0,8 tys. osób), Żorach (1,2 tys. osób) oraz Świętochłowicach (1,3 tys. osób).

Udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród ogółu bezrobotnych wahał się od 78,8% w Żorach do 88,8% w powiecie lublinieckim (w Bytomiu także ten udział był wysoki i wynosił 87,9%)

Zgodnie z ustawą, w stosunku do wymienionych wyżej kategorii zarejestrowanych powinny być stosowane dodatkowe działania, włącznie z zastosowaniem możliwości, jakie dają ustawy o zatrudnieniu socjalnym i pomocy społecznej.

4.1 Bezrobotni poniżej 25 roku życia

W końcu grudnia 2015 r. bez pracy pozostawało 18,5 tys. bezrobotnych w wieku poniżej 25 lat. W odniesieniu do grudnia 2014 r. liczba najmłodszych bezrobotnych spadła o 6,5 tys. osób (tj. o 25,9%). Według stanu na 31.12.2015 r. bezrobotna młodzież to 12,5% ogółu zarejestrowanych, rok wcześniej udział ten był wyższy (14,2%).

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia dominowały kobiety, które stanowiły 58,3% tej subpopulacji (10 777 osoby). Zanotowano spadek udziału mężczyzn w tej kategorii wiekowej bezrobotnych o 2,6 p. procentowego; (31.12.2015 r. – 7 717 tj. 41,7%; 31.12.2014 r. – 11 056 tj. 44,3%).

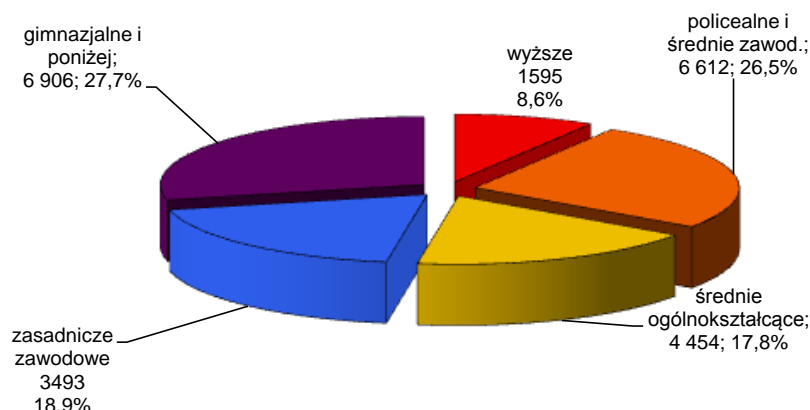
Sytuacja młodzieży w poszczególnych powiatach jest zróżnicowana. W końcu 2015 r. najwyższe udziały bezrobotnej młodzieży obserwowano w powiatach: rybnickim (20,7%), wodzisławskim (19,6%), kłobuckim (19,2%), lublinieckim (18,2%) oraz w mieście Jastrzębiu - Zdroju (17,5%). Najniższe udziały bezrobotnej młodzieży obserwowano w dużych miastach na prawach powiatu: Bielsku – Białej (6,8%), Częstochowie (7,1%), Tychach (7,7%) oraz Dąbrowie Górniczej i Sosnowcu (po 8,5%).

Liczba zarejestrowanych osób poniżej 25 roku życia, stan w końcu miesiąca

miesiąc / rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
styczeń	38 523	39 799	37 838	39 395	35 502	26 507
luty	39 689	41 329	38 599	39 927	35 103	26 037
marzec	39 116	40 890	37 349	38 365	32 743	24 748
kwiecień	36 336	37 680	34 869	36 570	29 855	23 065
maj	35 238	35 237	32 885	34 319	27 765	21 140
czerwiec	34 070	32 861	31 348	32 780	25 804	18 978
lipiec	33 465	32 491	30 953	32 170	25 303	18 152
sierpień	33 306	32 185	31 573	32 046	24 871	17 844
wrzesień	35 961	33 829	34 364	34 448	26 148	19 073
październik	35 832	34 028	34 580	34 229	25 674	18 929
listopad	35 133	34 518	35 669	34 465	26 004	18 774
grudzień	35 895	34 457	35 847	33 616	24 959	18 494

Dane statystyki publicznej pozwalają zbadać między innymi „napływ” i wyłączenia z tytułu podjęcia pracy zarówno wśród ogółu bezrobotnych jak i pewnych kategorii zarejestrowanych, w tym również młodzieży do 25 roku życia. Wynika z nich, że „napływ” do bezrobocia młodzieży do 25 roku życia w całym 2015 roku wyniósł 62,2 tys. osób, większość młodzieży ewidencjonowana była po raz kolejny (38 997 – 62,7%). Biorąc pod uwagę „odpływ” z tytułu podjęcia pracy wyniósł on w omawianej kategorii osób 28,3 tys. osób.

Bezrobotni poniżej 25 roku życia według poziomu wykształcenia - stan na 31.12.2015 r.

Podjęcie pracy w czasie lub po ukończeniu edukacji stanowi pierwszy, znaczący krok w życiu zawodowym młodego człowieka. Czas poszukiwania pracy wpływa na szanse bezrobotnych na szybko zmieniającym się rynku pracy. W grupie bezrobotnej młodzieży przeważają osoby pozostające bez pracy w okresie od 1 do 3 miesięcy (6,2 tys.; 33,4%) oraz od 3 do 6 miesięcy 3,9 tys.; 21,0%). Jeśli chodzi o grupę osób chronicznie bezrobotnych (pozostających bez pracy nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy), to ich udział w strukturze bezrobotnej młodzieży jest znacznie niższy i wynosi 6,4%. Większość bezrobotnych do 25 roku życia posiadała staż pracy (55,42% - 10 254 osoby). Wśród osób, które posiadały doświadczenie zawodowe najwięcej było legitymujących się stażem pracy do 1 roku – 6 173 osoby (33,4% ogółu bezrobotnych w wieku od 18 do 24 lat).

4.2 Długotrwale bezrobotni

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy **długotrwale bezrobotni** są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Według stanu na koniec grudnia 2015 r. w Śląskiem było ich 80,4 tys., co stanowiło 54,1% wszystkich zaewidencjonowanych. W ciągu roku liczebność tej kategorii spadła o 15,8 tys. osób. W ciągu roku udział opisywanej kategorii w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych obniżył się o 0,7 p. proc. (54,8% - grudzień 2014 r.).

Liczba zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych, stan w końcu miesiąca

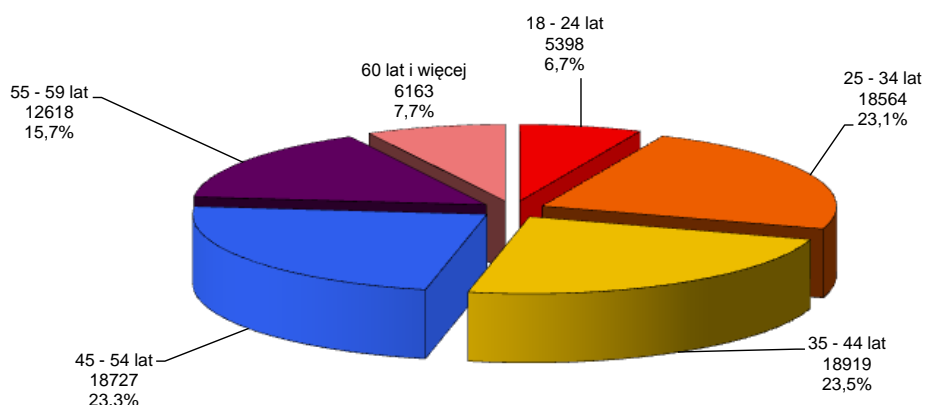
miesiąc / rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
styczeń	61 404	77 445	88 387	98 743	108 648	98 486
luty	62 525	79 671	90 237	100 073	109 365	97 934
marzec	63 062	80 849	90 409	100 335	108 468	96 261
kwiecień	62 548	80 526	89 357	99 602	105 948	93 475
maj	62 419	79 401	87 928	98 968	104 216	90 935
czerwiec	62 029	77 995	87 056	98 411	102 311	87 663
lipiec	62 335	78 269	86 609	97 896	100 389	84 991
sierpień	62 934	78 415	87 317	98 464	99 587	82 980
wrzesień	64 266	78 787	88 268	99 086	97 812	80 808
październik	66 434	79 643	88 184	99 419	95 741	79 174
listopad	68 010	81 541	90 587	102 148	96 247	79 043
grudzień	72 162	84 291	93 933	104 500	96 228	80 389

Kobiety stanowiły większość omawianej kategorii – 56,2%, a ich liczba na koniec grudnia 2015 r. wyniosła 45 141. W porównaniu do grudnia poprzedzającego roku oznacza to spadek liczbowy o 8,6 tys. osób. Równocześnie zaobserwowano niewielki wzrost udziału wśród wszystkich bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w kategorii długotrwale bezrobotnych (o 0,4 p. proc.). Utrzymuje się zróżnicowanie przestrzenne poziomu długotrwałego bezrobocia. W końcu 2015 r. najwięcej bezrobotnych opisywanej kategorii zaewidencjonowanych było w Bytomiu (5,9 tys.; 64,6%) i Częstochowie (5,2 tys.; 57,6%). W najmniejszym stopniu problem długotrwałego bezrobocia dotykał powiat bieruńsko – lędziński (412 osób, tj. 42,6% ogółu) oraz Żory (681 osób; 44,1%).

Dane statystyki publicznej pozwalają zbadać między innymi „napływ” i wyłączenia z tytułu podjęcia pracy zarówno wśród ogółu bezrobotnych jak i pewnych kategorii zarejestrowanych, w tym również osób długotrwale bezrobotnych. Wynika z nich, że „napływ” do bezrobocia osób opisywanej grupy w całym 2015 roku wyniósł 80,8 tys. Biorąc pod uwagę „odpływ” z tytułu podjęcia pracy wyniósł on w omawianej kategorii osób 38,9 tys. osób.

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. wśród długotrwale bezrobotnych 41,6% stanowiły osoby, które pozostawały bez pracy nieprzerwanie od ponad 24 miesięcy. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej (26 323 osoby, tj. 32,7%) oraz zasadnicze zawodowe (23 752 osoby, tj. 29,5%), natomiast najmniej osób legitymowało się wykształceniem średnim ogólnokształcącym (6 346 osób, tj. 7,9%). Zdecydowana większość podejmowała wcześniej zatrudnienie – 85,6% (68 798 osób). Najwięcej zarejestrowanych legitymowało się stażem pracy do jednego roku – 19,4%, a najmniej powyżej 30 lat (3,6%).

Struktura długotrwale bezrobotnych w województwie śląskim według wieku - stan na 31.12.2015 r.

4.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

W końcu grudnia 2015 r. zarejestrowanych było 44,1 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia. W odniesieniu do sytuacji z końca grudnia 2013 r. liczba bezrobotnych tej kategorii spadła o 4,3 tys. osób. Procentowy udział wśród ogółu zarejestrowanych wynosi 29,7% (rok wcześniej 27,6%).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia, stan w końcu miesiąca

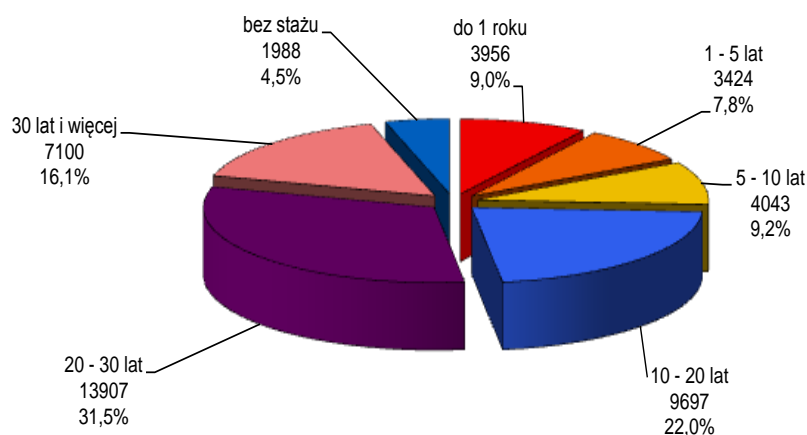
miesiąc / rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
styczeń	40 025	43 981	47 072	52 853	55 717	49 990
luty	40 862	44 600	48 004	53 763	55 512	50 244
marzec	41 143	44 901	47 849	54 007	54 687	49 760
kwiecień	40 210	44 237	47 431	53 625	53 318	48 492
maj	39 445	43 145	46 938	52 881	52 200	47 701
czerwiec	38 490	42 049	46 722	52 277	50 954	46 633
lipiec	37 861	41 760	46 245	51 988	49 753	45 544
sierpień	37 516	41 365	46 064	51 880	48 747	44 514
wrzesień	37 564	41 153	46 298	51 556	48 013	43 614
październik	38 441	41 446	46 646	51 545	47 431	43 182
listopad	39 158	42 520	47 934	52 386	47 927	43 287
grudzień	41 526	44 154	49 956	53 706	48 460	44 115

Bezrobotni powyżej 50 roku życia to jedna z niewielu kategorii zarejestrowanych, gdzie notujemy nadreprezentację mężczyzn. Udział kobiet wynosi tylko 42,9%. W końcu 2015 r. problem braku pracy w grupie 50+ najbardziej widoczny był w dużych ośrodkach przemysłowych, gdzie bezrobotni tej kategorii stanowili nawet ponad jedną trzecią zarejestrowanych: Bielsko-Biała (38,5%), Częstochowa (38,3%), Tychy (35,4%), Gliwice (33,5%). Problem bezrobocia osób powyżej 50 roku życia najmniej widoczny był w powiatach podregionu rybnickiego to jest w: Jastrzębiu Zdroju (19,4%), wodzisławskim (21,4%), Żorach (22,0%) oraz w powiecie rybnickim (23,0%).

„Napływ” do ewidencji powiatowych urzędów pracy bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniósł w 2015 roku 45,2 tys. osób, z czego 84,8% ewidencjonowano po raz kolejny. Na przestrzeni 2015 roku wyłączono z ewidencji 49,5 tys. osób, z czego z tytułu podjęcia pracy 18,8 tys. osób z opisywanej grupy. W przypadku rozpoczęcia zatrudnienia, zdecydowanie przeważała praca niesubsydiowana (16,4 tys.).

Możliwości zatrudnieniowe bezrobotnych powyżej 50 roku życia ogranicza niski poziom wykształcenia. W tej kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy aż 36,3% posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i poniżej – 32,6%, policealne i średnie zawodowe – 20,4%, a średnie ogólnokształcące oraz wyższe odpowiednio 5,4% i 5,3%. Drugą barierą do odniesienia sukcesu na rynku pracy jest długoterminowe bezrobocie. Wśród bezrobotnych z grupy 50+ prawie połowa pozostaje bez zatrudnienia nieprzerwanie co najmniej od 12 miesięcy (49,5%). Niewątpliwym atutem osób z tej kategorii jest fakt posiadania doświadczenia zawodowego, 33,8% osób posiada staż od 20-30 lat, a 23,6% od 10-20 lat. Zaledwie 4,8% (1 988 osób) to bezrobotni powyżej 50 roku życia bez stażu pracy.

**Struktura bezrobocia według stażu pracy wśród osób powyżej 50 roku życia
- stan na 31.12.2015 r.**

4.4 Niepełnosprawni bezrobotni

Według stanu na 31.12.2015 roku w województwie śląskim zarejestrowanych było 10,2 tys. bezrobotnych niepełnosprawnych. W odniesieniu do sytuacji z grudnia 2014 roku liczebność tej kategorii spadła o 1 650 osób (-13,9%). Nieznacznie wzrósł udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu z 6,7% w grudniu 2014 r. do 6,9% w grudniu 2015 r. Na koniec grudnia 2015 roku kobiety stanowiły 49,5% zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych (5 051 osób) co oznacza, że ich udział w ujęciu rocznym pozostał na porównywalnym poziomie (31 grudnia 2014 r. 49,6% tj. 5 883 bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet).

W końcu grudnia 2015 r. najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych było w: Częstochowie (1,0 tys. osób, tj. 11,2% ogółu zarejestrowanych w powiecie), Bielsku-Białej (644; w tym mieście na prawach powiatu co siódmy zarejestrowany jest osobą niepełnosprawną; 14,5%) oraz Sosnowcu (596 osób, tj. 7,4%). Najmniej bezrobotnych omawianej kategorii zaewidencjonowanych było w powiatach ziemskich: bieruńsko-lędzińskim (82 osoby, tj. 8,5%) i rybnickim (97 osób; 5,6%) oraz w mieście Piekary Śląskie (98 osób, tj. 4,6%).

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych, stan w końcu miesiąca

miesiąc / rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
styczeń	10 771	11 476	12 262	12 890	13 099	12 253
luty	10 929	11 514	12 386	13 024	12 955	12 047
marzec	11 040	11 567	12 463	12 920	12 776	11 842
kwiecień	10 853	11 311	12 177	12 710	12 462	11 544
maj	10 671	11 136	12 005	12 489	12 232	11 252
czerwiec	10 399	10 778	11 837	12 263	11 899	10 859
lipiec	10 345	10 773	11 689	12 274	11 810	10 629
sierpień	10 414	10 823	11 762	12 256	11 705	10 396
wrzesień	10 563	10 930	11 817	12 267	11 627	10 203
październik	10 681	10 944	11 928	12 384	11 722	10 017
listopad	10 757	11 184	12 191	12 635	11 758	10 043
grudzień	11 064	11 511	12 475	12 822	11 855	10 205

Od stycznia do grudnia 2015 r., w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowano 15,0 tys. osób niepełnosprawnych pozostających poza zatrudnieniem. W tym samym okresie z powodu podjęcia pracy status bezrobotnego utraciło 6,5 tys. osób z orzeczoną grupą niepełnosprawności. Wyłączenia z tytułu rozpoczęcia zatrudnienia przez niepełnosprawnych stanowiły zaledwie 5,0% ogółu podjęć pracy w województwie.

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych osoby długookresowo bezrobotne, które pozostawały bez zatrudnienia nieprzerwanie powyżej 12 miesięcy stanowiły 48,1% zaewidencjonowanych niepełnosprawnych.

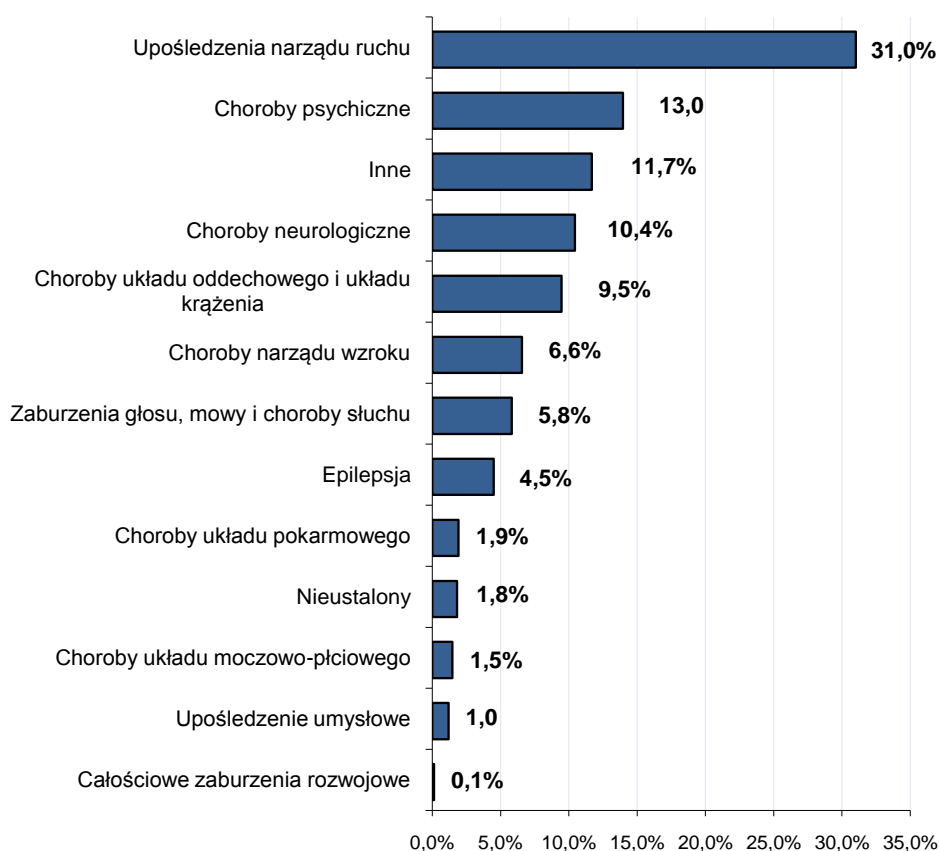
Stan na 31.12.2015 r.

Czas pozostawania bez pracy	Bezrobotni niepełnosprawni	
	liczba osób	% udział
do 1 miesiąca	817	8,0%
1-3 miesiąca	1 591	15,6%
3-6 miesięcy	1 306	12,8%
6-12 miesięcy	1 581	15,5%
12-24 miesięcy	1 721	16,9%
powyżej 24 miesiące	3 189	31,2%
Razem	10 205	100,0%

Niepełnosprawność najczęściej nabywa się z wiekiem, stąd w końcu grudnia 2015 r. osoby młode, do 34 roku życia stanowiły zaledwie 16,8% bezrobotnych niepełnosprawnych (1 716 osób). Udział ten był nieco mniejszy niż rok wcześniej, kiedy wynosił 17,1%. Najbardziej liczną kategorią były osoby w wieku od 45 do 54 lat (2 909 osób, tj. 28,5%).

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych obserwowano niekorzystną strukturę wykształcenia. Według stanu na 31 grudnia 2015 r. zdecydowana większość omawianej kategorii legitymowała się świadectwem ukończenia szkoły zawodowej lub podstawowej i gimnazjum (67,6% - 6 903 osoby). W odniesieniu do grudnia 2014 r. odnotowano spadek udziału tych kategorii o 1.2 p. proc. Stosunkowo rzadko bezrobotni niepełnosprawni posiadali wyższe wykształcenie (31.12.2015 r. - 6,1%).

**Przyczyny niepełnosprawności – stan na koniec II półrocza 2015 r.
N= 10 205 bezrobotnych niepełnosprawnych**

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w województwie śląskim zdecydowana większość posiadała orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności – 7 067 osób (69,3%). Kolejne 2 973 osoby legitymowały się umiarkowaną niepełnosprawnością (29,1%), a 165 bezrobotnych znacznym stopniem niepełnosprawności (1,6%).

Biorąc pod uwagę przyczyny kwalifikujące do niepełnosprawności, niezmiennie najpowszechniejsze są kłopoty związane z funkcjonowaniem narządów ruchu. Bardzo dużo klientów powiatowych urzędów pracy podaje również choroby psychiczne oraz choroby neurologiczne, jako czynniki powodujące przynależność do omawianej kategorii osób. Te trzy główne grupy dolegliwości dotyczą 54,4% zarejestrowanych ze statusem niepełnosprawnych (5 656 osób).

4.5 Pozostałe kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

W 2014 roku dane dotyczące kategorii przedstawionych w tabeli zbierane poza statystyką publiczną, Wojewódzki Urząd Pracy pozyskiwał informacje bezpośrednio od powiatowych urzędów pracy. Brak było danych o przepływach i strukturze bezrobotnych.

Od stycznia 2015 roku informacje o których mowa uzyskać można na podstawie obowiązkowej sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego, przede wszystkim na podstawie sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 oraz załącznika Nr 1 do sprawozdania o rynku pracy.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	31.12.2014		31.12.2015		Spadek	
	liczba	udział w ogółem (%)	liczba	udział w ogółem (%)	osoby	Dynamika 2014 r. =100
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	5 122	2,9%	5 024	3,4%	-98	98,1
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	27 128	15,4%	21 805	14,7%	-5 323	80,4
Bezrobotni posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	211	0,1%	220	0,1%	9	104,3
Bezrobotni do 30 roku życia	49 301	28,1%	38 156	25,7%	-11 145	77,4
Liczba bezrobotnych ogółem	175 675		148 508		-27 167	84,5

- dane na koniec 2014 roku szacunkowe, zebrane poza statystyką publiczną

Jak widać z prezentowanych danych, w województwie śląskim relatywnie niska jest liczba bezrobotnych zarejestrowanych z powiatowych urzędach pracy i korzystających jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej. W końcu 2015 roku w regionie zaewidencjonowanych było ponad 5 tys. osób z tej kategorii, w ujęciu rocznym ich liczba pozostawała stabilna (niewielka redukcja, o 1,9%). Sporadycznie posiadali oni uprawnienia do pobierania zasiłku dla bezrobotnych (31.12.2015 r. – 78 osób). Wśród bezrobotnych korzystających z ze świadczeń pomocy społecznej notowana była nadreprezentacja kobiet, które stanowiły aż 62,2% (według stanu na koniec grudnia 2015 r. 3 126 bezrobotnych pań).

Zdecydowana większość to osoby kwalifikujące się do grupy długotrwale bezrobotnych (pozostający w rejestrach co najmniej 12 miesięcy na przestrzeni ostatnich 24 miesięcy; 3 885 osób, tj. 77,3% ogółu pobierających pomoc z ośrodków pomocy społecznej).

Wykształcenie bezrobotnych z tej grupy ocenić należy jako szczególnie niskie. Zaledwie 1,7% legitymował się wyższym wykształceniem (1,7%, 86 osób). Kolejne 16,4% to bezrobotni z wykształceniem średnim, do trzeciej miał wykształcenie zasadnicze zawodowe (30,1%) zaś ponad połowa zakończyła edukację w gimnazjum lub szkole podstawowej (51,8%, tj. wg stanu na 31.12.2015 r. 2 602 osoby). Pomimo niskich kwalifikacji zdecydowana większość w przeszłości pracowała (83,3%). Blisko połowa bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej to osoby młode, z przedziału wiekowego od 25 do 44 lat (2 485 osób, tj. 49,5% tej kategorii). W najmłodszym przedziale wiekowym, poniżej 25 lat, mieściło się 7,1% (355 osób). Równie nieliczna była grupa najstarszych bezrobotnych, osoby powyżej 60 lat (395 osób, 7,9%). Co piąty bezrobotnych objęty wsparciem OPS był w przedziale wiekowym od 45 do 54 lat (21,7%), zaś pozostałe 13,9% to osoby w wieku od 55 do 59 lat.

W końcu grudnia 2015 roku w regionie pozostawało bez pracy 21,8 tys. bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko poniżej 6 roku życia. W zdecydowanej większości były to kobiety (83,8%). Najczęściej co najmniej jedno dziecko poniżej 6 roku życia wychowywali bezrobotni z przedziału wiekowego od 25 do 34 lat (55,4%), a następnie osoby z przedziału wiekowego od 35 do 44 lat (24,5%). Sporadycznie rodzicami małoletnich dzieci poniżej 6 roku życia byli bezrobotni powyżej 45. roku życia (2,2%). Jak wynika z danych statystycznych, w ujęciu rocznym liczebność opisywanej kategorii znacznie zmalała (- 5,3 tys. osób).

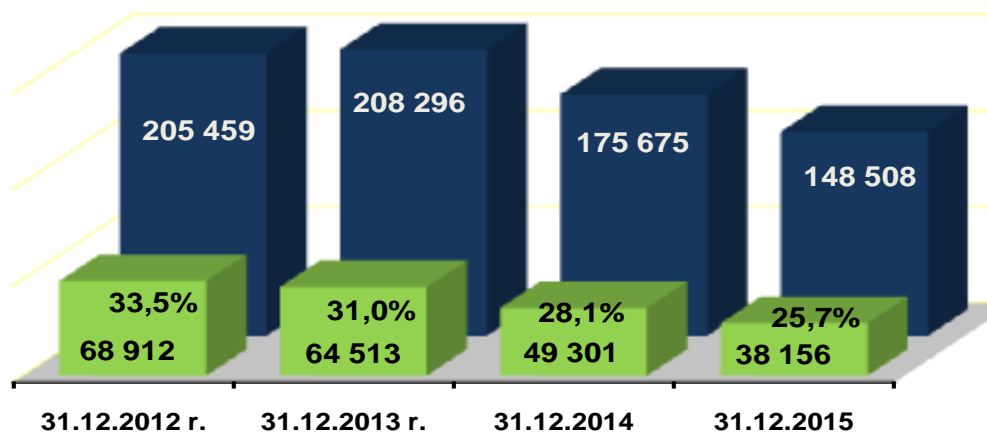
Bez względu na okres obserwacji nieliczna była grupa bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (około 200 osób, w ujęciu rocznym nieznaczny wzrost osób tej kategorii).

Jeżeli chodzi o bezrobotną młodzież, to wychodząc naprzeciw oczekiwaniom władz samorządowych, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach od kilku lat, poza sprawozdawczością resortową monitorował sytuację młodzieży poniżej 30 roku życia na wojewódzkim rynku pracy.

Z danych wynika, że liczba zaewidencjonowanych w wieku od 18 do 29 roku życia systematycznie maleje.

W końcu grudnia 2015 roku bez pracy pozostawało 38,2 tys. bezrobotnych poniżej 30 roku życia, wśród których dominowały kobiety (61,0%). W ujęciu rocznym liczba zaewidencjonowanych tej kategorii spadła o 11,2 tys. osób (tj. o 25,7 procent, a więc o ponad jedną czwartą). Według stanu na 31 grudnia 2015 r. osoby w wieku od 18 do 29 roku życia stanowiły 25,7% bezrobotnych, rok wcześniej odpowiednio 28,1%.

Zmiany w liczbie bezrobotnych poniżej 30 roku życia w latach 2012-2015 w województwie śląskim

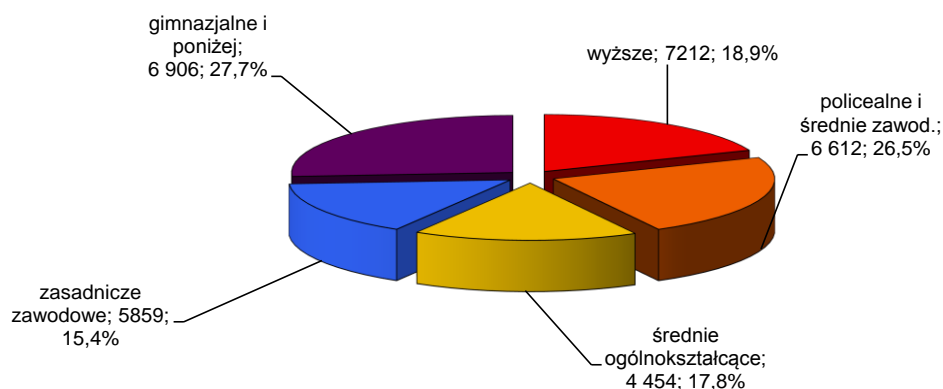

Większość bezrobotnych z przedziału wiekowego od 18 do 29 lat to osoby posiadające staż pracy (66,2%; 25,3 tys.). Jednak tylko 9,5% z tej grupy miało prawo do zasiłku dla bezrobotnych (31.12.2015 r. – 3 629 osób). Co czwarty bezrobotny opisywanej kategorii potwierdził, że wychowuje co najmniej jedno dziecko poniżej 6. roku życia (25,8%).

Blisko 36% należało do grupy długotrwale bezrobotnych, a zatem odsetek osób poniżej 30 roku życia pozostających w rejestrach co najmniej 12 miesięcy na przestrzeni ostatnich 2 lat był niższy od przeciętnego w regionie (województwo śląskie odpowiednio 54,1%).

Biorąc pod uwagę kryterium wykształcenia stwierdzamy, że najmniejsza grupa bezrobotnej młodzieży to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Bezrobotni poniżej 30 roku życia według poziomu wykształcenia - stan na 31.12.2015 r.

Napływ do bezrobocia młodzieży do 30 roku życia w całym 2015 roku wyniósł 108,9 tys. osób, większość młodzieży ewidencjonowana była po raz kolejny (77 899 – 71,6%). Biorąc pod uwagę odpływ z tytułu podjęcia pracy, wyniósł on w omawianej kategorii osób 54,5 tys. osób.

5 Działania urzędów pracy w obszarze przeciwdziałania bezrobociu

5.1 Aktywizacja bezrobotnych

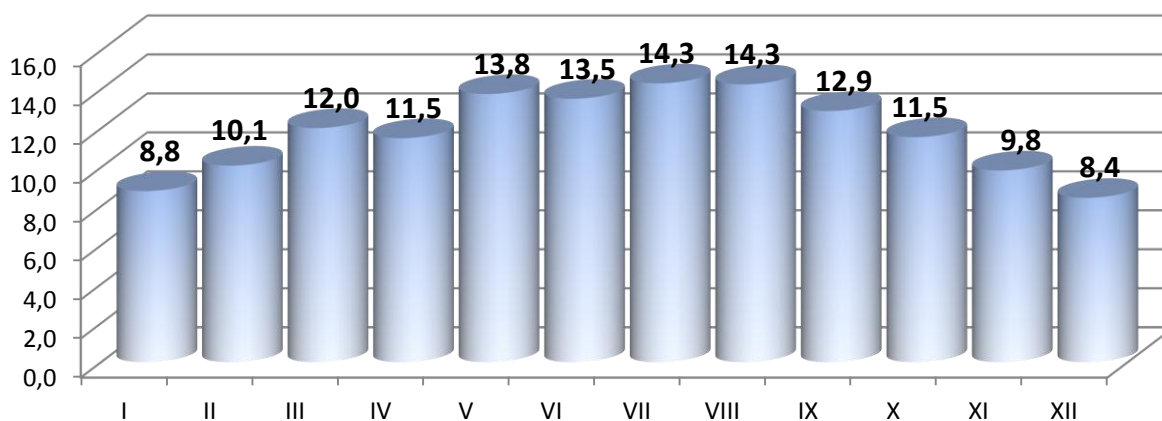
5.1.1 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

Od stycznia do grudnia 2015 r. do urzędów pracy zgłoszono 140 951 informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, to jest o 17,9 tys. więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (w 2014 r. – 123 073 informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej). W 2015 roku 18,3% propozycji pracy stanowiły subsydiowane miejsca aktywizacji zawodowej, rok wcześniej analogiczny odsetek wynosił 20,7%. Dokładne dane zawarto w tabeli:

Wyszczególnienie		2014 r.	2015 r.	wzrost / spadek	
				liczby bezwzględne	dynamika 2014 r. =100
Liczba informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej - ogółem		123 073	140 951	+ 17 878	114,5
z ogółem na:					
zatrudnienie lub inna praca zarobkowa		97 365	115 174	+ 17 809	118,3
miejsca aktywizacji zawodowej		25 708	25 777	+ 69	100,3
z tego:	staże	21 642	21 697	+ 55	100,3
	miejsca przygotowania zawodowego	25	57	+ 32	228,0
	prace społecznie użyteczne	4 041	4 023	-18	99,6
dla niepełnosprawnych		8 913	7 767	-1 146	87,1
dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		621	1 373	+ 752	221,1

Największa liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej została zgłoszona w maju, lipcu i sierpniu, natomiast najmniej ofert pracy wpłynęło do urzędów pracy województwa śląskiego w pierwszym i ostatnim miesiącu 2015 roku.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej województwa śląskiego w 2015r. (w tys.)

Oferty - podobnie jak w latach ubiegłych pochodziły - w większości z sektora prywatnego: 91,1%. W 2015 r. do śląskich urzędów pracy zgłoszonych zostało ponad 35,5 tys. ofert pracy subsydiowanej (co stanowiło 25,2% wszystkich zgłoszonych ofert), rok wcześniej odsetek subsydiowanych ofert zatrudnienia wynosił 27,0%.

Spośród 36 powiatów województwa śląskiego w roku 2015 liczba wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej wzrosła w dwudziestu dziewięciu powiatach, największy wzrost w stosunku do roku poprzedniego zanotowano w: mieście Bielsko - Biała (+ 2 123), powiecie cieszyńskim (+ 2 055), Katowicach (+ 1 737) i Częstochowie (+ 1 338). Natomiast w siedmiu powiatach odnotowano spadek zgłoszeń – największy w Tychach (- 513 ofert); następnie w powiatach ziemskich: żywieckim (- 487), myszkowskim (- 378 ofert), rybnickim (- 264 oferty) oraz pszczyńskim (-254). Szczegółowe dane na ten temat przedstawia tabela.

Liczba zgłaszanych ofert pracy/wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej w układzie powiatów w latach 2014-2015

Powiaty	2014 r.	2015 r.	wzrost/ spadek
Będziński	3 235	3 944	+ 709
Bielski	2 561	3 499	+ 938
Cieszyński	2 794	4 849	+ 2 055
Częstochowski	1 604	2 035	+ 431
Gliwicki	1 751	1 628	-123
Kłobucki	2 491	2 784	+ 293
Lubliniecki	2 102	2 277	+ 175
Mikołowski	1 749	1 623	-126
Myszkowski	3 096	2 718	-378
Pszczynski	2 415	2 161	-254
Raciborski	3 497	3 888	+ 391
Rybnicki	1 700	1 436	-264
Tarnogórski	3 298	3 649	+ 351
Bieruńsko-lędziński	803	950	+ 147
Wodzisławski	3 168	3 633	+ 465
Zawierciański	3 809	3 848	+ 39
Żywiecki	3 489	3 002	-487
Bielsko-Biała	5 631	7 754	+ 2 123
Bytom	4 359	5 125	+ 766
Chorzów	3 179	4 354	+ 1 175
Częstochowa	3 735	5 073	+ 1 338
Dąbrowa Górnicza	5 438	5 628	+ 190
Gliwice	8 460	9 017	+ 557
Jastrzębie Zdrój	2 368	2 894	+ 526
Jaworzno	2 130	2 868	+ 738
Katowice	8 619	10 356	+ 1 737
Mysłowice	2 394	2 541	+ 147
Piekary	1 934	2 270	+ 336
Ruda Śląska	4 086	5 092	+ 1 006
Rybnik	3 713	4 406	+ 693
Siemianowice Śląskie	2 263	2 356	+ 93
Sosnowiec	4 013	5 106	+ 1 093
Świętochłowice	5 963	6 357	+ 394
Tychy	4 762	4 249	-513
Zabrze	5 062	5 739	+ 677
Żory	1 402	1 842	+ 440
województwo śląskie	123 073	140 951	+ 17 878

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według sekcji PKD

Statystyka rynku pracy sporządzana w okresach półrocznych obejmuje informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej według sekcji działalności gospodarczej. Pracodawcy w 2015 roku zgłaszali większe zapotrzebowanie na pracowników niż rok wcześniej, większość wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy pochodziła od pracodawców prowadzących działalność w sekcjach, z których jednocześnie zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych.

Informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, zgłoszone w latach 2014-2015 według sekcji PKD

Sekcje PKD	2014 rok		2015 rok	
	liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	% udział w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert	liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	% udział w ogólnej liczbie zgłoszonych ofert
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	23 510	19,1%	28 000	20,0%
Przetwórstwo przemysłowe	19 393	15,8%	23 350	16,7%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle	19 739	16,1%	21 674	15,5%
Budownictwo	14 369	11,7%	17 492	12,5%
Transport, gospodarka magazynowa	5 659	4,6%	7 025	5,0%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5 855	4,8%	6 647	4,7%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6 566	5,3%	6 421	4,6%
Administracja publiczna obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	5 712	4,6%	5 833	4,2%
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 704	3,8%	5 474	3,9%
Pozostała działalność usługowa	3 604	2,9%	4 272	3,0%
Edukacja	3 731	3,0%	3 946	2,8%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2 610	2,1%	2 831	2,0%
Informacja i komunikacja	1 875	1,5%	1 653	1,2%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 281	1,0%	1 552	1,1%
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2 000	1,6%	1 507	1,1%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1 188	1,0%	1 327	0,9%
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	537	0,4%	509	0,4%
Górnictwo i wydobywanie	182	0,1%	358	0,3%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	374	0,3%	245	0,2%
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	3	0,0%	4	0,0%
Organizacje i zespoły eksterytorialne	4	0,0%	1	0,0%

Według danych wykazanych w załączniku 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności gospodarczej ostatniego miejsca pracy, poszukujący pracy oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej*, w 2015 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie śląskim wpłynęło 140 121 propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej (830 ofert zostało anulowanych w ciągu roku przez pracodawców). Z ogólnej liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2015 roku w województwie śląskim, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności 2007, która jest umownie przyjętym, hierarchicznie

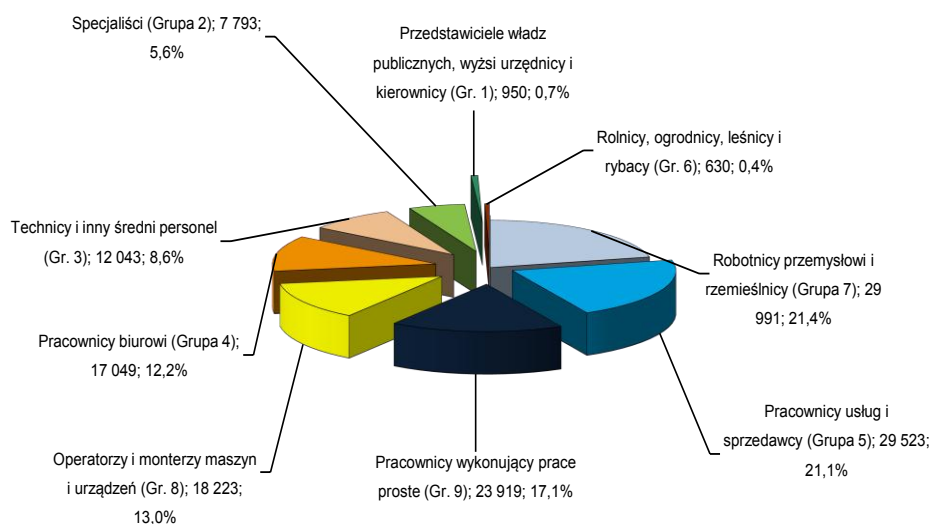
usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno-gospodarczej jakie realizują podmioty gospodarcze, co piąta propozycja zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej pochodziła z sekcji *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* – 28 tys. (20,0% z ogólnej liczby ofert). Ponad 23 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej pochodziło z sekcji *przetwórstwo przemysłowe*, zaś 21,7 tys. z sekcji *handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych, włączając motocykle*. Najmniej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wygenerowały sekcje *gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby* (4 oferty) oraz *organizacje i zespoły eksterytorialne* (1 oferta).

W ujęciu rocznym wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej odnotowano w 15 sekcjach, natomiast spadek liczby wolnych miejsc pracy wystąpił w pozostałych 6 sekcjach: *działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją* (- 493 oferty), *informacja i komunikacja* (-222 oferty), *opieka zdrowotna i pomoc społeczna* (- 145 ofert), *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych* (- 129), *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* (- 28) oraz *organizacje i zespoły eksterytorialne* (-3 oferty).

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów

Analizy struktury ofert zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy dokonano w oparciu o klasyfikację zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy. Spośród 140 121 informacji o wolnych miejsc pracy i miejscach aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędów pracy w 2015 r., najwięcej (w ramach grup wielkich) przeznaczonych było dla grupy zawodowej *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* – 29 991 wolnych miejsc. Duża liczba ofert –29 523 przeznaczona była dla grupy *pracownicy usług i sprzedawcy*. Najmniej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej skierowanych było do grupy *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* – 630, a dla grupy *sily zbrojne* nie zgłoszono żadnego wolnego miejsca pracy.

Struktura ofert według wielkich grup zawodowych

Jak wynika z danych przedstawionych na wykresie 17,1% wszystkich informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej skierowanych było do pracowników przy pracach prostych (grupa 9); 34,4% to oferty skierowane do bezrobotnych zakwalifikowanych do grupy 7 i 8, zaś z 20,8% ogółu ofert mogli skorzystać bezrobotni posiadający zawody

zakwalifikowane do 3 i 4 grupy, a więc na poziomie wykształcenia średniego. Niewiele ofert – 6,3 % - kierowanych było do bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie (zawody z grupy 1 i 2).

Wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej zgłoszonych do urzędów pracy w stosunku do 2014 r. odnotowano w większości wielkich grupach zawodów:

- *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* o 5 775 miejsc (tj. o 46,4%)
- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy* wzrost o 4 625 miejsc (+18,2%)
- *pracownicy wykonujący prace proste* o 3 556 miejsc (17,5%)
- *pracownicy biurowi* o 1 501 miejsc (+9,7%)
- *pracownicy usług i sprzedawcy* o 954 miejsc (+3,3%)
- *technicy i inny średni personel* o 766 miejsc (+6,8%)
- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy* wzrost o 180 miejsc pracy i aktywizacji zawodowej (+40,0%)
- *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy* o 73 miejsca (+8,3%).

Redukcja liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczyła tylko jednej grupy, tj. *specjaliści* (spadek o 205 miejsc to jest -2,6%).

Uwzględniając szczegółową klasyfikację (na poziomie kodów 6. cyfrowych), odnoszącą się do konkretnego zawodu lub specjalności, można zauważyć, iż zapotrzebowanie na pracowników zgłaszane w 2015 roku przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy kształtuje się podobnie jak w latach ubiegłych. Na liście zawodów, dla których zgłoszono najwięcej ofert, pierwsze miejsce zajmują sprzedawcy (6,8 tys., rok wcześniej 6,5 ofert); drugie robotnicy gospodarczy (5,8 tys. ofert, w 2014 roku 5,7 tys.), zaś na trzecim miejscu znalazły się oferty dla techników prac biurowych (4,4 tys. ofert, rok wcześniej 4,2 tys.).

Prezentowane zestawienie zawiera stanowiska pracy najczęściej poszukiwane przez pracodawców w 2015 roku, w których liczba informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej była większa lub równa 500. Warto dodać, że w wymienionych poniżej zawodów zgłoszono ogółem 85,6 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, co stanowiło 61,1% ogółu ofert, które wpłynęły do śląskich powiatowych urzędów pracy. Jak widać, na poniższej liście znalazł się tylko jeden zawód, do wykonywania którego niezbędne jest wyższe wykształcenie (*specjalista do spraw sprzedaży; kod zawodu 243305, 799 zgłoszonych ofert*).

Ranking zawodów / specjalności, w których w 2015 roku zgłoszono do powiatowych urzędów pracy największą liczbę informacji o wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (co najmniej 500 ofert)

Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności	Liczba ofert	
		ogółem	w tym: subsydiowane
522301	Sprzedawca	6 818	2 768
515303	Robotnik gospodarczy	5 790	4 350
411004	Technik prac biurowych	4 436	3 401
931301	Pomocniczy robotnik budowlany	4 286	535
432103	Magazynier	4 081	738
833203	Kierowca samochodu ciężarowego	3 538	48
911207	Sprzątaczką biurową	2 973	1 035
962990	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	2 461	698
932101	Pakowacz ręczny	2 371	126
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2 305	1 779

Kod zawodu	Nazwa zawodu i specjalności	Liczba ofert	
		ogółem	w tym: subsydiowane
932990	Pozostali robotnicy wykonujące prace proste w przemyśle	2 149	34
541307	Pracownik ochrony fizycznej	2 117	65
721204	Spawacz	1 955	77
524902	Doradca klienta	1 811	355
432102	Inwentaryzator	1 777	0
941201	Pomoc kuchenna	1 583	764
722204	Ślusarz	1 512	177
512001	Kucharz	1 443	423
332203	Przedstawiciel handlowy	1 439	181
524404	Telemarketer	1 404	59
911290	Pozostałe pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne	1 344	130
834401	Kierowca operator wózków jezdniowych	1 329	44
313904	Operator zautomatyzowanej linii produkcyjnej	1 287	31
711202	Murarz	1 284	73
341202	Opiekun osoby starszej	1 254	75
523002	Kasjer handlowy	1 229	116
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	1 148	2
514101	Fryzjer	1 139	548
513101	Kelner	1 115	317
711205	Brukarz	1 082	66
753105	Krawiec	1 059	127
814290	Pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	1 048	27
311937	Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	1 034	36
522304	Sprzedawca w branży spożywczej	1 013	95
741103	Elektryk	970	73
815301	Szwaczka maszynowa	844	62
243305	Specjalista do spraw sprzedaży	799	239
751104	Rozbieracz - wykrawacz	733	11
821990	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	733	46
741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	692	34
832202	Kierowca samochodu dostawczego	676	77
721404	Monter konstrukcji stalowych	644	30
711404	Zbrojarz	627	16
933304	Robotnik magazynowy	623	37
712301	Monter ociepleń budynków	618	12
331301	Księgowy	604	263
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	601	67
932913	Sortowacz	600	32
432190	Pozostali magazynierzy i pokrewni	573	72
522305	Technik handlowiec	572	227
513202	Barman	547	204
711204	Murarz-tylnkarz	531	37
334306	Technik administracji	530	432
514202	Kosmetyczka	500	300

W niektórych zawodach odsetek ofert subsydiowanych był szczególnie wysoki, np. *technik administracji* (81,5% ogółu ofert dotyczyło subsydiowanych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej); *pozostali pracownicy obsługi biurowej* (77,2%); *technik prac biurowych* (76,7%); *robotnik gospodarczy* (75,1%). W przypadku zawodów charakterystycznych dla branży budowlanej oraz propozycji pracy dla kierowców, oferty subsydiowane występowały rzadko.

5.1.2 Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy

Zadania związane z organizacją szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wykorzystaniem różnych instrumentów rynku pracy wspierających podnoszenie kwalifikacji określa ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹³. Szkolenie – oznacza pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnianie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia. Celem szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych jest podniesienie ich kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szanse na uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Szkolenia skierowane są do:

- 1) osób bezrobotnych;
- 2) osób poszukujących pracy, które:
 - są w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
 - są zatrudnione u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji, z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji;
 - otrzymują świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny;
 - uczestniczą w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej lub w indywidualnym programie integracji;
 - są żołnierzami rezerwy;
 - pobierają rentę szkoleniową;
 - podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako domownicy lub małżonkowie rolnika, jeżeli zamierzają podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza rolnictwem;
 - są pracownikami oraz osobami wykonującymi inną pracę zarobkową w wieku 45 lat i więcej, zainteresowanymi pomocą w rozwoju zawodowym.

Osoby bezrobotne są kierowane na szkolenie szczególnie w przypadku:

- braku kwalifikacji zawodowych;
- konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji w związku z brakiem propozycji odpowiedniej pracy;
- utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie;
- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Zgodnie ustawą z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy urzędy pracy mogą wspierać podnoszenie kwalifikacji poprzez inicjowanie, organizowanie i finansowanie szkoleń bezrobotnych i innych uprawnionych osób oraz przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkoleniowych. Szkolenia mogą trwać do 12 miesięcy, a w przypadku osób bez kwalifikacji zawodowych, nawet 24 miesiące. Osoba bezrobotna może zostać skierowana na szkolenie grupowe organizowane przez urząd pracy lub szkolenie przez siebie wskazane (indywidualne).

Kompleksowym źródłem danych dotyczących szkoleń jest załącznik nr 4 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01, który zbierany jest w okresach rocznych. Zgodnie z planem badań statystycznych termin wykonania tego załącznika przypada na kwiecień. A zatem w momencie pisania niniejszej analizy pełne informacje na temat liczby i struktury przeszkolonych bezrobotnych oraz obszarów szkoleń za 2015 rok były niedostępne. Dlatego w tej części posilkujemy się wyłącznie danymi z miesięcznych sprawozdań o rynku pracy MPiPS-01.

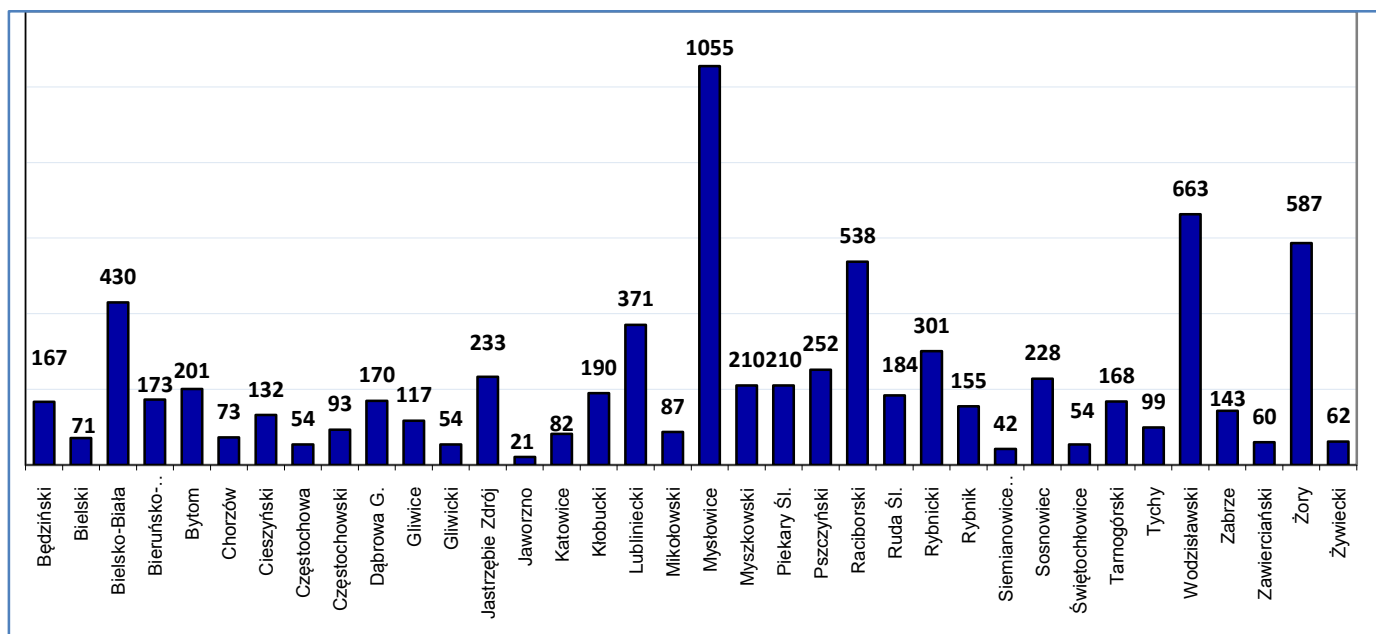
¹³ Art. 2 ust 1 pkt 37 oraz art.40, art. 41, art. 43 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.)

W 2015 roku w województwie śląskim wyłączono z tytułu rozpoczęcia szkoleń 7 730 bezrobotnych, rok wcześniej odpowiednio 9 596 osób. A zatem w ujęciu rocznym liczba kierowanych na szkolenia spadła o 1 866 osób.

W ubiegłym roku z miesiąca na miesiąc wzrastało zainteresowanie bonem szkoleniowym. O ile w styczniu 2015 roku szkolenie w ramach tego bonu rozpoczęło 5 bezrobotnych, o tyle w grudniu 2015 r. były to już 104 osoby. W sumie od stycznia do grudnia 2015 r. szkolenia w ramach bonu szkoleniowego rozpoczęło 637 osób, to jest 8,2% spośród ogółu wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń.

Uwzględniając podział terytorialny na powiaty, w 2015 roku najwięcej bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń w: Bytomiu (1 055 osób), Sosnowcu (663 osoby), Zabrze (587 osób), Gliwicach (538 osób) i powiecie cieszyńskim (430 osób). Najmniej bezrobotnych zostało wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń w powiecie bieruńsko - lędzińskim (21 osób) oraz w: Mysłowicach, Rudzie Śląskiej, powiecie rybnickim i mikołowskim (po 54 osoby).

Liczba osób, które rozpoczęły szkolenia zorganizowane przez powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim w 2015 roku

W roku 2015, w porównaniu z rokiem 2014, spadła liczba wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkolenia zarówno mężczyzn jak i kobiet. Równocześnie, bez względu na rok sprawozdawczy, odsetek mężczyzn kierowanych na szkolenia jest znacznie wyższy niż odsetek pań. I tak, w 2015 r. wśród bezrobotnych wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń udział kobiet wyniósł 41,9%, zaś mężczyzn 58,1% (w 2014 roku odpowiednio: kobiety 43,9%, mężczyźni 56,1%).

Przypomnijmy, że w okresie od stycznia do grudnia 2015 roku 637 osób rozpoczęło szkolenia w ramach bonu szkoleniowego. Najczęściej bon szkoleniowy otrzymywali bezrobotni z: Zabrze (162 osoby), powiatu będzińskiego (59 osób) i Chorzowa (53 osoby). W czterech powiatach ta forma aktywizacji nie była stosowana, w 2015 roku w ramach bonu szkoleniowego nie wyłączono żadnego bezrobotnego w: powiecie bieruńsko – lędzińskim, raciborskim, Bielsku – Białej i Mysłowicach..

**Wylączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych
w podziale na płeć**

Wyszczególnienie		2014 rok		2015 rok	
		osoby	udział %	osoby	udział %
ogółem	bezrobotni ogółem (stan 31.12)	175 675	100,0%	148 508	100,0%
	wylączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	9 596	100,0%	7 730	100,0%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		5,46%		5,21%	
mężczyźni	bezrobotni (stan 31.12.)	81 574	46,4%	67 843	45,7%
	wylączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	5 384	56,1%	4 487	58,1%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		6,60		6,61%	
kobiety	bezrobotni (stan 31.12.)	94 101	53,6%	80 665	54,3%
	wylączeni z tytułu rozpoczęcia szkolenia	4 212	43,9%	3 243	41,9%
wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń *		4,48		4,02%	

* *wskaźnik intensywności wyłączonych z tytułu rozpoczęcia szkoleń* – określono jako procentowy udział kierowanych na szkolenia w roku sprawozdawczym do liczby bezrobotnych wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego; obliczono dla ogółu bezrobotnych, mężczyzn oraz kobiet.

5.1.3 Programy stażowe

Działania w ramach aktywnej polityki rynku pracy polegają na wykorzystaniu specjalnych narzędzi, głównie w postaci różnego rodzaju programów zatrudnienia subsydiowanego oraz programów podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Osoby bezrobotne zaliczone przez ustawę do kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy mogą liczyć na możliwość korzystania z dwóch następnych po szkoleniach, specjalnych instrumentów ich aktywizacji zawodowej - stażu oraz przygotowania zawodowego dorosłych.

Zapisy *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* definiują **staż** jako nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Organizatorem stażu może być: pracodawca, rolnicza spółdzielnia produkcyjna lub pełnoletnia osoba fizyczna, zamieszkująca i prowadząca na terytorium RP, osobiście i na własny rachunek, działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej, w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym obejmującym obszar użytków rolnych o powierzchni przekraczającej 2ha przeliczeniowe lub prowadząca dział specjalny produkcji rolnej, o którym mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1403 z późn. zm.) organizacja pozarządowa oraz przedsiębiorca niezatrudniający pracownika na zasadach przewidzianych dla pracodawców.

Bezrobotnemu w trakcie odbywania stażu przysługuje stypendium w wysokości 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych. Osoba bezrobotna może przerwać staż, bez zwrotów jego kosztów, w przypadku podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. W przypadku przerwania stażu przez osobę bezrobotną z własnej winy, następuje pozbawienie statusu bezrobotnego oraz zobowiązanie do zwrotów kosztów stażu.

W 2015 roku w województwie śląskim staże były najpopularniejszą formą aktywizacji, uczestniczyło w nich ponad 40 procent osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu. W ciągu całego roku 19 488 bezrobotnych zostało skierowanych na staż, z tego 71,8% stanowiły kobiety (liczba bezrobotnych kobiet skierowanych na staż wynosiła 14,0 tys.

W porównaniu z rokiem ubiegłym udział kobiet wśród ogółu rozpoczynających staże był niezmienny.

Powiaty	Programy stażowe w 2014 roku			Programy stażowe w 2015 roku				Wzrost / spadek w stosunku do 2014 r.	
	Razem	w tym:		Razem	w tym:			osoby	Dynamika 2014=100
		Kobiety	Mężczyźni		w ramach bonu stażowego	Kobiety	Mężczyźni		
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE	19 929	14 301	5 628	19 488	1 022	13 986	5 502	-441	97,8
Będziński	615	503	112	767	0	589	178	152	124,7
Bielski	193	146	47	293	25	216	77	100	151,8
Cieszyński	729	538	191	754	58	561	193	25	103,4
Częstochowski	742	539	203	659	74	436	223	-83	88,8
Gliwicki	145	127	18	190	3	147	43	45	131,0
Kłobucki	976	604	372	953	34	567	386	-23	97,6
Lubliniecki	535	403	132	441	136	356	85	-94	82,4
Mikołowski	392	315	77	354	4	260	94	-38	90,3
Myszkowski	523	337	186	606	21	389	217	83	115,9
Pszczynski	578	437	141	439	18	344	95	-139	76,0
Raciborski	467	338	129	409	4	310	99	-58	87,6
Rybnicki	368	272	96	270	1	205	65	-98	73,4
Tarnogórski	570	399	171	421	30	316	105	-149	73,9
Bieruńsko-łędziński	165	126	39	171	1	135	36	6	103,6
Wodzisławski	810	570	240	561	0	399	162	-249	69,3
Zawierciański	882	637	245	884	10	659	225	2	100,2
Żywiecki	1018	704	314	831	12	596	235	-187	81,6
Bielsko-Biała	225	170	55	299	15	192	107	74	132,9
Bytom	850	596	254	1119	27	845	274	269	131,6
Chorzów	356	229	127	578	71	391	187	222	162,4
Częstochowa	878	602	276	876	101	565	311	-2	99,8
Dąbrowa Górnicza	600	469	131	760	4	592	168	160	126,7
Gliwice	181	143	38	311	4	223	88	130	171,8
Jastrzębie Zdrój	453	346	107	440	34	332	108	-13	97,1
Jaworzno	418	312	106	420	52	296	124	2	100,5
Katowice	774	552	222	677	48	492	185	-97	87,5
Mysłowice	342	235	107	316	4	220	96	-26	92,4
Piekary Śląskie	340	258	82	329	43	225	104	-11	96,8
Ruda Śląska	607	442	165	580	4	417	163	-27	95,6
Rybnik	690	489	201	461	7	329	132	-229	66,8
Siemianowice Śląskie	606	411	195	637	2	429	208	31	105,1
Sosnowiec	841	598	243	885	87	661	224	44	105,2
Świętochłowice	436	306	130	331	5	228	103	-105	75,9
Tychy	376	261	115	298	13	219	79	-78	79,3
Zabrze	856	599	257	888	12	634	254	32	103,7
Żory	392	288	104	280	58	211	69	-112	71,4

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPIPS 01 za okres od stycznia do grudnia 2014 i 2015 r.

W ujęciu rocznym liczba osób wyłączonych z tytułu rozpoczęcia staży nieznacznie spadła (- 441 osób, tj. o 2,2%). Mniejsza intensywność programów stażowych wynika przede wszystkim z

faktu obniżania się stanu bezrobocia rejestrowanego oraz znaczącego zmniejszania się bezrobocia młodzieży (która w stażach uczestniczy najczęściej).

W 2015 roku najwięcej osób rozpoczęło staż w: Bytomiu (1 119 osób), powiecie kłobuckim (953 osoby), Zabrze (888), Sosnowcu (885), powiecie zawierciańskim (884), Częstochowie (876) oraz powiecie żywieckim (831). Najmniej osób biorących udział w tym programie to osoby z powiatu bieruńsko-lędzińskiego (171) oraz gliwickiego (190).

Część osób rozpoczynających staże to bezrobotni kierowani w ramach bonu stażowego. W 2015 roku bon o których mowa otrzymało 1 022 stażystów (5,2% wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu). Najczęściej ta forma aktywizacji była stosowana w: powiecie lublinieckim (136 bezrobotnych otrzymało bon stażowy), Częstochowie (101), Sosnowcu (87), powiecie częstochowskim (74) i Chorzowie (71). W dwóch powiatach, tj. w będzińskim i wodzisławskim bonu stażowego nie otrzymał żaden bezrobotny.

Relatywnie rzadko z tytułu rozpoczęcia staży wyłączone były osoby długotrwale bezrobotne. W 2015 roku staż rozpoczęło 6 279 bezrobotnych tej kategorii (32,2% ogółu rozpoczynających staże, przypomnijmy, że wśród zarejestrowanych w regionie blisko 54 procent to długotrwale bezrobotni). Tylko sporadycznie długotrwale bezrobotni podejmowali staż w ramach bonu stażowego (196 osób).

Jeżeli chodzi o miejsce zamieszkania, to wśród rozpoczynających staże bezrobotni z terenów wiejskich stanowili 24,0% (4 691osób).

Na staż kierowano głównie osoby młode, blisko 14 tys. osób nie przekroczyło 30 roku życia (tj. 70,0%). Wśród nich przeważały kobiety – prawie 9,4 tys. kobiet do 30 roku życia w 2015 r. otrzymało skierowanie do odbycia stażu (tj. 68,7%).

Osób po 50 roku życia kierowanych na staż było dużo mniej, ich liczba w 2015 roku w województwie śląskim wynosiła 1,2 tys., w tym 783 kobiety. Zatem udział osób dojrzałych, które skorzystały z programów stażowych był niski i w 2015 r. wyniósł 6% (rok wcześniej odsetek ten wynosił 9%).

Szczegółowe dane zawarto w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych. Stan 31.12.2015	Liczba osób wyłączonych z tytułu rozpoczęcia stażu w 2015 r.	w tym:
			w ramach bonu stażowego
Województwo śląskie – ogółem	148 508	19 488	1 022
w tym: bezrobotni do 30 roku życia	38 155	13 632	1 014
w tym: osoby do 25 roku życia	18 774	8 489	631
bezrobotni od 30 do 49 lat	67 066	4 682	8
bezrobotni powyżej 50 roku życia	43 287	1 174	x

5.1.4 Przygotowanie zawodowe dorosłych

Przygotowanie zawodowe dorosłych – oznacza to instrument aktywizacji w formie praktycznej nauki zawodu dorosłych lub przyuczenia do pracy dorosłych, realizowany bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, według programu obejmującego nabywanie umiejętności praktycznych i wiedzy teoretycznej, zakończonego egzaminem. Zgodnie z założeniami ustawy uczestnicy korzystający ze wsparcia jakim jest przygotowanie zawodowe dorosłych mają możliwość po jej zakończeniu uzyskania tytułu zawodowego, tytułu czeladniczego lub kwalifikacji i umiejętności zawodowych odpowiadających potrzebom pracodawcy. Jest to szansa dla osób bezrobotnych, które aby na nowo zaistnieć na rynku pracy muszą podwyższyć dotychczasowe kwalifikacje lub zdobyć nowe w ramach

przekwalifikowania. Praktyczna nauka zawodu dorosłych trwa od 6 do 12 miesięcy, a przyuczenie do pracy dorosłych trwa od 3 do 6 miesięcy.

Z przygotowania zawodowego dorosłych w 2015 roku skorzystały 53 osoby (o 20 więcej niż w roku poprzednim). W większości powiatów, tj. w 24 nie odnotowano aktywności funkcjonowania tego instrumentu w ciągu całego roku. Tylko 12 powiatów zorganizowało tę formę kształcenia ustawicznego dla 53 osób, w tym 27 kobiet. Najwięcej osób w skali województwa wyłączono z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia przygotowania zawodowego dorosłych w powiecie tarnogórskim (14 bezrobotnych) i myszkowskim (10 osób).

Wyszczególnienie	Bezrobotni podejmujący przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w 2015 roku		
	Ogółem	% w ogółem	wzrost / spadek w stosunku do 2014 roku w osobach
Ogółem bezrobotni	53	100,0%	+ 20
<i>w tym</i>			
kobiety	27	50,9%	+ 12
zamieszkali na wsi	9	17,0%	+ 5
do 30 roku życia	39	73,6%	brak danych
w tym do 25 roku życia	28	52,8%	+ 13
powyżej 50 roku życia	2	3,7%	+1
długotrwale bezrobotni	15	28,3%	+ 9

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPIPS-01 za 2014 i 2015 r.

5.1.5 Zatrudnienie subsydiowane (prace interwencyjne, roboty publiczne, dotacje, podjęcia pracy w ramach refundacji stanowiska bezrobotnego)

Prace interwencyjne są inicjowane i finansowane przez powiatowe urzędy pracy w razie braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia dla bezrobotnych. W ich ramach pracodawcy zatrudniają bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w zamian za uzyskiwaną z urzędu pracy refundację części kosztów wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenie społeczne.

Podregiony	Prace interwencyjne w 2014 roku			Prace interwencyjne w 2015 roku			Wzrost / spadek osób wyłączonych z tytułu rozpoczęcia prac interwencyjnych w stosunku do 2014.
	RAZEM	w tym		RAZEM	w tym		
		Kobiety	Udział kobiet wyłączonych z tytułu podjęcia prac interw.		Kobiety	Udział kobiet wyłączonych z tytułu podjęcia prac interw.	
WOJ. ŚLĄSKIE	1 490	866	58,1%	2 656	1 486	55,9%	+ 1 166
Podregion bielski	105	45	42,9%	165	101	61,2%	60
Podregion bytomski	157	93	59,2%	416	228	54,8%	259
Podregion częstochowski	426	229	53,8%	663	323	48,7%	237
Podregion gliwicki	18	15	83,3%	87	59	67,8%	69
Podregion katowicki	91	71	78,0%	260	142	54,6%	169
Podregion rybnicki	214	150	70,1%	557	363	65,2%	343
Podregion sosnowiecki	372	213	57,3%	261	134	51,3%	-111
Podregion tyski	107	50	46,7%	247	136	55,1%	140

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPIPS-01 za okres od stycznia do grudnia 2014 i 2015 r.

W 2015 roku w pracach interwencyjnych wzięło udział 2 656 osób o 78,3% więcej niż w roku poprzednim. Kobiety, które skorzystały z tej formy wsparcia to 55,9% (w 2014 r. procent kobiet wynosił 58,1%). W skali całego 2015 roku udział zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił 17,8% i był znacznie wyższy niż w 2014 roku (w 2014 r. wskaźnik ten wynosił 11,3%).

W województwie śląskim zróżnicowany jest stopień organizacji prac interwencyjnych. W niektórych powiatach tj. raciborski, gliwicki, Świętochłowice i Jaworzno przez cały rok zorganizowano po kilka ofert tej formy wsparcia. W 2015 r. najwięcej bezrobotnych podjęło prace interwencyjne w powiecie wodzisławskim (292) oraz myszkowskim (253), w mieście Częstochowa (197), powiatach ziemskich tarnogórskim (191) i częstochowskim (157) oraz w mieście Bytomiu (136). W układzie podregionów prace interwencyjne najbardziej popularne były w podregionie częstochowskim (663), rybnicki (557) i bytomskim (416).

Roboty publiczne Roboty publiczne to zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

W województwie śląskim w 2015 roku w ramach robót publicznych udzielono wsparcia 2 127 osobom, na terenie 29 powiatów. W ujęciu rocznym wzrosła liczba osób objętych tą formą wsparcia (+ 24,8%). Dla kobiet w 2015 r. udział w robotach publicznych był nieco wyższy niż dla mężczyzn i wynosił 55,0% (dla mężczyzn wskaźnik ten osiągnął poziom 45,0%).

Jak wynika z tabeli poniżej, roboty publiczne najczęściej inicjowane były w podregionie częstochowskim (580) oraz w podregionie gliwickim i bytomskim (odpowiednio 349 i 331 osób rozpoczynających roboty publiczne). Analizując dane liczbowe we poszczególnych powiatach stwierdzamy, że roboty publiczne najbardziej popularne były w: Zabrze (263) i Bytomiu (250) oraz w powiatach ziemskich: częstochowskim (225) i bielskim (141). Marginalne znaczenie tego instrumentu obserwujemy w Rybniku i powiecie rybnickim oraz w Tychach i w powiecie bieruńsko-lędzińskim (po kilka ofert). W siedmiu powiatach województwa w ogóle nie realizowano tej formy wsparcia (powiaty raciborski i wodzisławski oraz miasta na prawach powiatu: Chorzów, Dąbrowa Górnicza, Mysłowice, Ruda Śląska i Żory).

Podregiony	Roboty publiczne w 2014 roku			Roboty publiczne w 2015 roku			Wzrost/ spadek w stosunku do 2014. Dane liczbowe
	RAZEM	w tym		RAZEM	w tym		
		Kobiety	Udział kobiet wyłączonych z tytułu podjęcia robót publicznych		Kobiety	Udział kobiet wyłączonych z tytułu podjęcia robót publicznych	
WOJ. ŚLĄSKIE	1 705	860	50,4%	2 127	1 170	55,0%	+ 422
Podregion bielski	224	79	35,3%	260	84	32,3%	+ 36
Podregion bytomski	188	73	38,8%	331	183	55,3%	+ 143
Podregion częstochowski	456	237	52,0%	580	290	50,0%	+ 124
Podregion gliwicki	293	214	73,0%	349	259	74,2%	+ 56
Podregion katowicki	212	101	47,6%	276	155	56,2%	+ 64
Podregion rybnicki	27	9	33,3%	22	18	81,8%	-5
Podregion sosnowiecki	271	132	48,7%	256	152	59,4%	-15
Podregion tyski	34	15	44,1%	53	29	54,7%	19

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPIPS-01 za okres od stycznia do grudnia 2014 i 2015 r.

W skali całego 2015 roku udział zatrudnienia w ramach robót publicznych w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił 14,3% i w porównaniu do 2014 roku był wyższy o 1,3 p. proc. (w 2014 r. wskaźnik ten osiągnął poziom 12,9%).

Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej były najczęściej stosowaną przez śląskie urzędy pracy formą zatrudnienia subsydiowanego.

Instrument ten wsparł inicjatywę utworzenia 4 827 nowych firm na terenie województwa i taką liczbę bezrobotnych w 2015 roku wyłączono z rejestrów urzędów pracy z tego tytułu.

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, starosta z Funduszu Pracy może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu podpisania umowy.

Bezrobotni wyłączeni z rejestrów powiatowych urzędów pracy z tytułu podjęcia działalności gospodarczej oraz zatrudnienia na stanowiskach refundowanych (lata 2014-2015)

Podregion/ powiaty	Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej		Spadek/ wzrost ogółem w stosunku do 2014 w osobach	Refundowane miejsca pracy		Spadek/ wzrost ogółem w stosunku do 2014 w osobach
	2014 r.	2015 r.		2014 r.	2015 r.	
Województwo śląskie	5 795	4 827	- 968	3 773	4 100	+ 327
podregion bielski	1022	719	-303	557	609	52
Bielski	208	128	-80	72	62	-10
Cieszyński	279	174	-105	140	243	103
Żywiecki	286	241	-45	263	217	-46
m. Bielsko - Biała	249	176	-73	82	87	5
podregion bytomski	599	514	-85	290	286	-4
Lubliniecki	153	118	-35	57	49	-8
Tarnogórski	245	200	-45	76	97	21
m. Bytom	130	138	8	65	82	17
m. Piekary Śląskie	71	58	-13	92	58	-34
podregion częstochowski	868	651	-217	641	829	188
Częstochowski	226	175	-51	241	299	58
Kłobucki	143	105	-38	78	66	-12
Myszkowski	147	120	-27	44	91	47
m. Częstochowa	352	251	-101	278	373	95
podregion gliwicki	473	432	-41	251	265	14
Gliwicki	89	76	-13	38	50	12
m. Gliwice	177	212	35	93	87	-6
m. Zabrze	207	144	-63	120	128	8
podregion katowicki	880	611	-269	618	612	-6
m. Chorzów	183	93	-90	180	180	0
m. Katowice	361	238	-123	81	73	-8
m. Mysłowice	45	44	-1	46	43	-3
m. Ruda Śląska	117	91	-26	121	165	44
m. Siemianowice Śl.	124	104	-20	144	114	-30
m. Świętochłowice	50	41	-9	46	37	-9
podregion rybnicki	713	626	-87	349	420	71
Raciborski	100	106	6	34	33	-1
Rybnicki	61	56	-5	35	48	13
Wodzisławski	179	139	-40	94	105	11
m. Jastrzębie Zdrój	100	84	-16	70	109	39
m. Rybnik	186	167	-19	92	86	-6
m. Żory	87	74	-13	24	39	15

Podregion/ powiaty	Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej		Spadek/ wzrost ogółem w stosunku do 2014 w osobach	Refundowane miejsca pracy		Spadek/ wzrost ogółem w stosunku do 2014 w osobach
	2014 r.	2015 r.		2014 r.	2015 r.	
podregion sosnowiecki	949	969	20	704	722	18
Będziński	148	162	14	108	107	-1
Zawierciański	244	208	-36	328	286	-42
m. Dąbrowa Górnicza	213	159	-54	107	123	16
m. Jaworzno	76	75	-1	37	53	16
m. Sosnowiec	268	365	97	124	153	29
podregion tyski	291	305	14	363	357	-6
Mikołowski	80	78	-2	100	96	-4
Pszczynski	75	41	-34	68	62	-6
Bieruńsko- lędziński	37	54	17	57	44	-13
m. Tychy	99	132	33	138	155	17

Źródło: Sprawozdania o rynku pracy MPIPS-01 za okres od stycznia do grudnia 2014 i 2015 r.

Porównując poprzedni rok sprawozdawczy obserwujemy zmniejszenie liczby udzielonych dotacji o 16,7%. Główną przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt, że w 2014 roku w ramach Działania 6.2 PO KL realizowany był przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach projekt systemowy pod nazwą *Kierunek przedsiębiorczość*, w którym uczestniczyło 30 powiatowych urzędów pracy. W tym projekcie, poza środkami wynikającymi z algorytmu, dotacje uzyskało 1 563 bezrobotnych. A zatem w 2014 roku suma bazowa udzielonych dotacji była wysoka. Nic dziwnego, że rok później, to jest w 2015 roku nie udało się osiągnąć tak wysokich wartości.

W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku najwięcej dotacji udzielono w Sosnowcu (365) i w Częstochowie (251), najmniej w powiecie pszczyńskim i Świętochłowicach (po 41). Analizując liczbę udzielonych dotacji w układzie podregionów stwierdzamy, że w 2015 roku co piąta dotacja została przyznana w podregionie sosnowieckim, a tylko co szesnasta w podregionie tyskim.

Kobiety znacznie rzadziej korzystały z opisywanej formy wsparcia. W 2015 roku środki na rozpoczęcie własnego small biznesu uzyskało 2 301 bezrobotnych pań (tj. 47,7% ogółu wyłączonej z tytułu rozpoczęcia działalności gospodarczej).

Wiek był zmienną wpływającą na szanse uzyskania bezzwrotnej dotacji. Bardzo często środki na uruchomienie firmy otrzymywały osoby młode, poniżej 30 życia, które stanowiły aż 46,7% ogółu beneficjentów tej formy wsparcia (2 254 osoby, w tym zaledwie 346 bezrobotnych poniżej 25 roku życia). Rzadko dotację uzyskiwały osoby z kategorii 50+, od stycznia do grudnia 2015 roku z wykorzystaniem bezzwrotnych środków Funduszu Pracy działalność gospodarczą uruchomiło zaledwie 327 osób powyżej 50 roku życia.

Refundowane miejsca pracy to środki z Funduszu Pracy na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą. W ramach tego instrumentu pracodawca zobowiązany jest do zatrudnienia na stanowisku refundowanym skierowanych bezrobotnych w pełnym wymiarze czasu pracy łącznie przez okres nie krótszy niż 24 miesiące. Jest to z założenia bardzo efektywna forma, wspierająca zarówno rozwój przedsiębiorstw jak i zapewniająca stabilne stanowiska pracy dla bezrobotnych.

W ramach tego instrumentu śląscy przedsiębiorcy w 2015 roku zatrudnili 4 100 bezrobotnych we wszystkich 36 powiatach. Udział kobiet zatrudnionych na stanowiskach refundowanych był niższy niż mężczyzn i wyniósł 45,0% (rok wcześniej odpowiednio 43,7%).

Największe zainteresowanie pracodawców tym instrumentem w 2015 r. notowano w Częstochowie i powiatach częstochowskim i zawierciańskim, gdzie utworzono odpowiednio

373, 299 i 286 refundowanych miejsc pracy. Niewielki udział w aktywizacji miały stanowiska refundowane w powiecie raciborskim, gdzie utworzono 33 refundowane stanowiska pracy.

Na stanowiskach refundowanych najczęściej zatrudniane były osoby w wieku od 30 do 49 lat (48,8%). Bezrobotni poniżej 30 roku życia stanowili 38% wyłączonych z tytułu podjęcia pracy na stanowiskach wyposażonych lub doposażonych środkami Funduszu Pracy. Pozostali, 13,2%, to osoby powyżej 50 roku życia.

Od stycznia do grudnia 2015 roku udział refundacji kosztów zatrudnienia w ogólnej liczbie zatrudnienia subsydiowanego wynosił w województwie śląskim 27,5% i był nieco niższy niż w 2014 roku, kiedy wskaźnik ten wynosił 28,6%.

5.1.1 Prace społecznie użyteczne

W 2015 roku z tytułu podjęcia **prac społecznie użytecznych**¹⁴ z rejestrów powiatowych urzędów pracy wyłączono 4 675 osób (w tym 2 616 kobiet). W porównaniu z rokiem 2014 liczba ta wzrosła o 99 osób. Udział kobiet w omawianej aktywnej formie przeciwdziałania bezrobociu wynosił w 2015 roku 56,0% i był nieco niższy od wskaźnika z roku 2014 (56,7%).

Na wniosek gminy starosta może skierować bezrobotnego bez prawa do zasiłku korzystającego ze świadczeń z pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy, w której bezrobotny zamieszkuje lub przebywa, w wymiarze do 10 godzin w tygodniu. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Przysługuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 8,1 zł za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych (świadczenie podlega waloryzacji na zasadach określonych w art. 72 ust. 6 ustawy).

Prace społecznie użyteczne mają przede wszystkim spełniać rolę pomocową, a także kształtować aktywne postawy oraz przywracać zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. Mają na celu, oprócz zapewnienia osobom bezrobotnym możliwości uzyskania minimalnych przynajmniej środków do życia i wsparcia działań społeczności lokalnych, zdyscyplinowanie bezrobotnych i ograniczenie możliwości wykonywania przez nich pracy w szarej strefie.

W 2015 roku tej formy aktywizacji bardzo rzadko korzystały osoby młode, poniżej 30 roku życia, które stanowiły tylko 12,5% wyłączonych z tytułu podjęcia prac społecznie użytecznych (588 osób). Dla porównania, udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia wynosił 38,4% (1797 osób). Z danych statystycznych wynika także, że szczególnie często do prac społecznie użytecznych kierowane były osoby długotrwale bezrobotnych, które stanowiły aż 80,1% ogółu korzystających z opisywanego instrumentu (3 743 osoby).

5.1.2 Pozostałe formy aktywizacji zawodowej

W 2014 roku w związku ze zmianą ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadzone zostały nowe formy aktywizacji zawodowej przeznaczone dla różnych grup osób bezrobotnych. Dla osób bezrobotnych do 30 roku życia są to: bon stażowy, bon zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie, bon szkoleniowy oraz refundacja pracodawcy kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenie społeczne. Dla bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy lub sprawujących opiekę nad osobą zależną: grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, a dla bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat - dofinansowanie wynagrodzenia. Znowelizowana *Ustawa* wprowadziła dodatkowo pożyczki na utworzenie

¹⁴ Podstawa prawna:

-art.73a.1. ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz.149);

stanowiska pracy oraz pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej udzielane przez pośredników finansowych wybieranych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe dotyczące udziału bezrobotnych w nowych formach aktywizacji, w układzie powiatów. Dane dotyczą liczby wyłączonych bezrobotnych w okresie od stycznia do grudnia 2015 r.

Powiaty	Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w 2015 roku z przyczyny:						
	podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia działalności gospodarczej poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenia społeczne	podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizującego	podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę
Będziński	0	0	0	0	0	0	0
Bielski	0	1	0	0	0	0	0
Cieszyński	11	0	14	0	0	0	0
Częstochowski	62	0	16	16	0	0	0
Gliwicki	2	0	4	6	0	0	0
Kłobucki	35	0	7	5	0	1	0
Lubliniecki	10	0	71	22	0	0	0
Mikołowski	0	0	0	2	0	0	0
Myszkowski	7	0	1	0	0	0	0
Pszczynski	0	0	0	0	0	0	0
Raciborski	15	1	11	6	0	0	0
Rybnicki	4	0	3	0	0	0	0
Tarnogórski	15	2	14	13	0	0	0
Bieruńsko-łędziński	0	0	2	0	0	0	0
Wodzisławski	7	0	6	9	0	0	0
Zawierciański	3	0	0	7	0	0	0
Żywiecki	0	0	0	0	0	0	0
Bielsko-Biała	5	0	0	0	0	0	0
Bytom	5	1	0	11	0	0	0
Chorzów	0	0	4	15	0	2	0
Częstochowa	71	3	17	23	0	0	0
Dąbrowa G.	7	0	3	6	0	0	0
Gliwice	4	1	5	21	0	1	0
Jastrzębie Zdrój	21	2	7	8	0	0	0
Jaworzno	3	0	2	4	1	0	0
Katowice	0	0	4	6	0	1	0
Mysłowice	2	0	1	2	0	0	0
Piekary śl.	3	1	0	3	0	0	0
Ruda śl.	0	0	8	2	2	0	0
Rybnik	2	0	2	2	0	0	0
Siemianowice śl.	0	0	0	0	0	0	0
Sosnowiec	6	0	10	25	5	0	0
Świętochłowice	0	0	0	0	0	0	0
Tychy	0	0	23	18	0	0	0
Zabrze	6	0	22	31	0	0	0
Żory	0	0	3	6	0	0	0
RAZEM WOJEWÓDZTWO	306	12	260	269	8	5	0

5.1.3 Dodatki aktywizacyjne

W 2015 roku uprawnienia do dodatku aktywizacyjnego¹⁵ w wyniku podjęcia zatrudnienia nabyło 11 667 osób, z których 11 658 osób podjęło zatrudnienie z własnej inicjatywy, a 9 osób zostało skierowanych przez powiatowy urząd pracy. Liczba osób uprawnionych do dodatku aktywizacyjnego w porównaniu z 2014 rokiem zmniejszyła się o 1,2 tys. osób.

Udział kobiet uprawnionych do otrzymywania dodatku aktywizacyjnego w ogóle opisywanej kategorii wynosił 52,4% (6 115 osób). Z własnej inicjatywy nabyło uprawnienia 6 106 kobiet i 9 pań w wyniku skierowania przez powiatowe urzędy pracy.

Bezrobotnemu posiadającemu prawo do zasiłku przysługuje dodatek aktywizacyjny, jeżeli:

- 1) w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy podjął zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie i otrzymuje wynagrodzenie niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 2) z własnej inicjatywy podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową.

W przypadku, o którym mowa w punkcie 1, dodatek aktywizacyjny przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę a otrzymywanym wynagrodzeniem, nie większej jednak niż 50% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1, przez okres, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

W przypadku, o którym mowa w punkcie 2, dodatek aktywizacyjny przysługuje w wysokości do 50% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1, przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

5.2 Pasywne działania urzędów pracy

5.2.1 Bezrobotni z prawem do zasiłku

Podstawowym instrumentem pasywnych działań powiatowych urzędów pracy jest wypłata zasiłków dla bezrobotnych. Zasiłek dla bezrobotnych jest formą wparcia pieniężnego osobom, które utraciły źródło utrzymania. Wsparcie to ma na pewien czas zagwarantować egzystencję osobie, która straciła stałe źródło utrzymania.

Prawo do zasiłku dla bezrobotnych ma każda osoba, która jest zarejestrowana w urzędzie jako bezrobotna i spełnia dwa warunki:

- urząd pracy nie ma dla niej propozycji odpowiedniej pracy, propozycji stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, szkolenia, prac interwencyjnych lub robót publicznych, oraz
- w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania w urzędzie pracy, łącznie przez okres co najmniej 365 dni, była zatrudniona i osiągała wynagrodzenie w kwocie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę (minimalne wynagrodzenie w 2015 r. to 1 750 zł).

Za zatrudnienie uznaje się umowy zawarte w ramach kodeksu pracy jak również inne formy świadczenia pracy, między innymi świadczenie usług na podstawie umowy zlecenia czy prowadzenie działalności gospodarczej, jeśli odprowadzana była składka na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy od kwoty co najmniej minimalnego wynagrodzenia.

Do 365 dni (zatrudnienia) zalicza się też okresy zasadniczej służby wojskowej, urlopu wychowawczego, pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, a także okresy pobierania zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego i świadczenia rehabilitacyjnego, jeśli były one przyznane bezpośrednio po ustaniu zatrudnienia i jeśli podstawę wymiaru tych

¹⁵ Podstawa prawna:

-art.48.1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz.149).

świadczeń (z uwzględnieniem kwoty składek na ubezpieczenia społeczne), stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia.

Obecnie zasiłek obliczany jest w zależności od stażu pracy osoby bezrobotnej:

- gdy staż pracy wynosi do 5 lat pracy - zasiłek będzie wypłacony w wysokości 80% zasiłku podstawowego,
- gdy staż pracy wynosi od 5 do 20 lat pracy - zasiłek będzie wypłacony w wysokości 100% zasiłku podstawowego,
- gdy staż pracy wynosi co najmniej 20 lat pracy - zasiłek będzie wypłacony w wysokości 120% zasiłku podstawowego.

Zasiłek dla bezrobotnych ulega waloryzacji. Bezrobotny pobiera go przez 6 lub 12 miesięcy. Wiele zależy od natężenia bezrobocia w danym w powiecie. Gdy stopa bezrobocia na obszarze powiatu w dniu 30 czerwca roku poprzedzającego dzień nabycia prawa do zasiłku nie przekraczała 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju, okres pobierania zasiłku wynosi 6 miesięcy.

Natomiast 12 miesięczny okres pobierania zasiłku przysługuje bezrobotnym którzy:

- zamieszkują w okresie pobierania zasiłku na obszarze powiatu, w którym stopa bezrobocia w dniu 30 czerwca roku poprzedzającego dzień nabycia prawa do zasiłku przekraczała 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju lub
- ukończyli 50 rok życia oraz posiadają jednocześnie co najmniej 20. letni okres uprawniający do zasiłku, lub
- którzy mają na utrzymaniu co najmniej jedno dziecko w wieku do 15 lat, a małżonek bezrobotnego jest także bezrobotny i utracił prawo do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania po dniu nabycia prawa do zasiłku przez tego bezrobotnego.

Według stanu na 31 grudnia 2015 roku zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobierała zasiłku dla bezrobotnych. W końcu roku prawo do tego świadczenia posiadało 19,7 tys. osób, tj. 13,2% ogółu zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców spadła o 2,9 tys. osób. Nieznacznie wzrósł procentowy udział pobierających zasiłek wśród ogółu bezrobotnych (31.12.2014 r. – 22,5 tys., tj. 12,8% ogółu). Sytuacja powiatów w opisywanym aspekcie jest zróżnicowana.

Według stanu na 31.12.2015 r. najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych notowano w powiatach: bieruńsko - lędzińskim (21,0%) i częstochowskim (19,7%) oraz w mieście Tychy (19,7%). Odwrotna sytuacja wystąpiła w Świętochłowicach (9,7%) oraz w Jastrzębiu - Zdroju i w Zabrze (po 9,9%).

Obserwowano zróżnicowanie osób uprawnionych do zasiłku w poszczególnych kategoriach wyodrębnionych ze względu na wiek, czas pozostawania bez pracy czy posiadany stopień niepełnosprawności, o czym świadczą dane zawarte w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych Stan 31.12.2015 r.	Bezrobotni z prawem do zasiłku	
		osoby	%
Bezrobotni ogółem	148 508	19 659	13,2%
Kobiety	80 665	11 401	14,1%
Mężczyźni	67 843	8 258	12,2%
Bezrobotni zamieszkali na wsi	32 634	5 081	15,6%
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	43 121	3 539	8,2%
Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	31 161	28	0,1%
Kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia	19 964	749	3,8%
Bezrobotni do 25 roku życia	18 494	967	5,2%

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych Stan 31.12.2015 r.	Bezrobotni z prawem do zasiłku	
		osoby	%
Bezrobotni do 30 roku życia	38 156	3 629	9,5%
Długotrwale bezrobotni	80 389	152	0,2%
Bezrobotni powyżej 50 roku życia	44 115	7 738	17,5%
Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	5 024	78	1,6%
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	21 805	2 938	13,5%
Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	220	26	11,8%
Bezrobotni niepełnosprawni	10 205	1 200	11,8%

W 2015 roku wysokość zasiłku podstawowego dla osób bezrobotnych w okresie pierwszych 3 miesięcy wynosiła 831,10 zł, natomiast w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku była to kwota 652,60 zł.

W 2015 roku czerwcowej waloryzacji zasiłków dla bezrobotnych nie było.

6 Wydatki z Funduszu Pracy

Jednym z instrumentów ekonomicznych służących łagodzeniu skutków bezrobocia oraz aktywizacji osób pozostających bez pracy jest Fundusz Pracy (FP) będący państwowym funduszem celowym. Zgodnie z art. 103, ust 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dysponentem FP jest minister właściwy do spraw pracy. Plan wydatków Funduszu Pracy każdego roku zostaje ujęty w tzw. Planie Finansowym Funduszu Pracy stanowiącym integralną część ustawy budżetowej. Po przyjęciu ustawy budżetowej środki Funduszu Pracy przeznaczone na realizację programów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu ustalane są na poszczególne województwa według wzoru algorytmu określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Fundusz Pracy tworzony jest głównie z obowiązkowych składek pracodawców i osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, dodatkowo środki FP pochodzą z dotacji budżetu państwa, środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz odsetek od środków na rachunkach bankowych.

Ze środków Funduszu Pracy finansowane są tzw. aktywne i pasywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Formy aktywne mają za zadanie przywrócić bezrobotnego na otwarty rynek pracy, pasywne zaś, częściowo rekompensują brak pracy i stanowią osłonę socjalną na czas pozostawania bez pracy (zasiłki). Środki te w głównej mierze wspierają aktywizację zawodową osób bezrobotnych na regionalnym rynku pracy poprzez usługi świadczone przez powiatowe urzędy pracy (PUP). W ramach działań PUP na rzecz osób bezrobotnych wzmocniony nacisk położony jest na aktywizację osób szczególnej sytuacji na rynku pracy, a więc bezrobotnych:

- do 30 roku życia (w tym do 25 roku życia),
- długotrwale,
- powyżej 50 roku życia,
- korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej,
- posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- niepełnosprawnych.

Ze względu na specyficzne trudności na rynku pracy osób należących do powyższych grup wymagają one wzmocnionej uwagi, zindywidualizowanego podejścia, a często również bardziej kompleksowego wsparcia, które ułatwi im wejście na rynek pracy lub reintegrację zawodową. Bezrobotnemu posiadającemu status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku

pracy przysługuje, zgodnie z Ustawą, pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych. Duży wpływ na skalę i strukturę wydatków z Funduszu Pracy ma sytuacja występująca w danym okresie na rynku pracy, a w szczególności poziom bezrobocia oraz liczba osób uprawnionych do pobierania zasiłków i świadczeń.

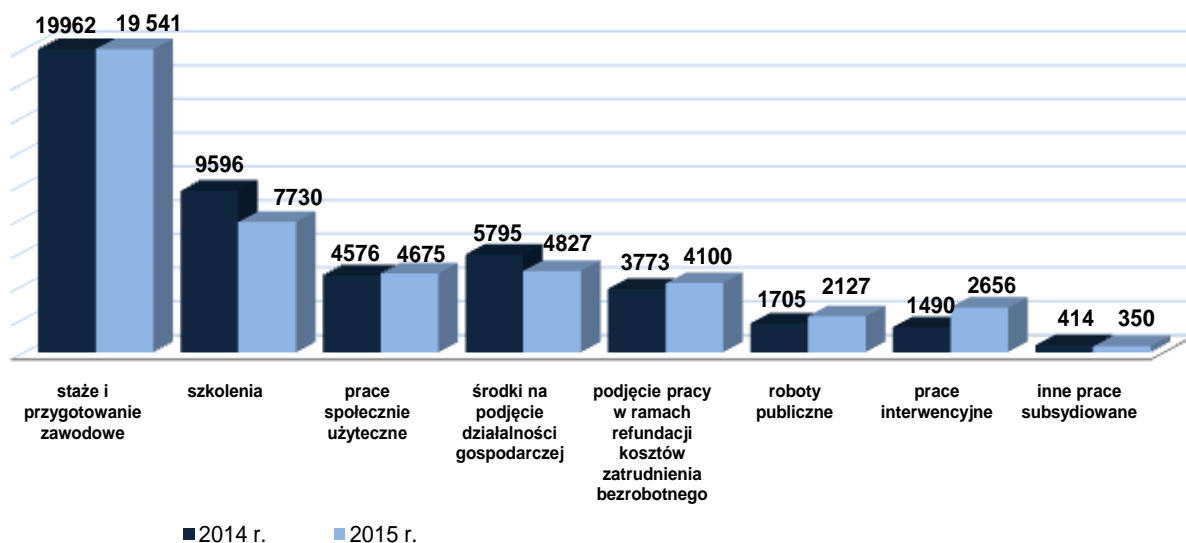
Na podstawie danych ze sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy w 2015 roku stwierdzamy, że 31 powiatowych urzędów pracy z województwa śląskiego wydatkowało z tych środków nieco ponad **645 mln złotych**. Wydatki te były nieco mniejsze niż w roku poprzednim (o 3,8 mln zł). Wielkość i strukturę wydatków z FP w 2015 r. przedstawiono w zestawieniu.

Wydatki z Funduszu Pracy w województwie śląskim w latach 2014–2015

Wyszczególnienie	2014 rok		2015 rok		Dynamika w tys. zł 2014 r.=100
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	
Wydatkowane środki FP ogółem	649 050,1	100,0	645 252,4	100,0	99,4
zasiłki dla bezrobotnych (łącznie ze składkami)	293 042,7	45,1	254 964,1	39,5	87,0
programy na rzecz promocji zatrudnienia	318 236,3	49,0	352 306,9	54,6	110,7
pozostałe	37 771,1	5,8	37 981,40	5,9	100,6

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli, w 2015 roku kwota wypłaconych zasiłków dla bezrobotnych, w porównaniu z rokiem 2014, była niższa o 38 078,6 tys. złotych (tj. o 13,0%) i stanowiła 39,5% wszystkich wydatków z Funduszu Pracy. W tym miejscu należy przypomnieć, że na dzień 31 grudnia 2014 roku uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych było 22 534 osób, zaś według stanu na koniec 2015 roku pobierało go 19 659 bezrobotnych, tj. o 2 875 osób mniej. W ubiegłym roku, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej środków na zasiłki wydatkowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie: 32 042,9 tys. zł oraz w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku Białej: 17 474,0 tys. zł zaś najmniej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Świętochłowicach: 2 343,5 tys. zł.

Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu w latach 2014 – 2015

Pozytywnym aspektem jest, iż w 2015 roku udział środków przeznaczonych na programy na rzecz promocji zatrudnienia w wydatkach Funduszu Pracy ogółem wyniósł 54,6% (wobec 49,0% w roku 2014 r.). W ubiegłym roku o jedną dziesiątą (w stosunku do 2014 roku) wzrosły wydatki na aktywne programy na rzecz promocji zatrudnienia z 318 236,3 tys. zł do 352 306,9 tys. zł. W związku z udziałem w programach na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji bezrobotnych, głównie takich jak: staże, szkolenia, prace społecznie użyteczne, przygotowanie zawodowe dorosłych, bony na zatrudnienie i bony na zasiedlenie a także poprzez subsydiowane zatrudnienie, w 2015 roku wyrejestrowano 46,9 tys. osób, co stanowiło 17,0 % wszystkich wyłączeń.

Szczegółowe informacje na temat wydatkowania środków z Funduszu Pracy w województwie śląskim na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2014 - 2015 roku zawarto w tabeli.

Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.		Wzrost/spadek
	tys. zł	% w ogółem	tys. zł	% w ogółem	
Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w tym wybrane wydatki:	318 236,3	100,0%	352 306,9	100,0%	34 070,60
Stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne za okres stażu	113 913,40	35,80%	113 962,2	32,35%	+ 48,8
Dofinansowanie podejmowania działalności gospodarczej	97 228,00	30,55%	96 778,7	27,47%	-449,3
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenie stanowiska pracy	50 430,40	15,85%	53 682,3	15,24%	+ 3 251,9
Szkolenia	22 484,70	7,07%	21 079,2	5,98%	-1 405,5
Roboty publiczne	14 795,40	4,65%	18 607,0	5,28%	+ 3 811,6
Prace interwencyjne	6 696,60	2,10%	12 376,6	3,51%	+ 5 680,0
Prace społecznie użyteczne	4 044,60	1,27%	3 974,4	1,13%	-70,2
Bon na zasiedlenie	brak danych	x	2 657,7	0,75%	x
Bon zatrudnieniowy	brak danych	x	2 035,3	0,58%	x
Koszty studiów podyplomowych	1 022,80	0,32%	1 173,9	0,33%	+ 151,1
Koszty specyficznych elementów programów specjalnych	104,4	0,03%	1 050,6	0,30%	+ 946,2
Przygotowanie zawodowe dorosłych	716,5	0,23%	678,3	0,19%	-38,2
Bon na finansowanie kosztów kształcenia bezrobotnych do 30 roku życia	680,0	0,21%	brak danych	x	x
Stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne za okres kontynuowania nauki	366,1	0,12%	brak danych	x	x
Dofinansowanie wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia / zatrudnienie wspierane	94,7	0,03%	163,6	0,05%	+ 68,9
Zlecenie usług agencjom zatrudnienia	30	0,01%	148,2	0,04%	+ 118,2
Refundacje składek na ubezpieczenia społeczne	75,2	0,02%	101,9	0,03%	+ 26,7
Świadczenie aktywizacyjne	brak danych	x	50,9	0,01%	x

Jak wynika z danych zamieszczonych w tabeli, największą pozycję wśród wydatków poniesionych na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej stanowiły w 2015 r., podobnie jak w roku poprzednim,

stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne za okres stażu (prawie 114 mln zł) stanowiące jedną trzecią całkowitych wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Drugim co do wielkości wydatkiem były środki na podjęcie działalności gospodarczej (ponad 96 mln zł, 27,5%).

Biorąc pod uwagę kryterium liczb bezwzględnych, to w stosunku do 2014 roku największy wzrost wydatków wystąpił na kategorie: prace interwencyjne oraz roboty publiczne, co wiązało się z objęciem wsparciem znacznie większej liczby bezrobotnych niż rok wcześniej. W ujęciu rocznym znacząco wzrosły także wydatki związane z wyposażeniem i doposażeniem stanowiska pracy (o 3 251,9 tys. zł).

W 2015 roku największy spadek wydatków dotyczył kosztów szkoleń (-1 405,5 tys. zł). Wiązało się to ze znaczącym obniżeniem liczby bezrobotnych kierowanych na szkolenia. Trend polegający na zmniejszeniu liczby kierowanych na szkolenia ocenić należy raczej pozytywnie. W poprzednich latach, na tle innych województw, Śląskie przodowało pod względem liczby bezrobotnych i poszukujących pracy, którzy ukończyli szkolenia. Równocześnie na tle danych krajowych efektywność szkoleń organizowanych w naszym regionie oceniamy jako umiarkowaną, o czym świadczą dane zawarte w tabeli (dane za 2015 rok dostępne będą w maju 2016 r.).

Być może zmniejszenie intensywności re kwalifikacji spowoduje bardziej staranny dobór osób kierowanych na szkolenia, a tym samym wpłynie na wyższą efektywność zatrudnieniową tej formy aktywizacji zawodowej

Szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy – Śląskie na tle kraju

Województwa	Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy, którzy ukończyli szkolenia			Efektywność zatrudnieniowa / wskaźnik ponownego zatrudnienia. Dane w %		
	2012 rok	2013 rok	2014 rok	2012 r.	2013 rok	2014 rok
Polska	79 073	84 919	77 232	42,5	47,6	55,6
Dolnośląskie	4 723	4 491	4 007	43,0	49,0	61,6
Kujawsko-pomorskie	7 744	8 681	8 003	42,4	43,4	46,1
Lubelskie	3 085	3 341	3 414	39,7	67,4	74,6
Lubuskie	2 103	2 185	1 677	43,0	45,3	57,5
Łódzkie	5 964	5 563	4 805	36,8	46,4	57,1
Małopolskie	6 094	5 826	5 331	43,9	45,3	54,7
Mazowieckie	7 482	8 243	7 203	35,1	47,5	53,0
Opolskie	2 960	3 466	2 355	44,0	46,1	68,1
Podkarpackie	4 765	5 585	5 054	37,8	46,5	52,1
Podlaskie	2 108	2 066	1 928	46,2	41,8	57,4
Pomorskie	6 204	6 368	6 244	52,1	57,2	66,1
Śląskie	8 180	10 472	9 249	40,3	41,0	44,3%
Świętokrzyskie	2 926	2 805	2 859	35,9	48,6	50,9
Warmińsko-mazurskie	3 784	4 392	3 718	42,0	43,6	57,3
Wielkopolskie	6 679	6 337	6 689	51,0	52,9	64,7
Zachodniopomorskie	4 272	5 098	4 696	47,0	47,3	49,0

W województwie śląskim w 2015 r. 46,5% wszystkich wydatków z Funduszu Pracy, przeznaczonych na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, wydatkowana była przez powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego na aktywizację młodych bezrobotnych (rok wcześniej ponad 43%). Kwotę 163 749,7 tys. zł przeznaczono na osoby bezrobotne do 30 roku życia w tym 90 588,9 tys. zł wydatkowano na osoby bezrobotne poniżej 25 roku życia. W stosunku do roku 2014 wydatki na aktywizację ludzi młodych zostały zwiększone

(+ 25 633,50 tys. zł). Biorąc pod uwagę, że obniżyła się liczebność zbiorowości najmłodszych bezrobotnych, w ujęciu rocznym wzrosła intensywność wsparcia tej kategorii zarejestrowanych. Największy udział wydatków na młodzież, do 30 roku życia, odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mysłowicach: 61,5% wszystkich wydatków w tym powiecie na programy na rzecz promocji zatrudnienia; w Lublińcu: 61,3% i w Pszczynie: 60,8%, natomiast najmniejszy udział odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jastrzębiu – Zdroju: 15,8%.

Wydatki FP na programy na rzecz promocji zatrudnienia dotyczące osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w 2015 r. stanowiły 9,8% wszystkich wydatków na aktywne programy (w 2014 rok było to niespełna 11%). W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. na aktywizację osób 50+ przeznaczono 34 594,1 tys. zł, tj. o 308,9 tys. zł mniej niż w roku 2014. Największy udział wydatków na tę grupę osób odnotowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Częstochowie: 17,5% wszystkich wydatków na programy na rzecz promocji zatrudnienia, w Bielsku – Białej (15,5%) oraz w Myszkowie (14,7%); najmniejszy natomiast w Jastrzębiu – Zdroju: 2,7%, Rybniku (3,4%) i w Wodzisławiu Śląskim: 3,8%. Należy zaznaczyć, iż struktura wydatków FP na programy na rzecz promocji zatrudnienia ze względu na grupy wiekowe do 30 roku życia i powyżej 50 roku życia jest uwarunkowana między innymi sytuacją demograficzną w poszczególnych powiatach województwa.

W 2014 roku w związku ze zmianą ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadzony został instrument dotyczący rozwoju zasobów ludzkich, tj. Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS). Jest to wydzielona część Funduszu Pracy, przeznaczona na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

Pracodawca starający się o dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego musi wnieść wkład własny w wysokości 20% kosztów, zaś 80% kosztów kształcenia ustawicznego sfinansuje KFS. W przypadku mikroprzedsiębiorstwa, tj. pracodawcy zatrudniającego do 10 osób, ze środków KFS można sfinansować 100% kosztów kształcenia ustawicznego. Jednak całość dofinansowania środkami KFS nie może przekroczyć wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika. Wsparcie kształcenia ustawicznego środkami KFS udzielane jest na zasadach pomocy de minimis¹⁶.

W 2015 roku wydatki za szkolenia w ramach KFS wynosiły w województwie śląskim 20,2 mln złotych. Jak widać z danych zamieszczonych w poniżej tabeli, początkowo aktywizacja w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego nie cieszyła się zbyt dużą popularnością, jednak stopniowo pracodawcy przekonują się do jej przydatności.

Powiatowe Urzędy Pracy	Wydatki związane z Krajowym Funduszem Szkoleniowym		Wzrost	
	2014 rok	2015 r.	w tys. zł	Dynamika 2014 rok=100
Będzin	3,5	121,2	117,7	3462,9
Bielsko Biała	231,8	790,3	558,5	340,9
Bytom	0,0	472,6	472,6	x
Chorzów	139,0	526,5	387,5	378,8
Cieszyn	20,2	299,6	279,4	1483,2
Częstochowa	39,6	1 182,0	1 142,4	2984,8

¹⁶ Źródło: <http://psz.praca.gov.pl/-/55453-krajowy-fundusz-szkoleniowy>

Powiatowe Urzędy Pracy	Wydatki związane z Krajowym Funduszem Szkoleniowym		Wzrost	
	2014 rok	2015 r.	w tys. zł	Dynamika 2014 rok=100
Dąbrowa Górnicza	0,0	577,1	577,1	x
Gliwice	256,0	3 549,5	3 293,5	1386,5
Jastrzębie Zdrój	169,1	1 246,5	1 077,4	737,1
Jaworzno	59,0	606,4	547,4	1027,8
Katowice	0,0	755,2	755,2	x
Kłobuck	0,0	401,8	401,8	x
Lubliniec	15,4	139,5	124,1	905,8
Mikołów	47,3	438,7	391,4	927,5
Mysłowice	84,2	202,6	118,4	240,6
Myszków	71,1	87,9	16,8	123,6
Piekary Śląskie	85,3	398,0	312,7	466,6
Pszczyna	98,2	455,7	357,5	464,1
Racibórz	80,5	453,7	373,2	563,6
Ruda Śląska	150,5	451,4	300,9	299,9
Rybnik	171,5	461,6	290,1	269,2
Siemianowice Śląskie	52,5	322,8	270,3	614,9
Sosnowiec	55,6	806,6	751,0	1450,7
Świętochłowice	115,8	185,9	70,1	160,5
Tarnowskie Góry	90,0	1 048,9	958,9	1165,4
Tychy	282,7	963,6	680,9	340,9
Wodzisław Śląski	75,7	321,7	246,0	425,0
Zabrze	616,3	1 873,0	1 256,7	303,9
Zawiercie	31,4	587,8	556,4	1872,0
Żory	27,1	97,0	69,9	357,9
Żywiec	127,3	386,3	259,0	303,5
Ogółem	3 196,6	20 211,4	17 014,8	632,3

**WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
W KATOWICACH**

**Sprawozdanie z realizacji zadań
w zakresie polityki rynku pracy w 2015 roku**

KATOWICE – kwiecień 2016 r.

Spis treści

Art. 8 ust.1, pkt 1. Określanie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy przez przygotowanie i realizację regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia.....	5
Art. 8 ust.1, pkt 2. Podział posiadanych środków Funduszu Pracy, z uwzględnieniem kierunków i priorytetów określonych w regionalnym planie działań na rzecz zatrudnienia, na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych.....	5
Art. 8 ust. 1 pkt 2 a Realizacja zadań związanych z KFS, w szczególności podział środków KFS pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów określonych przez ministra właściwego do spraw pracy porozumieniu z Radą Rynku Pracy	6
Art. 8 ust.1, pkt 3. Opracowywanie badań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia.....	7
Art. 8 ust.1, pkt 4. Współdziałanie z wojewódzką radą rynku pracy w określaniu i realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich.	10
Art. 8 ust.1, pkt 6. Programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego przez: wykonywanie zadań wynikających z programów, o których mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju albo o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz inicjowanie i realizowanie badań i analiz wykorzystywanych w działaniach realizowanych przez urzędy pracy.	12
Zadania związane z wdrażaniem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL).....	12
Zadania związane z wdrażaniem Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	17
Zadania związane z wdrażaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014 – 2020.....	18
Własne programy systemowe realizowane w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Katowicach.....	28
Automobilizacja - projekt systemowy realizowany. w ramach Poddziałania 8.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	28
Kierunek przedsiębiorczość projekt systemowy realizowany w ramach Programu Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia	29
Wiedza i praktyka kluczem do skutecznej pomocy bezrobotnym osobom niepełnosprawnym - projekt systemowy realizowany w ramach Poddziałania 6.1.2. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	32
Pracownikowi oświaty - skorzystaj z nowych możliwości projekt systemowy realizowany w ramach Poddziałania 8.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	33
Projekty dotyczące rynku pracy finansowane z funduszy krajowych i europejskich.....	35
Program Leonardo da Vinci	36
Projekt mobilności zawodowej Działania wspierające młodzież na rynku pracy	36
Program Grundtvig	37
Projekt partnerski Osoby 50 plus na rynku pracy	37

Art. 8 ust.1, pkt 6a. Koordynowanie na terenie województwa realizacji programów aktywizacji zawodowej finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy.	38
Art. 8 ust.1, pkt 6 b. Inicjowanie i realizowanie projektów pilotażowych.	40
Art. 8 ust.1, pkt 7. Inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy.	40
Art. 8 ust 1, pkt 7a. Inicjowanie programów regionalnych i ich realizowanie, w porozumieniu z powiatowymi urzędami pracy.....	41
Art. 8 ust 1, pkt 7b. Zlecenie działań aktywizacyjnych.....	42
Art. 8 ust. 1, pkt 8. Realizowanie zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i państw nie będących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi.	43
Art. 8 ust. 1, pkt 9. Realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami, w szczególności przez wspieranie i realizację zadań sieci EURES, w tym koordynowanie realizacji tych działań przez urzędy pracy na terenie województwa, we współpracy z ministrem właściwym do spraw pracy, samorządami powiatowymi oraz innymi podmiotami uprawnionymi do realizacji działań sieci EURES, a także realizowanie zadań związanych z udziałem w partnerstwach transgranicznych EURES, na terenie działania tych partnerstw.....	44
Art. 8 ust.1, pkt 10. Realizowanie zadań związanych z międzynarodowym przepływem pracowników, wynikających z odrębnych przepisów, umów międzynarodowych i innych porozumień zawartych z partnerami zagranicznymi.....	47
Art. 8 ust. 1 pkt 11. Świadczenie poradnictwa zawodowego oraz jego koordynowanie w publicznych służbach zatrudnienia na terenie województwa	47
Art. 8 ust.1, pkt 12. Opracowywanie, gromadzenie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych na terenie województwa.....	53
Art. 8 ust. 1, pkt 12a. Współpraca z ministrem właściwym do spraw pracy w zakresie opracowywania, gromadzenia i aktualizowania informacji zawodowych o charakterze ogólnokrajowym.....	53
Art. 8 ust 1, pkt 13. Współpraca na terenie województwa z powiatowymi urzędami pracy w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży, w szczególności przez:	54
Badanie popytu na kwalifikacje i umiejętności zawodowe na wojewódzkim rynku pracy i upowszechnianie wyników tych badań.....	54
Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych i analiz ich oferty szkoleniowej oraz udostępnianie informacji o tej ofercie	54
Wspieranie metodyczne działań powiatowych urzędów pracy w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży,	55
Prowadzenie analiz skuteczności oddziaływania na rynek pracy szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży oraz upowszechnianie wyników tych analiz	55
Prowadzenie dialogu społecznego w zakresie polityki zatrudnienia i kształcenia ustawicznego.....	55

Popularyzację idei uczenia się przez całe życie i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży;	55
Art. 8 ust 1, pkt 14. Organizowanie, prowadzenie i finansowanie szkoleń pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.	56
Art. 8 ust 1, pkt 15. Określanie, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady zatrudnienia, na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja.....	57
Art. 8 ust. 1 pkt 16. Współdziałanie z właściwymi organami oświatowymi, szkołami i szkołami wyższymi w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego z potrzebami rynku pracy.	57
Art. 8 ust 1, pkt 17. Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia oraz wydawanie certyfikatów o dokonaniu wpisu do agencji zatrudnienia.....	58
Art. 8 ust 1, pkt 18. Współpraca z ministrem właściwym do spraw pracy w zakresie tworzenia rejestrów centralnych.....	58
Art. 8 ust 1, pkt 19. Udzielanie informacji o możliwościach i zakresie pomocy określonej w ustawie i świadczonej przez publiczne służby zatrudnienia.	58
Art. 36 ust 3b. Wojewódzki Urząd Pracy może realizować działania w zakresie pośrednictwa pracy wyłącznie o zasięgu ponadpowiatowym i we współpracy z właściwymi powiatowymi urzędami pracy. ...	59
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	59
Działania związane z realizacją ustawy o służbie zastępczej (ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o służbie zastępczej Dz. U. Nr 223 z 2003 r. poz. 2217 z późn. zm.).....	64
Działalność statystyczno-sprawozdawcza	64
Bezpłatna pomoc prawna.....	65

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) między innymi określa zadania samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy, których realizacja (na podstawie art. 8 ustawy) została powierzona wojewódzkim urzędom pracy. W niniejszym opracowaniu przedstawiono realizację tych zadań przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach na przestrzeni 2015 roku. W sprawozdaniu zachowana została ustawowa kolejność zapisów poszerzona o realizację innych zadań.

Art. 8 ust.1, pkt 1. Określanie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w odniesieniu do krajowej polityki rynku pracy przez przygotowanie i realizację regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia.

Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2015 (RPDZ) został opracowany zgodnie z postanowieniami art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j.: Dz. U. z 2015, poz. 149 z późn. zm.), która nałożyła na samorząd województwa obowiązek corocznego przygotowywania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia. Wzorem lat ubiegłych, na podstawie założeń Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017 określono priorytety oraz zaproszono do współpracy partnerów społecznych.

Celem ogólnym podejmowanych działań w 2015 było zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem. Cel ten dodatkowo wspierało osiągnięcie dwóch celów dodatkowych, którymi były: zmniejszenie stopy bezrobocia ogółem oraz zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej.

Równoległe z tworzeniem Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2015 rok przystąpiono do gromadzenia i analizowania sprawozdań z realizacji RPDZ na 2014 rok, które zgromadzono w jednym dokumencie podsumowującym. W przygotowanie Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2015 rok zaangażowane zostały powiatowe jednostki samorządu terytorialnego oraz partnerzy społeczni. Dokument ten zawierał uszczegółowione podejście do problematyki bezrobocia w województwie śląskim i rozpisywał na konkretne działania przyjęte priorytety dotyczące promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji zawodowej. Wspólny wysiłek doprowadził do przygotowania finalnego dokumentu, który został przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego uchwałą nr 678/34/V/2015 z dnia 07 maja 2015 roku. Zarząd Województwa Śląskiego przyjął również sprawozdanie z realizacji RPDZ na 2014 rok. Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2015 został opublikowany na stronie internetowej Urzędu.

Art. 8 ust.1, pkt 2. Podział posiadanych środków Funduszu Pracy, z uwzględnieniem kierunków i priorytetów określonych w regionalnym planie działań na rzecz zatrudnienia, na działania na rzecz promocji zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i aktywizacji bezrobotnych.

Decyzja finansową z dnia 26 lutego 2015 r. Minister Pracy i Polityki Społecznej ustalił, że samorządy powiatowe województwa śląskiego otrzymają w 2015 roku środki Funduszu Pracy w kwocie 348.302,3 tys. zł. Środki te przeznaczone były na finansowanie następujących zadań:

- programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej – **327.872,1 tys. zł;**
- innych fakultatywnych zadań: **20.430,2 tys. zł.**

W ramach powyższych limitów ustalone zostały następujące kwoty środków na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), w ramach priorytetów inwestycyjnych:

- Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników – w ramach regionalnego programu operacyjnego 2014-2020: **64.292,8 tys. zł**, w tym:
 - kwota w części EFS wynosi: 54.648,9 tys. zł,
 - kwota w części wkładu krajowego wynosi: 9.643,9 tys. zł;
- Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020: **99.447,5 tys. zł**, w tym:
 - kwota w części EFS wynosi: 83.818,4 tys. zł,
 - kwota w części wkładu krajowego wynosi: 15.629,1 tys. zł,

przy czym warunkiem umożliwiającym wydatkowanie środków na projekty współfinansowane z EFS było zawarcie umowy pomiędzy zarządem województwa, a ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego, o której mowa w art. 109 ust. 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku, odpowiednio w zakresie regionalnego programu operacyjnego 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Zgodnie z art. 109 ust. 8 ustawy kwoty środków na powyższe zadania ustalane są każdorazowo przez Zarząd Województwa według kryteriów określonych przez Sejmik Województwa Śląskiego w Uchwale nr VI/2/14/2014 z dnia 08 grudnia 2014 r. Zarząd podjął taką czynność uchwałą nr 344/21/V/2015 z dnia 12 marca 2015 r.

Art. 8 ust. 1 pkt 2 a Realizacja zadań związanych z KFS, w szczególności podział środków KFS pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów określonych przez ministra właściwego do spraw pracy porozumieniu z Radą Rynku Pracy

Zgodnie z zapisami art. 109 ust 2f ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Minister Pracy i Polityki Społecznej co roku publikuje na stronie urzędu obsługującego ministra informację o priorytetach, wzorze podziału i planie wydatkowania środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego na dany rok.

W 2015 roku środki KFS przeznaczone były na wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących w wieku 45 lat i więcej. Skupienie się na tej grupie miało na celu zapobieganie utracie pracy przez osoby starsze z powodu braków lub dezaktualizacji posiadanych przez nich kompetencji.

W planie Funduszu Pracy na rok 2015 przeznaczono dla samorządów powiatowych województwa śląskiego środki KFS w wysokości 16.476,0 tys. zł.

W terminie od 05 do 22 stycznia Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach przyjmował zapotrzebowanie Powiatowych Urzędów Pracy na środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Wszystkie 31 urzędów zgłosiło swoje propozycje, a ich wartość nie przekroczyła przyznanego przez Ministerstwo limitu.

Zgodnie z art. 109 ust. 2j wyżej cytowanej ustawy kwoty środków na powyższe zadanie ustalone są przez Zarząd Województwa, co nastąpiło w dniu 05 lutego 2015 r. uchwałą nr 99/15/V/2015.

Ponadto, w sytuacji gdy dany powiatowy urząd pracy wykorzysta w całości przyznany limit KFS, może ubiegać się o dodatkowe środki z rezerwy ministra właściwego do spraw pracy. Z takiej możliwości skorzystało w sumie 14 powiatowych urzędów pracy, które pozyskały 6.725,9 tys. zł. Istniała również możliwość zrezygnowania z części przyznanego limitu, w przypadku, gdy nie było zainteresowania ze strony pracodawców (po 31 października). Żaden powiatowy urząd pracy nie skorzystał z tej opcji. To oznacza, że łącznie województwo dysponowało środkami KFS w wysokości 23.201,9 tys. zł.

Zgodnie z zapisami znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia (...) Marszałek województwa (Wojewódzki Urząd Pracy) na bieżąco monitorował poziom wydatkowania kwot środków KFS. Prowadzony przez cały rok monitoring wykazał, że samorządy powiatowe wykorzystały w sumie kwotę 21.529,32 tys. zł, co stanowi 92,8% pozyskanej kwoty Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Art. 8 ust.1, pkt 3. Opracowywanie badań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia.

Na podstawie baz danych statystycznych dotyczących bezrobocia rejestrowanego wykonywane zostały informacje, analizy statystyczne i prezentacje. Najważniejsze z nich to:

- Sporządzana co miesiąc *Informacja o sytuacji na rynku pracy w województwie śląskim*. Materiał publikowano na stronie internetowej Urzędu, ponadto jego odbiorcami były władze Województwa Śląskiego oraz dyrektor Wydziału Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego;
- Miesięczna informacja o sytuacji na lokalnych rynkach pracy, w obszarze działania Filii Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej i Częstochowie;
- Informacje kwartalne o stanie i strukturze bezrobocia w województwie śląskim: *Registered Unemployment in the Silesian Voivodship at the end of March 2015, Registered Unemployment in the Silesian Voivodship at the end of June 2015, Registered Unemployment in the Silesian Voivodship at the end of September 2015*. Opracowania były wykorzystywane między innymi w trakcie spotkań z uczestnikami wizyt studyjnych;
- Materiał opisujący sytuację społeczno-gospodarczą w województwie śląskim, jako fragment *Regionalnego Planu na Rzecz Zatrudnienia na 2015 r.* wraz z zestawem wskaźników oraz rozliczeniem wskaźników za 2014 rok;
- *Sytuacja na lokalnym rynku pracy w rejonie działania Filii WUP w Częstochowie*. Analiza roczna, w której zawarto podstawowe dane o lokalnym rynku pracy z rejonu działania Filii WUP w Częstochowie oraz opisano zmiany zachodzące na przestrzeni 2014 roku. Analiza została zamieszczona na podstronie internetowej Urzędu;
- Materiał o sytuacji zatrudnieniowej w województwie śląskim, aktualizacja danych zamieszczanych na stronie internetowej EURES;
- *Analiza sytuacji na śląskim rynku pracy - ujęcie przekrojowe, lata 2012 – 2015*. Opracowanie przygotowano stosownie do załącznika do Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego nr 1479/354/IV/2014 z dnia 5 sierpnia 2014 roku w sprawie przyjęcia *Szczegółowych wytycznych dotyczących nadzoru nad działalnością Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach oraz*

- Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego*. Analizę uzupełniono slajdami, przygotowanymi w programie Power – Point. Materiał przekazano do Wydziału Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego oraz opublikowano na stronie internetowej Urzędu;
- *Sytuacja absolwentów szkół na wojewódzkim rynku pracy w kontekście bezrobocia młodzieży*. Analiza dotycząca sytuacji najmłodszych bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w województwie śląskim, z uwzględnieniem sytuacji osób, kwalifikujących się do kategorii NEET (młodzi poniżej 30 roku życia, którzy nie uczą się, nie pracują oraz nie uczestniczą w szkoleniach). Opracowanie zawiera liczne tabele i wykresy, obrazujące stan i strukturę bezrobocia w układzie terytorialnym powiatów. Materiał zamieszczono na stronie internetowej Urzędu;
 - *Wyniki badania popytu na pracę - 2014 rok*. Informacja statystyczna dotycząca popytu na pracę w świetle danych sprawozdania Z- 05, została opublikowana na stronie internetowej Urzędu;
 - *Informacja o studentach i absolwentach szkół wyższych*, którą przygotowano na podstawie tablic wynikowych, opracowanych z wykorzystaniem danych udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny - dane o szkołach wyższych za rok akademicki 2012/2013 i rok akademicki 2013/2014, uzupełnionych o dane powiatowych urzędów pracy dotyczące zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów szkół wyższych. Z danych statystycznych wynika, że w regionie spada liczba absolwentów i studentów szkół wyższych, równocześnie nie zmienia się katalog zawodów, w których absolwenci szkół wyższych natrafiają na trudności zatrudnieniowe. Materiał opublikowano na stronie internetowej Urzędu;
 - *Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie śląskim* – materiał przygotowano na podstawie tablic wynikowych opracowanych z wykorzystaniem danych Systemu Informacji Oświatowej według stanu na 30 września, za rok szkolny 2012/2013 i rok szkolny 2013/2014. Informację uzupełniono szczegółowymi danymi statystycznymi na temat liczby uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, w układzie powiatów. Tablice wynikowe opublikowane są na stronie internetowej Urzędu, materiał powinien być przydatny przy opiniowaniu kierunków kształcenia.

W celu pogłębienia wiedzy o regionalnym rynku pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w postępowaniu przetargowym wybrał podmioty, które wykonały dwa badania socjologiczne:

- sondaż pod tytułem *Zmiany aktualnych i przyszłych oczekiwań pracodawców co do kwalifikacji umiejętności pracowników oraz ocena kompetencji zatrudnianych absolwentów*, którego celem było zidentyfikowanie aktualnych i przyszłych oczekiwań pracodawców dotyczących kwalifikacji i umiejętności pracowników oraz ocena: kompetencji zatrudnianych absolwentów, oferty szkół ponadgimnazjalnych i instytucji kształcących w formach pozaszkolnych, zasad funkcjonowania Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Badanie ankietowe zrealizowano na reprezentatywnej próbie 3 020 śląskich pracodawców (10% podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON zatrudniających powyżej 9 pracowników). Próba została uzupełniona o 1000 jednostek gospodarczych zatrudniających do 9 pracowników. Narzędziem badawczym był zestandaryzowany kwestionariusz wywiadu, realizowany techniką wywiadu telefonicznego (CATI). Raport z sondażu jest opublikowany na stronie internetowej Urzędu, ponadto zorganizowana została konferencja upowszechniająca wyniki badania;
- badanie ankietowe pod tytułem *Efektywność wsparcia finansowanego z KFS w roku 2014 w województwie śląskim*. Wyniki sondażu, wykonanego techniką CATI, będą przydatne przy działaniach związanych z obsługą zadań realizowanych ze środków Krajowego Funduszu

Szkoleniowego. Wyniki zostały upowszechnione na konferencji, w której udział wzięli przedstawiciele samorządów i pracodawców.

Ponadto w 2015 roku realizowano dwa badania, zlecone przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej):

- *Barometr zawodów* – było to badanie ogólnopolskie, które pozwala przewidzieć możliwości znalezienia zatrudnienia w konkretnej branży. W przygotowywanym corocznie zestawieniu zawody dzieli się na trzy grupy: **zawody deficytowe** (w których jest niedobór pracowników na rynku pracy), **zrównoważone** i **zawody nadwyżkowe** (w których mogą być problemy ze znalezieniem pracy). Prognoza tworzona była **dla każdego powiatu** przez pracowników powiatowych urzędów pracy, na spotkaniach barometrycznych, które koordynował WUP. Opracowana została także prognoza regionalna, dla całego województwa śląskiego. Informacje zgromadzone zostały w trakcie badań jakościowych, a nie na podstawie suchych danych statystyki publicznej. Dzięki temu możliwe było pokazanie aktualnej sytuacji na rynku pracy. Wyniki upowszechnione były na konferencji podsumowującej (dla pracowników publicznych służb zatrudnienia i partnerów rynku pracy) oraz poprzez opublikowanie wykazu zawodów zakwalifikowanych do każdej z kategorii;
- *Badanie satysfakcji klienta*, badanie ogólnopolskie, mające na celu określenie wizerunku powiatowych urzędów pracy pod kątem jakości i efektywności obsługi oraz kompetencji urzędników. Pracownicy Wojewódzkiego Urzędu Pracy sprawowali nadzór nad prawidłowym wykonaniem badania. Weryfikowali rzetelność przeprowadzonych badań terenowych oraz poprawność raportów powiatowych i tablic wynikowych, opracowanych przez wykonawcę. Ponadto przygotowany został raport wojewódzki, który przekazano do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie (krajowego koordynatora badania).

W 2015 r. wykonano liczne prezentacje multimedialne, które wykorzystywane były w czasie posiedzeń Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia Województwa Śląskiego, w trakcie targów pracy oraz na konferencjach upowszechniających wiedzę na temat rynku pracy.

Realizując zapis art. 8 ust. 9 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, mówiący o konieczności dokonania przez Sejmik Województwa, co najmniej raz w roku, oceny sytuacji na rynku pracy i stopnia realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy, przygotowano analizę *Rynek pracy w województwie śląskim w 2014 roku* oraz materiał *Sprawozdanie z realizacji zadań w zakresie polityki rynku pracy w 2014 roku*. Opracowania, po akceptacji przez Zarząd Województwa Śląskiego, zostały przekazane Radnym Sejmiku Województwa Śląskiego.

Wykonując zadania związane z badaniem popytu na pracę i z prowadzeniem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizowano wojewódzkie dane jednostkowe z Załącznika Nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności według grup zawodów*. Badanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych ułatwia obserwację zjawisk zachodzących na regionalnym rynku pracy. Pozwala między innymi na planowanie kierunków rekwalifikacji i rodzaju szkoleń zawodowych dla osób pozostających bez pracy.

W 2015 roku sporządzono:

- *Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w 2014 roku*. Opracowanie zawierało analizę skali i struktury bezrobocia w zawodach oraz analizę popytu na pracę dla poszczególnych

zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Zbadane zostały zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników oraz próbowano określić kierunki zmian w odniesieniu do zawodów wywierających największy wpływ na rynek pracy. Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych stawiał sobie za cel zbadanie skali i struktury bezrobocia w zawodach, które wymienia klasyfikacja, zbadanie popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia ofert pracy zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy, wyznaczenie zawodów nadwyżkowych i deficytowych metodą określonych wskaźników oraz w liczbach bezwzględnych;

- *Informację sygnałną z monitoringu zawodów deficytowych w województwie śląskim w I półroczu 2015 r.*, która przygotowana została zgodnie z nowymi założeniami metodologicznymi, dotyczącymi prowadzenia zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz
- analizę *Bezrobocie rejestrowane według zawodów w województwie śląskim (I półrocze 2015 r.)*.

Wszystkie wymienione opracowania zamieszczone są na stronie internetowej Urzędu. Ponadto pracownik Urzędu uczestniczył w konferencji zorganizowanej w grudniu 2015 r. przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, gdzie przedstawił prezentację na temat problemów związanych z prowadzeniem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Art. 8 ust.1, pkt 4. Współdziałanie z wojewódzką radą rynku pracy w określaniu i realizacji regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich.

W 2015 roku odbyły się 4 posiedzenia Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia Województwa Śląskiego (WRZ).

- **24 lutego 2015 r.** – podczas posiedzenia przedstawiono informacje na temat prac Regionalnego Zespołu ds. Restrukturyzacji Zatrudnienia w Górnictwie. W tym kontekście omówiono aktualną sytuację na rynku pracy, w tym zachodzące zmiany w rocznej strukturze bezrobocia oraz zmiany w liczbie absolwentów w poszczególnych zawodach. Podczas pierwszego posiedzenia WRZ w 2015 roku przedstawiono sprawozdanie z działalności WUP w roku 2014. Następnie zaprezentowano projekt sprawozdania Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia za rok 2014 oraz zaopiniowano projekt założeń Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2015. Omówiono także rolę Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach we wdrażaniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Podczas obrad podjęto również uchwały w sprawie zaopiniowania nowego „Wykazu zawodów i specjalności, za które może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego”.
- **29 czerwca 2015 r.** – podczas drugiego posiedzenia Rady przedstawiono i omówiono aktualną sytuację na rynku pracy z uwzględnieniem danych na temat bezrobocia młodzieży poniżej 30 roku życia. Kolejnym omawianym podczas posiedzenia zagadnieniem było przedstawienie nowego podejścia do finansowania usług rozwojowych dla sektora MŚP w perspektywie finansowej na lata 2014-2020. Następnie zaprezentowano harmonogram konkursów na rok 2015 w ramach PO WER oraz RPO WSL oraz dokonano podsumowania projektu systemowego „Kierunek Przedsiębiorczość” realizowanego w ramach działania 6.2 POKL. Podczas spotkania podjęto dyskusję nt. zasad współpracy Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia z Powiatową Radą Zatrudnienia/Powiatową Radą Rynku Pracy w zakresie opiniowania nowych kierunków kształcenia co

do zgodności z potrzebami rynku pracy. W kontekście wzajemnej współpracy Rad przypomniano, że w dniu 15.06.2015 r. podpisano list intencyjny, który ujednocila kolejność składania wniosków przez dyrekcje szkół do poszczególnych organów.

Podczas obrad podjęto także uchwały w sprawie zaopiniowania nowych kierunków kształcenia co do zgodności z potrzebami rynku pracy.

- **25 września 2015 r.** - podczas posiedzenia przedstawiono aktualną sytuację na rynku pracy w województwie śląskim, omówiono zagadnienia dotyczące zlecenia działań aktywizacyjnych prywatnym agencjom zatrudnienia w województwie śląskim. Następnie uczestnikom posiedzenia WRZ przybliżono informację o aktualnym stanie wdrażania EFS na lata 2014-2020 przez Wojewódzki Urząd pracy w Katowicach. Na koniec podjęto uchwały w sprawie zaopiniowania nowego kierunku kształcenia co do zgodności z potrzebami rynku pracy.
- **16 listopada 2015 r.** – odbyło się czwarte, ostatnie w roku posiedzenie Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia Województwa Śląskiego. Przedmiotem obrad było przedstawienie i omówienie aktualnej sytuacji na rynku pracy w województwie śląskim. Kolejno zaprezentowano założenia programu regionalnego na rok 2016 finansowanego ze środków Funduszu Pracy, a następnie zaprezentowano informację o prowadzonych w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Katowicach badaniach rynku pracy. Przedstawiono także podział środków Funduszu Pracy, które w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległy zmianie. Ostatnią poruszaną podczas posiedzenia WRZ kwestią było podjęcie uchwał w sprawie zaopiniowania nowych kierunków kształcenia co do zgodności z potrzebami rynku pracy.

W roku 2015 Rada zaopiniowała co do zgodności z potrzebami rynku pracy 115 wniosków o uruchomienie w szkołach z terenu województwa śląskiego nowych kierunków kształcenia. Podstawą do wydania pozytywnej opinii było opracowanie zbiorczych danych z województwa, zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy dot. podaży i popytu na poszczególne kierunki kształcenia, a także pozytywne opinie wydane przez Powiatowe Rady Zatrudnienia. Podczas podejmowania uchwał przez Radę posiłkowano się nowo wypracowanym raportem podsumowującym badanie „Barometr zawodów”. Jest to metodologia pozwalająca oszacować perspektywę zatrudnienia osób bezrobotnych w danej branży na przestrzeni powiatu oraz województwa.

Ponadto:

W dniu 15 stycznia odbyło się spotkanie przedstawicieli Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, które było poświęcone sytuacji górników z 4 kopalni należących do Kompanii Węglowej. W trakcie spotkania, z udziałem Marszałka Województwa, omówiono zakres wsparcia możliwego do udzielenia w sytuacji zwolnień grupowych.

Art. 8 ust.1, pkt 6. Programowanie i wykonywanie zadań realizowanych przy współfinansowaniu Europejskiego Funduszu Społecznego przez: wykonywanie zadań wynikających z programów, o których mowa w przepisach o Narodowym Planie Rozwoju albo o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz inicjowanie i realizowanie badań i analiz wykorzystywanych w działaniach realizowanych przez urzędy pracy.

Zadania związane z wdrażaniem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL)

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach realizował działania związane z wdrażaniem komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. WUP pełni rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla następujących działań/ poddziałań:

Priorytet VI RYNEK PRACY OTWARTY DLA WSZYSTKICH

Działanie 6.1 – Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie:

- Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy;
- Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie;
- Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

Działanie 6.2 - Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Działanie 6.3 - Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich.

Priorytet VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI

Działanie 8.1 – Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie:

- Poddziałanie 8.1.1 Wsparcie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw;
- Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie;
- Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności;

Priorytet IX ROZWÓJ WYKSZTAŁCENIA I KOMPETENCJI W REGIONACH

Działanie 9.3 – Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego w formach szkolnych.

Działanie 9.6 – Upowszechnienie uczenia się dorosłych:

- Poddziałanie 9.6.1. Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych;
- Poddziałanie 9.6.2 Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych;
- Poddziałanie 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji.

Szczegółowe informacje dotyczące stanu wdrażania PO KL zawarto w poniższej tabeli.

Stan wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na dzień 31 grudnia 2015 r.

Działanie	Alokacja 2007-13 (PLN) zgodnie z algorytmem*	Środki zakontraktowane		Środki rozliczone	
		UPLN***	% alokacji 2007-13	Wartość (wydatki kwalifikowalne – podstawa certyfikacji tj. środki publiczne składające się z dofinansowania oraz wkładu własnego)	% alokacji 2007-13
Priorytet VI	1 107 476 366,64 zł	1 261 553 544,56 zł	113,91%	1 227 889 729,04 zł	110,87%
6.1.1	186 711 027,57 zł	186 668 221,77 zł	99,98%	177 235 628,02 zł	94,93%
6.1.2	49 206 882,20 zł	49 222 165,80 zł	100,03%	48 675 833,33 zł	98,92%
6.1.3	647 732 077,63 zł	801 262 112,71 zł	123,70%	784 119 237,81 zł	121,06%
6.2	214 317 878,83 zł	214 894 821,19 zł	100,27%	208 352 806,79 zł	97,22%
6.3	9 508 500,41 zł	9 506 223,09 zł	99,98%	9 506 223,09 zł	99,98%
Priorytet VIII Działanie 8.1	549 097 720,18 zł	549 011 527,00 zł	99,98%	534 277 896,62 zł	97,30%
8.1.1	411 146 413,88 zł	410 880 758,82 zł	99,94%	404 213 757,13 zł	98,31%
8.1.2	125 586 744,39 zł	125 787 275,90 zł	100,16%	117 720 647,21 zł	93,74%
8.1.3	8 611 191,50 zł	8 592 166,32 zł	99,78%	8 592 166,32 zł	99,78%
8.1.4**	3 753 370,41 zł	3 751 325,96 zł	99,95%	3 751 325,96 zł	99,95%

Priorytet IX Działanie 9.3	36 833 458,67 zł	36 826 411,48 zł	99,98%	36 678 840,64 zł	99,58%
9.3	36 833 458,67 zł	36 826 411,48 zł	99,98%	36 678 840,64 zł	99,58%
Priorytet IX Działanie 9.6	20 998 831,18 zł	21 088 892,76 zł	100,30%	20 233 652,10 zł	96,36%
9.6.1	1 902 807,23 zł	1 907 667,88 zł	100,26%	1 890 978,76 zł	99,38%
9.6.2	18 306 377,29 zł	18 384 088,88 zł	100,42%	17 583 657,17 zł	96,05%
9.6.3	789 646,66 zł	797 136,00 zł	100,95%	759 016,17 zł	96,12%
RAZEM	1 714 406 376,65 zł	1 868 480 375,80 zł	108,99%	1 819 080 118,40 zł	106,11%

* kurs EURO wg EBC z dnia 27.11.2015 r.: 4,2631 PLN, alokacja zgodnie z algorytmem wg Postępu realizacji za listopad br., zatwierdzonego przez IP;

** projekty realizowane przez Urząd Marszałkowski;

*** "Poziom środków zakontraktowanych" zgodny z obowiązującą od 01.01.14 r. definicją, tj.: UPI n stan na 31.12.2013 r. (baza zamrożona) + Wartość dotychczas zakontraktowanych projektów od 01.01.2014 r. (wartość pierwotna) + Wartość dotychczas zakontraktowanych projektów - aneksy zwiększające wartość umów od 01.01.2014 r.

Nadkontraktacja w Poddziałaniu 6.1.3 wynika z podpisania w kwietniu 2014 r. aneksów do projektów systemowych powiatowych urzędów pracy na łączną kwotę 203 951 178,74 zł. Wskazana nadkontraktacja według interpretacji Instytucji Zarządzającej zostanie pokryta z wygenerowanych oszczędności w ramach programu (zgodnie z nową metodologią zarządzania alokacją).

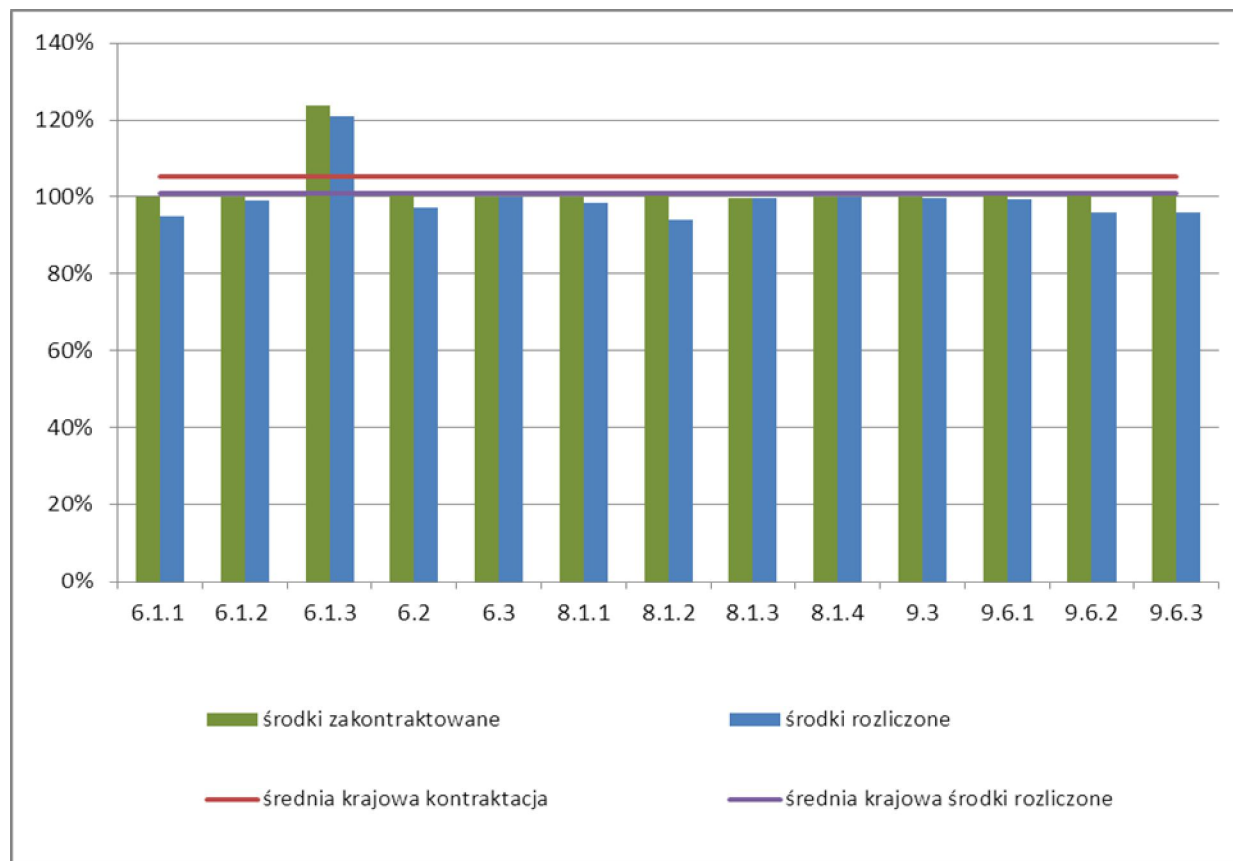
Udział osób, które skorzystały ze wsparcia w ramach Działań realizowanych
przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach do końca 2015 roku

Działanie	LICZBA OSÓB, KTÓRE ROZPOCZĘŁY UDZIAŁ W PROJEKTACH W PERSPEKTYWIE 2007-2013*			
	2015		narastająco od początku okresu programowania	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
6.1	3 204	1 715	130 188	79 514
6.2	189	88	6 064	3 503
6.3	0	0	4 920	2 913
8.1	4 565	2 038	108 371	49 029
9.3	1	1	7 308	3 715
9.6	1 404	981	7 810	5 491
RAZEM	9 363	4 823	264 661	144 165
Działanie	LICZBA OSÓB, KTÓRE ZAKOŃCZYŁY UDZIAŁ W PROJEKTACH W PERSPEKTYWIE 2007-2013*			
	2015		narastająco od początku okresu programowania	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
6.1	9 396	5 739	119 702	73 475
6.2	224	123	5 086	2 941
6.3	0	0	4 766	2 824
8.1	11 193	5 301	104 521	46 945
9.3	36	16	6 475	3 311
9.6	3 036	2 103	7 131	5 069
RAZEM	23 094	12 829	244 244	132 712

* Zestawienie zbiorcze zostało sporządzone na podstawie zatwierdzonych wniosków beneficjenta o płatność. Stan faktyczny na dzień 31.12.2015 r.

Realizacja zadań w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wdrażanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach na tle kraju przedstawia się następująco:

Kontraktacja i środki rozliczone w odniesieniu do alokacji 2007-2013 (stan na 31.12.2015 r.) Dane w %

W ramach perspektywy programowania 2014-2020 prowadzono działania związane z PO KL 2007-2013 w zakresie:

- Przygotowania zmienionych Planów Działania na lata 2014-2015 dla Priorytetu VI oraz VIII PO KL;
- Tworzenia aktualizacji Instrukcji Wykonawczych PO KL.

Prowadzony był bieżący nadzór nad zgodnością Instrukcji Wykonawczych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach pełniącego rolę Instytucji Wdrażającej (Instytucji Pośredniczącej II stopnia) w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli dla komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013 w Województwie Śląskim z wytycznymi Instytucji Zarządzającej. W uzasadnionych przypadkach dokumenty te były aktualizowane.

W 2015 roku sporządzono i przekazano do akceptacji Instytucji Pośredniczącej (IP) dwie wersje Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli dla komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013 oraz trzy wersje Instrukcji Wykonawczych Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Na bieżąco monitorowano przepisy prawa krajowego i unijnego pod kątem aktualizacji dokumentów związanych z wdrażaniem PO KL.

W ramach zadań monitorująco – sprawozdawczych:

- sporządzono Sprawozdania z realizacji Działań PO KL za 2014 rok oraz I półrocze 2015 r.;

- sporządzono Informację Kwartalną z realizacji PO KL;
- kwartalnie przeprowadzano Audyt jakości danych wprowadzanych do modułu Wskaźniki w KSI SIMIK 07-13 i SL2014;
- opracowywano Informację na temat stanu wdrażania PO KL dla Kierownictwa Urzędu oraz Członków Zarządu Województwa Śląskiego.
- W cyklu comiesięcznym sporządzano i przekazywano do Instytucji Pośredniczącej:
 - Analizę stanu wdrażania PO KL;
 - Postęp realizacji PO KL.

Zadania związane z wdrażaniem Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) został zatwierdzony przez Komisję Europejską 17 grudnia 2014 r. Jest krajowym programem operacyjnym finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz w ramach *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (Youth Employment Initiative – YEI)*. Obszarem realizacji programu jest obszar całej Polski, tj. 15 regionów zaliczonych do kategorii słabiej rozwiniętych oraz Mazowsze jako region lepiej rozwinięty o specjalnym statusie wynikającym z rozporządzenia ramowego jako były region słabo rozwinięty.

Zgodnie z Umową Partnerstwa alokacja środków EFS na Program wynosi 4 436,8 mln EUR oraz 252,4 mln EUR w ramach specjalnej linii budżetowej *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*.

Minimalne zaangażowanie środków krajowych - szacowane na podstawie art. 120 rozporządzenia ramowego zakładającego maksymalny poziom dofinansowania każdej osi priorytetowej w regionach słabiej rozwiniętych na poziomie 85% i dla Mazowsza na poziomie 80% - wynosi w momencie programowania 740,3 mln EUR.

W realizację programu zaangażowane będą środki krajowe publiczne i prywatne. Zakłada się, że ostateczne zaangażowanie środków krajowych, głównie prywatnych w momencie zamknięcia programu będzie mogło być wyższe w zależności od zakresu i stopnia udzielania pomocy publicznej w ramach programu.

Na podstawie Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) 2014-2020 nr: WER/ŚL/2015/1, zawartego w Warszawie w dniu 27 stycznia 2015 r., Instytucji Pośredniczącej zostaje powierzona realizacja Działań 1.1 i 1.2 w ramach Osi Priorytetowej I przez Instytucję Zarządzającą.

W marcu i kwietniu 2015 r. przeprowadzono jeden nabór projektów pozakonkursowych dla powiatowych urzędów pracy w ramach Poddziałania 1.1.1 PO WER. W jego wyniku zawarto 31 umów o dofinansowanie projektów o łącznej wartości całkowitej 95 897 006,72 zł (stan na 31. 12. 2015 r., z uwzględnieniem zawartych aneksów). W roku sprawozdawczym zatwierdzono wnioski o płatność na łączną wartość 32 258 674,55 zł. Osiągnięto następujące wartości wskaźników w Poddziałaniu 1.1.1 PO WER:

- Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 3 814, w tym 1 196 mężczyzn (M) i 1 916 kobiet (K);
- Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 228, w tym 79 M i 96 K;

- Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie – 9 017 (co stanowi 144,78% zakładanej wartości rocznej), w tym 3 514 M i 5 503 K.

W Poddziałaniu 1.2.1 PO WER prowadzono w sierpniu 2015 r. nabór projektów w konkursie nr POWR.01.02.01-IP.13-24-001/15. Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów: 45 237 629 zł. Złożono 335 poprawnych formalnie wniosków o łącznej wartości 414 979 185,55 zł. Ocena projektów rozpoczęła się 03. 09. 2015 r. i nie zakończyła się w roku sprawozdawczym.

W ramach procedury odwoławczej od wyników oceny formalnej w konkursie nr POWR.01.02.01-IP.13-24-001/15 wpłynęły 24 protesty, 5 z nich rozstrzygnięto pozytywnie i skierowano do dalszego etapu oceny, 15 rozstrzygnięto negatywnie, a 4 pozostawiono bez rozpatrzenia.

W ramach perspektywy programowania 2014-2020 prowadzono działania związane z wdrażaniem Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w zakresie:

- Analizy Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020;
- Tworzenia Roczno Planu Działania na rok 2015 dla I Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020;
- Weryfikacji Opisu Funkcji i Procedur dla PO WER 2014-2020 Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach;
- Udziału w pracach grupy roboczej w zakresie ewaluacji PO WER;
- Aktualizacji Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach PO WER 2014-2020;
- Tworzenia projektu Roczno Planu Działania na rok 2016 dla I Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020;
- Przygotowania harmonogram naboru PO WER na rok 2016;
- Sporządzenia Informacji Kwartalnej z realizacji PO WER.

Zadania związane z wdrażaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014 – 2020

Projekt RPO WSL 2014-2020 został przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego i przekazany do Komisji Europejskiej w dniu 10 kwietnia 2014 roku. Następnie program zaakceptowany został przez Komisję Europejską w dniu 18 grudnia 2014 roku. 17 marca 2015 roku zostało zawarte porozumienie nr 13/RR/2015 między Zarządem Województwa Śląskiego (Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020), a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach (WUP) w sprawie powierzenia realizacji zadań, na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Porozumienie określa w szczególności: zakres zadań powierzonych IP RPO WSL- WUP, kwotę środków RPO WSL 2014-2020 przeznaczonych na dofinansowanie projektów w ramach działań/poddziałania, w odniesieniu, do których powierzono IP RPO WSL- WUP zadania oraz kwotę środków z Pomocy Technicznej RPO WSL 2014-2020 przeznaczonych na obsługę powierzonych zadań, jak również sposób wykonywania przez IZ RPO WSL nadzoru nad prawidłowością realizacji powierzonych zadań.

IZ RPO WSL powierzyła IP RPO WSL- WUP w Katowicach zadania związane z realizacją następujących wybranych Działań/Poddziałań RPO WSL 2014-2020:

Oś VII REGIONALNY RYNEK PRACY

Działanie 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

- Poddziałanie 7.1.1 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – ZIT
- Poddziałanie 7.1.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych- RIT
- Poddziałanie 7.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia- konkurs
- Poddziałanie 7.1.4 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia – projekty pozakonkursowe EURES

Działanie 7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia

Działanie 7.3 Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej

- Poddziałanie 7.3.1 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych ZIT
- Poddziałanie 7.3.2 Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych RIT
- Poddziałanie 7.3.2 Promocja samozatrudnienia - konkurs

Działanie 7.4 Wspomaganie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie (działania z zakresu outplacementu)

- Poddziałanie 7.4.1 Outplacement- ZIT
- Poddziałanie 7.4.2 Outplacement- konkurs

Oś VIII REGIONALNE KADRY GOSPODARKI OPARTEJ NA WIEDZY

Działanie 8.2 Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników

- Poddziałanie 8.2.1 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - ZIT
- Poddziałanie 8.2.2 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - RIT
- Poddziałanie 8.2.3 Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa - konkurs

Oś XI WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO

Działanie 11.3 Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy

Działanie 11.4. Podnoszenie kwalifikacji osób dorosłych

- Poddziałanie 11.4.1 Kształcenie ustawiczne- ZIT
- Poddziałanie 11.4.1 Kształcenie ustawiczne- RIT
- Poddziałanie 11.4.1 Kształcenie ustawiczne- konkurs

W czerwcu i lipcu 2015 r. przeprowadzono jeden nabór projektów pozakonkursowych dla powiatowych urzędów pracy w ramach Działania 7.2 RPO WSL. W jego wyniku zawarto 31 umów o dofinansowanie

projektów o łącznej wartości dofinansowania UE 54 281 043,31 zł (stan na 31. 12. 2015 r., z uwzględnieniem zawartych aneksów).

W roku 2015 nie zatwierdzono żadnego wniosku o płatność z Działania 7.2, tym samym brak jest danych o osiągniętych wartościach wskaźników.

W trybie konkursowym prowadzono następujące nabory:

- w sierpniu i wrześniu – konkurs nr RPSL.07.01.03-IP.02-24-002/15, alokacja: 36 256 338,50 zł;
- w październiku i listopadzie – konkurs nr RPSL.07.04.02-IP.02-24-003/15, alokacja: 14 526 970,22 zł;
- w październiku i listopadzie – konkurs nr RPSL.07.03.03-IP.02-24-004/15, alokacja: 17 420 422,98 zł;
- w październiku i listopadzie – konkurs nr RPSL.11.03.00-IP.02-24-005/15, alokacja: 25 928 971,27 zł; konkurs został anulowany;
- w październiku i listopadzie – konkurs nr RPSL.11.04.03-IP.02-24-006/15, alokacja: 19 826 657,31 zł.

W roku sprawozdawczym nie zakończyła się procedura wyboru projektów w żadnym z powyższych konkursów.

W ramach procedury odwoławczej od wyników oceny formalnej w konkursie nr RPSL.07.01.03-IP.02-24-002/15 wpłynął 1 protest (został rozpatrzony negatywnie), a w konkursie nr RPSL.11.04.03-IP.02-24-006/15 wpłynął również 1 protest (został rozpatrzony pozytywnie i przekazany do dalszego etapu oceny).

W ramach perspektywy programowania 2014-2020 prowadzono działania związane z wdrażaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego w zakresie:

- Przygotowania propozycji Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WSL 2014-2020 oraz kryteria wyboru projektów;
- Opracowania założeń dla Podmiotowego Systemu Finansowania w województwie Śląskim;
- Prac nad tworzeniem Zasad realizacji ZIT/RIT i Porozumienia IZ- IP ZIT/RIT;
- Aktualizacji Opisu Funkcji i Procedur RPO WSL 2014-2020;
- Aktualizacji Instrukcji Wykonawczych Instytucji Pośredniczącej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- Opiniowania Roczego Planu Ewaluacji;
- Sporządzenia Informacji Kwartalnej z realizacji RPO WSL;
- Analizy zakresu funkcjonalnego Lokalnego Systemu Informatycznego dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- Opisu Przedmiotu Zamówienia Asysta techniczna i utrzymanie Lokalnego Systemu Informatycznego dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

PROJEKTY KONKURSOWE

W roku 2015 Zespół ds. Obsługi Projektów Konkursowych PP1 oraz PP2 wykonywał zadania związane z wdrażaniem projektów realizowanych w ramach następujących Działań i Poddziałań Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

Priorytet VI

Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie.

Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.

Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie.

Działanie 6.2 - Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Priorytet VIII

Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie.

Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw.

Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie.

Poddziałanie 8.1.3 Wzmacnianie lokalnego partnerstwa na rzecz adaptacyjności.

Priorytet IX

Działanie 9.3 Upowszechnienie formalnego kształcenia ustawicznego w formach szkolnych.

Działanie 9.6 Upowszechnienie uczenia się dorosłych.

Poddziałanie 9.6.1 Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych w formach szkolnych.

Poddziałanie 9.6.2 Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych.

Poddziałanie 9.6.3 Doradztwo dla osób dorosłych w zakresie diagnozy potrzeb oraz wyboru kierunków i formy podnoszenia swoich kompetencji i podwyższania kwalifikacji.

Ogółem w roku 2015 przygotowano i podpisano 14 umów o dofinansowanie projektów konkursowych, w tym w ramach:

Poddziałania 6.1.1 – podpisano 11 umów,

Poddziałania 8.1.1 – 3 umowy,

Ponadto wykonywano:

- analizę zmian do projektów (993 pisma do beneficjentów, w tym 476 pisma dotyczące weryfikacji zmian w projektach),
- aneksowanie umów (podpisano 34 aneksy),
- weryfikację formalno-rachunkową i merytoryczną wniosków beneficjenta o płatność (zweryfikowano 927 wnioski, w tym zatwierdzono 628),
- obsługę danych osobowych uczestników projektów,
- importowanie danych uczestników projektu do Bazy PEFS 2007,
- wprowadzanie danych do Systemu Informatycznego Monitoringu i Kontroli (SIMIK).

PROJEKTY POZAKONKURSOWE

W roku 2015 Zespół ds. Obsługi Projektów Pozakonkursowych wykonywał zadania związane z wdrażaniem projektów systemowych i pozakonkursowych realizowanych w ramach następujących Działań i Poddziałań:

- Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój:
- Priorytet I

- Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy
- Poddziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego:
- Priorytet VII
- Działanie 7.1 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu
- Poddziałanie 7.1.4 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia – projekty pozakonkursowe EURES
- Działanie 7.2 Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:
- Priorytet VI
- Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie.
- Poddziałanie 6.1.1 Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.
- Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie.
- Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.
- Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia.
- Priorytet VIII
- Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie.
- Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie.

Ogółem w roku 2015 przygotowano i podpisano 62 umowy o dofinansowanie projektów pozakonkursowych, w tym w ramach:

- Poddziałania 1.1.1 PO WER – podpisano 31 umów,
- Działania 7.2 RPO WSL – podpisano 31 umów.

Ponadto wykonywano:

- ocenę formalną i merytoryczną 63 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów pozakonkursowych;
- aneksowanie umów (31 aneksów w ramach RPO i 5 aneksów w ramach PO WER);
- analizowanie i opiniowanie zmian do projektów pozakonkursowych;
- weryfikację wniosków o płatność (zatwierdzenie 31 WNP w ramach PO WER);
- wprowadzanie danych do systemów SOWA, SL2014, LSI2014 oraz KSI 07-13.

Łączną ilość i wartość podpisanych umów/ aneksów oraz ilość i wartość zatwierdzonych przez Wydział Obsługi Projektów EFS wniosków o płatność w roku 2015 przedstawiają poniższe tabele.

Priorytet/ Działanie/ Poddziałanie	Umowy o dofinansowanie projektu/ aneksy zwiększające kwotę dofinansowania podpisane w roku 2015		Wnioski o płatność zatwierdzone w roku 2015	
	Liczba umów/aneksów podpisanych w roku 2015	Wartość ogółem umów/ aneksów podpisanych w roku 2015	Liczba zatwierdzonych wniosków o płatność w roku 2015	Wartość ogółem zatwierdzonych wniosków o płatność w roku 2015
Priorytet VI	11	8 837 061,33	325	74 896 665,36
Działanie 6.1.	11	8 837 061,33	309	72 070 340,53
Poddziałanie 6.1.1			234	35 748 455,35
Poddziałanie 6.1.2			29	1 710 831,38
Poddziałanie 6.1.3			46	34 611 053,80
Działanie 6.2.			16	2 826 324,83
Działanie 6.3.				
Priorytet VIII	4	3 999 942,04	618	44 205 950,93
Działanie 8.1	4	3 999 942,04	316	44 205 950,93
Poddziałanie 8.1.1	3	1 097 121,04	238	28 116 629,60
Poddziałanie 8.1.2	1	2 902 821,00	78	16 089 321,33
Poddziałanie 8.1.3				
Poddziałanie 8.1.4				
Priorytet IX	0	0,00	58	5 691 643,92
Działanie 9.3			3	84 171,23
Działanie 9.6			55	5 607 472,69
Poddziałanie 9.6.1			4	445 465,22
Poddziałanie 9.6.2			45	4 796 190,32
Poddziałanie 9.6.3			6	365 817,15
Ogółem PO KL	15	12 837 003,37	699	124 794 260,21

ZADANIA INFORMACYJNO – PROMOCYJNE EFS

W 2015 roku prowadzono działania informacyjno-promocyjne upowszechniające wiedzę na temat wykorzystania środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działań PO KL wdrażanych przez WUP w Katowicach w perspektywie finansowej 2007-2013 oraz bieżące informacje o dokumentach i realizowanych zadaniach dotyczących nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2014-2020.

Na działania te składały się:

- aktualizacja strony internetowej poprzez zamieszczanie bieżących informacji o wydarzeniach i spotkaniach związanych z nową perspektywą 2014-2020 oraz zamykaniem okresu 2007-2013, zamieszczanie aktualnych dokumentów na temat poprzedniej i obecnej perspektywy, tworzenie i aktualizacja zakładek, przesyłanie informacji do beneficjentów za pomocą newslettera, prace nad stworzeniem podstron internetowych dotyczących PO WER i RPO WSL 2014-2020, monitoring odwiedzin strony internetowej (**233 595**);
- prowadzenie Punktu Informacyjnego EFS – udzielono **4119** porad telefonicznych, wysłano **500** odpowiedzi mailowych, **735** osobom przybyłym do punktu osobiście udzielono informacji) obecność ze stoiskiem wystawienniczym i punktem informacyjnym EFS na eventach organizowanych przez inne podmioty – targach, konferencjach, seminariach i spotkaniach okolicznościowych;
- promocja w radiu: emisja dwóch debat na antenie Polskiego Radia Katowice dotyczących oferty wsparcia w ramach Osi I PO WER oraz Osi VIII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020;
- wydanie albumu dobrych praktyk pt.: „PO KL. To działa” w nakładzie **2000** egzemplarzy, w trzech wersjach językowych (polskiej, angielskiej oraz niemieckiej) oraz wersji elektronicznej. Album prezentuje projekty wzorcowe pod względem realizacji wzbogacone o wywiady z ich uczestnikami na temat efektów wsparcia, z jakiego skorzystali, upowszechnianie albumu na targach i w Internecie;
- zakup 4 bannerów promocyjnych typu roll-up promujących RPO WSL 2014-2020;
- organizacja spotkań szkoleniowo-informacyjnych dla potencjalnych beneficjentów na temat zasad aplikowania o środki EFS oraz beneficjentów na temat zasad realizacji projektów w ramach PO WER i RPO WSL 2014-2020. Łącznie 9 spotkań, w tym 3 dotyczące PO WER (9 kwietnia, 6 i 8 lipca – ogółem wzięło w nich udział 151 osób) oraz 6 dotyczących RPO WSL 2014-2020 (23 kwietnia, 24 czerwca, 24 lipca, 5, 9, 12 października – ogółem wzięło w nich udział **263** osoby);
- wystąpienia na spotkaniach organizowanych przez inne podmioty, sporządzanie materiałów i prezentacji na konferencje dla uczestników spotkań;
weryfikacja, analiza i sporządzanie uwag do projektów dokumentów programowych PO WER i RPO WSL w ramach nowej perspektywy 2014 – 2020.

POMOC TECHNICZNA PO KL

W 2015 roku w ramach działań finansowanych ze środków Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach poniósł poniższe wydatki zgodnie z Rocznym Planem Działania Pomocy Technicznej PO KL na rok 2014-2015:

- koszty kontroli;
- koszty szkoleń;

- koszty osobowe (wynagrodzenia, nagrody, premie, dodatki, dodatki specjalne);
- koszty zakupu sprzętu oraz pozostałe koszty instytucji (wynajem i eksploatacja pomieszczeń biurowych, materiały biurowe i eksploatacyjne, połączenia telefoniczne, wysyłka korespondencji);
- koszty działań informacyjno-promocyjnych (wydanie publikacji książkowej – albumu dobrych praktyk, zakup wody pitnej i kubków jednorazowych dla uczestników);
- koszty działań ewaluacyjnych (zakup badania dotyczącego diagnozy i analizy regionalnego rynku pracy);
- koszty wdrażania (koszty postępowań sądowych i administracyjnych, podróże służbowe).

Na realizację powyższych działań wydatkowano w roku 2015 kwotę **5 988 126,70** zł, co stanowi 97,06 % proc. środków zaplanowanych w RPD na 2015 rok.

POMOC TECHNICZNA PO WER

W 2015 roku w ramach działań finansowanych ze środków Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach poniósł poniższe wydatki zgodnie z umową o dofinansowanie projektu w ramach Pomocy Technicznej PO WER na rok 2015:

- koszty zatrudnienia,
- koszty podnoszenia kwalifikacji pracowników,
- koszty działań informacyjno-promocyjnych (organizacja spotkań informacyjnych oraz promocja w radiu - emisja debaty radiowej);
- koszty kontroli;
- koszty wsparcia procesu realizacji;
- koszty organizacyjne, techniczne i administracyjne.

Na realizację powyższych działań wydatkowano w roku 2015 kwotę **1 156 177,04** zł, co stanowi 67,29% środków zaplanowanych.

POMOC TECHNICZNA RPO WSL

W 2015 roku w ramach działań finansowanych ze środków Pomocy Technicznej RPO WSL Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach poniósł poniższe wydatki zgodnie z Planem Działań na rok 2015 w ramach Osi Priorytetowej XIII Pomoc Techniczna Działania 13.1 Pomoc Techniczna – WUP:

- koszty osobowe pracowników WUP,
- koszty wynagrodzenia członków KOP;
- szkolenia pracowników WUP;
- szkolenia członków KOP;
- studia podyplomowe;
- koszty instytucji tj.: wynajmu i eksploatacji pomieszczeń biurowych, wysyłki korespondencji, rozmów telefonicznych, materiałów eksploatacyjnych, sprzętu biurowego, mebli biurowych, urządzeń biurowych;
- koszty badań lekarskich, zakupu okularów;
- koszty usług prawniczych;
- koszty podróży służbowych;

- koszty oceny wniosku przez eksperta;
- koszty działań informacyjno-promocyjnych (organizacja spotkań informacyjnych, promocja w radiu - emisja debaty radiowej, zakup bannerów promocyjnych w formie roll up).

Na realizację powyższych działań wydatkowano w 2015 roku w ramach PT RPO WSL kwotę 960 030,37 zł, co stanowi 47,58% środków zaplanowanych.

ZADANIA KONTROLNE

W roku 2015 zrealizowano następujące zadania:

- Przeprowadzono **56** kontroli realizacji projektów w ramach wdrażanych pod nadzorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach Działań/ Poddziałań Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:
 - Poddziałanie 6.1.1 POKL – 18 kontroli, w tym 1 kontrolę trwałości,
 - Poddziałanie 6.1.2 POKL – 3 kontrole,
 - Poddziałanie 6.1.3 POKL – 2 kontrole,
 - Działanie 6.2 POKL – 1 kontrola,
 - Poddziałanie 8.1.1 POKL – 22 kontrole,
 - Poddziałanie 8.1.2 POKL – 5 kontroli,
 - Działanie 9.3 POKL – 1 kontrola,
 - Poddziałanie 9.6.2 POKL – 4 kontrole;
- Przeprowadzono **41** wizyt monitoringowych w projektach w ramach wdrażanych pod nadzorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach Działań/ Poddziałań Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:
 - Poddziałanie 6.1.1 POKL – 15 wizyt monitoringowych,
 - Poddziałanie 8.1.1 POKL – 16 wizyt monitoringowych,
 - Poddziałanie 8.1.2 POKL – 6 wizyt monitoringowych,
 - Działanie 9.3 POKL – 1 wizyta monitoringowa,
 - Poddziałanie 9.6.2 POKL – 3 wizyty monitoringowe;
- Przeprowadzono **10** wizyt monitoringowych w projektach w ramach wdrażanych pod nadzorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach Działań/ Poddziałań Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój:
 - Poddziałanie 1.1.1 POKL – 10 wizyt monitoringowych;
- Sporządzono i przekazano Beneficjentom Informacje z przeprowadzonych kontroli i wizyt monitoringowych, Zalecenia pokontrolne oraz Zalecenia z wizyt monitoringowych w ramach POKL, a także weryfikowano przekazane przez Beneficjentów Sprawozdania z realizacji wydanych Zaleceń;
- Sporządzono i przekazano Beneficjentom Informacje z przeprowadzonych wizyt monitoringowych w ramach POWER;
- Prowadzono korespondencję i konsultacje z instytucjami zewnętrznymi w zakresie spraw związanych z prowadzonymi kontrolami i wizytami dot. realizacji projektów POKL;
- Wprowadzono dane dotyczące kontroli oraz wizyt monitoringowych przeprowadzonych w ramach wdrażanych Działań/ Poddziałań POKL do Systemu Informatycznego Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności SIMIK oraz monitorowano prawidłowość wprowadzanych danych;

- Sporządzono „Roczny Plan Kontroli na rok obrachunkowy od 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016r. dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020” w części dotyczącej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, „Roczny Plan Kontroli Instytucji Pośredniczącej na rok obrachunkowy od 1 lipca 2015 do 30 czerwca 2016 dla Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020” oraz Kwartalne analizy ryzyka w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój;
- Sporządzono Sprawozdanie z realizacji Roczno Planu Kontroli na 2014 r. w ramach PO KL oraz kwartalne Sprawozdania z realizacji Roczno Planu Kontroli na 2015 r. w ramach PO KL;
- Sporządzono Sprawozdanie z realizacji Działań PO KL za rok 2014 w części dotyczącej zadań Wydziału Kontroli EFS;
- Sporządzono Listy sprawdzające na podstawie korekt finansowych oraz notatki służbowe z przeprowadzonych kontroli i wizyt w związku z oceną wydatków niekwalifikowalnych pod kątem występowania nieprawidłowości;
- Sporządzono i przekazano do Urzędu Marszałkowskiego za pomocą systemu IMS kwartalne raporty o nieprawidłowościach w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- Sporządzono kwartalne zestawienia nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki za 2015 r.;
- Prowadzono rejestr skarg dotyczących projektów POKL i POWER realizowanych pod nadzorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, a także korespondencję i konsultacje z instytucjami zewnętrznymi w sprawach związanych z rozpatrywanymi skargami;
- Przygotowywano pisma oraz prowadzono konsultacje z Zespołem Prawnym WUP w zakresie spraw związanych z prowadzonymi kontrolami i wizytami oraz rozpatrywanymi skargami w ramach POKL;
- Wykonywano dodatkowe zadania związane z nadzorem WUP nad wdrażaniem projektów realizowanych w ramach Działania 6.2 oraz Poddziałania 8.1.2 PO KL (weryfikacja i akceptacja regulaminów, składów Komisji Oceny Wniosków oraz protokołów z posiedzeń KOW, prowadzenie korespondencji związanej z informowaniem oraz odpowiadaniem na pytania Beneficjentów, a także weryfikacja przedstawianych przez Beneficjentów propozycji zmian do dokumentów projektowych);
- Prowadzono korespondencję związaną z informowaniem oraz odpowiadaniem na pytania Beneficjentów realizujących projekty w ramach PO KL oraz POWER;
- Realizowano zadania związane z przygotowaniem, wszczęciem oraz prowadzeniem spraw związanych z wydawaniem decyzji administracyjnych w przedmiocie odzyskiwania kwot uznanych za niekwalifikowane w projektach realizowanych w ramach POKL pod nadzorem WUP – dot. 42 postępowań administracyjnych;
- Prowadzono wymianę informacji z Zespołem ds. Obsługi Finansowej Projektów EFS i Zespołem Prawnym WUP w związku z toczącymi się postępowaniami administracyjnymi dot. windykacji środków wykorzystywanych nieprawidłowo przez Beneficjentów POKL;
- Realizowano zadania związane z wykrywaniem i zwalczaniem nadużyć finansowych i korupcji, w tym działania związane ze sporządzaniem oceny ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych;

- Przygotowywano dane do dokumentów (w tym sprawozdań oraz wniosków o płatność) dot. Pomocy Technicznej POKL, POWER oraz RPO WSL;
- Sporządzono kwartalne raporty z działań następczych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego za 2015 r.;
- Realizowano zadania związane z monitorowaniem realizacji przez Beneficjentów form wsparcia w ramach POWER oraz RPO WSL 2014-2020;
- Opracowywano wzory dokumentów oraz dokonywano analizy i sporządzano uwagi i propozycje zmian wzorów dokumentów dotyczących okresu programowania 2014 – 2020 w ramach prowadzonych konsultacji dokumentów;
- Opracowano Instrukcje Wykonawcze WUP wraz z załącznikami dot. wdrażania projektów w ramach RPO WSL i Opis Funkcji i Procedur RPO WSL w zakresie dot. Wydziału Kontroli EFS oraz propozycje zmian przedmiotowych dokumentów;
- Opracowano propozycje zmian do Instrukcji Wykonawczych WUP wraz z załącznikami, dotyczących wdrażania projektów w ramach POWER oraz Opis Funkcji i Procedur POWER;
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji Zaleceń pokontrolnych z kontroli systemowej prawidłowości realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, przeprowadzonej w WUP (IP2 PO KL) przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (IP PO KL);
- Opracowano Plan wydatków na 2016 r. w części dotyczącej Wydziału Kontroli EFS;
- Sporządzono Sprawozdanie z realizacji Planu Działania na rok 2014 oraz Plan Pracy na rok 2015;
- Archiwizowano dokumenty Wydziału Kontroli EFS.

Własne programy systemowe realizowane w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Katowicach

***Automobilizacja* - projekt systemowy realizowany. w ramach Poddziałania 8.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**

Projekt realizowany był w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Tychach. Cel przedsięwzięcia to podniesienie konkurencyjności zawodowej 225 osób bezrobotnych (zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tychach) zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w szczególności z branży motoryzacyjnej, w tym poprzez:

- nabycie przez 210 osób doświadczenia zawodowego w ramach zatrudnienia subsydiowanego,
- aktywizację zawodową 15 osób bezrobotnych poprzez wsparcie ich w podjęciu własnej działalności gospodarczej,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych 142 uczestników projektu dzięki udziałowi w szkoleniach zawodowych.

Okres realizacji projektu: 1. 06. 2013 r. – 30. 04. 2015 r.

Wartość projektu: 5 995 642,27 zł

W 2015 roku zrealizowano następujące działania merytoryczne:

- Subsydiowane zatrudnienie:
 - Dokonano refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenie społeczne w związku z zatrudnieniem 36 uczestników projektu.
- Zarządzanie projektem:

- Na bieżąco prowadzono czynności związane z zarządzaniem projektem oraz monitorowaniem jego postępu.
- Złożono 3 wnioski o płatność, w tym wniosek końcowy.
- Zorganizowano posiedzenie Grupy Sterującej, jak również doraźne wizyty robocze w celu omówienia bieżących kwestii merytorycznych i finansowych.
- Prowadzono stronę internetową projektu: www.automobilizacja.pup.tychy.pl.
- Dokonano rozliczenia końcowego projektu, w tym w zakresie wskaźników.

Na realizację projektu wydatkowano w 2015 r. kwotę 446 698,67 zł.

Kierunek przedsiębiorczość projekt systemowy realizowany w ramach Programu Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet VI. Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

Projekt systemowy Kierunek przedsiębiorczość był realizowany był w okresie od 1 czerwca 2013 roku do 30 czerwca 2015 roku. Pierwotna wartość projektu opiewała na kwotę 39 500 000,00 zł, w tym 34 650 000,00 zł współfinansowane w ramach EFS, a 5 135 000,00 zł to środki Funduszu Pracy (lub JST), wniesione przez Partnerów projektu jako wkład własny.

Projekt realizowany był na terenie województwa śląskiego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach (Lider) w partnerstwie z 30 Powiatowymi Urzędami Pracy w: Będzinie, Bielsku-Białej, Bytomiu, Chorzowie, Cieszynie, Częstochowie, Dąbrowie Górniczej, Gliwicach, Jastrzębiu-Zdroju, Jaworznie, Katowicach, Kłobucku, Lublińcu, Mikołowie, Myszkowie, Piekarach Śląskich, Pszczynie, Raciborzu, Rudzie Śląskiej, Rybniku, Siemianowicach Śląskich, Sosnowcu, Świętochłowicach, Tarnowskich Górach, Tychach, Wodzisławiu Śląskim, Zabrze, Żorach oraz Żywcu.

Celem głównym projektu było pobudzenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych z terenu województwa śląskiego poprzez udzielenie wsparcia stymulującego do podjęcia działalności gospodarczej do dnia 30 czerwca 2015 r.

W roku 2015 (w okresie: 1 stycznia - 30 czerwca) - zgodnie z założonym harmonogramem wynikającym z wniosku o dofinansowanie projektu zrealizowano następujące zadania:

- kontynuowano zaplanowaną we wniosku o dofinansowanie projektu kontrolę utworzonych działalności gospodarczych w miejscu ich prowadzenia. Gromadzono i na bieżąco aktualizowano informacje teledadresowe o firmach Uczestników projektu niezbędnych do prawidłowego prowadzenia monitoringu. Konsultowany był z Partnerami aktualny stan realizacji Umów o dofinansowanie: rozliczanie otrzymanych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- zgodnie z opracowanym planem monitoringu DG w okresie sprawozdawczym (styczeń-czerwiec 2015) Asystentka koordynatora projektu przeprowadziła ogółem 318 wizytacji, w tym 217 wizyt w I kwartale 2015 r., 51 wizyt w kwietniu 2015 r., 15 wizyt w maju 2015 r. oraz 35 wizyt w czerwcu 2015 r. Monitoring objął działalności gospodarcze prowadzone przez UP na terytorium miast: Chorzów, Częstochowa, Gliwice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Rybnik, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Wodzisław Śląski, Zabrze, Zawiercie oraz powiatów: lublinieckiego, mikołowskiego, myszkowskiego i tarnogórskiego.
- w wyniku prowadzonego monitoringu - na stronie internetowej projektu - kontynuowano tworzenie katalogu uruchomionych działalności gospodarczych przez uczestników projektu (zakładka:

Uczestnicy projektu oraz Firmy Uczestników – GALERIA). Umieszczane tam były na bieżąco dane teleadresowe, krótkie informacje na temat prowadzonego przedsięwzięcia oraz fotografie z wizerunkiem UP. Każdy UP w trakcie wizyty monitorującej podpisywał oświadczenie o wyrażeniu zgody na udostępnienie wizerunku w materiałach drukowanych oraz na stronach internetowych: projektu Kierunek przedsiębiorczość i Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach.

- w dniu 12 czerwca 2015 r. odbyła się konferencja podsumowująca projekt systemowy Kierunek przedsiębiorczość, pod tytułem Drogowskaz do efektywności, czyli jak stworzyć 1200 firm? (Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, w Katowicach, ul. Bankowa 11b, aula nr 7, Katowice):
 - patronatem honorowym konferencję objęli:
 - Minister Pracy i Polityki Społecznej: pan Władysław Kosiniak-Kamysz,
 - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju: pan Paweł Orłowski,
 - Członek Zarządu Województwa Śląskiego: pan Kazimierz Karolczak,

W konferencji udział wzięło 110 osób spośród 200 pisemnie zaproszonych. Organizator konferencji (WUP Katowice) zapewnił wszystkim uczestnikom spotkania catering oraz oznakowane materiały konferencyjne wraz z gadżetami (wydruk programu, teczkę, notatnik, długopis, brelok oraz pendrive).

W roku 2015 uzyskano akceptację IP2 w przypadku dwóch korekt WND:

- korektę wartości budżetu projektu (z kwoty 39 500 000,00 zł do kwoty 34 880 096,33 zł, w tym wartości wkładu własnego z kwoty: 5 135 000,00 zł do kwoty: 5 051 638,02 zł),
- korektę liczby osób, które zakończyły udział w projekcie (otrzymały wsparcie finansowe i uruchomiły działalność gospodarczą) z wartości: 1340 do 1230 (wskaźnik pomiaru celu)

Wskazane korekty wymagały zmiany zapisów w Planie Działania dla Priorytetu VI PO KL na lata 2014-2015 dla projektu systemowego *Kierunek przedsiębiorczość*. Zaproponowane zmiany zostały zatwierdzone przez Instytucję Zarządzającą w II połowie stycznia 2015 (informacja została zawarta w piśmie IP2 o sygn. EP-PZ-053-25-2/SŚ/15 z dnia 29 stycznia 2015 roku.) Na podstawie ww. pisma oraz kolejnych drobnych korekt bieżących zgłaszanych przez Partnerów projektu dokonano korekty WND, który został wstępnie zaakceptowany przez IP2. Jednakże, w związku ze zmianą zapisów Planu Działania ostateczna, kompleksowa akceptacja WND musiała być poprzedzona podjęciem przez Zarząd Województwa uchwały zmieniającej *Zasady realizacji...* niniejszego projektu. Uchwała (1112/45/V/2015) została podjęta w dniu 24 czerwca 2015 r., co automatycznie pozwoliło na ostateczną akceptację korekt we wniosku o dofinansowanie projektu.

W roku 2015 odbyły się trzy spotkania Grupy Sterującej w siedzibie WUP w Katowicach. W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele Lidera projektu oraz 30 Partnerów projektu. Spotkania odbyły się w terminach:

- XIII GS 30 stycznia 2015 r.
- XIV GS 10 kwietnia 2015 r.
- XV GS 26 czerwca 2015 r.

W trakcie spotkań omawiano bieżące zagadnienia dotyczące realizacji projektu. Przedstawiano i rozwiązywano problemy i utrudnienia na jakie napotykają Partnerzy i Lider projektu, m.in.: przypadki wykrycia nieprawidłowości wydatkowania i rozliczania dotacji przez UP czy prowadzenia wizytacji w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej przez UP. Lider projektu na bieżąco przekazywał

informacje na temat współpracy z IP i IP2, sposobie aktualizowania danych PEFS do wniosków o płatność oraz danych niezbędnych do przeprowadzenia przez Lidera projektu monitoringu działalności gospodarczych przez Uczestników.

Ponadto w ramach bieżących zadań Zespołu Projektowego:

- złożono i uzyskano zatwierdzenia IP2 cztery wnioski o płatność (obligatoryjnym załącznikiem do każdego wniosku o płatność był formularz PEFS):
 - X WoP za okres od 1 stycznia do 31 marca 2015 r.
 - XI WoP za okres od 1 do 30 kwietnia 2015 r.,
 - XII WoP za okres od 1 do 31 maja 2015 r.,
 - XIII WoP za okres od 1 do 30 czerwca 2015 r.
- na bieżąco prowadzono finansową obsługę projektu, między innymi realizowano bieżące przelewy na rachunki bankowe Partnerów, zgodnie ze zgłoszonym pisemnie zapotrzebowaniem;
- na bieżąco udzielano odpowiedzi na pytania Partnerów oraz kandydatów na uczestników w sprawach dotyczących realizacji projektu - pisemnie, mailowo oraz telefonicznie;
- gromadzono informacje w zakresie prowadzonych przez Uczestników projektu działalności niezbędnych do prowadzenia monitoringu. Na bieżąco konsultowano z Partnerami stan realizacji umów o dofinansowanie: rejestrację firm w CEIDG, rozliczenie otrzymanych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej;
- w dniu 29 czerwca 2015 r. Koordynator projektu przedstawił wnioski końcowe z realizacji projektu na spotkaniu Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia.

Oficjalne zakończenie projektu (30.06.2015) wynikające z wniosku o dofinansowanie projektu nie oznaczało definitywnego zakończenia prac. W kolejnych miesiącach kontynuowane były prace konieczne do prawidłowego zamknięcia przedsięwzięcia:

- 30 lipca 2015r. do IP2 został przekazany XIII WOP (wraz z obligatoryjnymi załącznikami) za miesiąc czerwiec 2015. W dniu 26 sierpnia 2015 r. ww. WOP został warunkowo zatwierdzony. Lider projektu został zobligowany do dostarczenia brakujących dokumentów od Partnerów dot. ostatecznego rozliczenia niektórych uczestników projektu z przyznanej dotacji (w kilku zakwestionowanych przypadkach (wypowiedzenie umowy dotacji przez Partnera), w kolejnych miesiącach finalizowane będą finansowe sprawy sporne (sądowe) związane ze zwrotem środków przez UP);
- w lipcu 2015 finalizowano zasadniczą część archiwizacyjną dokumentów związanych z realizacją projektu zarówno u Lidera jak i u Partnerów;
- w okresie lipiec – wrzesień 2015 dokonywano ostatecznego rozliczenia dokumentacyjnego pomiędzy UP (którzy otrzymali dotację) oraz Partnerami (zakończenie, obligatoryjnego 12. miesięcznego okresu prowadzenia firmy przez UP).

Osiągnięte rezultaty projektu na podstawie aktualnego na koniec okresu sprawozdawczego postępu rzeczowego, tj. informacji będących w posiadaniu IP2

Liczba uczestników projektu (na koniec okresu sprawozdawczego)	Ogółem
ogółem	1563
Kobiety	893
mężczyźni	670
Plan wg WND	1550 osób (w tym min. 698 kobiet)

Liczba uczestników szkoleń (na koniec okresu sprawozdawczego)	Ogółem
ogółem	1515
Kobiety	864
mężczyźni	651
Plan wg WND	1340 osób (w tym min. 603 kobiety)

Pierwotna liczba uczestników projektu, którzy zakończyli udział w projekcie (i otrzymali dotację z budżetu projektu)* (na koniec okresu sprawozdawczego)	Liczebność
ogółem – wypłacona liczba dotacji	1231
kobiety	693
mężczyźni	538
Plan wg WND	1230 osób

* ogółem w ramach projektu ocenie poddano 1380 wniosków o przyznanie wsparcia finansowego w postaci dotacji. 1308 wniosków zostało ocenionych pozytywnie. 78 osób uprawnionych do otrzymania dotacji nie przedstawiło zabezpieczenia dotacji co skutkowało brakiem otrzymania środków.

W przypadku 9 UP (8 kobiet i 1 mężczyzna) operator finansowy wypowiedział umowę dotacji z powodu naruszenia jej warunków, ponadto 1 (z 9 UP, mężczyzna) został usunięty z PEFS z uwagi na wykrytą niekwalifikowalność.

Liczba uczestników projektu, którzy prowadzą działalność gospodarczą po uzyskaniu dotacji z budżetu projektu na koniec okresu sprawozdawczego (30.06.2015) [po wyłączeniu 9 osób, którym wypowiedziano umowy dotacji]	Liczebność
ogółem	1222
kobiety	686
mężczyźni	536

Liczba uczestników projektu, którzy ukończyli udział w projekcie (i podjęli zatrudnienie bądź uruchomili własną działalność gospodarczą bez wsparcia z budżetu projektu w postaci dotacji) (na koniec okresu sprawozdawczego)	Ogółem
ogółem	78 (w tym 47 podjęło zatrudnienie / 31 uruchomiło własną firmę)
kobiety	55 (35/20)
mężczyźni	23 (12/11)
Plan wg WND	Brak założeń

Wiedza i praktyka kluczem do skutecznej pomocy bezrobotnym osobom niepełnosprawnym - projekt systemowy realizowany w ramach Poddziałania 6.1.2. Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Wartość projektu: **962 717,00 zł**; Okres realizacji projektu: 1.10.2014 - 30.08.2015 r.

Projekt z komponentem ponadnarodowym, którego partnerem jest Hochschule der Bundesagentur für Arbeit w Mannheim w Niemczech.

Cel przedsięwzięcia (według stanu na koniec okresu sprawozdawczego) to wzrost jakości usług Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) w województwie śląskim poprzez podniesienie kompetencji zawodowych pracowników kluczowych w ramach cyklu szkoleń i wizyt studyjnych dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych przez łącznie minimum 85 uczestników projektu oraz wdrożenie elementów metody Case Management w minimum 5 urzędach pracy województwa śląskiego.

Cel ten został zrealizowany poprzez:

- wzrost wiedzy i umiejętności u minimum 70% uczestników szkoleń,
- wzrost wiedzy i umiejętności u minimum 85% urzędów pracy w zakresie profesjonalnej i kompleksowej obsługi klienta niepełnosprawnego,
- nabycie wiedzy na temat metody Case Management w pracy z osobą niepełnosprawną i umiejętności praktycznego jej zastosowania przez co najmniej 90% uczestników wyjazdów studyjnych do Niemiec, do końca sierpnia 2015 r.,
- wdrożenie elementów metody Case Management jako metody pracy z osobą niepełnosprawną w minimum 5 urzędach pracy województwa śląskiego do końca sierpnia 2015 r.
- W ramach projektu zrealizowano trzy wizyty studyjne w ramach zadania Dobre praktyki, w dniach 16, 23, 30 lipca 2015 r. Wizyty odbywały się w kilku Zakładach Aktywności Zawodowej w Zabrze, Bielsku Białej oraz Lalikach.
- W dniu 31 lipca 2015 r. w Katowicach odbyła się konferencja podsumowująca projekt, w której wzięli udział przedstawiciele partnera niemieckiego, jak również przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, ośrodków pomocy społecznej a przede wszystkich przedstawiciele publicznych służb zatrudnienia województwa śląskiego oraz organizacji pozarządowych.

Pracowniku oświaty - skorzystaj z nowych możliwości projekt systemowy realizowany w ramach Poddziałania 8.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Pierwotna wartość projektu: 4 113 736 zł.

Wartość projektu po wprowadzeniu zmian: 2 902 821,00 zł

Okres realizacji projektu: 1.05.2014 r. – 31.12.2015 r.

Celem głównym projektu był wzrost możliwości zawodowych i zwiększenie szans na zatrudnienie min. 225 z 250 bezrobotnych, zagrożonych utratą pracy lub przewidzianych do zwolnienia Pracowników Sektora Oświaty z województwa śląskiego poprzez wsparcie doradczo - psychologiczne, szkoleniowe, studia podyplomowe oraz staże/praktyki, dostosowujące kwalifikacje do aktualnych potrzeb rynku pracy.

W 2015 roku - zgodnie z założonym harmonogramem wynikającym z wniosku o dofinansowanie zrealizowano następujące zadania:

- Zadanie 1 – „Rekrutacja i wsparcie doradcze dla uczestników”.

W ramach procesu rekrutacji uczestników do projektu zrekrutowano zakładaną liczbę osób w miesiącu maju 2015 r. Udział w projekcie rozpoczęło 271 osób, z czego 238 osób zakończyło udział w projekcie, natomiast 33 osoby przerwały w nim udział. W ramach wsparcia doradczo - zawodowego oraz psychologicznego odbyły się indywidualne spotkania wszystkich uczestników projektu z doradcami zawodowymi w celu opracowania Indywidualnego Planu Działania (na podstawie którego określana była dalsza ścieżka udziału w projekcie). Ponadto uczestnicy odbyli indywidualne spotkania z doradcą zawodowym (245 osób) oraz z psychologiem (245 osób). W miesiącu czerwcu odbyło się grupowe doradztwo zawodowe w którym udział wzięło 220 osób. W trakcie doradztwa grupowego uczestnicy zapewniony mieli catering. Rekrutacja Organizatorów staży/praktyk prowadzona przez Specjalistki ds. rekrutacji zakończyła się w miesiącu sierpniu. Ogólnie zorganizowano staż dla 33 osób.

- Zadanie 2 – „Szkolenia zawodowe, kursy kwalifikacyjne, studia podyplomowe, staże lub praktyki”.
- Zadanie to uległo zmianie. Pierwotnie zakładane zadania nr 2 „Studia podyplomowe”, nr 3 „Szkolenia zawodowe” oraz nr 4 „Subsydiowane zatrudnienie”, zostały zmienione na jedno wspólne zadanie pn. „Szkolenia zawodowe, kursy kwalifikacyjne, studia podyplomowe, staże lub praktyki”. Spowodowane to było faktem, iż zaplanowana w projekcie realizacja subsydiowanego zatrudnienia związana była z 6 miesięczną refundacją kosztów wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w sposób ciągły na co najmniej 12 miesięcy (przepisy dotyczące udzielania pomocy publicznej na subsydiowanie zatrudnienie w ramach PO KL). Na etapie realizacji projektu (początek stycznia), z uwagi na problemy, nie było możliwe przeprowadzenie oraz monitorowanie subsydiowanego zatrudnienia zgodnie z przyjętymi założeniami w czasie trwania projektu. Proponowana zmiana zapisów Planu Działania oraz wniosku o dofinansowanie projektu polegała na zamianie wsparcia jakim jest subsydiowane zatrudnienie uczestnika projektu u nowego pracodawcy na zadanie staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie. W ramach realizacji szkoleń wynikających z przeprowadzonych rozmów z doradcą zawodowym w celu opracowania IPD uczestnicy byli kierowani na szkolenia indywidualne lub w zależności od potrzeb kursy grupowe, głównie na terenie województwa śląskiego. Tematy w jakich uczestnicy podnosili bądź zmieniali swoje kwalifikacje to m.in. *języki obce, szkolenia komputerowe - Corel Draw i Auto Cad, Grafika komputerowa, Excel i Auto Cad, Intensywny kurs programowania stron internetowych, Programowanie C#, Obsługa koparko ładowarki i koparki, prawo jazdy, Kurs kucharza, Pracownik administracyjno-biurowy z fakturowaniem, Specjalista ds. kadr i płac, Specjalista ds. ochrony środowiska, Księgowość w działalności gospodarczej z obsługą komputera, Rachunkowość od podstaw dla samodzielnego księgowego, Szkolenie spawaczy metoda MAG, Koronkarstwo, Intensywny kurs fryzjerski, Kontroler jakości, Doradztwo zawodowe, Masaż relaksacyjny przy użyciu pałek do masażu z wykorzystaniem technik, Kurs instruktora masażu shantala, Sanitariusz medyczny, Kurs trenerski, Kinesiology taping, Taping w chorobach głowy, Kurs trenera oświaty, Specjalista ds. Zarządzania projektem unijnym, Stosowana analiza zachowania w pracowni terapeutycznej z dziećmi, Socjoterapia, Biblioterapia, Glottodydaktyka i glottoterapia, Stosowana analiza zachowania w pracowni terapeutycznej z dziećmi autystycznymi, EEG Biofeedback, Terapia behawioralna, Florytysyka I° i II°, florytysyka z elementami decoupage, Kurs kosmetyczny, Integracja Sensoryczna, Arteterapia czyli leczenie przez sztukę, Nauczanie metodą Mathriders, Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach, Obsługa Programów, Metodyka nauczania języka angielskiego dla nauczycieli, Instruktor specjalność hipoterapia, Integracja odruchów dynamicznych i posturalnych Mazutowej, Kurs coachingu 1 stopnia, Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach. Ponadto z uwagi na fakt, iż część uczestników wskazywała te same tematy szkoleń zorganizowano następujące grupowe kursy/szkolenia, tj.: kursu kwalifikacyjno – doskonalący pn. *Teoria ograniczeń w zarządzaniu projektami*, kursu doształcający pn. *Integracja sensoryczna moduł I oraz II*, kursu doształcający pn. *Strategia organizacji na rynku*.*
- Osoby biorące udział w szkoleniach/kursach otrzymały stypendia/dodatki szkoleniowe oraz zwrot kosztów dojazdów.
- W ramach realizacji studiów podyplomowych 75 osób otrzymało świadectwo/zaświadczenie ukończenia studiów podyplomowych w następujących zakresach *Ologofrenopedagogika, Zintegrowana Edukacja Wczesnoszkolna i Wychowanie Przedszkolne, Rewalidacja osób*

z Tyfłodysfunkcją, Zarządzanie Procesowe Organizacją oraz Wspomaganie i rewalidacja osób z Autyzmem i Aspergerem.

Osoby biorące udział w studiach podyplomowych miały zapewnione noclegi oraz otrzymały zwrot kosztów dojazdów.

Po zakończonych szkoleniach część osób kierowanych było do odbywania stażu zgodnie z kierunkiem szkolenia. Staże były realizowane na terenie województwa śląskiego, zarówno w jednostkach użyteczności publicznej, jak również w prywatnych firmach. W ramach staży zostało skierowanych 33 osoby. Osoby odbywające staż otrzymały zwrot kosztów za przeprowadzenie badań lekarskich - wstępnych. Uczestnicy odbywali staże m.in. na stanowiskach – inspektor BHP, obsługa sekretariatu, obsługa biurowa, dziennikarz animator kultury, instruktor terapii zajęciowej, referent ds. sprzedaży, archiwista, kosmetyczka, kontroler jakości wyrobów przemysłowych, grafik komputerowy, pozostali specjaliści do spraw wychowania małego dziecka.

- Zadanie 3 – „Zarządzanie projektem”.

Na bieżąco prowadzono czynności związane z zarządzaniem projektem oraz monitorowaniem jego postępu. Realizacja zadań przez personel zarządzający odbywa się zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projektu oraz zakresem obowiązków wynikających z umowy o pracę. Zespół pracował na zasadzie współpracy. Kierowniczka projektu aktywnie wspiera działania na rzecz równości szans i Zasady gender informując i przypominając konieczności stosowania ww. zasad. Wszelkie dokumenty projektowe tworzone były z uwzględnieniem języka wrażliwego na płęć a dane liczbowe gromadzone w podziale na K i M. Zostały przeprowadzone wizyty monitoringowe mające na celu sprawdzenie jakości pomocy udzielanej uczestnikom projektu, poznanie opinii na temat kursów/szkoleń oraz ewentualne wskazanie występujących w projekcie uchybień lub/i nieprawidłowości. Dodatkowo wizyty miały na celu sprawdzenie, sposobu wizualizacji EFS.

Sprawdzono miejsca odbywania prawie wszystkich staży oraz zajęcia z doradztwa grupowego w miejscowości Katowice i Częstochowa. Nie stwierdzono poważnych uchybień/nieściłości. Jakiegokolwiek problemy zostały wyjaśnione na miejscu. Uczestniczki/uczestnicy realizowali staże zgodnie z zawartymi umowami i programem stażu.

Na bieżąco odbywały się spotkania z Dyrekcją w celu zapobiegania oraz rozwiązywania zaistniałych problemów w projekcie.

Działania promocyjno - informacyjne prowadzone były zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oznaczania projektów w ramach PO KL. Na wszelkich dokumentach umieszczana była informacja, iż *Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego*. Prowadzono stronę internetową projektu wup-katowice.pl/ppo/

Złożono 5 wniosków o płatność. Na realizację projektu wydatkowano w 2015 r. kwotę 1 794 332,25 PLN.

Projekty dotyczące rynku pracy finansowane z funduszy krajowych i europejskich

W 2015 roku finalizowano realizację dwóch projektów partnerskich: „Job activation of people over the age of 50 – the European experiences” w ramach Programu Leonardo da Vinci oraz „People over 50 on the labour market” w ramach Programu Grundtvig.

Program Leonardo da Vinci

Projekt mobilności zawodowej *Działania wspierające młodzież na rynku pracy*

Projekt partnerski Leonardo da Vinci „Aktywizacja zawodowa osób powyżej 50 roku życia – doświadczenia europejskie”

Projekt, którego realizacja odbywa się w okresie od sierpnia 2013 roku do lipca 2015 roku, odpowiada na potrzebę podjęcia tematu zatrudnienia osób w wieku 50+, która ma wymiar ogólnoeuropejski i wynika z tendencji demograficznych i zmian społecznych charakterystycznych dla większości krajów UE (spadek liczby urodzeń, zmniejszanie się liczby osób w wieku produkcyjnym przy wzroście odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym, wydłużanie się średniej długości życia, rosnące koszty ochrony zdrowia i zabezpieczenia społecznego, zbyt wczesne opuszczanie rynku pracy przez starszych pracowników). Prognozy demograficzne wskazują na konieczność podejmowania działań na rzecz wzmocnienia sytuacji zawodowej osób z grupy 50+, aby utrzymać ją jak najdłużej w aktywności zawodowej.

W ramach projektu zrealizowano:

- W terminie 09-12 marca 2015 r. grupa pracowników WUP wzięła udział w wizycie w ramach projektu partnerskiego LdV „Job activation 50+”. Organizatorem spotkania było Centrum ds. Pracy działające w regionie Békés (Labour Centre of the Government Office for Békés County). W spotkaniu wzięli także udział przedstawiciele organizacji partnerskich z Niemiec, Malty i Krakowa. Zrealizowane działania:
 - koordynowanie i monitoring prawidłowej realizacji wizyty na miejscu; reprezentowanie WUP w Katowicach w działaniach grupy partnerskiej podczas pobytu; przedstawienie prezentacji na temat projektu oraz wyników zrealizowanych badań opinii wśród osób 50+ oraz pracodawców; udziałów w konferencji prasowej zorganizowanej przez organizację partnerską z Węgier (działanie upowszechniające projekt); poznanie przykładu dobrej praktyki aktywizacyjnej, którą wybrał partner z Węgier; prowadzenie spotkania koordynatorów (ustalenia w zakresie: zawartości strony internetowej projektu, harmonogramu realizacji, struktury i zawartości podręcznika z zakresu aktywizacji grupy 50+, planowanie dat na realizację poszczególnych działań grupy); zabezpieczenie dokumentów niezbędnych do potwierdzenia zrealizowanej wizyty (certyfikaty, listy obecności).
- W dniach 23-24 kwietnia zrealizowano w Katowicach spotkanie bilateralne z partnerem projektowym SOS Malta (koordynacja i monitoring prawidłowego przebiegu wizyty, zgodnie z programem). W trakcie spotkania zagraniczna delegacja zapoznała się z charakterystyką zadań realizowanych przez WUP w Katowicach oraz spotkała z przedstawicielami wybranych Wydziałów merytorycznych Urzędu, którzy w sposób szczegółowy omówili zakres realizowanych działań. Uczestnicy złożyli także wizytę w Regionalnym Centrum Wolontariatu w Katowicach, gdzie poznali działania prowadzone przez jednostkę, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z seniorami. W spotkaniu tym wzięli również udział wolontariusze – seniorzy, którzy podzielili się doświadczeniami zdobytymi w trakcie realizacji poszczególnych inicjatyw i akcji zorganizowanych przez Centrum. Podczas spotkania grupa projektowa kontynuowała pracę nad treścią i strukturą podręcznika z zakresu aktywizacji zawodowej osób powyżej 50 roku życia, który zostanie wydany na zakończenie realizacji projektu.
- Spotkanie podsumowujące realizację projektu (Selima, Malta, 10-13.05):

- Prowadzenie dyskusji związanych z finalnymi korektami podręcznika planowanego do wydruku pod koniec realizacji projektu; planowanie dalszych prac nad zamknięciem materiału;
- Prowadzenie spotkania koordynatorów (ustalenia związane z działaniami koniecznymi do realizacji przed zamknięciem projektu – raportowanie, rejestracja w bazie EST, ewaluacja, aktualizacja strony internetowej);
- Przedstawienie prezentacji podsumowującej dwuletnią współpracę grupy partnerskiej, monitoring prawidłowego przebiegu wizyty;
- Wizyta w szpitalu Mater Dei (spotkanie z wolontariuszami z projektu VolServ): SOS Malta prowadzi działania w obszarze wolontariatu, realizowanego m.in. w szpitalu; aktywizacja zawodowa realizowana poprzez wolontariat pozwala skupić się na szeregu obszarach, które są istotne w zwiększaniu szans na odnalezienie się na rynku pracy (pewność siebie, samoocena, umiejętności i kwalifikacje, zaangażowanie, kontakty międzyludzkie). Wolontariat realizowany przez osoby 50+ jest jedną z metod wsparcia, dzięki której osoby te mogą uzyskać nowe kwalifikacje i zbudować poczucie pewności siebie i własnej wartości, co jest niezbędne aby wrócić na rynek pracy.
- Po każdej wizycie opracowywano raporty podsumowujące, zarówno w języku polskim, jak i w angielskim. Na zakończenie projektu opracowano i wydano publikację poświęconą działaniom projektowym, którą wydano w 200 egzemplarzach i rozesłano do instytucji zainteresowanych działaniami aktywizacyjnymi dla osób w wieku powyżej 50 roku życia.
- We wrześniu złożono raport końcowy, który został zatwierdzony przez Agencję Narodową Programu Leonardo da Vinci.

Program Grundtvig

Projekt partnerski *Osoby 50 plus na rynku pracy*

Ten dwuletni projekt (realizowany w latach 2013-2015) ma na celu wymianę informacji na temat dobrych praktyk i transfer doświadczeń w zakresie: doradztwa (narzędzia do oceny kluczowych kompetencji), metod rozwoju kluczowych kompetencji, aktywnych form wsparcia seniorów (zdobycie wiedzy na temat instytucji proponujących dobre rozwiązania pomocy seniorom w ich edukacji, metod szkoleniowych). Ponadto projekt zakłada utworzenie regionalnych/lokalnych grup ekspertów, którzy będą pracować nad tematyką projektową w krajach partnerskich w międzyczasie realizowanych działań w międzynarodowym kontekście. Krajowa grupa ekspertów uczestniczy w pracach związanych z edukacją dorosłych aby ulepszyć swoją ofertę, rozwinąć stosowane narzędzia doradcze.

W ramach projektu w dniach 19-20 maja 2015 r. WUP w Katowicach gościł reprezentantów grupy partnerskiej z Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Finlandii. Celem wizyty było podsumowanie dwuletniej współpracy grupy partnerskiej w kontekście osiągniętych efektów i rezultatów oraz ich zaprezentowanie przedstawicielom lokalnych podmiotów zaangażowanych w projekt. W trakcie spotkania ustalano i dyskutowano w grupie na temat działań podsumowujących realizację projektu (raport końcowy, strona internetowa, rejestracja projektu w European Shared Treasure, ewaluacja i monitoring oraz inne bieżące działania grupy). Po pierwszym dniu spotkania uczestniczono w uroczystej kolacji z zagranicznymi delegacjami.

Po spotkaniu został przygotowany raport (w j. polskim oraz angielskim) oraz została zaktualizowana strona internetowa. Wyłoniono również wykonawcę usługi wydruku publikacji podsumowującej działania

projektowe, którą wydano w liczbie 500 egzemplarzy i rozesłano do instytucji zainteresowanych współpracą międzynarodową oraz tematyką projektu.

Finalnym etapem realizacji projektu było złożenie raportu końcowego (wrzesień) do Narodowej Agencji Programu Grundtvig, która w całości zaakceptowała wszystkie rezultaty i produkty wypracowane przez dwa lata funkcjonowania projektu.

Art. 8 ust.1, pkt 6a. Koordynowanie na terenie województwa realizacji programów aktywizacji zawodowej finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy.

Dystrybucja środków Funduszu Pracy (FP) stanowiących rezerwę Ministra Pracy i Polityki Społecznej w 2015 roku następowała w oparciu o dokument opracowany przez Departament Funduszy MPiPS, pn. Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2015 roku (grudzień 2014).

Zgodnie z powyższymi zasadami nabór wniosków o dodatkowe środki FP może odbywać się tylko w drodze konkursów ogłoszonych przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Wyjątkami tutaj są nabory wniosków na realizację programów związanych z aktywizacją bezrobotnych na terenach, na których miały miejsce klęski żywiołowe oraz programów dla zwalnianych pracowników z przyczyn od nich niezależnych. W 2015 roku zrealizowano tylko jeden program dla zwalnianych z zakładów pracy z przyczyn nie leżących po stronie pracownika, którego wartość wyniosła 231,2 tys. zł.

W trakcie całego 2015 roku Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło VIII tur naborów, w ramach których prowadzono również nabory na realizację programu Aktywizacja i Integracja, tworzenie spółdzielni socjalnych oraz na programy specjalne.

Programy Aktywizacji i Integracji nie są oceniane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. O środki na ten cel samorządy powiatowe występują bezpośrednio do MPiPS. Swoje wnioski złożyły 4 powiatowe urzędy pracy na kwotę 233,2 tys. zł.

W ramach ogłoszonego w styczniu 2015 roku naboru wniosków na programy specjalne oraz tworzenia i przystępowania do spółdzielni socjalnych złożono łącznie 7 projektów: 4 wnioski dotyczyły tworzenia spółdzielni socjalnych (łączna wartość złożonych wniosków: 654,0 tys. zł), 3 wnioski dotyczyły programów specjalnych (2.357,9 tys. zł).

W ramach VIII tur naborów powiatowe urzędy pracy złożyły w sumie 125 wniosków, które podlegały ocenie przez WUP. Wszystkie ocenione wnioski urzędów pracy uzyskały dofinansowanie ze środków rezerwy Funduszu Pracy będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy. Największe zapotrzebowanie na środki rezerwy Funduszu Pracy kierowane było do osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat (przyznane dofinansowanie – 12.608,7 tys. zł). Kolejną grupą, która była intensywnie aktywizowana poprzez udział w programach byli bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wymienieni w art. 49 (dofinansowanie – 8.988,4 tys. zł) oraz bezrobotni w wieku do 25 roku życia (dofinansowanie – 8.204,9 tys. zł).

Pozyskane przez samorządy powiatowe środki FP prezentuje poniższa tabelka (kwoty podano w tys. zł):

Rodzaj programu	I nabór 30.12. 2014	II nabór 09.01. 2015	III nabór 20.03. 2015	IV nabór 22.05. 2015	V nabór 07.07. 2015	VI nabór 07.08. 2015	VII nabór 08.10. 2015	VIII nabór 06.11.2015	Zmniejszenia	RAZEM:
Bezrobotni poniżej 25 roku życia	8 204,9									8 204,9
Bezrobotni poniżej 30 roku życia					230,5	1 715,3	35,0			1 980,8
Bezrobotni z grupy 50+			3 853,6		1 001,1				124,7	4 730,0
Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy (Art. 49 ustawy)			6 743,7		1 377,0	526,5	180,0	171,1	9,9	8 988,4
Aktywizacja i Integracja			233,2							233,2
Bezrobotni w wieku 30-50 lat				9 589,1	2 425,4	565,0	220,0		190,8	12 608,7
Spółdzielnie socjalne		654,0							277,8	376,2
Programy specjalne		2 357,9								2 357,9
Roboty publiczne						150,0				150,0
Zwolnienia z zakładów pracy	231,2									231,2
OGÓLEM	8 204,9	3 011,9	10 830,5	9 589,1	5 034,0	2 956,8	435,0	171,1	603,2	39 861,3

Podsumowując: w ramach dodatkowych środków Funduszu Pracy stanowiących rezerwę Ministra Pracy i Polityki Społecznej samorządy powiatowe województwa śląskiego wnioskowały w 2015 roku na kwotę 59.010,6 tys. zł, natomiast pozyskały środki w wysokości 40.464,6 tys. zł. Od wartości tej jednak należy odjąć kwotę 603,2 tys. zł, jako zwrot niewykorzystanych środków FP przeznaczonych na wsparcie konkretnych grup bezrobotnych. W efekcie środki z rezerwy FP, jakimi dysponowały samorządy powiatowe na realizację programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych wyniosły 39.861,3 tys. zł.

W sumie, uwzględniając środki FP z algorytmu oraz rezerwę Ministra, województwo śląskie dysponowało w 2015 roku kwotą 363.113,1 tys. zł.

Ponadto, w 2015 r., w ramach realizacji zadania Koordynowanie na terenie województwa realizacji programów aktywizacji zawodowej finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy przygotowano:

- Sprawozdanie regionalne z efektywności wykorzystania środków FP w 2014 roku. Dokument został opracowany na podstawie informacji otrzymanych z powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego. W 2014 roku samorządy powiatowe województwa śląskiego realizowały działania na rzecz osób bezrobotnych w ramach 10 typów programów. W związku z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wprowadzono nowe formy aktywizacji, których realizacja obejmowała okres dłuższy niż 1 rok. Dlatego, wiele projektów nie zostało zakończonych w roku, którego sprawozdanie dotyczy. Dane otrzymane z powiatowych urzędów pracy wykazały, że w

ramach posiadanych w 2014 roku środków rezerwy Funduszu Pracy, wykorzystano kwotę w wysokości 35,6 mln zł. Dzięki tym środkom wsparcie otrzymało prawie 5 tys. osób, a blisko 3 tysiące znalazło zatrudnienie po zakończeniu udziału w oferowanych programach. Podjęte działania pozwoliły osiągnąć efektywność zatrudnieniową na poziomie 78,6%.

- Opiniowanie wniosków powiatowych urzędów pracy o przyznanie dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy ministra na finansowanie innych fakultatywnych zadań.
- Zebrano informację dotyczącą zapotrzebowania powiatowych urzędów pracy na środki Funduszu Pracy w 2015 roku. Informacja była przygotowywana na potrzeby Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Wg danych PUP z województwa śląskiego w 2015 roku niezbędne będą środki w wysokości 50,9 mln zł, które umożliwią aktywizację blisko 5,6 tys. bezrobotnych osób. Porównując to do faktycznej wartości wniosków złożonych przez powiatowe urzędy pracy, która wyniosła 59,0 mln zł, to należy uznać, że potrzeby dobrze zostały oszacowane.

Art. 8 ust.1, pkt 6 b. Inicjowanie i realizowanie projektów pilotażowych.

W 2015 r. nie wystąpiła potrzeba realizacji zadań w ramach projektów pilotażowych.

Art. 8 ust.1, pkt 7. Inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W 2015 roku kontynuowano działania związane ze złożonym przez Rząd Polski wnioskiem o uzyskanie wkładu finansowego z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji na realizację wsparcia dla pracowników zwalnianych z tyskiej fabryki Fiat Auto Poland S.A. oraz firm kooperujących z koncernem. Działania skupiały się na rozliczeniu działań projektowych realizowanych przez 8 powiatowych urzędów pracy, w związku z podjęciem w grudniu 2014 roku Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/41 w sprawie uruchomienia Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji, zgodnie z pkt 13 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 2 grudnia 2013 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami (wniosek EGF/2013/006 PL/Fiat Auto Poland SA, złożony przez Polskę). Decyzja uruchamiała z ogólnego budżetu Unii Europejskiej środki Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji w wysokości 1.259.610 EUR (około 5,04 mln zł) w formie środków na zobowiązania i na płatności. W związku z powyższym, w lutym 2015 roku, poproszono powiatowe urzędy pracy biorące udział w projekcie o złożenie wniosków o płatność umożliwiających rozliczenie projektu. Ze względu na uwagi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (Instytucji Zarządzającej EFG – IZ) wspólny wniosek śląskich urzędów pracy był kilkakrotnie korygowany, między innymi podczas kontroli przeprowadzonej przez IZ w dniach 13-15 maja 2015 r.

Zakres kontroli obejmował:

- Kwalifikowalność projektu,
- Terminowość i prawidłowość zawarcia umów z PUP,
- System księgowy,
- Sprawozdawczość,
- Zadania informacyjne i promocyjne,

- Ścieżki audytu dla realizowanych procesów,
- Zasady archiwizacji dokumentów,
- Realizacja zadań w zakresie bezpieczeństwa i przetwarzania danych osobowych.
- Kontrola wymagała stałej współpracy z 8 powiatowymi urzędami pracy, które realizowały programy dla zwalnianych z tyskiego Fiata finansowane z rezerwy Funduszu Pracy.

Na potrzeby kontroli podjęto następujące czynności:

- Przygotowano listy sprawdzające wnioski o płatność złożone przez 8 powiatowych urzędów pracy biorących udział w realizacji projektu.
- Przekazano pismo do Fiat Auto Poland S.A. oraz do firm kooperujących ze Spółką, z prośbą o przedstawienie wykazu osób, które faktycznie zostały zwolnione z tych firm w okresie 21 stycznia – 21 maja 2013 roku.
- Prowadzono bieżącą wymianę informacji z 8 Powiatowymi Urzędami Pracy, która miała na celu ustalenie, ile osób zostało objętych wsparciem w ramach programu oraz jakie koszty zostały poniesione na rzecz aktywizacji zwolnionych.
- Wprowadzano korekty do wniosku o płatność.
- Przygotowano oświadczeń w zakresie działań informacyjnych oraz wdrażania instrukcji wykonawczych – dla kontrolera MliR.

Ostatecznie, pod koniec października 2015 roku Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zatwierdziło wydatki przedstawione we wniosku o płatność w wysokości 1.853.653,27 PLN.

W roku 2015 odbyły się 4 posiedzenia (21 stycznia, 20 lutego, 24 kwietnia oraz 24 lipca) powołanego z inicjatywy Dyrektora WUP **Regionalnego Zespołu ds. Restrukturyzacji Zatrudnienia w Górnictwie**. W skład zespołu weszli przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, przedstawiciele Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, przedstawiciele Wojewódzkich Urzędów Pracy w Katowicach oraz Krakowie, przedstawiciele Powiatowych Urzędów Pracy w: Bytomiu, Chorzowie, Gliwicach, Katowicach, Mikołowie, Pszczynie, Rudzie Śląskiej oraz Zabrze, przedstawiciel Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przedstawiciel Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, przedstawiciel Spółki Restrukturyzacji Kopalń, przedstawiciel Kompanii Węglowej S.A. Zespół został powołany na rzecz zaplanowania działań interwencyjnych w przypadku ewentualnych zwolnień z Kompanii Węglowej S.A. Powstał Plan osłony na rzecz wsparcia pracowników tracących zatrudnienie w Kompanii Węglowej S.A. w ramach którego wskazano możliwości wsparcia osób zagrożonych utratą pracy. W obszarze działania Zespołu było również stałe monitorowanie sytuacji w Kompanii Węglowej S.A. oraz pozostałych spółkach górniczych.

Art. 8 ust 1, pkt 7a. Inicjowanie programów regionalnych i ich realizowanie, w porozumieniu z powiatowymi urzędami pracy.

Od września 2015 roku prowadzono prace zmierzające do przygotowania programu regionalnego, którego realizację przewidziano w 2016 roku. Zgodnie z zapisami ustawowymi opracowano diagnozę rynku pracy, założenia programowe, wskaźniki, źródła finansowania oraz wskazano Powiatowe Urzędy Pracy które będą brały udział w programie. W wyniku diagnozy ustalono, że program regionalny będzie adresowany do osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia z terenów działania 5 powiatowych urzędów pracy w Bielsku-Białej, Częstochowie, Dąbrowie Górniczej, Gliwicach oraz Tychach. Ustalono,

że na realizację programu regionalnego ze środków Funduszu Pracy przeznaczonych na programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych wydzielona będzie kwota 1 miliona złotych. Dzięki tym środkom, wsparcie uzyska 131 bezrobotnych osób poprzez udział w następujących formach aktywizacji: szkolenia zawodowe, prace interwencyjne, staże, roboty publiczne oraz dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Założono, że efektywność zatrudnieniowa wyniesie 73%. Oznacza to, że co najmniej 96 osób będzie kontynuowało zatrudnienie przez okres co najmniej 30 dni, mierzonych w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu udziału w programie regionalnym.

Art. 8 ust 1, pkt 7b. Zlecenie działań aktywizacyjnych.

Zlecenie działań aktywizacyjnych, to nowe zadanie Wojewódzkiego Urzędu Pracy, które z jednej strony ma na celu zwiększenie dostępu osób bezrobotnych do oferty dostępnej na otwartym rynku, z drugiej zaś pozwala samorządowi województwa reagować na problemy pojawiające się na regionalnym rynku pracy. Jest to rozwiązanie o charakterze fakultatywnym, decyzja o jego zastosowaniu powinna wynikać z faktycznego zapotrzebowania urzędów pracy na działania realizowane w formule „kontraktacji”. Efektywność tego rozwiązania opiera się na wysokiej indywidualizacji działań aktywizacyjnych, co – zwłaszcza w przypadku osób bardzo oddalonych od rynku pracy – stanowić powinno istotne wsparcie dopasowane do potrzeb i możliwości klienta. Podmioty realizujące działania aktywizacyjne wynagradzane będą za efekty swoich działań, jakim są przywrócenie na rynek pracy osoby bezrobotnej i utrzymanie jej w zatrudnieniu. Ideą zlecenia usług aktywizacyjnych jest budowanie partnerstwa urzędów pracy szczebla wojewódzkiego i powiatowego, agencji zatrudnienia oraz partnerów społecznych i organizacji pozarządowych.

W połowie 2015 roku rozpoczęto prace zmierzające do ogłoszenia przetargu na wyłonienie realizatora usługi zlecenia działań aktywizacyjnych realizowanej w latach 2016-2017.

Na ten cel Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach pozyskał środki Funduszu Pracy w wysokości 26.762,3 tys. zł, które pozwolą zaktywizować 2200 osób długotrwale bezrobotnych, spośród których 1100 osób będzie miało ustalony II profil pomocy, a kolejne 1100 osób – III profil pomocy. Dodatkowo, z całej grupy 10% osób będzie w wieku do 25 roku życia. Ustalono dwa wskaźniki: doprowadzenia do zatrudnienia, który wyniesie 50% (przez co najmniej 14 dni zatrudnionych będzie co najmniej 1100 osób) oraz wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu – 50% (przez co najmniej 90 dni pracować będzie co najmniej 550 osób, które zostały doprowadzone do zatrudnienia).

Działania aktywizacyjne będą realizowane na terenie powiatów obsługiwanych przez 8 powiatowych urzędów pracy: Bielsko-Biała, Chorzów, Częstochowa, Gliwice, Katowice, Mysłowice, Siemianowice Śląskie, Zabrze.

Okres realizacji umowy będzie obejmował:

- okres przygotowania i uruchomienia przez Realizatora punktów obsługi – maksymalnie do 2 miesięcy, przy czym informacja o adresach punktów obsługi osób bezrobotnych muszą być podane do wiadomości PUP oraz WUP nie później niż 1 tydzień przed pierwszym spotkaniem informacyjnym;
- okres realizacji działań aktywizacyjnych – do 15 miesięcy;
- okres rozliczenia działań aktywizacyjnych wynikający z art. 66h ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy o promocji zatrudnienia dot. ustalenia wskaźników oraz art. 66i ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia (dot. spełnienia warunku do wypłaty wynagrodzenia) – do 6 miesięcy;

- okres rozliczenia umowy – do 1 miesiąca.

Działania przygotowawcze obejmowały spotkania z dyrektorami oraz pracownikami merytorycznymi z powiatowych urzędów pracy, które będą wspólnie z WUP-em realizowały usługę zlecenia działań aktywizacyjnych (sierpień-wrzesień) oraz pracę nad opisem przedmiotu zamówienia, który stanowił część specyfikacji istotnych warunków zamówienia (sierpień-wrzesień). Ogłoszenie przetargu nastąpiło w dniu 02 października 2015 r. Uzyskane w wyniku postępowania przetargowego 3 oferty zostały poddane ocenie formalnej oraz merytorycznej. Do końca 2015 roku nie udało się rozstrzygnąć przetargu. Prawdopodobnie zastąpi to w I kwartale 2016 roku.

W miesiącach styczeń - marzec 2015 r. pracownik Zespołu brał udział w pracach Komisji Przetargowej na wykonanie usługi świadczenia działań aktywizacyjnych dla 1000 osób długotrwale bezrobotnych:

- udział w otwarciu złożonych ofert,
- analiza i ocena pierwszej z ofert złożonych w postępowaniu przetargowym,
- analiza i ocena drugiej z ofert złożonych w postępowaniu przetargowym, wypełnienie formularza oceny
- wypełnienie formularza oceny,
- udział w spotkaniu podsumowującym I etap prac Komisji Przetargowej (ocena formalna),
- udział w spotkaniu dotyczącym II etapu prac Komisji Przetargowej – zapoznanie z koncepcją merytoryczną realizacji zamówień przedstawioną przez oferentów.

W miesiącach wrzesień - grudzień 2015 r. pracownik Zespołu brał udział w pracach Zespołu Zadaniowego ds. Zlecenia działań aktywizacyjnych, które obejmowały:

- ocenę formalną ofert złożonych w postępowaniu „Usługa świadczenia działań aktywizacyjnych dla 2200 osób długotrwale bezrobotnych”,
- ocenę formalną ofert złożonych w postępowaniu „Usługa świadczenia działań aktywizacyjnych dla 2200 osób długotrwale bezrobotnych”.

Art. 8 ust. 1, pkt 8. Realizowanie zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw członkowskich Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i państw nie będących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi.

W 2015 roku wydano:

- 5546 decyzji administracyjnych dotyczących ustalenia prawa do zasiłku dla bezrobotnych na zasadach sumowania okresów zatrudnienia. Decyzje wydano w oparciu o formularze E 301, PD U1 oraz dokumenty SED U002/U017 i polskie świadectwa pracy
- 2925 postanowień o zawieszeniu postępowania w związku z wystąpieniem do instytucji właściwej o potwierdzenie okresów ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek oraz 2523 postanowień o podjęciu postępowania oraz 20 wznowień postępowań.

Ponadto w omawianym okresie wydano m.in.:

- 602 formularzy PD U1 - potwierdzenie zaliczanych okresów przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych,
- 39 formularze PD U2 - zachowanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych

- 223 formularze PD U3 – zaświadczenie dla poszukującego pracy o wystąpieniu okoliczności mających wpływ na wypłatę świadczeń,
- 3038 formularzy U 001 - wniosek o udzielenie informacji o przebiegu ubezpieczenia,
- 266 formularzy U 002 - potwierdzenie okresów zaliczanych przy przyznawaniu świadczeń dla bezrobotnych,
- 13 formularzy U 004 – informacja o wynagrodzeniu,
- 14 formularzy U 006 – informacja o członkach rodziny pozostających na utrzymaniu osoby ubiegającej się o zasiłek dla bezrobotnych,
- 226 formularzy U 007 - zapytanie o przyznanie transferu zasiłku do Polski,
- 1074 formularzy U 009 - potwierdzenie rejestracji osób poszukujących pracę na terenie naszego województwa w związku z przyznanym transferem,
- 333 formularze U 010 do instytucji właściwej – informacja o wystąpieniu okoliczności mogących mieć wpływ na prawo do świadczeń,
- 1876 formularzy U 013 - dotyczących dokonywania miesięcznego monitorowania osób poszukujących pracy na terenie naszego województwa w związku z przyznanym transferem na wniosek instytucji przyznającej zasiłek dla bezrobotnych.

Art. 8 ust. 1, pkt 9. Realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami, w szczególności przez wspieranie i realizację zadań sieci EURES, w tym koordynowanie realizacji tych działań przez urzędy pracy na terenie województwa, we współpracy z ministrem właściwym do spraw pracy, samorządami powiatowymi oraz innymi podmiotami uprawnionymi do realizacji działań sieci EURES, a także realizowanie zadań związanych z udziałem w partnerstwach transgranicznych EURES, na terenie działania tych partnerstw.

W 2015 roku wojewódzka kadra EURES:

- poinformowała 2485 osób bezrobotnych i poszukujących pracy (w tym 17 cudzoziemców) o możliwościach zatrudnienia, warunkach życia i pracy oraz sytuacji na rynkach pracy w kraju i w państwach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i państwach nie będących stronami umowy o EOG, których obywatele mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską;
- doradcom EURES z wybranych państw (Czechy, Słowacja, Litwa, Łotwa, Rumunia, Chorwacja) przekazała 9 ofert pracy pracodawców krajowych zainteresowanych zatrudnieniem pracownika będącego obywatelem państw UE/ EOG na min. 18 wolnych miejsc pracy;
- w ramach pośrednictwa pracy dla pracodawców z państw UE/ EOG zainteresowanych rekrutacją osób bezrobotnych lub poszukujących pracy będących obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej zainteresowanych podjęciem zatrudnienia na terytorium państw UE/ EOG;
- przyjęła 809 ofert pracy na min. 5 475 miejsc zatrudnienia z czego: do PUP przekazała 292 ofert zatrudnienia na min 3 174 miejsc pracy, do ABK - 14 ofert na min. 495 miejsc pracy, natomiast do OHP - 27 ofert pracy na min. 800 miejsc zatrudnienia;

- przekazała doradcom EURES lub pracodawcom z państw UE/EOG 148 kompletów dokumentów aplikacyjnych oraz 9 kompletów dokumentów studentów zainteresowanych pracą wakacyjną w Niemczech (lato 2015);
- 91 pracodawcom z krajów UE/ EOG udzieliła pisemnych informacji w sprawie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych i poszukujących pracy z Polski oraz procedury złożenia oferty w ramach sieci EURES;
- zorganizowała 10 rozmów kwalifikacyjnych dla pracodawców z Niemiec (2), Czech (1), Wielkiej Brytanii (1), w których wzięło udział 160 kandydatów.

W wyniku działań rekrutacyjnych prowadzonych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach w 2015 r. zatrudniono lub zaproponowano zatrudnienie za granicą minimum 220 kandydatom, a 180 pracodawca niemiecki skierował do odbycia kursu języka niemieckiego.

Ponadto kadra EURES:

- 19 razy prezentowała oferty EURES w kraju podczas Targów Pracy i Praktyk Studenckich organizowanych Targów Pracy i Praktyk Studenckich Wyższą Szkołę Biznesu w Dąbrowie Górniczej, XVII edycji Inżynierskich Targów Pracy i Przedsiębiorczości w Gliwicach (19.03), Targów Pracy organizowanych przez PUP Piekary Śląskie (23.03), „Dni Kariery” organizowanych przez L.O. w Czechowicach-Dziedzicach, podczas których przedstawiła prezentację nt „Rynku pracy i sieci EURES”, Targów Pracy w PUP Tarnowskich Górach (10.04), Rybniku (12.04), Chorzowie (12.04), Pszczynie (12.04), Bytomiu (22.04), Jastrzębiu-Zdroju (23.04)-XXI edycji Targów Pracy Akademii TechnicznoHumanistycznej w Bielsku-Białej (15.04), Targów Pracy w PUP Raciborzu (12.05), Świętochłowicach (19.5), Sosnowcu (21.05), Europejskiego Tygodnia Młodzieży w Rudzie Śląskiej (29.04), Targów Pracy organizowanych przez Szkolny Ośrodek Kariery przy Zespole Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Wojkowicach oraz Młodzieżowe Centrum Kariery w Radzionkowie (Wojkowice, 12.06), Kiermaszu Ofert Pracy zorganizowanym przez PUP w Wodzisławiu Śląskim (24.06, Wodzisław Śl.), Targów Pracy w PUP w Rybniku (20.07.), Targów Pracy i Przedsiębiorczości Społecznej 2015 PUP Jaworzno, Targów Pracy w PUP Piekary Śląskie, Targów Pracy w PUP Katowice, IX edycji Giełdy Pracodawców i Przedsiębiorczości zorganizowanej przez Politechnikę Śląską, Dni Kariery na UE w Katowicach,
- wzięła udział w szkoleniach; *on-line* nt. warunków życia i pracy w Wielkiej Brytanii, obsługi programu *Blackboard Collaborate* (15.04, 13.05, 24.06), sieci europejskich w obszarze mobilności, koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz stacjonarnych dot. organizacji internetowych targów pracy przy wykorzystaniu platformy udostępnianej przez Komisję Europejską (29-30.06, Lizbona), szkoleniu “Działania EURES w Polsce 2015-2016” (3-4.12, Warszawa), szkoleniu „Microsoft Excel” poziom podstawowy i zaawansowany, wzięła udział w seminarium nt. ochrony własności intelektualnej (28.04), konferencjach “Stres w pracy – znajdziemy rozwiązanie” (18.06, Katowice,), seminarium “Zapotrzebowanie na kwalifikacje w badaniach publicznych służb zatrudnienia”, spotkaniu Rady Użytkowników aplikacji WUP-VIATOR zorganizowanym przez firmę SYGNITY (Warszawa), panelu nt. prawa pracy zorganizowanym podczas spotkania Roboczego Zespołu ds. Koordynacji Poradnictwa Zawodowego na terenie woj. śląskiego (17.06, Katowice),

- zorganizowała i przeprowadziła szkolenie na temat funkcjonowania sieci EURES dla pracowników powiatowych urzędów pracy realizujących zadania EURES w województwie śląskim (11.05), podczas 2 zajęć grupowych pn. „Odkryj i sprawdź kierunek rozwoju zawodowego” skierowanych do uczniów ostatnich klas liceum przedstawiła informacje nt. usług sieci EURES; poprowadziła szkolenie dla pracowników Śląskiej Wojewódzkiej Komendy OHP nt. praktycznych aspektów funkcjonowania sieci EURES, udzielała porad *on-line* przy wykorzystaniu *Netop Live Chat* – narzędzia udostępnionego przez Komisję Europejską, zorganizowała szkolenie dla przedstawicieli powiatowych urzędów pracy i OHP województwa śląskiego z obsługi platformy <http://www.europeanjobdays.eu>, w którym uczestniczyło 25 osób,
- przygotowała część Krajowego Planu Działania EURES z WUP w Katowicach oraz 31 powiatowych urzędów pracy z województwa śląskiego,
- zorganizowała wspólnie z Wojewódzkim Urzędem Pracy z Krakowa, Opola, Wałbrzycha i Poznania internetowe targi pracy pn. Europejski Dzień Pracy – Polska 2015 (*European Job Day – Poland 2015*), które odbyły się w dniu 22 października 2015 r. na platformie udostępnionej przez Komisję Europejską <http://www.europeanjobdays.eu/pl/polska2015> w godzinach od 10:00 do 16:00 .

W targach wzięło udział **57** wystawców, w tym:

- **41 pracodawców** z Czech (2), Niemiec (11), Irlandii (1), Holandii (4), Polski (15), Hiszpanii (1), Wielkiej Brytanii (7),
- doradcy EURES z **7 państw** – Republiki Czeskiej, Danii, Niemiec, Malty, Polski, Słowenii i Holandii,
- **12 instytucji** - Akademickie Biura Karier Województwa Śląskiego, Biuro Karier Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Euraxess Centre, Partnerstwo Transgraniczne EURES-T Beskydy, Partnerstwo Transgraniczne EURES Tri-Regio, Ochotnicze Hufce Pracy, Punkt Informacji Europejskiej EuropeDirect - Katowice, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie.

Pracodawcy zaprezentowali **574** ofert pracy na **1910** miejsc zatrudnienia. Oferty pracy pracodawców zagranicznych dotyczyły głównie branży medycznej, samochodowej, budowlanej, transportu i logistyki, pojawiło się także kilka ofert pracy z gastronomii i hotelarstwa oraz przy pracach prostych. Oferty polskich pracodawców zainteresowanych zatrudnieniem kandydatów z innych państw UE/EOG pochodziły z sektora BPO (Business Process Outsourcing) powiązanych z branżą IT oraz księgowości i finansów. **313** osób poszukujących pracy zdecydowało się na rejestrację swojego profilu na platformie. Rejestracja konta umożliwiała kandydatom składanie aplikacji na wybrane oferty. Kandydaci mogli także wysłać swoje aplikacje bez rejestracji swojego profilu wykorzystując dane kontaktowe udostępnione przez pracodawców. Osoby poszukujące zatrudnienia miały możliwość bezpośredniej rozmowy z wystawcami za pośrednictwem indywidualnych chat'ów *on-line* przy wykorzystaniu wbudowanego narzędzia Netop Live Guide. Każda osoba zainteresowana targami miała możliwość odwiedzin platformy niezależnie od tego, czy wcześniej założyła swoje konto i była do niego przypisana, czy też odwiedziła ją „spontanicznie” bez uprzedniej rejestracji. W dniu targów odnotowano **6426** odsłon oraz **3718** unikatowych odsłon. Podczas targów odwiedzający w godzinach od 10:00 do 16:00 mogli obejrzeć prezentacje video takie jak: warunki życia i pracy w Szwecji oraz na Litwie, filmy dot. pracy w Danii, Austrii, Słowacji, Polsce (Dolny Śląsk), filmy *Małopolska – Europejski Region Przedsiębiorczości*

2016, *Jak rozmawiać z pracodawcą? Zasilek po pracy za granicą?* oraz video nt. praktycznych aspektów ubezpieczenia zdrowotnego w Niemczech. Prezentacje były wyświetlane podczas 2 sesji (od 10:00 do 13:00 oraz od 13:00 do 16:00), a osoby oglądające video mogły zadawać pytania poprzez publiczny chat *on-line*. Podczas targów za pośrednictwem narzędzia Netop Live Guide, chat indywidualny *on-line* z możliwością pisania, a także połączenia głosowego i video umożliwiał nawiązanie rozmowy z pracodawcami oraz doradcami EURES. Odnotowano **375** osób, które były zainteresowane podjęciem rozmowy. Podjęto 145 prób nawiązania rozmów, z czego 89 zakończyło się sukcesem, a jedna rozmowa trwała przeciętnie ok. 7-8 minut.

W związku z realizacją zadań związanych z udziałem w partnerstwach transgranicznych EURES, na terenie działania tych partnerstw:

- przygotowano i przekazano do Komisji Europejskiej wnioski o grant w ramach programu Employment and Social Innovation (EaSI) na 2016 r. dla partnerstwa transgranicznego EURES-T Beskydy,
- podpisano umowę o grant w ramach programu EaSI na 2016 rok z Komisją Europejską,
- przygotowano projekt umowy ramowej partnerstwa transgranicznego EURES-T Beskydy, przeprowadzono konsultacje treści umowy z partnerami,
- zorganizowano spotkanie wszystkich Partnerów EURES-T Beskydy podczas którego podpisano umowę ramową na lata 2015-2020,
- zorganizowano spotkanie robocze partnerów w sprawie realizacji przyznanego grantu EaSI na 2016 r.,
- przedstawiono prezentację dot. partnerstwa EURES-T Beskydy podczas krajowego seminarium kadry EURES w Warszawie.

Art. 8 ust.1, pkt 10. Realizowanie zadań związanych z międzynarodowym przepływem pracowników, wynikających z odrębnych przepisów, umów międzynarodowych i innych porozumień zawartych z partnerami zagranicznymi.

Zgodnie z pismem Departamentu Rynku Pracy MPiPS z dnia 27.12.2010 r. zadania wynikające z umów i uzgodnień bilateralnych z Republiką Federalną Niemiec o wzajemnym zatrudnieniu obywateli od dnia 1.01.2011 r. realizowane są w ramach sieci EURES.

Art. 8 ust. 1 pkt 11. Świadczenie poradnictwa zawodowego oraz jego koordynowanie w publicznych służbach zatrudnienia na terenie województwa

Poradnictwo i informacja zawodowa

W Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Katowicach zadania z zakresu informacji i poradnictwa zawodowego realizowane są przez Wydział **Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej** w Katowicach, Bielsku-Białej i Częstochowie. Oferta Centrum jest skierowana do grup odbiorców znajdujących się na różnych etapach życia zawodowego, zwłaszcza do osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz innych osób zainteresowanych problematyką poszukiwania pracy i planowania kariery zawodowej. Usługi Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej świadczone są zarówno w formie indywidualnej jak i grupowej, w tym również dla grup zorganizowanych. Ogółem z usług Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w 2015 roku skorzystało **13 332 osoby**.

W Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej (CliPKZ) doradcy zawodowi udzielają informacji zawodowych, to jest informacji związanych ze światem pracy, które mogą być wykorzystane w procesie podejmowania decyzji zawodowych. Informacje zawodowe w trybie indywidualnym udzielane są zarówno w siedzibach Centrum, jak i poza nimi w trakcie udziału w przedsięwzięciach związanych z rynkiem pracy i planowaniem kariery zawodowej. W minionym roku z informacji zawodowych w trybie indywidualnym skorzystało łącznie **7 383** osoby w tym: 2 158 osób otrzymało informacje na temat samozatrudnienia. W ramach informacji zawodowej świadczonej w formach grupowych zarówno w siedzibach CliPKZ jak i poza nimi, w trakcie udziału w przedsięwzięciach związanych z rynkiem pracy i planowaniem kariery typu: targi pracy, edukacji, przedsiębiorczości, dni kariery, spotkania informacyjne itp., przeprowadzono wykłady, prezentacje, spotkania informacyjne dotyczące: poszukiwania pracy, poruszania się po rynku pracy i planowania kariery zawodowej. Z tej formy przekazu informacji zawodowej skorzystało **3 925 osób** w 306 grupach, w tym 654 osoby wzięły udział w zajęciach na temat zakładania działalności gospodarczej oraz sporządzania biznesplanu.

Poradnictwo zawodowe

Jedną z podstawowych usług oferowanych w Centrach Informacji i Planowania Kariery Zawodowej jest poradnictwo zawodowe. Z oferty Centrów w tym zakresie skorzystało 1385 osób. Poradnictwo zawodowe realizowane jest zarówno w formie indywidualnej, jak i grupowej.

Indywidualne poradnictwo zawodowe polegające na udzielaniu wsparcia osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w rozwiązywaniu problemów związanych z poruszaniem się i funkcjonowaniem na rynku pracy, świadczone jest w trybie indywidualnych, cyklicznych konsultacji z doradcą zawodowym. Z tej formy wsparcia skorzystało **1 030** osób, z którymi przeprowadzono **1216** rozmów doradczych.

W ramach **grupowego poradnictwa zawodowego** w Centrach prowadzono warsztaty doskonalące umiejętności przydatne w poszukiwaniu pracy, poruszaniu się po rynku pracy i planowaniu kariery zawodowej. Warsztaty dotyczyły między innymi: samooceny umiejętności i predyspozycji zawodowych z wykorzystaniem autotestów, autoprezentacji z elementami mowy ciała, rozmowy kwalifikacyjnej, poszukiwania pracy i planowania kariery zawodowej. W warsztatach prowadzonych w ramach grupowego poradnictwa zawodowego uczestniczyło **355** osób w 35 grupach.

W CliPKZ wykonywano też badania testowe, według bieżących potrzeb w trybie indywidualnym. Zadanie realizowano przeprowadzając testy psychologiczne oraz badania predyspozycji zawodowych przy użyciu testu Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych (KZZ). Łącznie przeprowadzono **206** badań testowych dla 199 osób. Również w czasie warsztatów w formie grupowej stosowano autotesty mające na celu zbadanie przydatności zawodowej. Autotesty pozwalają klientom na analizę własnych zainteresowań, uzdolnień i umiejętności zawodowych, a tym samym ułatwiają planowanie kariery zawodowej oraz poszukiwanie odpowiedniego zatrudnienia.

W ramach koordynacji poradnictwa zawodowego w Publicznych służbach zatrudnienia na terenie województwa śląskiego zorganizowano Zespół ds. Poradnictwa Zawodowego złożony z doradców zawodowych z powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego i przedstawicieli wojewódzkiego urzędu pracy w Katowicach. Zorganizowano i moderowano 3 spotkania Zespołu. Wiodącym celem prac

Zespołu było doskonalenie rozwiązań w zakresie poradnictwa zawodowego, w tym bieżącej współpracy i współdziałania pomiędzy WUP i PUP.

W 2015 r. wykonano następujące prace związane z prowadzeniem portalu sprawni-niepełnosprawni.pl:

- opublikowano **168** ofert pracy;
- opublikowano **38** CV wprowadzone na portal przez osoby poszukujące pracy;
- wysłano **14** wiadomości e-mail w sprawie uzupełnienia ofert pracy wprowadzonych na portal;
- wysłano **9** odpowiedzi na zapytania mailowe;
- zamieszczono **56** informacji w *Aktualnościach* i każdorazowo rozesłano newsletter;
- dwukrotnie zaktualizowano artykuły na stronie, w tym wskaźniki - aktualnie obowiązujące kwoty zasiłków, przeciętnego/minimalnego wynagrodzenia za pracę, stypendiów, świadczeń, dodatków oraz informacji w zakładce *Prawo*,
- udzielano informacji zawodowych dotyczących portalu.

Ponadto:

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach włączył się - na poziomie regionalnym - w działania podejmowane na rzecz popularyzowania orientacji i poradnictwa zawodowego w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery (OTK), nad którym patronat objęli: Minister Pracy i Polityki Społecznej oraz Minister Edukacji Narodowej. Przygotowano i wygłoszono prezentację *Warsztat pracy doradcy zawodowego jako element profesjonalnego wizerunku* podczas warsztatów *Wizerunek doradcy kariery* zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jaworznie. Termin realizacji 22.10.2015 r. Liczba uczestników: 14 osób

Wspomaganie powiatowych urzędów pracy w prowadzeniu poradnictwa zawodowego przez świadczenie wyspecjalizowanych usług w zakresie planowania kariery zawodowej na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym świadczenie usług poradnictwa na odległość z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych

Doradcy zawodowi z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej realizowali przedsięwzięcia w zakresie poradnictwa zawodowego oraz samozatrudnienia w formach grupowych na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy na terenie województwa śląskiego. Przeprowadzono **15** edycji warsztatów i wykładów dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy w Zabrze, w Zawierciu, w Chorzowie, w Kłobucku, w Jaworznie. Ponadto zorganizowano i przeprowadzono **51** edycji zajęć z zakresu przedsiębiorczości o tematyce dotyczącej podejmowania działalności gospodarczej oraz pisania biznesplanu, w tym dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

W 2015 r. podjęto współpracę z MOPR Piekary Śląskie w zakresie działań związanych z programem Aktywizacja i Integracja realizowanym wspólnie z PUP w Piekarach Śląskich:

- podjęto prace nad programem PAI, z uwzględnieniem udziału CMPZ,
- wzięto udział w inauguracji Programu Aktywizacja i Integracja, Blok: Integracja, w siedzibie Klubu Integracji Społecznej w Piekarach Śląskich, termin: 08.06.2015 r.;
- opracowano scenariusze zajęć prowadzonych przez pracowników CMPZ i przeprowadzono porady grupowe: *Poznajmy się* (08.06.2015 r), *Budowanie własnego pozytywnego wizerunku* (11.06.2015r.), *Odkrywanie własnych atutów zawodowych* (25.06.2015r.), *Relacje i współdziałanie w zespole*

(16.07.2015r.), *Radzenie sobie z emocjami i stresem* (17.07.2015r.) oraz *Podjęcie decyzji oraz odpowiedzialności za ich wykonanie* (31.07.2015r.).

- wzięto udział w spotkaniu kończącym I część realizacji PAI (07.08.2015), podsumowano zajęcia zrealizowane w I części Programu,
- konsultowano programy zajęć opracowane przez pracowników KIS,
- przygotowano propozycje zajęć do realizacji w II części PAI,
- wzięto udział w spotkaniu podsumowującym i określającym dalsze działania (20.08.2015),
- przygotowano harmonogram realizacji zajęć w ramach II części PAI,
- opracowano scenariusze zajęć prowadzonych przez pracowników CMPZ w II części PAI i przeprowadzono porady grupowe: *Trening asertywności i pozytywnego myślenia* (29.10.2015r.), *Planowanie i realizacja celów* (12.11.2015r.), *Metody radzenia sobie ze stresem* (20.11.2015r.), *Gotowość do zmian* (27.11. 2015r.), *Zasoby i wyzwania osoby i uwarunkowania otoczenia* (10.12.2015r.),
- wzięto udział w spotkaniu kończącym realizację Programu - 11.12.2015r.,
- kontynuowano prace dotyczące całościowego opracowania materiałów – przygotowano wersję roboczą materiałów Bloku: *Samoocena*.

Opracowywanie, aktualizacja i upowszechnianie, we współpracy z powiatowymi urzędami pracy, informacji zawodowych

- opracowano i wydano informator dla osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej oraz ulotki informujące o usługach poradnictwa zawodowego. Część nakładu przekazano do powiatowych urzędów pracy z terenu województwa śląskiego
- uczestniczono w przedsięwzięciach związanych z rynkiem pracy typu targi pracy, organizowanych przez powiatowe urzędy pracy podczas, których udzielano i rozpowszechniano informacje zawodowe, uczestniczono w **18** przedsięwzięciach tego typu organizowanych przez powiatowe urzędy pracy w Myszkowie, w Bielsku Białej, w Bytomiu, w Jastrzębiu Zdroju, w Pszczynie, w Piekarach Śląskich, w Lublińcu, w Tarnowskich Górach, w Jaworznie, w Częstochowie, w Katowicach, w Chorzowie, w Żorach, w Raciborzu, w Wodzisławiu Śląskim, w Rybniku, w Kłobucku i Świętochłowicach.

Opracowywanie, aktualizacja i upowszechnianie informacji zawodowych, we współpracy z akademickimi biurami karier

W roku 2015 przedstawiciele CliPKZ uczestniczyli w szeregu przedsięwzięć organizowanych przez szkoły wyższe z terenu województwa śląskiego typu targi, pracy, dni kariery, dni przedsiębiorczości, podczas których rozpowszechniano informacje zawodowe w trybie indywidualnym i grupowym, udzielano porad zawodowych w zakresie planowania kariery zawodowej oraz konsultacji dotyczących rozpoczynania działalności gospodarczej.

Uczestniczono w niżej wymienionych przedsięwzięciach:

- IX Giełda Pracodawcy i Przedsiębiorczości, Politechnika Śląska w Gliwicach,
- Targi Kariery Job Spot, Uniwersytet Śląski,
- Targi Pracy, Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej,
- Dni Kariery, Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach,

- Targi Pracy, Akademia J. Długosza w Częstochowie,
- Inżynierskie Targi Pracy i Przedsiębiorczości, Politechnika Śląska w Gliwicach,
- IX Edycja „Akademii Biznesu”, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,
- Targi Pracy i Praktyk Studenckich, Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej,
- Targi Pracy, Politechnika Częstochowska.

Świadczenie poradnictwa zawodowego na rzecz pracodawców oraz ich pracowników, wspomagając powiatowe urzędy pracy w tym zakresie

W ramach świadczenia usług poradnictwa zawodowego na rzecz pracodawców i ich pracowników przeprowadzono dwie edycje warsztatów dla 26 pracodawców i przedstawicieli pracodawców, dotyczących planowania i realizacji procesu rekrutacji i selekcji. Ponadto na wniosek pracodawcy przeprowadzono warsztaty dla stażystów i pracowników Warsztatów Terapii Zajęciowej „Dworek” w Bielsku Białej, dotyczące udzielania wsparcia w wejściu lub powrocie na rynek pracy.

W ramach współpracy z Urzędem Statystycznym w Katowicach - w obszarze poradnictwa zawodowego opracowano programy porad grupowych i przeprowadzono 4 porady grupowe w 2 tematach dla pracowników Urzędu Statystycznego:

- Znaczenie kompetencji w życiu zawodowym – termin realizacji: 5.11.2015r. oraz 6.11.2015r.
- Kompetencje zorientowane na osiągnięcie celów - termin realizacji 3.12. 2015r. oraz 4.12.2015r.

Udzielanie informacji o możliwościach i zakresie świadczonej pomocy przez urzędy pracy

Informacje o możliwościach i zakresie świadczonej pomocy przez urzędy pracy udzielane są na bieżąco wg potrzeb.

Opracowywanie i aktualizacja w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, informacji zawodowych oraz innych zasobów informacji pomocnych w aktywnym poszukiwaniu pracy o charakterze ogólnokrajowym

Zadanie realizowane według potrzeb. W roku 2015 nie wystąpiły potrzeby w tym zakresie

Realizacja działań o charakterze metodyczno-szkoleniowym w zakresie usług rynku pracy dla pracowników wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy.

W ramach działań o charakterze metodyczno-szkoleniowym przeprowadzono:

- 4 edycje szkolenia dla 64 osób z zakresu profilowania pomocy dla osób bezrobotnych, skierowane do doradców klienta w powiatowych urzędach pracy z terenu województwa śląskiego,
- 6 edycji szkolenia z zakresu przedsiębiorczości dla 98 pracowników powiatowych urzędów pracy z terenu województwa śląskiego pt.: *Wprowadzenie do samozatrudnienia* oraz *ABC rozliczeń finansowych w firmie*,
- 1 edycję czterodniowego szkolenia dla 10 doradców zawodowych z powiatowych urzędów pracy z terenu województwa śląskiego z zakresu umiejętności stosowania metody badania testowego predyspozycji zawodowych przy wykorzystaniu Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych.

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników publicznych służb zatrudnienia - zrealizowano następujące szkolenia:

Mając na uwadze podnoszenie kwalifikacji specjalistów zatrudnionych w publicznych służbach zatrudnienia przeprowadzono:

- 6 edycji szkolenia metodycznego „*Kluczowe kompetencje doradcy klienta instytucjonalnego*” skierowanego do doradców klienta zatrudnionych w PUP z terenu województwa śląskiego - termin realizacji 09.01.2015r., 16.01.2015r. 06.03.2015r.; 13.03.2015r.; 20.03.2015r. i 27.03.2015r. Liczba uczestników: - 77 osób
- 5 edycji szkolenia metodycznego dla pracowników pełniących funkcję doradców klienta indywidualnego w powiatowych urzędach pracy z terenu województwa śląskiego: „*Podejście coachingowe w pracy doradcy klienta indywidualnego*” - termin realizacji: 10.06.2015r., 26.06.2015r. 30.06.2015r. oraz dla PUP Zabrze: 27.10.2015r. oraz 29.10.2015r. Liczba uczestników: 63 osoby
- 1 edycję szkolenia metodycznego dla pracowników PUP z terenu woj. śląskiego: „*Case management - idea założenia, zastosowanie* – termin realizacji: 16.12.2015r. Liczba uczestników: 13 osób
- 1 edycję szkolenia metodycznego dla pracowników PUP z terenu woj. śląskiego: „*Trudny klient – sztuka porozumienia*” - termin realizacji: 18.12.2015r. Liczba uczestników: 14 osób

Szkolenia trenerskie:

- przeprowadzono szkolenie trenerskie: Szukam pracy. Program szkolenia w klubie pracy - termin realizacji: 06-09.10.2015r. i 13-15.10.2015r. Liczba uczestników: 14 osób
- W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych partnerów rynku pracy - zrealizowano następujące szkolenia:
- dla pracowników OHP:
- przeprowadzono szkolenie nt. „*Metodyka grupowego poradnictwa zawodowego – wybrane aspekty*” skierowane do partnerów rynku pracy z terenu województwa śląskiego – termin realizacji 27.04.2015r., siedziba CEiPM w Bielsku-Białej. Liczba uczestników: 11 osób
- przeprowadzono szkolenie nt. „*Metodyka grupowego poradnictwa zawodowego – wybrane aspekty*” skierowane do partnerów rynku pracy z terenu województwa śląskiego – termin realizacji 15.05.2015r., siedziba CEiPM w Częstochowie. Liczba uczestników: 12 osób
- przeprowadzono szkolenie nt. „*Metodyka grupowego poradnictwa zawodowego – wybrane aspekty*” skierowane do partnerów rynku pracy z terenu województwa śląskiego, pracownicy OHP – termin realizacji 12.06.2015r. Liczba uczestników: 10 osób
- dla pracowników MOPR Piekary Śląskie opracowano i przeprowadzono 2 szkolenia mające na celu przygotowanie ich do samodzielnej realizacji kolejnych edycji Programu Aktywizacja i Integracja:
 - „*Specyfika pracy z grupą*”, termin realizacji: 26.08.2015r. Liczba uczestników: 12 osób
 - „*Efektywna praca z grupą*”, termin realizacji: 23.09.2015r. Liczba uczestników: 8 osób
- Dla doradców szkolnych/nauczycieli zajmujących się problematyką poradnictwa zawodowego, w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, we współpracy z ROME METIS, szkolenie metodyczne nt. „*Wizerunek profesjonalnego doradcy kariery*” skierowane do – termin realizacji: 20.10.2015r. Liczba uczestników: 9 osób

Ponadto prowadzono prace dotyczące określenia potrzeb szkoleniowych pracowników PSZ zatrudnionych w powiatowych urzędach pracy woj. śląskiego: opracowano kwestionariusz ankiety, przeprowadzono ankietyzację wśród PUP z terenu woj. śląskiego.

Art. 8 ust.1, pkt 12. Opracowywanie, gromadzenie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych na terenie województwa

Jednym z działań prowadzonych przez Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej jest gromadzenie, aktualizowanie i rozpowszechnianie informacji zawodowej. W Centrum udostępniano informacje zawodowe dotyczące możliwości szkolenia, poszukiwania pracy oraz inne informacje dotyczące planowania kariery zawodowej. Opracowano, wydrukowano oraz rozpowszechniono ulotki promujące usługi CliPKZ oraz Informator dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

Przedstawiciele Centrum na przestrzeni ubiegłego roku brali udział w szeregu przedsięwzięć na terenie województwa śląskiego, podczas których promowano usługi poradnictwa zawodowego oraz rozpowszechniano informacje zawodowe. W ramach realizacji zadania uczestniczono w 36 przedsięwzięciach typu targi pracy, dni kariery, giełdy przedsiębiorczości itp.. organizowanych przez wojewódzki i powiatowe urzędy pracy, uczelnie wyższe, Ochotnicze Hufce Pracy, zespoły szkół zawodowych i ogólnokształcących, centra kształcenia zawodowego

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach włączył się na poziomie regionalnym w działania podejmowane na rzecz popularyzowania orientacji i poradnictwa zawodowego w ramach VII Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery (OTK), nad którym patronat objął Minister Pracy i Polityki Społecznej oraz Minister Edukacji Narodowej. W ramach VII Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery przeprowadzono szkolenie o charakterze metodycznym: „Poznaj swojego doradcę kariery. Wizerunek profesjonalnego doradcy kariery” skierowanego do nauczycieli i doradców zawodowych w partnerstwie z Regionalnym Ośrodkiem Metodyczno-Edukacyjnym METIS. Ponadto zorganizowano i zrealizowano szereg prezentacji, spotkań informacyjnych i warsztatów dla osób zainteresowanych planowaniem kariery zawodowej, w tym osób bezrobotnych i poszukujących pracy, młodzieży klas maturalnych i młodzieży akademickiej, osób niepełnosprawnych, studentów szkół wyższych. Przeprowadzono 30 spotkań informacyjnych / warsztatów / prezentacji, w których uczestniczyły 483 osoby.

Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej włączyło się w listopadzie 2015 r. w realizację na poziomie regionalnym Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości - ogólnoswiatowej inicjatywy mającej na celu promowanie przedsiębiorczości, szczególnie wśród młodych ludzi. Rolę Regionalnego Koordynatora przedsięwzięcia pełnił Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. W ramach tej inicjatywy zorganizowano i zrealizowano szereg przedsięwzięć promujących postawy przedsiębiorcze na rynku pracy, kierowanych do osób zainteresowanych samozatrudnieniem w tym: osób bezrobotnych, młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, młodzieży akademickiej. Zorganizowano i przeprowadzono 8 edycji zajęć i warsztatów dla 166 osób.

Art. 8 ust. 1, pkt 12a. Współpraca z ministrem właściwym do spraw pracy w zakresie opracowywania, gromadzenia i aktualizowania informacji zawodowych o charakterze ogólnokrajowym.

Zadanie realizowane według potrzeb. W roku 2015 nie wystąpiły potrzeby w tym zakresie

Art. 8 ust 1, pkt 13. Współpraca na terenie województwa z powiatowymi urzędami pracy w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży, w szczególności przez:

Badanie popytu na kwalifikacje i umiejętności zawodowe na wojewódzkim rynku pracy i upowszechnianie wyników tych badań

Na stronie internetowej projektu systemowego *Program monitorowania regionalnego rynku pracy*, zrealizowanego przez WUP w 2010 roku, dostępny był raport badania ankietowego pod tytułem *Kompetencje zawodowe na śląskim rynku pracy*.

Prowadzenie rejestru instytucji szkoleniowych i analiz ich oferty szkoleniowej oraz udostępnianie informacji o tej ofercie

Wojewódzki Urząd Pracy prowadzi rejestr instytucji szkoleniowych (RIS) na podstawie art. 20 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 149 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 października 2004r. w sprawie rejestru instytucji szkoleniowych (Dz. U. z 2014r. poz. 781 z późn. zm.).

Instytucja szkoleniowa oferująca szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy może uzyskać zlecenie finansowane ze środków publicznych na prowadzenie tych szkoleń po uzyskaniu wpisu do rejestru instytucji szkoleniowych prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej. Wojewódzki urząd pracy potwierdza dokonanie wpisu do rejestru instytucji szkoleniowych i wydaje zaświadczenie o wpisie do rejestru. Wpis do rejestru jest bezpłatny.

W 2014 roku szczegółowa statystyka w ramach prowadzenia Rejestru Instytucji Szkoleniowych w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Katowicach, przedstawia się następująco:

- wydano zaświadczenia o wpisie do RIS na 2015 rok **398** instytucjom szkoleniowym,
- wysłano **277** pism w sprawie poprawy wniosku do RIS,
- **835** instytucji szkoleniowych zaktualizowało na 2015 rok wpisy do RIS za lata 2004-2014, wystosowano **74** pisma potwierdzające zmianę danych
- wystosowano **129** pism w sprawie poprawy wniosku aktualizacyjnego do RIS ,
- wykreślono z RIS **267** instytucji szkoleniowych,
- wysłano **27** pism w sprawie wygenerowania kodu dostępu,
- wystosowano **15** innych pism dotyczących RIS,
- udzielono instytucjom szkoleniowym **1 169** wyjaśnień telefonicznie i osobiście w sprawie wpisu i aktualizacji wpisu do RIS
- wysłano **1079** wiadomości e-maili do instytucji szkoleniowych, z przypomnieniem o konieczności dokonania aktualizacji danych na bieżący rok kalendarzowy,
- wydrukowano **112** wniosków aktualizacyjnych składanych elektronicznie oraz urzędowych potwierdzeń odbioru (UPO) z aplikacji ESP,

Na dzień 31.12.2015 r. wpisane były RIS w województwie śląskim było 1 234 instytucje szkoleniowe.

Wspieranie metodyczne działań powiatowych urzędów pracy w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży,

Zorganizowano i moderowano prace Roboczego Zespołu Konsultacyjnego ds. Instrumentów i Form Pomocy złożonego z przedstawicieli wojewódzkiego i powiatowych urzędów pracy z terenu województwa śląskiego. Wiodącym celem prac Zespołu jest wypracowanie modelowych rozwiązań realizacji zadań w zakresie instrumentów i usług rynku pracy, w tym organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży i rekomendowanie ich powiatowym urzędom pracy. W roku 2015 odbyło się 20 roboczych spotkań Zespołu.

Prowadzenie analiz skuteczności oddziaływania na rynek pracy szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży oraz upowszechnianie wyników tych analiz

Zadanie realizowane według potrzeb.

Prowadzenie dialogu społecznego w zakresie polityki zatrudnienia i kształcenia ustawicznego

Przekazano do powiatowych urzędów pracy, informację o prowadzonym naborze wniosków o przekazanie dodatkowe 2% środków Funduszu Pracy na finansowanie kosztów nagród i składek na ubezpieczenie społeczne dla pracowników powiatowych urzędów pracy

Popularyzację idei uczenia się przez całe życie i upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży;

Szkolenia organizowane i finansowane przez powiatowe urzędy pracy stanowią jeden z elementów kształcenia ustawicznego. Zalicza się je do form kształcenia formalnego, które prowadzone jest w placówkach oświatowych i ośrodkach szkoleniowych oraz kończy się uzyskaniem poświadczenia nabytych kwalifikacji (dyplom, zaświadczenie, świadectwo itp.). Organizacja szkoleń zaliczana jest do podstawowych usług rynku pracy.

Centrum Metodyczne Poradnictwa Zawodowego opracowało systemem monitorowania szkoleń bezrobotnych i poszukujących pracy inicjowanych i organizowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy w województwie śląskim.

Przedsięwzięcie to realizowane jest corocznie w dwóch etapach:

- I ETAP ma na celu opracowanie wojewódzkiego planu szkoleń, przygotowanego w oparciu o dane uzyskane z poszczególnych Powiatowych Urzędów Pracy z terenu województwa śląskiego.
- II ETAP ma na celu zaprezentowanie w skali wojewódzkiej danych za poprzedni rok kalendarzowy, dotyczących analizy skuteczności i efektywności zrealizowanych szkoleń w poszczególnych powiatowych urzędach pracy z terenu województwa śląskiego.

Wojewódzki plan szkoleń bezrobotnych i poszukujących pracy na 2015 rok zawiera następujące informacje: nazwę i zakres szkoleń, liczbę miejsc dla uczestników szkoleń, przewidywany termin realizacji szkoleń, orientacyjny czas trwania szkoleń w godzinach, charakterystykę osób, dla których szkolenia są przeznaczone, informację o egzaminie zewnętrznym, jeśli jest przewidziany, rodzaj zaświadczenia lub innego dokumentu potwierdzającego ukończenie szkolenia i uzyskanie kwalifikacji lub uprawnień.

„Plan szkoleń bezrobotnych w województwie śląskim na rok 2014” aktualizowany był na bieżąco w ciągu roku, ostatnia aktualizacja miała miejsce 17 XII 2015 r.

Opracowano i zamieszczono na stronie internetowej Urzędu „*Analizę skuteczności i efektywności szkoleń w roku 2014*”. Przeprowadzona analiza skuteczności objęła m.in. następujące aspekty:

Informacje zbiorcze na temat realizacji szkoleń przez powiatowe urzędy pracy z terenu województwa śląskiego w 2013 roku:

- szkolenia grupowe finansowane z Funduszu Pracy,
- szkolenia indywidualne finansowane z Funduszu Pracy,
- szkolenia współfinansowane z Europejskiego Funduszu Pracy,
- szkolenia ogółem - finansowane z Funduszu Pracy oraz współfinansowane z Europejskiego Funduszu Pracy.

W ramach popularyzacji idei kształcenia ustawicznego - przygotowano i przesłano do PUP pismo w sprawie popularyzacji dobrych praktyk w zakresie organizacji szkoleń, przygotowania zawodowego dorosłych i staży.

- Udział w spotkaniu z Dyrektorami PUP, reprezentującymi powiaty, na terenie których są kopalnie przewidziane do likwidacji. Podczas spotkania omówiono zakres działań, które może zaoferować powiatowy urząd pracy zwalnianym górnikom.
- Konsultacje z pracownikami powiatowych urzędów pracy w kwestii realizowanych zadań, które należy wykazać w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia.
- Udział w dniu 23 lutego w spotkaniu z Dyrektorami Powiatowych Urzędów Pracy województwa śląskiego poświęconym nowej perspektywie finansowej EFS 2014-2020. Podczas spotkania przedstawiono informacje o Krajowym Funduszu Szkoleniowym.

Art. 8 ust 1, pkt 14. Organizowanie, prowadzenie i finansowanie szkoleń pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.

W ramach Porozumień o współpracy z czerwca 2015 roku między Wojewódzkim Urzędem Pracy i Powiatowymi Urzędami Pracy z województwa śląskiego zorganizowano następujące szkolenia:

- Szkolenia dla pracowników powiatowych urzędów pracy:
 - Wydatki strukturalne - przeszkolono 29 przedstawicieli powiatowych urzędów pracy oraz 3 przedstawicieli WUP.
- Szkolenia dla dyrektorów powiatowych urzędów pracy:
 - Rola i zadania administratora bezpieczeństwa informacji w powiatowym urzędzie pracy po zmianach w ustawie o ochronie danych osobowych- przeszkolono 22 przedstawicieli powiatowych urzędów pracy oraz 10 przedstawicieli WUP;
 - Nowe zadania publicznych służb zatrudnienia w świetle nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – przeszkolono 29 przedstawicieli powiatowych urzędów pracy oraz 5 przedstawicieli WUP;
 - Zarządzanie zasobami ludzkimi w publicznych służbach zatrudnienia- przeszkolono 23 przedstawicieli powiatowych urzędów pracy oraz 8 przedstawicieli WUP.

Art. 8 ust 1, pkt 15. Określanie, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady zatrudnienia, na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja.

W Elektronicznym Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 27 kwietnia 2015 r. pod pozycją 2470 opublikowany jest Wykaz zawodów i specjalności, za które może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. W 2015 roku dokonano aktualizacji Wykazu.

Art. 8 ust. 1 pkt 16. Współdziałanie z właściwymi organami oświatowymi, szkołami i szkołami wyższymi w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego z potrzebami rynku pracy.

W ramach prac Regionalnego Zespołu ds. Restrukturyzacji Zatrudnienia w Górnictwie:

- opracowano koncepcję badań
- opracowano narzędzia badawcze:
 - ankietę, której celem było zebranie informacji służących opracowaniu działań mających na celu przygotowanie uczniów szkół górniczych do wejścia na rynek pracy
 - ankietę skierowaną do spółek i przedsiębiorstw węglowych;
 - ankietę skierowaną do szkół kształcących w zawodach górniczych (II etap badań);
- sporządzono wykazu szkół zawodowych woj. śl. kształcących w zawodach: górnik eksploatacji podziemnej, technik górnictwa podziemnego, technik przeróbki kopalin stałych - ogółem oraz w podziale na powiaty
- sporządzono wykaz spółek i przedsiębiorstw węglowych, które zgodnie z informacjami ze szkół podpisały porozumienia dot. gwarancji zatrudnienia;
- przeprowadzono II etapy badań oraz sporządzenie opracowania zbiorczego *Rozpoznanie sytuacji uczniów ostatnich klas szkół zawodowych kształcących w zawodach górniczych w roku szkolnym 2014/2015;*
- dokonano wyboru zespołów szkół, które zostaną zaproszone na spotkanie Zespołu (20.02.2015 r.)
- przygotowano prezentację na spotkanie zespołu 20.02.2015 r.

Przygotowano uwagi do Programu Rozwoju Szkolnictwa Zawodowego Województwa Śląskiego na lata 2014 - 2020 w ramach konsultacji społecznych dokumentu

Dualna klasa:

- przygotowano informację dotyczącą koncepcji *Dualnej Klasy* dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Opracowano zasady opiniowania przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy kierunków kształcenia oraz wzór jednolitego wniosku o zaopiniowanie kierunku kształcenia (na bazie dotychczasowych doświadczeń), które obowiązują od 1 września 2015 r.

Współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie wsparcia studentów, absolwentów i doktorantów szkół wyższych w wejściu na rynek pracy.

Centrum Informacji i Planowania kariery Zawodowej na bieżąco współpracuje ze szkołami wyższymi w zakresie aktywizacji studentów, absolwentów i doktorantów. W roku 2015 zawarto 13 porozumień

o współpracy ze szkołami wyższymi z terenu województwa śląskiego. Ponadto zorganizowano i moderowano spotkanie przedstawicieli Akademickich Biur Karier województwa śląskiego oraz przedstawicieli WUP dotyczące partnerskiej współpracy w zakresie wspierania aktywizacji zawodowej studentów, absolwentów i doktorantów. W roku 2015 w ramach współpracy ze szkołami wyższymi zorganizowano i realizowano warsztaty, wykłady, badania testowe predyspozycji zawodowych i porady zawodowe i konsultacje w zakresie przedsiębiorczości kierowane do studentów i absolwentów Wyższej Szkoły HUMANITAS w Sosnowcu, Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Akademii Jana Długosza w Częstochowie, Politechniki Śląskiej, Uniwersytetu Śląskiego, Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach, Akademii Techniczno–Humanistycznej w Bielsku Białej, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej.

Przeprowadzono także szkolenie metodyczne dla pracowników akademickich biur karier i szkół wyższych dotyczące instrumentów wsparcia na rynku pracy oraz podejmowania działalności gospodarczej

Art. 8 ust 1, pkt 17. Prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia oraz wydawanie certyfikatów o dokonaniu wpisu do agencji zatrudnienia.

W 2015 r. wydano 176 certyfikatów uprawniających do prowadzenia agencji zatrudnienia, w tym 134 certyfikaty na wniosek podmiotów. Ponadto 134 podmioty poinformowano o zwolnieniu z opłaty skarbowej za wpis do RAZ. Wydano 43 decyzje o wykreśleniu podmiotów z rejestru agencji zatrudnienia w tym: 42 decyzje o wykreśleniu z KRAZ oraz 1 decyzję o umorzeniu wszczętego postępowania. Wszczęto 25 postępowań w sprawie wykreślenia podmiotów z rejestru agencji zatrudnienia. Wydano 3 postanowienia o zawieszeniu prowadzonego postępowania i 1 postanowienie o podjęciu postępowania. Przeprowadzono kontrole w 6 agencjach zatrudnienia z zakresu spełniania przez agencje zatrudnienia warunków wykonywania działalności. Ponadto przekazano do MRPiPS roczne zestawienie zbiorcze z działalności agencji zatrudnienia w formie elektronicznej (sporządzone na stronie KRAZ) oraz w wersji papierowej. Przekazano do PIP i Urzędu Marszałkowskiego informacje o usunięciu naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia, wystosowano pisma o uzupełnienie wniosków o wpis do KRAZ, prowadzono korespondencję z PIP, sądami, telefonicznie i osobiście udzielono informacji na temat wpisu podmiotów do rejestru agencji zatrudnienia. Ponadto brano udział w szkoleniu dla pracowników agencji zatrudnienia organizowanym przez PIP, w trakcie którego omówiono kwestie związane z rejestrem agencji zatrudnienia. Na dzień 31 grudnia 2015 r. w KRAZ figurowało 645 agencji zatrudnienia.

Art. 8 ust 1, pkt 18. Współpraca z ministrem właściwym do spraw pracy w zakresie tworzenia rejestrów centralnych.

W roku 2015 nie wpłynęła do Wydziału informacja dotycząca tworzenia nowych rejestrów centralnych.

Art. 8 ust 1, pkt 19. Udzielanie informacji o możliwościach i zakresie pomocy określonej w ustawie i świadczonej przez publiczne służby zatrudnienia.

Udzielanie informacji telefonicznych, pisemnej odpowiedzi na pisma oraz e-maile w zakresie świadczonej przez urzędy pracy pomocy oraz informacji o nowych formach wsparcia w znowelizowanej ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 149):

- Udzielenie informacji na temat wsparcia finansowego możliwego do uzyskania przez agencję pracy tymczasowej.
- Udzielenie pisemnych wyjaśnień w sprawie bonu na zasiedlenie.
- Udzielono pisemnej odpowiedzi osobie występującej o udostępnienie informacji na temat środków Funduszu Pracy, jakimi dysponowały powiatowe urzędy pracy województwa śląskiego w latach 2012-2014.
- Udzielenie odpowiedzi osobie zainteresowanej tematem utworzenia i finansowania Centrum Integracji Społecznej.
- Udzielenie pisemnej informacji dotyczącej stażu stanowiącej odpowiedź na pismo osoby bezrobotnej zarejestrowanej w PUP w Częstochowie.

Art. 36 ust 3b. Wojewódzki Urząd Pracy może realizować działania w zakresie pośrednictwa pracy wyłącznie o zasięgu ponadpowiatowym i we współpracy z właściwymi powiatowymi urzędami pracy.

W 2015 roku informowano bezrobotnych i poszukujących pracy o ofertach pracy zamieszczonych w internetowej bazie ofert pracy udostępnianej przez ministra właściwego do spraw pracy. Udzielono informacji 26 krajowym pracodawcom o konieczności zgłoszenia wolnego miejsca pracy do właściwego terytorialnie powiatowego urzędu pracy. W Centralnej Bazie Ofert Pracy wyszukiwano oferty pracy dla osób osadzonych w zakładzie karnym oraz dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności. Udzielono pisemnych odpowiedzi między innymi na pisma w sprawie ofert pracy, w tym ofert dla osadzonych w zakładzie karnym oraz dla osób z orzeczeniem o niepełnosprawności.

Na prośbę Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach przekazano do PUP z terenu woj. śląskiego ankietę dot. zainteresowania przyjęciem do służby przygotowawczej w Policji, a następnie zebrano oraz przekazano Policji 133 uzupełnionych ankiet. Uczestniczono w projekcie "Wiedza i praktyka kluczem do skutecznej pomocy bezrobotnym osobom niepełnosprawnym" w ramach, którego wzięto udział w szkoleniach, w kursie języka migowego, w wizycie studyjnej w Zakładzie Aktywności Zawodowej i seminariach.

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Obsługa zadań z zakresu Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w roku 2015 polegała w szczególności na realizacji zadań określonych w następujących aktach prawnych:

- ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 272, z późn. zm.; zwanej dalej ustawą) - podstawowym akcie prawnym określającym zadania i strukturę organizacyjną Funduszu,
- ustawie z dnia 6 maja 2010 r. o przywróceniu terminu do wypłaty świadczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz. U. Nr 106, poz. 674) - dotyczącej wypłat należności pracowniczych, powstałych i wymagalnych przed dniem 1 października 2006 r.,
- stanowiących w istocie wykonanie zobowiązań wynikających z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. UE.L.2008.283.36),

- ustawie z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 385) - dotyczącej wypłat pracowniczych na czas do 6 miesięcy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, oraz wydanych na ich podstawie aktach wykonawczych.

Zadania związane z obsługą FGŚP wykonywane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach w roku 2015 generalnie dotyczyły:

- wypłat świadczeń na rzecz pracowników oraz byłych pracowników niewypłacalnych pracodawców a także osób wykonujących na rzecz takich pracodawców zadania na podstawie umów cywilnoprawnych podlegających obowiązkowi ubezpieczeń społecznych;
- dochodzenia zwrotu należności FGŚP w związku z wstąpieniem w prawa zaspokojonych pracowników od pracodawców i osób trzecich odpowiadających za te zobowiązania;
- występowania do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z wnioskami o umorzenie/określenie warunków zwrotu należności FGŚP;
- zapewnienia obsługi administracyjno – gospodarczej realizacji ww. zadań.

Zadania dotyczące wypłaty świadczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy w roku 2015

Do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach – Wydziału Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w roku 2015 złożono:

- 53 wykazy zbiorcze (dotyczące świadczeń sprzed daty niewypłacalności pracodawcy) / uzupełniające (dotyczące świadczeń powstałych po dacie niewypłacalności pracodawcy) złożone przez pracodawców w trybie art. 15 ustawy,
- 1 wykaz o wypłatę zaliczek w trybie art. 14a ustawy - dotyczący wypłat zaliczek na poczet niezaspokojonych należności pracowniczych osób zatrudnionych u pracodawców, w stosunku do których toczy się postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości,
- 860 wniosków indywidualnych pracowników i byłych pracowników niewypłacalnych pracodawców złożonych w trybie art. 16 i 17 ustawy oraz w trybie ustawy z dnia 6 maja 2010 r. „o przywróceniu terminu do wypłaty świadczeń pracowniczych ...”,
- 4 wnioski o przyznanie świadczeń na podstawie art. 8 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 385),
- 11 wykazów o wypłatę świadczeń złożonych w trybie art. 11 ustawy z dnia 11 października 2013 r. „o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy” (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 385).

Odmówiono wypłaty świadczeń w przypadku 6 wykazów pracodawców oraz 254 wniosków indywidualnych, a 116 wniosków indywidualnych oraz 1 wykaz pozostawiono bez rozpatrzenia bądź przekazano według właściwości do innych Wojewódzkich Urzędów Pracy.

Wypłacono świadczenia na podstawie 46 wykazów zbiorczych/uzupełniających pracodawców oraz 451 wniosków indywidualnych na kwotę ogółem: 18 659 928,63 zł (na rzecz 3 322 osób), w tym, m.in.:

- kwotę 84 544,82 zł na podstawie art. 17 ustawy „o ochronie roszczeń...” dotyczącego bezzwrotnych wypłat w toku międzynarodowego postępowania upadłościowego;
- 12 359,10 zł kwotę na podstawie ustawy z dnia 6 maja 2010 r. „o przywróceniu terminu...”.

Realizując ustawę z dnia 11 października 2013 r. „o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy” (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 385) podpisano 3 umowy z pracodawcami spełniającymi kryteria do przyznania określonej w ustawie pomocy de minimis.

Wobec braku spełnienia warunków ustawowych w 1 przypadku odmówiono podpisania umowy.

Na podstawie podpisanych umów oraz składanych w ich wykonaniu do końca grudnia 2015 r. wykazów wypłacono świadczenia w wysokości: 373 769,99 zł.

Dochodzenie zwrotu należności FGŚP w roku 2015

W 2015 r. Wydział Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na bieżąco realizował sprawy związane z dochodzeniem zwrotu należności wynikających z wypłat świadczeń dokonanych zarówno w roku 2015, jak i w latach poprzednich.

Realizacja poszczególnych zadań z zakresu dochodzenia zwrotu należności w roku 2015 przedstawiała się następująco:

- do dłużników FGŚP skierowano 189 wezwań do zapłaty,
- zgłoszono 89 wierzytelności w ramach postępowań upadłościowych,
- wniesiono 118 nowych pozwów przeciwko dłużnikom FGŚP,
- wniesiono 227 wniosków o wszczęcie postępowań egzekucyjnych,
- do Dysponenta FGŚP – Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej przesłano 107 wniosków o umorzenie bądź określenie warunków zwrotu należności FGŚP,
- w przypadku 87 dłużników MRPiPS umorzył należności FGŚP, a 14 rozłożył spłatę należności na raty,
- w przypadku 8 dłużników doszło do całkowitej spłaty należności FGŚP.

Tytułem spłaty należności na konto WUP przeznaczone do obsługi FGŚP w 2015 roku wpłynęło 14 046 339,91 zł, z czego: 11 835 370,14 zł tytułem należności głównej oraz 2 210 969,77 zł tytułem odsetek.

Minister Pracy i Polityki Społecznej w roku ubiegłym umorzył należności FGŚP na kwotę 26 693 555,64 zł.

Realizacja pozostałych działań w obszarze łagodzenia skutków bezrobocia

- W dniu 25 września br. Sejm RP uchwalił ustawę o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 1814), wprowadzającą nowy instrument rynku pracy dla bezrobotnych poniżej 30 roku życia. Instrument ten umożliwia refundowanie pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia, z jednoczesnym obowiązkiem zatrudniania skierowanych osób w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres, za który dokonywana jest refundacja, oraz przez okres 12 miesięcy po jej zakończeniu. Przewiduje się, że instrument ten zagwarantuje w okresie 3 lat dofinansowanie zatrudnienia około 100 tys. młodych bezrobotnych.
- Decyzją finansową z dnia 03 grudnia 2015 roku Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawiadomił o ustaleniu kwoty limitów środków Funduszu Pracy na realizację w województwie, w latach 2016-2018, zadania, o którym mowa w art. 150f ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Limit dla województwa śląskiego wynosi: **281.425,9 tys. zł**, w tym: na rok 2016 – 70.356,6 tys. zł, na rok 2017 – 105.534,7 tys. zł, na rok 2018 – 105.534,7 tys. zł.

- W związku z powyższym dokonano podziału wyżej wymienionych środków, na podstawie ustawowych kryteriów, a następnie przedstawiono propozycję Zarządowi Województwa, który uchwałą nr 2427/82/V/2015 z dnia 22 grudnia 2015 r. przyjął proponowany podział środków na realizację instrumentu wskazanego w art. 150f ustawy o promocji zatrudnienia (...).
- Udział w spotkaniu w sprawie określenia działań możliwych do sfinansowania na podstawie art. 109 ust 7a ustawy o promocji zatrudnienia (...).
- Udział w spotkaniu poświęconym sytuacji młodzieży na rynku pracy, szczególnie młodzieży określanej jako NEET (nie pracującej, nie uczącej się, nie szkolącej się). Spotkanie zostało zorganizowane przy współpracy Marketing Research Group, w którym udział wzięli przedstawiciele organizacji pozarządowych i było jednym z kilku spotkań, jakie się odbyły na terenie całego województwa śląskiego. Celem rozmów było diagnozowanie problemów i barier osób młodych w podjęciu zatrudnienia młodzieży poniżej 30 roku życia.
- Udział w konferencji w Chorzowie pn. „Zlecenie usług aktywizacji zawodowej przez urzędy pracy – nowy rynek usług szansą dla NGO oraz agencji zatrudnienia”, której celem było zaprezentowanie możliwości, jakie niesie ze sobą kontraktowanie zarówno dla organizacji pozarządowych jak i urzędów pracy (zlecenie usług agencjom zatrudnienia).
- Prowadzenie prac związanych z przygotowaniem analizy na temat kondycji firm okologicznych, które współpracują z Kompanią Węglową S.A. Analiza jest przygotowywana na podstawie napływających ankiet z ww. firm około górniczych.
- Przygotowanie i przekazanie pisma do wszystkich powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego w sprawie uchodźców z Ukrainy.
- W związku z kontrolą Najwyższej Izby Kontroli prowadzoną w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Katowicach podejmowano następujące czynności:
 - Przygotowanie wydruku Regionalnych Planów Działań na Rzecz Zatrudnienia za lata 2010-2014;
 - Przygotowanie informacji o wysokości środków pozyskanych przez PUP w Bytomiu z Funduszu Pracy w latach 2010-2015.
 - Przygotowanie sprawozdań z realizacji Regionalnych Planów Działań na Rzecz Zatrudnienia za lata 2010-2014 (dla Urzędu Marszałkowskiego);
 - Przygotowanie odpowiedzi na pytania zadane w piśmie o osoby kontrolującej z NIK w zakresie wskaźników w RPDZ;
 - Przygotowanie wniosków o dodatkowe środki z rezerwy Funduszu Pracy, które składał PUP w Bytomiu na realizację programów aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych (materiał do próby kontrolnej dla NIK);
 - Przygotowanie odpowiedzi na pytania zadane w piśmie kontrolera NIK w zakresie algorytmu ustalania kwot Funduszu Pracy na realizację zadań w województwie;
 - Przygotowanie odpowiedzi na pytania Urzędu Marszałkowskiego dotyczące wpływu Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rozwiązywanie problemów miasta Bytomia.
- Uczestnictwo w spotkaniu informacyjnym w dniu 14 maja w Ministerstwie Pracy i Polityki Socjalnej, podczas którego omówiono Sieci Europejskich Publicznych Służb Zatrudnienia, przedstawiono idee benchlearningu, zaprezentowano polską stronę internetową Sieci Europejskich.

- Zebranie danych z powiatowych urzędów pracy i przygotowanie odpowiedzi dla WUP w Opolu w zakresie działań na pograniczu polsko-czeskim w następujących obszarach: EURES-T Beskidy, projekty realizowane ze środków EFS, Interreg, FP i akcje, które są planowane na rok 2016.
- Wypełnianie wniosków o przekazanie środków Funduszu Pracy na finansowanie kosztów nagród i składek na ubezpieczenie społeczne dla pracowników powiatowych urzędów pracy województwa śląskiego (dodatkowe 2%). Łącznie wnioski złożyło 21 powiatowych urzędów pracy. Przekazanie kompletu dokumentów do MPiPS.
- Udział w szkoleniu upowszechniającym finalny model zlecenia działań aktywizacyjnych podmiotom niepublicznym organizowanym przez WUP w Krakowie w dniach 10-11.09.2015 r.
- Udział w konferencji podsumowującej innowacyjne rozwiązania rynku pracy „BMW – Bony Mobilność Wolontariat”, zorganizowanej przez WUP w Krakowie.
- Udział w konferencji organizowanej przez Wyższą Szkołę Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach, pt. „Współczesny rynek pracy – sukces czy porażka?”. Podczas konferencji omawiano tematy dotyczące przemian na rynku pracy, pożądanych kompetencji na rynku pracy, osób niepełnosprawnych na rynku pracy oraz problemów rynku pracy w perspektywie etycznej.
- Udział w spotkaniu z przedstawicielami Centrum Doradztwa Strategicznego z Krakowa, którego celem była prezentacja założeń i rezultatów projektu innowacyjnego testującego „50+ dla 50+, czyli akademia rozwoju kompetencji w zakresie uczenia osób powyżej 50 roku życia”, zrealizowanego przez Centrum w latach 2012-2015 na terenie województwa zachodniopomorskiego. W ramach projektu opracowano i przetestowano kompleksową metodykę procesu przygotowania osób 50+ do pracy trenerskiej i coachingowej na rzecz osób w zbliżonym wieku.
- Udział pracowników Zespołu w ogólnopolskim dniu informacji Programu Erasmus+ w Katowicach (Panel poświęcony kształceniu i szkoleniu zawodowemu). Omówiono cele, cechy programu, wskazano kraje programu i kraje partnerskie. Przedstawiono budżet Erasmusa+. Zaprezentowano statystyki związane ze złożonymi i zaakceptowanymi wnioskami za 2015/2016 rok. Omówiono Akcje 1 i Akcje 2 w ramach Kształcenia i szkolenia zawodowego.
- Udział w konferencji dotyczącej raportu „Zatrudnienie w Polsce 2014”. Główne obszary tematyczne: między imitacją a innowacją; Polska uprzemysłowiona na nowo; nowoczesne usługi biznesowe czasu globalizacji; cyfrowy rynek pracy w cyfrowej gospodarce społeczeństwie.
- Raport dotyczy takich problemów jak: rozwój i wzrost gospodarczy z perspektywy krajów nadganiających; pułapka średniego dochodu; zagrożenia spowodowane spowolnieniem wzrostu gospodarczego; związki między uprzemysłowieniem a wzrostem gospodarczym; analiza rozwoju sektora nowoczesnych usług dla biznesu; wpływ cyfryzacji na wzrost gospodarczy; wykluczenie cyfrowe.
- Udział pracowników Zespołu w konferencji „Europejska Współpraca Terytorialna w województwie śląskim”, zorganizowanej w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa śląskiego jako wydarzenie towarzyszące VIII Targom Funduszy Europejskich; podczas spotkania omówiono kształt Europejskiej Współpracy Terytorialnej w perspektywie 2014-2020 oraz przekazano informacje o wykorzystywaniu środków unijnych przeznaczonych na rozwój województwa dzięki funduszom z poprzednich okresów programowania;

- Udział w konferencjach pn. „2014-2020 – wyzwania dla rozwoju edukacji pozaformalnej w województwie śląskim” oraz „Krajowy Fundusz Szkoleniowy szansa dla pracownika i pracodawcy”, podczas których przedstawiono prezentację poświęconą Krajowemu Funduszowi Szkoleniowemu 2016.

Działania związane z realizacją ustawy o służbie zastępczej (ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o służbie zastępczej Dz. U. Nr 223 z 2003 r. poz. 2217 z późn. zm.)

Nie udzielano informacji poborowym odnośnie możliwości ubiegania się o zaświadczenia dotyczące odprowadzania składek ZUS za okres odbywania służby zastępczej, ponieważ nie było zainteresowania tymi kwestiami w 2015r.

Działalność statystyczno-sprawozdawcza

Działalność statystyczna prowadzona była na podstawie zapisów art. 18 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r. poz. 591 z późn. zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2015 (Dz.U. z 2014 r. poz.1330). Zgodnie z zapisami wyżej wymienionych aktów prawnych, w 2015 roku z powiatowych urzędów pracy zebrano:

sprawozdania jednostkowe o rynku pracy MPiPS-01	- 432 egzemplarze
załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01	- 144 egzemplarze
załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01	- 72 egzemplarze
załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01	- 72 egzemplarze
załącznik 4 do sprawozdania MPiPS-01	- 39 egzemplarzy
załącznik 5 do sprawozdania MPiPS-01	- 36 egzemplarzy
załącznik 6 do sprawozdania MPiPS-01	- 39 egzemplarzy
załącznik 7 do sprawozdania MPiPS-01	- 72 egzemplarze
załącznik 8 do sprawozdania MPiPS-01	- 36 egzemplarzy
sprawozdanie MPiPS-06 o instytucjonalnej obsłudze rynku pracy	- 32 egzemplarze
sprawozdanie o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu na formularzu MPiPS-07	- 72 egzemplarze

Łącznie zebrano **1 046** sprawozdań, co - jak napisano powyżej - wynikało z zapisów rozporządzenia w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2015.

Ponadto prowadzona była także dodatkowa działalność statystyczna:

- zebrano sprawozdania statystyczne dotyczące struktury bezrobocia w gminach (realizacja porozumienia zawartego 7.12.2001 r. pomiędzy WUP i Urzędem Statystycznym w Katowicach);
- 372 sprawozdania jednostkowe o zakresie wykonywania pracy przez cudzoziemców na terytorium województwa śląskiego (co miesiąc 31 egzemplarzy, z każdego powiatowego urzędu pracy działającego w województwie śląskim). Na podstawie zebranych danych, przy wykorzystaniu arkusza kalkulacyjnego Excel, przygotowywano sprawozdanie zbiorcze dla całego województwa. Materiał był przesyłany w ustalonych terminach do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (obecnie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej);

- przygotowywane były tabele w układzie opracowanym przez Departament Rynku Pracy MPiPS, w których gromadzone były informacje o planowanych i faktycznych zwolnieniach z przyczyn zakładu pracy w województwie śląskim;
- raz w miesiącu sporządzano do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej meldunki o liczbie zarejestrowanych bezrobotnych i liczbie informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, zgłaszanych do urzędów pracy.

Zjawisko bezrobocia monitorowane było na poziomie województwa, powiatów i w niektórych aspektach gmin. Utworzony w Wojewódzkim Urzędzie Pracy bank danych statystycznych był na bieżąco aktualizowany. W szczególności gromadzono informacje na temat: liczby bezrobotnych według płci, miejsca zamieszkania, uprawnień zasiłkowych, stopnia niepełnosprawności; struktury bezrobocia według wieku, poziomu wykształcenia, ogólnego stażu pracy oraz czasu pozostawania bez pracy; liczby bezrobotnych podejmujących pracę, uczestniczących w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu; liczby bezrobotnych wywodzących się z poszczególnych sekcji oraz liczby ofert według Polskiej Klasyfikacji Działalności; liczby bezrobotnych oraz liczby informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności; działalności urzędów pracy w zakresie poradnictwa zawodowego, klubów pracy, szkolenia bezrobotnych i poszukujących pracy; rozmiarów i struktury bezrobocia na wsi; wydatków z Funduszu Pracy.

Zagregowane informacje statystyczne umożliwiające śledzenie zmian zachodzących w stanie i strukturze bezrobocia zamieszczane były na stronie www.wup-katowice.pl.

Na podstawie danych jednostkowych o bezrobociu rejestrowanym opracowano biuletyny statystyczne, zawierające informacje o stanie, strukturze i płynności bezrobocia w województwie śląskim. Materiał przekazywano władzom samorządowym powiatów.

Ponadto na prośbę stron występujących o udostępnienie informacji statystycznej przygotowywano zestawienia tabelaryczne (liczbowe) oraz udzielano wyjaśnień co do zakresu posiadanych danych.

Bezpłatna pomoc prawna

W 2015 roku pracownicy Zespołu Prawnego udzielili około **257** porad prawnych dotyczących regulacji zawartych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w szczególności:

- rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy,
- świadczeń dla bezrobotnych,
- szkoleń dla bezrobotnych,
- warunków odbywania stażu oraz przygotowania zawodowego,
- możliwości dofinansowania wyposażenia miejsca pracy,
- możliwości pozyskania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- agencji zatrudnienia,
- rejestru instytucji szkoleniowych.

Udzielane były także porady z dziedziny prawa pracy, dotyczące przede wszystkim: nawiązania stosunku pracy, rozwiązania umowy o pracę, wypowiedzenia warunków pracy i płacy, urlopów, czasu pracy, odpowiedzialności porządkowej i materialnej pracowników, uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem, bezpieczeństwa i higieny pracy, pracowników tymczasowych.

Pracownicy Zespołu Prawnego udzielali także porad prawnych z zakresu funkcjonowania Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i możliwości skorzystania przez pracowników likwidowanych zakładów pracy ze świadczeń wypłacanych ze środków FGŚP.